

NITRIANSKY
SAMOSPRÁVNÝ
KRAJ

Koncepcia rozvoja sociálnych služieb v regióne Nitrianskeho samosprávneho kraja na roky 2024 - 2031

OBSAH

PREDSLOV	5
ÚVOD	6
1 Základné informácie o Koncepcii rozvoja sociálnych služieb v regióne NSK	6
2 Legislatívne východiská.....	7
3 Organizačná štruktúra procesu KRSS	7
4 Participácia a prehľad partnerov zapojených do tvorby Koncepcie rozvoja sociálnych služieb v NSK ..	8
4.1 <i>Vyhodnotenie zapojenia organizácií v rámci procesu pripomienkovania</i>	<i>9</i>
4.2 <i>Informácia o využití nového inovatívneho digitálneho nástroja „Consider:it“ pre zapájanie verejnosti do tvorby KRSS v regióne NSK.....</i>	<i>10</i>
5 Význam a zdôvodnenie potreby spracovania KRSS a nadväznosť na predchádzajúce KRSS.....	10
6 Koncepcia a komunitné plány miest a obcí v Nitrianskom samosprávnom kraji.....	11
7 Princípy, proces a fázy spracovania KRSS	12
8 Väzba na iné strategické dokumenty	13
9 Zoznam použitých skratiek.....	20
ANALYTICKÁ ČASŤ.....	23
10 Vyhodnotenie implementácie KRSS za obdobie 2018 – 2023	23
10.1 <i>Analýza a hodnotenie stanovených cieľov KRSS 2018 – 2023</i>	<i>23</i>
10.2 <i>Ekonomická analýza sociálnych služieb za roky 2020 – 2022 (NSK)</i>	<i>35</i>
10.3 <i>Závery k hodnoteniu KRSS v regióne NSK na roky 2018 – 2023.....</i>	<i>38</i>
11 Sociálno-demografická charakteristika územia	41
11.1 <i>Základná charakteristika kraja</i>	<i>41</i>
11.2 <i>Prehľad o počte, skladbe a pohybe obyvateľov kraja</i>	<i>42</i>
11.3 <i>Informácie o nezamestnanosti podľa okresov</i>	<i>50</i>
11.4 <i>Sociálna situácia obyvateľov kraja podľa okresov</i>	<i>53</i>
11.5 <i>Sociálna situácia obyvateľov v poproduktívnom veku v NSK</i>	<i>57</i>
12 Vyhodnotenie údajov z IS SoS MPSVR SR	59
12.1 <i>Údaje o prijímateľoch sociálnych služieb podmienených odkázanosťou v roku 2022.....</i>	<i>60</i>
12.2 <i>Údaje o zamestnancoch v roku 2022</i>	<i>64</i>
12.3 <i>Údaje o žiadostiach o poskytnutie sociálnych služieb v roku 2022.....</i>	<i>70</i>
12.4 <i>Finančné údaje o sociálnych službách</i>	<i>71</i>
12.4.1 <i>Finančné údaje o sociálnych službách podľa formy sociálnej služby.....</i>	<i>72</i>
12.4.2 <i>Finančné údaje podľa okresu poskytovania sociálnych služieb.....</i>	<i>79</i>
12.4.3 <i>Finančné údaje o sociálnych službách podľa typu poskytovateľa sociálnych služieb</i>	<i>82</i>
13 Posudzovanie odkázanosti obyvateľov kraja na sociálne služby	85

14 Počet podaných žiadostí do ZSS v ZP NSK	87
15 Analýza sociálnych služieb poskytovaných na území NSK	87
15.1 Sociálne služby krízovej intervencie	88
15.2 Sociálne služby na podporu rodiny s deťmi	93
15.3 Sociálne služby na riešenie nepriaznivej sociálnej situácie a nepriaznivého zdravotného stavu	96
15.4 Sociálne služby s použitím telekomunikačných technológií	102
15.5 Podporné sociálne služby	104
16 Analýza dotazníkového prieskumu	107
16.1 Analýza potrieb obyvateľov	107
16.2 Analýza poskytovateľov sociálnych služieb (NSK)	114
16.3 Analýza sociálnych služieb v obciach (NSK)	118
16.4 Analýza sociálnych služieb v mestách (NSK)	120
17 Analýza výstupov z fókusových skupín	123
17.1 Fókusová skupina k poskytovaniu a zabezpečovaniu sociálnych služieb malými obcami	123
17.2 Fókusová skupina k poskytovaniu a zabezpečovaniu zdravotnej starostlivosti v ZSS v zriaďovateľskej pôsobnosti NSK	124
18 SWOT analýzy pre cieľové skupiny	126
18.1 Seniori	126
18.2 Rodiny s deťmi	127
18.3 Osoby so zdravotným znevýhodnením	128
18.4 Osoby v nepriaznivej sociálnej situácii	129
18.5 Výstupy z prioritizácie silných stránok, slabých stránok, príležitostí a ohrození z platformy Consider.it	130
19 Stromy problémov podľa cieľových skupín	132
19.1 Seniori	132
19.2 Rodiny s deťmi	133
19.3 Osoby so zdravotným postihnutím	134
19.4 Osoby v nepriaznivej sociálnej situácii	135
19.5 Prierezové problémy pre všetky cieľové skupiny	135
STRATEGICKÁ ČASŤ	136
20 Východiská pre návrh strategickej časti	136
21 Vízia	136
22 Schéma štruktúry strategickej časti KRSS v regióne NSK na roky 2024 – 2031	137
23 Prehľad strategických a špecifických cieľov a opatrení	139
23.1 Seniori	139
23.2 Osoby so zdravotným znevýhodnením	148
23.3 Rodiny s deťmi	154

23.4 Osoby v nepriaznivej sociálnej situácii.....	159
23.5 Prierezové ciele pre všetky cieľové skupiny	166
24 Dostupnosť sociálnych služieb a porovnanie pokrytia potreby sociálnymi službami v NSK vo vzťahu k ostatným samosprávnym krajom.....	172
25 Časový a finančný plán KRSS v regióne NSK na roky 2024 – 2031.....	174
MONITORING A HODNOTENIE.....	189
26 Spôsob vyhodnocovania plnenia KRSS v regióne NSK, periodicita a spôsob aktualizácie.....	189
26.1 Navrhované merateľné ukazovatele (indikátory)	190
<i>Strategický cieľ 1: Kvalitné a dostupné sociálne služby pre seniorov podporujúce zotrvanie v domácom prostredí.....</i>	<i>190</i>
<i>Strategický cieľ 2: Podpora a začleňovanie osôb so zdravotným znevýhodnením do bežného života komunity</i>	<i>192</i>
<i>Strategický cieľ 3: Komplexné sociálne služby pre rodiny s deťmi v komunite</i>	<i>193</i>
<i>Strategický cieľ 4: Zvýšenie kvality života osôb v nepriaznivej sociálnej situácii</i>	<i>194</i>
<i>Strategický cieľ 5: Kvalitné sociálne služby s dôrazom na rozvoj ľudských zdrojov</i>	<i>195</i>
Zoznam príloh.....	196
<i>Príloha č.1 Zoznam poskytovateľov sociálnych služieb v Nitrianskom samosprávnom kraji.....</i>	<i>196</i>
<i>Príloha č.2 Vyhodnotenie zapojenia členov/ organizácií pracovných skupín do doplnenia aktivít pri návrhu strategickej časti</i>	<i>196</i>
<i>Príloha č.3 Dotazník pre poskytovateľov sociálnych služieb.....</i>	<i>196</i>
<i>Príloha č.4 Dotazník pre obce</i>	<i>196</i>
<i>Príloha č.5 Dotazník pre mestá</i>	<i>196</i>
<i>Príloha č.6 Dotazník pre občanov</i>	<i>196</i>
<i>Príloha č.7 Indexy priestorovej dostupnosti</i>	<i>196</i>
<i>Príloha č.8 Dotazník k ošetrovateľskej starostlivosti.....</i>	<i>196</i>
<i>Príloha č.9 Vyhodnotenie vecných pripomienok.....</i>	<i>196</i>
Zoznam použitej literatúry	197
Zoznam obrázkov	199
Zoznam schém	199
Zoznam grafov	199
Zoznam tabuliek	201

PREDSLOV

Milé dámy, vážení páni,

v našej spoločnosti hrajú sociálne služby významnú úlohu a my v Nitrianskom samosprávnom kraji chápeme, aká dôležitá je podpora tých najzraniteľnejších medzi nami. Naším cieľom je zabezpečiť sociálnu starostlivosť na úrovni, ktorá prinesie ľuďom, ktorí ju potrebujú, čo najvyššiu kvalitu života.

Pripravili sme Koncepciu rozvoja sociálnych služieb pre náš región. Tento strategický dokument vznikol participatívnym procesom, teda spoluprácou medzi samosprávnym krajom, mestami, obcami, poskytovateľmi sociálnych služieb, odborníkmi a verejnosťou. Každý vniesol do prípravy svoj pohľad, potreby, požiadavky a možnosti.

Týmto spôsobom sme získali reálny pohľad na situáciu, odhalili slabé miesta, identifikovali potreby a stanovili si ciele a priority pre rozvoj sociálnych služieb v našej spoločnosti na najbližšie roky a podarilo sa nám vytvoriť dokument, ktorý skutočne odráža potreby našich obyvateľov a reaguje na aktuálne výzvy.

Naša koncepcia sa zameriava na štyri skupiny obyvateľov, ktoré potrebujú osobitnú pozornosť: seniorov, ľudí so zdravotným znevýhodnením, ľudí v náročnej sociálnej situácii a rodiny s deťmi.

Chcem sa poďakovať všetkým zúčastneným za aktívny prínos. Bez vzájomnej spolupráce by sme nemohli vytvoriť kvalitnú Koncepciu rozvoja sociálnych služieb v Nitrianskom samosprávnom kraji. Želám si, aby tento dokument nebol len formálnym schválením, ale aby predstavoval výzvu. Výzvu, ktorá nám pripomína, že každý obyvateľ nášho kraja je dôležitý a zasluhuje si individuálnu a efektívnu pomoc.

Ing. Branislav Becík, PhD.
predseda Nitrianskeho samosprávneho kraja

ÚVOD

1 Základné informácie o Koncepcii rozvoja sociálnych služieb v regióne NSK

Tabuľka 1 Základné informácie o Koncepcii rozvoja sociálnych služieb v regióne NSK na roky 2024 - 2031

Plánované obdobie	2024 - 2031
Schvaľovací orgán	Zastupiteľstvo Nitrianskeho samosprávneho kraja
Identifikácia územia, pre ktorý sa dokument spracováva	Nitriansky samosprávny kraj
Dátum schvaľovania a číslo uznesenia	24.06.2024 Uznesenie č. 120/2024
Predchádzajúce KRSS	1. Koncepcia rozvoja sociálnych služieb v regióne Nitrianskeho samosprávneho kraja (potreby a perspektívy v období 2004-2010) 2. Koncepcia riešenia problémov v oblasti sociálnych služieb pri poskytovaní starostlivosti občanom v zariadeniach sociálnych služieb regiónu Nitrianskeho samosprávneho kraja (2006) 3. Koncepcia rozvoja sociálnych služieb v regióne Nitrianskeho samosprávneho kraja na roky 2012 – 2017 4. Koncepcia rozvoja sociálnych služieb v regióne Nitrianskeho samosprávneho kraja na roky 2018 – 2023 Dodatok č.1 ku Koncepcii rozvoja sociálnych služieb v regióne NSK na roky 2018 – 2023.
Členovia riadiaceho výboru KRSS	Erika Róžová, Bronislava Pekárová, Lívia Beňová, Juliana Hanzová, Ľuba Pavelová, Naďa Šimová, Anna Laurinec Šmehilová
Koordinátor tvorby KRSS a jeho kontaktné údaje	Nezávislá platforma SocioFórum, o.z. Mária Filipová, filipova.maja@gmail.com , +421 905 406 462
Členovia pracovných skupín podľa jednotlivých cieľových skupín	Seniori: Lívia Beňová, Viera Kazimírová, Katarína Matušicová, Jana Matulová, Eva Ďurišová, Gabriela Ábelová, Bronislava Pekárová, Edita Mojtovej, Denisa Felixová, Libuša Mušáková, Juliana Hanzová, Janka Moravčíková, Anton Chudík, Ildikó Agócs Körösi, Marcela Benčat'ová Osoby so zdravotným znevýhodnením: Juliana Hanzová, Viera Kazimírová, Katarína Matušicová, Jana Matulová, Gabriela Ábelová, Eva Ďurišová, Bronislava Pekárová, Blanka Kondéová, Renáta Suchanská, Helena Bóbová, Jana Kováčová, Mária Všelková, Veronika Palková, Anna Laurinec Šmehilová, Bernardína Szalaiová Rodiny s deťmi: Ľuba Pavelová, Viera Kazimírová, Katarína Matušicová, Jana Matulová, Eva Ďurišová, Gabriela Ábelová, Bronislava Pekárová, Zuzana Galbavá, Jana Peterková, Mariana Kováčová, Roman Hajdák, Anna Siekelová, Beáta Budayová, Janka Moravčíková, Iveta Vörösová, Róbert Andráši, Martin Palka, Osoby v nepriaznivej sociálnej situácii: Naďa Šimová, Viera Kazimírová, Katarína Matušicová, Jana Matulová, Gabriela Ábelová, Eva Ďurišová, Bronislava Pekárová, Zuzana Galbavá, Rastislav Rosinský, Adriana Koneczová, Ľudovít Gábriš, Mariana Kováčová, Pavol Ščasný, Denisa Seliská, Beáta Budayová, Viera Bútorová, Juraj Barát, Štefan Grach, Norbert Zsitva
Adresa zverejnenia KRSS na webovom sídle zadávateľa tvorby koncepcie	<u>Participatívny proces KRSS</u>
Zdroj: Vlastné spracovanie, 2023	

2 Legislatívne východiská

Koncepcia rozvoja sociálnych služieb (ďalej len KRSS) patrí k strategickým dokumentom regionálnej samosprávy, ktorý určuje smer a rozsah aktivít Nitrianskeho samosprávneho kraja (ďalej len „NSK“) v oblasti sociálnych služieb, prispôsobuje zdroje meniacemu sa prostrediu, požiadavkám a potrebám obyvateľov územia NSK. KRSS je nástrojom, prostredníctvom ktorého sa dajú prijímateľom sociálnych služieb, poskytovateľom sociálnych služieb i potencionálnym záujemcom ako aj verejnosti ukázať zámery rozvoja NSK v oblasti sociálnych služieb.

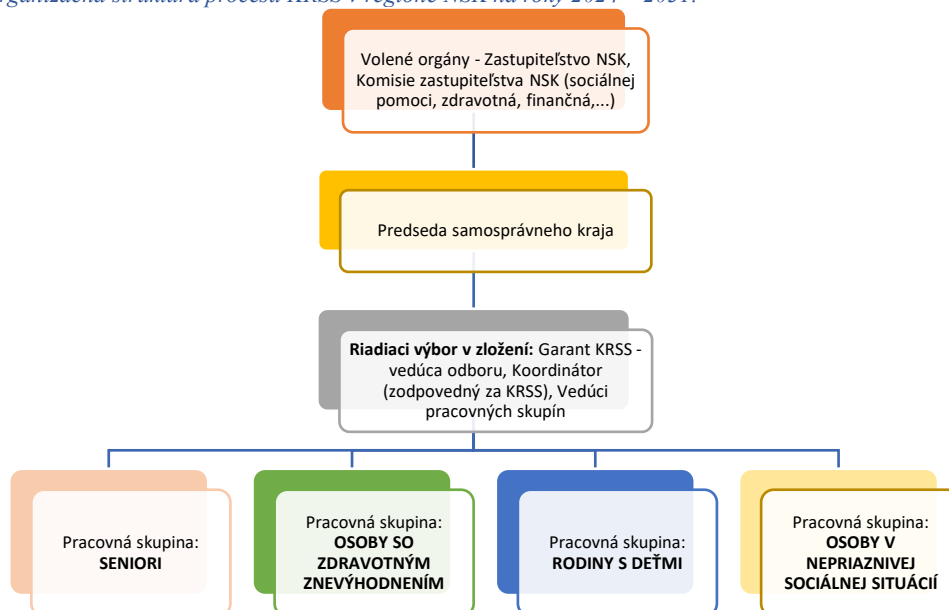
Povinnosť vypracovať a schváliť Koncepciu rozvoja sociálnych služieb vyšším územným celkom ukladá § 83 zákona o sociálnych službách. Koncepciu rozvoja sociálnych služieb vypracúva a schvaľuje vyšší územný celok v súlade s národnými prioritami rozvoja sociálnych služieb a komunitnými plánmi obcí v územnom obvode.

Podľa zákona o sociálnych službách KRSS v regióne NSK musí obsahovať analýzu poskytovaných sociálnych služieb v územnom obvode vyššieho územného celku, analýzu prijímateľov sociálnych služieb a ďalších obyvateľov, analýzu demografických údajov a sociálnej situácie v územnom obvode vyššieho územného celku, určenie cieľov a priorít rozvoja sociálnych služieb, časový plán realizácie koncepcie rozvoja sociálnych služieb tak, aby boli vytvorené podmienky na zabezpečenie dostupnosti sociálnej služby pre obyvateľov vyššieho územného celku.

Dôležitou časťou koncepcie rozvoja sociálnych služieb je určenie finančných podmienok, personálnych podmienok, prevádzkových a organizačných podmienok, ktoré vytvára vyšší územný celok ako aj zapojené subjekty do tvorby a realizácie koncepcie rozvoja sociálnych služieb.

3 Organizačná štruktúra procesu KRSS

Schéma 1 Organizačná štruktúra procesu KRSS v regióne NSK na roky 2024 – 2031.

Zdroj: Vlastné spracovanie, 2023

Tabuľka 2 Úlohy jednotlivých úrovní riadenia KRSS v regióne NSK

Volené orgány – Zastupiteľstvo NSK, Komisie zastupiteľstva NSK (sociálnej pomoci, zdravotný, finančná,...)	Schválenie KRSS v regióne NSK
Predseda samosprávneho kraja	Zodpovedný za plnenie zákonných povinností, predkladá návrh KRSS v regióne NSK na schválenie Zastupiteľstvom NSK
Riadiaci výbor	Riadi celý proces tvorby KRSS, rozhoduje o čiastkových výstupoch
Pracovné skupiny	Zastupujú všetkých aktérov procesu a participujú na obsahových častiach KRSS – analytickej a strategickej časti
Zdroj: Vlastné spracovanie, 2023	

Vo všetkých pracovných skupinách boli zastúpení zástupcovia cieľovej skupiny, zadávateľ (NSK – zamestnanci aj poslanci), zástupcovia štátnej správy, zástupcovia samospráv, poskytovatelia služieb a užívatelia služieb.

4 Participácia a prehľad partnerov zapojených do tvorby Koncepcie rozvoja sociálnych služieb v NSK

Príprava strategického dokumentu „Koncepcia rozvoja sociálnych služieb v regióne Nitrianskeho samosprávneho kraja na roky 2024 – 2031“ bola realizovaná formou participatívneho plánovania. Do procesu tvorby dokumentu boli zapojení okrem pracovníkov ÚNSK aj zástupcovia poskytovateľov a prijímateľov sociálnych služieb a zástupcovia občanov. Ďalej sa na procese tvorby Koncepcie rozvoja sociálnych služieb zúčastnili zástupcovia verejného sektora (OSV ÚNSK, NSK), obce a mestá reprezentujúce miestnu samosprávu, zástupcovia MVO a volení zástupcovia. Významnú úlohu pri príprave, realizácii a facilitácii pracovných stretnutí a stretnutí štyroch pracovných skupín zohrali koordinátorky participácie z Oddelenia Inštitútu rozvoja a participácie na ÚNSK.

Do procesu tvorby KRSS v regióne NSK sa zapojilo celkom 65 členov zo štyroch pracovných skupín, ktorí sa v priebehu februára 2023 až októbra 2023 zúčastnili 3 samostatných stretnutí za každú pracovnú skupinu. V rámci zapojenia ďalších dôležitých aktérov pri príprave KRSS v regióne NSK boli zrealizované dve fókusové skupiny: *Fórum so starostami zamerané na dostupnosť sociálnych služieb v malých obciach*, resp. obciach do 500 až 1 000 obyvateľov a *Stretnutie s poskytovateľmi sociálnych služieb v pôsobnosti NSK*, ktoré bolo zamerané na poskytovanie a zabezpečovanie zdravotnej starostlivosti v ZSS.

Tabuľka 3 Prehľad zapojených partnerov do tvorby KRSS v regióne NSK

Orgány verejnej správy	OSV NSK, ÚPSVR Nitra, Poradca pre riešenie rómskej komunity – NSK, Úrad splnomocnenca vlády pre rómske komunity, Komisia sociálnej pomoci NSK, Komisia zdravotníctva NSK, Regionálna rozvojová agentúra, Slovenská poľnohospodárska univerzita
Volení zástupcovia	Poslanci NSK
Miestna samospráva	Mesto Nitra, Mesto Nové Zámky, Mesto Levice, Mesto Šaľa, Mesto Topoľčany, Mesto Komárno, Obec Tešedíkovo, Obec Mužla, Obec Mojmírovce, Obec Pribeta, Obec Drženice, Obec Sazdice, Obec Zalaba, Obec Komoča, Obec Mužla, Obec Kozárovce, Obec Prašice, Obec Jelšovce
Poskytovatelia sociálnych služieb	SZSS Nitra APSS SR; „VINIČKY“, ZSS Nitra; ZPMP Nové Zámky, „BARACHA“, ZSS Nitra; ZSS Bardoňovo; „KAMILNA“, ZSS „Maňa“, „MÔJ DOMOV“, ZSS Topoľčany; Diecézna charita Nitra, ostatné ZSS v zriaďovateľskej pôsobnosti NSK
Zástupcovia MVO	Centrum Slniečko, n.o., BUDÚCNOSŤ, n.o., Úsmev ako dar, o.z., Fórum života, Komunita Ľudovítov n.o., STORM, o.z.
Zástupcovia občanov/ užívateľov	Krajská jednota dôchodcov, Zväz zdravotne postihnutých Nitrianskeho kraja,
Ostatní partneri	Prof. MUDr. Bruno Rudinský, CSc. hlavný lekár Nitrianskeho samosprávneho kraja; Doc. Mária Fáziková, Slovenská poľnohospodárska univerzita v Nitre
Zdroj: Vlastné spracovanie, 2023.	

4.1 Vyhodnotenie zapojenia organizácií v rámci procesu pripomienkovania

Po verejnom prerokovaní analytickej časti KRSS bol zaslaný členom jednotlivých pracovných skupín návrh strategických cieľov, špecifických cieľov, opatrení a aktivít, ktoré sa týkali ich cieľovej skupiny a tiež spoločného priezračného cieľa. Následne mali členovia pracovných skupín možnosť podieľať sa na spoluvytváraní aktivít, ktoré budú viesť k naplneniu navrhnutých opatrení. Vyhodnotenie zapojenia organizácií považujeme za kľúčové, nakoľko práve tieto organizácie tvoria dôležitých partnerov pri realizácii jednotlivých aktivít. V pracovnej skupine seniori bolo zastúpených celkom 9 organizácií, z toho 3 (NSK, MsÚ Nitra, SZSS Nitra) zaslali svoje návrhy. (Príloha č.2)

Rovnaký počet organizácií bol zastúpený aj v pracovnej skupine osoby so zdravotným znevýhodnením. Z 9 organizácií zaslali svoje stanoviská 2 organizácie (NSK, ZPMP NZ), čo tvorí 22 % zapojenie organizácií danej pracovnej skupiny na doplnení aktivít. (Príloha č.2)

Vyššie percentuálne zapojenie organizácií sa prejavilo u pracovnej skupiny rodiny s deťmi, kde sa na doplnení aktivít podieľalo 5 organizácií (NSK, MsÚ Topoľčany, Centrum Slniečko, n.o. BUDÚCNOSŤ, n.o. Úsmev ako dar, o.z.) z celkových 11 zastúpených organizácií. (Príloha č.2)

V pracovnej skupine osoby v nepriaznivej sociálnej situácii bolo zastúpených celkom 13 organizácií, z čoho 4 organizácie (NSK, Centrum Slniečko, n.o., Úrad splnomocnenca vlády pre rómske komunity, „MÔJ DOMOV“, ZSS Topoľčany) zaslali svoje návrhy na doplnenie aktivít. (Príloha č.2)

Prierezový cieľ bol zaslaný členom všetkých 4 pracovných skupín na doplnenie. Celkovo tak 28¹ organizácií malo možnosť vyjadriť sa aj k tejto časti. Z celkového počtu zastúpených organizácií sa zapojila približne 1/3 členov, t.j. 10 organizácií. (Príloha č.2)

4.2 Informácia o využití nového inovatívneho digitálneho nástroja „Consider.it“ pre zapájanie verejnosti do tvorby KRSS v regióne NSK

S cieľom zvýšiť zapojenie občanov do procesu prípravy tohto strategického dokumentu sme okrem vyššie spomínaných pracovných skupín a 2 fókusových skupín, využili aj nový inovatívny nástroj podporujúci občiansku participáciu na tvorbe verejných politík prostredníctvom informačno-komunikačných technológií. V spolupráci s Úradom splnomocnenca vlády pre rozvoj občianskej spoločnosti sa podarilo vďaka digitálnej platforme Consider.it ponúknuť občanom možnosť zapojiť sa do prioritizácie opatrení SWOT analýz, ktoré boli výstupom z jednotlivých pracovných skupín. Po registrácii mali občania možnosť prioritizovať jednotlivé opatrenia podľa miery dôležitosti, ktorú im sami prisudzujú. Túto možnosť využilo celkom 30 ľudí, čím sa podarilo získať ešte širší rozsah vstupných informácií, ktoré dopĺňajú dáta obsiahnuté v analytickej časti Koncepcie rozvoja sociálnych služieb v Nitrianskom samosprávnom kraji na roky 2024 – 2031.

5 Význam a zdôvodnenie potreby spracovania KRSS a nadväznosť na predchádzajúce KRSS

Predchádzajúca Koncepcia rozvoja sociálnych služieb v regióne NSK na roky 2018 – 2023 bola schválená uznesením č. 226/2018 z 9. riadneho Zastupiteľstva NSK zo dňa 10.12.2018. Uznesenie č. 226/2018 uložilo riaditeľovi Úradu NSK dopracovať koncepciu v analytickej časti a doplniť ciele a priority rozvoja sociálnych služieb podľa jednotlivých druhov a foriem sociálnych služieb a cieľových skupín. Na základe vyššie uvedeného uznesenia bol spracovaný Dodatok č. 1 ku Koncepcii rozvoja sociálnych služieb v regióne NSK na roky 2018 – 2023, ktorý bol schválený uznesením č. 201/2019 na 16. riadnom zasadnutí Zastupiteľstva NSK zo dňa 9.12.2019.

Pripravovaná KRSS v regióne NSK na roky 2024 – 2031 nadväzuje na KRSS v regióne NSK na roky 2018 - 2023 a Dodatok č. 1 ku KRSS v regióne NSK na roky 2018 – 2023. Podstata tvorby KRSS spočíva v participatívnom, čo znamená, že do procesov sú zapájaní resp. majú možnosť sa zapájať všetci, ktorých sa sociálne služby týkajú resp. môžu sa dotýkať. Ide predovšetkým o otvorený dialóg o podobe sociálnych služieb na území NSK, vychádzajúci z poznaných potrieb a zdrojov a hľadajúci najlepšie riešenia ich prepojenia na regionálnej i miestnej úrovni. Metóda komunitného plánovania konfrontuje a zosúladzuje záujmy všetkých zúčastnených strán a vytvára priestor pre hľadanie najlepších stratégií prostredníctvom vzájomnej spolupráce. KRSS reprezentuje spoločnú víziu zúčastnených strán v oblasti smerovania sociálnych služieb na území NSK do roku 2031.

Pri spracovaní KRSS v rámci Úradu NSK boli pri participatívnych procesoch využité aj kapacity národného projektu Podpora partnerstva a dialógu v oblasti participatívnej tvorby verejných politík 2, ktoré významným

¹ NSK – zadávateľ a poslanci Zastupiteľstva sú započítaní ako dve organizácie

spôsobom podporili spoluprácu a dialóg medzi účastníkmi procesov a NSK. Výrazne posilnili aktívnu účasť partnerov z prostredia verejných a neverejných poskytovateľov sociálnych služieb, obcí ako aj verejnosti, podporili procesy, ktoré prispeli k budovaniu partnerstiev, spolupráce a dialógu medzi zainteresovanými účastníkmi procesu.

Po schválení Zastupiteľstvom NSK sa stáva KRSS v regióne NSK na roky 2024 - 2031 záväzným dokumentom v oblasti rozvoja sociálnych služieb. Zmeny a doplnenia sa realizujú na základe akčných plánov a monitorovacích správ, ktoré sa predkladajú Zastupiteľstvu NSK spravidla 1 – 2 ročných intervaloch.

Význam KRSS v regióne NSK na roky 2024 – 2031 spočíva najmä:

- ❖ V zapájaní všetkých systémov sociálnych služieb (potencionálnych užívateľov, prijímateľov sociálnych služieb a ich príbuzných, poskytovateľov a zadávateľov) do prípravy a uskutočňovania koncepcie rozvoja sociálnych služieb a zvyšuje tak podiel občanov na rozhodovacom procese o spôsobe ich zabezpečovania. Legitimizuje rozhodovanie riadiacich a zastupiteľských orgánov a zvyšuje mieru zapojenia občanov do diania na území NSK.
- ❖ V podpore dialógu a spolupráce medzi obyvateľmi a zvyšuje príslušnosť ku komunite a regiónu a umožňuje objavovať nové ľudské a materiálne zdroje.
- ❖ V združovaní existujúcich zdrojov v území a zvyšuje efektivitu ich využitia.
- ❖ Vo zvyšovaní dostupnosti a kvality sociálnych služieb, rozširuje ich ponuku a zaisťuje, aby sociálne služby zodpovedali zisteným potrebám a reagovali na lokálne odlišnosti.
- ❖ Vo zvyšovaní efektivity vynakladaných finančných prostriedkov.

6 Koncepcia a komunitné plány miest a obcí v Nitrianskom samosprávnom kraji

Obec je v zmysle zákona o sociálnych službách povinná vypracovať a schváliť Komunitný plán sociálnych služieb (KPSS) na základe Národných priorít rozvoja sociálnych služieb a do 15 dní od jeho schválenia ho predložiť na vyšší územný celok, v ktorého územnom obvode sa nachádza. Nitriansky samosprávny kraj vzhľadom na prijatie nových Národných priorít rozvoja sociálnych služieb do roku 2030 vyzval obce a mestá vo svojom územnom obvode, aby svoje KPSS aktualizovali, resp. vypracovali tak, aby boli v súlade s novými Národnými prioritami rozvoja sociálnych služieb do roku 2030.

V Nitrianskom samosprávnom kraji sa nachádza 354 obcí/miest. Z celkového počtu Komunitné plány sociálnych služieb predložilo na NSK 250 obcí/miest, čo predstavuje 70,6 %.

Tabuľka 4 Prehľad počtu obcí/ miest, predložených KP a platných a neplatných KPSS podľa okresov a NSK, stav k 20.6.2023.

	Okres							
	Nitra	Zlaté Moravce	Levice	Topoľčany	Nové Zámky	Šaľa	Komárno	NSK
Počet obcí/miest	62	33	89	54	62	13	41	354
Počet predložených KP	50	26	60	35	43	11	25	250
Neplatný	19	8	9	7	3	5	4	56
Platné od r. 2021	21	15	30	16	27	3	13	125
<i>Zdroj: Vlastné spracovanie, stav k 20.6.2023.</i>								

Analýzou predložených KPSS bolo zistené, že 56 KPSS je už neplatných, tzn., že platných Komunitných plánov z celkového počtu predložených KP je 194, čo je 54,8 %.

Komunitné plány, ktorých obdobie platnosti je od roku 2021 a teda je predpoklad, že sú vypracované v súlade s novými Národnými prioritami rozvoja sociálnych služieb do roku 2030, je 125, čo tvorí 50 % z platných predložených komunitných plánov, ale len 35 % z celkového počtu obcí a miest v Nitrianskom samosprávnom kraji.

V územnom obvode Nitrianskeho samosprávneho kraja sa nachádza 16 miest, z toho je 7 miest okresných. Všetky mestá majú vypracovaný KPSS, aj keď niektoré z nich si nespĺnili povinnosť predložiť schválený KPSS na Nitriansky samosprávny kraj. Platnosť KPSS skončila v roku 2022 štyrom mestám (Šurany, Nesvady, Kolárovo, Hurbanovo) a jednému okresnému mestu (Šaľa).

7 Princípy, proces a fázy spracovania KRSS

Medzi základné princípy pri spracovaní Koncepcie rozvoja sociálnych služieb NSK patria:

- ❖ **Partnerstvo a participácia** – čo znamená zapájanie relevantných aktérov do tvorby koncepcie. V rámci procesu participácie boli a budú zapájaní volení zástupcovia, odborní zamestnanci gestorského útvaru, poskytovatelia sociálnych služieb na území NSK, prijímatelia sociálnych služieb, organizácie občianskej spoločnosti a občania. Spracovatelia Koncepcie kladli dôraz na uvedený princíp za účelom zvyšovania transparentnosti, posilňovania dôvery volených zástupcov a inštitúcií NSK, ako aj posilňovania udržateľnosti sociálnej politiky na území NSK.
- ❖ **Zapájanie verejnosti** – pri zapájaní verejnosti boli a sú využívané rôzne formy oslovenia tak, aby spolupráca bola zrozumiteľná (pracovné skupiny, fókusové skupiny, konferenčný formát, verejné prerokovávanie). Pri rôznych formách boli využívané aj digitálne nástroje na zapájanie účastníkov procesu napr. Consider.it, prostredníctvom ktorého sa zabezpečil organizovaný a efektívny dialóg s občanmi online.
- ❖ **Informovanosť** – v priebehu celého procesu sa zabezpečuje rovnaký prístup k informáciám vo vnútri riadiacej štruktúry ako aj prebieha odovzdávanie informácií verejnosti prostredníctvom webového sídla NSK a zverejnenej mailovej adresy, na ktorú môže reagovať široká odborná aj laická verejnosť. To umožňuje dávať podnety aj širšej skupine občanov.

8 Väzba na iné strategické dokumenty

Svojím vznikom a následným vstupom do Európskej únie sa Slovenská republika zaviazala dodržiavať medzinárodné dokumenty, nevynímajúc dokumenty viažuce sa na dodržiavanie ľudských práv.

Základným dokumentom v oblasti ľudských práv, dôležitým pre plánovanie stratégií a koncepcií rozvoja sociálnych služieb je **Dohovor OSN o právach osôb so zdravotným postihnutím**.² Je to významný dokument v chápaní práv osôb so zdravotným postihnutím, ktoré stáli dlhú dobu na okraji záujmu praktickej i teoretickej právnickej verejnosti a nadväzuje na množstvo starších medzinárodných dokumentov. Súčasne s Dohovorom bol podpísaný Opčný protokol.

Dohovor o právach osôb so zdravotným postihnutím sa zakladá na zásadách, ako sú:

- ❖ rešpektovanie prirodzenej dôstojnosti, osobnej nezávislosti vrátane slobody voľby a samostatnosti osôb,
- ❖ nediskriminácia,
- ❖ plné a účinné zapojenie sa a začlenenie do spoločnosti,
- ❖ rešpektovanie odlišnosti a prijímanie osôb so zdravotným postihnutím ako súčasť ľudskej rozmanitosti a prirodzenosti,
- ❖ rovnosť príležitostí,
- ❖ prístupnosť,
- ❖ rovnosť medzi mužmi a ženami,
- ❖ rešpektovanie rozvíjajúcich sa schopností detí so zdravotným postihnutím a rešpektovanie práva detí so zdravotným postihnutím na zachovaní vlastnej identity.

Pre oblasť sociálnych služieb je významný **Článok 19 – Nezávislý spôsob života a začlenenie do spoločnosti**. Všetky osoby so zdravotným postihnutím majú rovnaké právo žiť v spoločenstve s rovnakými možnosťami voľby na rovnoprávnom základe s ostatnými tak, aby:

- ❖ mali možnosť zvoliť si miesto pobytu, ako aj to, kde a s kým budú žiť na rovnakom základe s ostatnými, a aby neboli nútené žiť v určitom konkrétnom prostredí,
- ❖ mali prístup k celému spektru podporných služieb, či už domácich alebo pobytových a ďalších komunitných podporných služieb vrátane osobnej asistencie, ktoré sú nevyhnutné pre nezávislý život v spoločnosti a pre začlenenie sa do nej, a ktoré zabraňujú izolácii a segregácii v spoločnosti,
- ❖ komunitné služby a zariadenia pre širokú verejnosť boli za rovnakých podmienok prístupné osobám so zdravotným postihnutím a aby zohľadňovali ich potreby.

Základným dokumentom na národnej úrovni v oblasti štátnej politiky je dokument, ktorý vypracovalo Ministerstvo práce, sociálnych vecí a rodiny Slovenskej republiky, a to **Národné priority rozvoja sociálnych služieb na roky 2021-2030**³ (ďalej len „NPRSS“). Cieľom a účelom NPRSS je cyklicky pozitívne ovplyvňovať

² <https://www.employment.gov.sk/sk/rodina-socialna-pomoc/tazke-zdravotne-postihnutie/kontaktne-miesto-prava-osob-so-zdravotnym-postihnutim/dohovor-osn-pravach-osob-so-zdravotnym-postihnutim.html>

³ <https://www.employment.gov.sk/files/slovensky/rodina-socialna-pomoc/socialne-sluzby/nprss-fin.pdf>

rozvoj sociálnych služieb v Slovenskej republike, a to cestou definovania politiky smerovania sociálnych služieb na národnej úrovni a následne formulovania základných priorít tohto rozvoja a predpokladov na dosiahnutie týchto priorít. Tento dokument predpokladá, že regionálna a miestna samospráva po analýze potrieb rozpracuje stanovené základné priority a predpoklady vo svojich koncepcných dokumentoch. Národné priority sú vymedzené tak, aby boli harmonizovateľné so súvisiacimi legislatívnymi zámermi a iniciatívami vlády SR v referenčnom období.

Národné priority rozvoja sociálnych služieb na roky 2021 – 2030 definujú špecifické ciele:

- ❖ NP 1: Prechod z inštitucionálnej na komunitnú starostlivosť a podporu s cieľom zabezpečenia dostupnosti rôznorodých sociálnych služieb komunitného charakteru v súlade s potrebami cieľových skupín sociálnych služieb.
- ❖ NP 2: Zavedenie systému integrovanej sociálno-zdravotnej starostlivosti,
- ❖ NP 3: Podpora prepájania sociálnych služieb a neformálnej (najmä rodinnej) starostlivosti ako súčasti systému starostlivosti o osoby odkázané na pomoc inej fyzickej osoby,
- ❖ NP 4: Podpora zvyšovania kvality sociálnych služieb.

Ťažiskovým dokumentom, na ktorý je potrebné pri tvorbe Koncepcie prihliadať je **Národná stratégia deinštitucionalizácie systému sociálnych služieb a náhradnej starostlivosti v Slovenskej republike⁴**. Stratégiou DI sa Slovenská republika zaviazala k prechodu z inštitucionálnej starostlivosti na systém s prevahou služieb a opatrení poskytovaných v komunite, organizačne a kultúrne čo najviac podobných bežnej rodine.

Základným zámerom deinštitucionalizácie v Slovenskej republike je vytvorenie a zabezpečenie podmienok pre nezávislý a slobodný život všetkých ľudí odkázaných na pomoc, v prirodzenom sociálnom prostredí komunity s podporou komunity, odborníkov, členov rodiny, dobrovoľníkov a to:

- ❖ prostredníctvom komplexu kvalitných alternatívnych služieb a opatrení vo verejnom záujme,
- ❖ prechodom z prevažne inštitucionálneho spôsobu poskytovania sociálnych služieb na komunitnú starostlivosť a rozširovaním alternatívnych možností uspokojovania potrieb detí, ktoré boli odňaté zo starostlivosti rodičov.

Na Národnú Stratégiu DI, ako základný rámcový dokument, nadväzujú príslušné akčné plány a koncepcné dokumenty obsahujúce konkrétne úlohy a opatrenia. V systéme sociálnych služieb je to Národný akčný plán prechodu z inštitucionálnej starostlivosti na komunitnú starostlivosť na roky 2021 – 2026.⁵

K ďalším významným dokumentom na národnej úrovni, ktoré tvoria východisko pri tvorbe koncepcie rozvoja sociálnych služieb patrí **Národný program aktívneho starnutia na roky 2021-2030⁶**, ktorý bezprostredne nadväzuje na dokument pre roky 2014-2020. Impulzmi pre spracovanie „nového“ strategického dokumentu sa

⁴ <https://www.employment.gov.sk/files/slovensky/rodina-socialna-pomoc/socialne-sluzby/narodna-strategia-deinstitucionalizacie-systemu-socialnych-sluzieb-nahradnej-starostlivosti-2021.pdf>

⁵ <https://www.mpsvr.sk/files/slovensky/rodina-socialna-pomoc/socialne-sluzby/nap-sos-2022-2026.pdf>

⁶ <https://www.employment.gov.sk/files/sk/ministerstvo/rada-vlady-slovenskej-republiky-prava-seniorov-prisposobovanie-verejnych-politik-procesu-starnutia-populacie/narodny-program-aktivneho-starnutia-roky-2014-2020/narodny-program-aktivneho-starnutia-roky-2021-2030.pdf>

stali najmä aktuálne prognózy v oblasti demografického vývoja na Slovensku a jeho možného dopadu na udržateľnosť spoločenských podmienok prosperity v medzigeneračnej perspektíve. Pre zabezpečenie podmienok rozvojovej trajektórie sociálnych služieb pre obdobie rokov 2021-2030 je nevyhnutné naplniť nasledovné predpoklady:

1.VÚC ako participujúci subjekt:

- ❖ Vytvorenie strategického rámca sociálnych služieb do roku 2030 v Slovenskej republike.

2.VÚC ako zodpovedný subjekt:

- ❖ Zabezpečenie personálnej a finančnej udržateľnosti rozvoja sociálnych služieb.
- ❖ Prepájanie sociálnych služieb s inými verejnými službami v rámci podpory sociálnej inklúzie zraniteľných jednotlivcov, rodín, skupín a komunít.

Národný program rozvoja životných podmienok osôb so zdravotným postihnutím na roky 2021-2030⁷

Osoby so zdravotným postihnutím zahŕňajú osoby s dlhodobými telesnými, mentálnymi, intelektuálnymi alebo zmyslovými postihnutiami, ktoré v súčinnosti s rôznymi prekážkami môžu brániť ich plnému a účinnému zapojeniu do života spoločnosti na rovnakom základe s ostatnými.

Európska únia jednoznačne uznala práva osôb so zdravotným postihnutím v dokumente Európska charta základných práv, článok 26 „Integrácia osôb so zdravotným postihnutím“, v ktorom „uznáva a rešpektuje právo osôb so zdravotným postihnutím využívať opatrenia, ktoré sú určené na zabezpečenie ich nezávislosti, sociálnej integrácie a integrácie v zamestnaní a účasti na spoločenskom živote“. Národný program na roky 2021 –2030 je tvorený ako otvorený dokument, s aktualizáciou a vyhodnocovaním každý rok.

Opatrenia Národného programu určené pre VÚC a mestá:

1. VÚC ako zodpovedný gestor

- ❖ rozvoj sociálnej služby sprostredkovanie osobnej asistencie,
- ❖ podporovať rozvoj sociálnej služby podpora samostatného bývania,
- ❖ podporovať rozvoj domácej opatrovateľskej služby,
- ❖ rozvinúť sociálne služby na komunitnej úrovni v zmysle odporúčania Výboru OSN pre práva osôb so zdravotným postihnutím,
- ❖ zvýšiť dostupnosť a rozvíjať službu včasnej intervencie, zabezpečiť jej dlhodobú udržateľnosť a kvalitu naprieč celým územím Slovenska,
- ❖ rozvoj sociálnej služby sprostredkovanie osobnej asistencie.

⁷https://www.komisarprezdravotnepostihnutych.sk/getmedia/f5d309c8-6eaa-48f9-b590ef7d776ddfd7/Material_NPRZPOZP_2021-2030.aspx

2. VÚC ako spoluzodpovedný gestor

- ❖ zabezpečiť rozvoj a dostupnosť tlmočnickej služby pre osoby so sluchovým postihnutím, ktoré sú odkázané na tlmočnicku službu na celom území Slovenska v zmysle odporúčania Výboru OSN pre práva osôb so zdravotným postihnutím,
- ❖ aktualizácia Stratégie Deinštitucionalizácie systému sociálnych služieb a systému náhradnej rodinnej starostlivosti,
- ❖ aktívna podpora prechodu z inštitucionálnej na komunitnú starostlivosť a podpora sociálneho začleňovania,
- ❖ informačná kampaň na podporu komunitnej starostlivosti a sociálneho začleňovania,
- ❖ podpora spolupráci pri zabezpečovaní sociálnych služieb a odstránenie osobitných bariér pre žiadateľov o udelenie azylu a osoby s udelenou doplnkovou ochranou so zdravotným postihnutím.

3. VÚC ako spolupracujúci subjekt

- ❖ predloženie materiálu, ktorý bude riešiť problematiku reformy opatrovníctva dospelých v Slovenskej republike na rokovanie vlády SR,
- ❖ monitorovanie dodržiavania základných ľudských práv a slobôd osôb so zdravotným postihnutím a hodnotenie kvality života ľudí so zdravotným postihnutím (vrátane oblasti ich duševného zdravia).

Národný akčný plán na elimináciu a prevenciu násilia na ženách 2022-2027⁸

Podpora a ochrana žien a ich detí pred násilím je dlhodobo na Slovensku vytváraná a poskytovaná najmä neverejnými poskytovateľmi sociálnych služieb registrovanými, resp. akreditovanými v zmysle zákona č. 448/2008 Z.z. o sociálnych službách. Poradenské centrá a zariadenia núdzového bývania poskytujúce bezpečné ubytovanie pre ženy zažívajúce násilie a ich deti (nazývané aj ako „bezpečné ženské domy“) predstavujú špecializovaný druh podpory a ochrany pre ženy zažívajúce násilie a ich deti. Poskytujú škálu služieb na princípe bezpečia, posilnenia, prekonania izolácie a spoločenskej zmeny. Ciele špecializovaných služieb vychádzajú z potrieb žien zažívajúcich násilie a ich detí.

Za poskytovateľov služieb pre ženy zažívajúce násilie a ich deti je možné v súčasnosti považovať poskytovateľov sociálnych služieb pre fyzické osoby, ktoré sú ohrozené správaním iných fyzických osôb alebo, ak sa stali obeťami správania iných fyzických osôb. Jedným z opatrení tohto akčného plánu týkajúcich sa VÚC je zavedenie systému intervenčných centier poskytujúcim krízovú intervenciu obetiam domáceho násilia minimálne v každom VÚC s rodovo špecifickým prístupom k partnerskému násiliu na ženách .

⁸ <https://www.employment.gov.sk/files/sk/ministerstvo/spolocny-sekretariat-vyborov/vybor-rodovu-rovnost/dokumenty-udalosti/nap-eliminacia-nasilia-zenach.pdf>

Stratégia rovnosti, inklúzie a participácie Rómov do roku 2030⁹ a Akčné plány k Stratégii Slovenskej republiky pre integráciu Rómov do roku 2030¹⁰, z ktorých vyplývajú opatrenia a aktivity aj pre samosprávy v sociálnej oblasti:

- ❖ realizovať aktivity na udržanie a rozvoj činností komunitných centier s cieľom aktivizovať členov miestnych komunít, vrátane podpory ich lepšej zamestnateľnosti,
- ❖ realizovanie terénnej sociálnej práce, ktorá umožní rýchle a primerané reakcie na problémy nielen s trhom práce.

Stratégia dlhodobej starostlivosti v Slovenskej republike¹¹

Stratégia DSZS vychádza z deklarácie riešenia sociálno-zdravotnej starostlivosti vo viacerých aktuálnych strategických dokumentoch v oblasti zdravotnej a sociálnej starostlivosti, odporúčaní Európskej komisie.

Hlavnými cieľmi stratégie DSZS sú:

- ❖ Funkčné prepojenie sociálnej a zdravotnej starostlivosti.
- ❖ Spravodlivo a systematicky posúdená miera zdravotného postihnutia a potreby starostlivosti.
- ❖ Ponuka služieb následnej, dlhodobej a paliatívnej starostlivosti zohľadňujúca preferencie ľudí s potrebou starostlivosti, ich ľudské práva vrátane podpory zotrvania v prirodzenom a komunitnom prostredí.
- ❖ Systém financovania, ktorý zohľadňuje preferencie odkázanej osoby, podporuje rozvoj komunitnej starostlivosti a podporuje nábor personálu.
- ❖ Funkčný dohľad a garantovaná kvalita sociálnej starostlivosti.

Pre naplnenie cieľov Stratégie DSZS sú potrebné reformy a investície: Reformy predstavujú najmä legislatívne opatrenia a plánované kapitálové investície, ktoré sú základnými piliermi Komponentu 13 Plán obnovy a odolnosti.

Plán obnovy a odolnosti SR – Komponent 13¹²

Dokument, ktorý stanovuje ucelený balík reforiem a investícií, ktoré sa realizujú do roku 2026, a ktoré sú podporené z mechanizmu na podporu obnovy a odolnosti. Plán tvoria investície a reformy, ktoré riešia výzvy identifikované v kontexte európskeho semestra, najmä v odporúčaní Európskej komisie pre Slovensko. Priority plánu obnovy zohľadňujú kľúčové problémy ekonomiky a najdôležitejšie spoločenské výzvy. Boli

⁹ <https://www.google.com/search?client=firefox-b-d&q=Strat%C3%A9gia+rovnosti%2C+inkl%C3%BAzie+a+particip%C3%A1cie+R%C3%B3mov+do+roku+2030+a+Ak%C4%8Dn%C3%A9+pl%C3%A1ny+k+Strat%C3%A9gi+Slovenskej+republiky+pre+integr%C3%A1ciu+R%C3%B3mov+do+roku+2030>

¹⁰ https://www.romovia.vlada.gov.sk/site/assets/files/1113/akcne_plany_strategie_2030_na_roky_2022_2024_final.pdf?csrt=15874686524667672472

¹¹ <https://www.employment.gov.sk/files/sk/rodina-socialna-pomoc/socialne-sluzby/strategia-dlhodobej-starostlivosti-sr/strategia-dlhodobej-starostlivosti-sr-sept-2021.pdf>

¹² <https://www.employment.gov.sk/sk/uvodna-stranka/plan-obnovy-odolnosti/komponent-13-dostupna-kvalitna-dlhodoba-socialno-zdravotna-starostlivost/>

vybraté na základe porovnania výsledkov krajiny oproti priemeru EÚ ako aj na základe spoločných európskych priorít.

Sociálnej oblasti je venovaný Komponent 13 Dostupná a kvalitná dlhodobá sociálno-zdravotná starostlivosť, ktorého cieľom je pripraviť Slovensko na rýchle starnutie obyvateľstva zabezpečením kvalitnej, dostupnej a komplexnej podpory ľudí s potrebou dlhobodej a paliatívnej starostlivosti. Poskytovaním takejto starostlivosti sa zvýši inklúzia osôb so zdravotným postihnutím do spoločnosti v súlade s ich právami obsiahnutými v Dohovore OSN o právach osôb so zdravotným postihnutím ako aj miera ich sociálnej ochrany. Reformami a investíciami sa zvýši prepojenie a efektivita zdravotnej a sociálnej starostlivosti a ich odolnosť voči kritickým situáciám. Zároveň sa naštartuje proces digitalizácie verejnej správy v oblasti poskytovania integrovanej dlhobodej starostlivosti, vrátane digitalizácie rozhodovacích procesov.

Pre naplnenie tohto cieľa sú stanovené nasledujúce reformy a investície:

Reforma 1: Reforma integrácie a financovania dlhobodej sociálnej a zdravotnej starostlivosti

- ❖ Nový systém financovania podporí vznik a rozvoj služieb v komunite a prispeje k riešeniu problému nedostatku personálu v sektore sociálnych služieb, najmä terénnych. Posilnené financovanie prostredníctvom poukazu zatraktívni pozíciu opatrovateľa v teréne.

Reforma 2: Reforma posudkovej činnosti

- ❖ Nový posudkový systém bude jednotný a efektívny. V novom systéme budú vykonávať posudzovanie iba Úrady práce, sociálnych vecí a rodiny, podľa jednotnej metodiky vychádzajúcej z WHODAS, ktorá je postavená na princípoch Dohovoru OSN o právach osôb so zdravotným postihnutím. Posudzovanie komplexne zhodnotí potreby človeka s potrebou dlhobodej starostlivosti. Posudkový systém bude prepojený s nástrojmi podpory vrátane služieb pracovnej rehabilitácie, včasnej intervencie, osobnej asistencie a iných sociálnych služieb.

Reforma 3: Reforma dohľadu nad sociálnou starostlivosťou a zabezpečenie infraštruktúry pre jej implementáciu

- ❖ Systém dohľadu sa zjednotí a posilní vytvorením nezávislého orgánu dohľadu. Budú definované nové podmienky kvality starostlivosti v zariadeniach aj v domácnostiach.

Investícia 1: Rozšírenie kapacít komunitnej sociálnej starostlivosti

- ❖ Výrazne sa navýšia najmä kapacity pobytových zariadení komunitného typu (napr. podporované bývanie). Umožní sa presun časti klientov z veľkokapacitných zariadení do menších zariadení komunitného typu. Zároveň bude časť nových kapacít určená pre nových prijímateľov. Nové ambulantné zariadenia (napr. denný stacionár, rehabilitačné stredisko) prispejú k urýchleniu deinštitucionalizácie a zároveň znížia záťaž neformálnych opatrovateľov. Táto investícia umožní pokryť súčasný nepokrytý dopyt a pripraviť systém na predpokladaný rast dopytu po zmene systému financovania. Investície podporia aj výstavbu nových nízkokapacitných zariadení sociálno-zdravotnej starostlivosti (napr. špecializované zariadenie) s komplexnými potrebami.

Program hospodárskeho a sociálneho rozvoja Nitrianskeho samosprávneho kraja do roku 2030

PHSR NSK do roku 2030 je strednodobý rozvojový dokument, ktorý stanovuje rozvojové priority a ciele vo väzbe na ďalšie koncepčné a rozvojové aktivity NSK. V rámci identifikácie výziev, limitov a problémov v sociálnej oblasti bola identifikovaná nedostatočná dostupnosť a komplexnosť ako aj zastaranosť sociálnej infraštruktúry s dôrazom na sociálne a pracovné začlenenie.

V strategicko-programovej časti ako Strategická priorita 4 sa uvádza Sociálny rozvoj územia a podpora komunit.

- ❖ Strategický cieľ 4.1 Rozvoj smart sociálnych a zdravotných služieb s dôrazom na komplexnosť riešení a na výsledok.
- ❖ Strategický cieľ 4.2 Rozvoj inkluzívneho bývania.
- ❖ Strategický cieľ 4.3 Aktívne začlenenie rómskych komunit.
- ❖ Strategický cieľ 4.4 Zlepšenie podmienok pre rozvoj sociálnej ekonomiky, sociálne a pracovné začlenenie znevýhodnených a zraniteľných osôb.

Nemožno však zabudnúť na to, že pre tvorbu Koncepcie rozvoja sociálnych služieb samosprávneho kraja je nevyhnutné prihliadať aj na **Komunitné plány sociálnych služieb obcí a miest**, ktoré sa nachádzajú v územnom obvode samosprávneho kraja. Podľa zákona o sociálnych službách, vyšší územný celok vypracúva a schvaľuje koncepciu rozvoja sociálnych služieb na základe národných priorít rozvoja sociálnych služieb a komunitných plánov sociálnych služieb obcí vo svojom územnom obvode. K 20.6.2023 komunitné plány sociálnych služieb predložilo Nitrianskemu samosprávnemu kraju 250 obcí a miest, čo je 70,6 % z celkového počtu obcí a miest v kraji. Komunitné plánovanie predstavuje náročný a dlhodobý proces spracovania potrieb jednotlivých cieľových skupín nachádzajúcich sa v obci alebo meste. Je preto nevyhnutné, aby sa pri tvorbe KPSS postupovalo v zmysle zásad komunitného plánovania. Na tomto procese je nevyhnutné, aby prebiehal v partnerstve viacerých subjektov. Po hodnotení predložených KPSS je možné konštatovať, že kvalita viacerých KPSS je nízka, nie sú dodržané princípy komunitného plánovania a z toho vyplývajúce nedostatočné stanovenie cieľov a priorít. Čím menšie je mesto alebo obec, tým je nižšia šanca, že majú vypracovaný KPSS, resp. kvalitný KPSS. Malé obce vzhľadom na finančné a personálne možnosti nie sú schopné v plnom rozsahu plniť úlohy definované zákonom o sociálnych službách, a preto by bolo vhodné využiť legislatívne nástroje k plneniu úloh na základe spoločných programov a partnerstiev. Ako jednou z možností sa ponúka možnosť tvorby KPSS v rámci mikroregiónu, resp. iného zoskupenia viacerých menších obcí.

9 Zoznam použitých skratiek

Tabuľka 5 Zoznam použitých skratiek

Skratka	Význam skratky
A	Aktivita
ADOS	Agentúra domácej ošetrovateľskej starostlivosti
AF	Ambulantná forma
APSS SR	Asociácia poskytovateľov sociálnych služieb Slovenskej republiky
APZ	Aktívna politika zamestnanosti
BV	Bežné výdavky
BŽD	Bezpečný ženský dom
CDA	Centrum denných aktivít
CDR	Centrum detí a rodiny
CISZS	Centrum integrovanej sociálno-zdravotnej starostlivosti
CSK	Cieľová skupina
ČOV	Čistiareň odpadových vôd
ČR	Česká republika
DC	Denné centrum
DI	Deinštitucionalizácia
DJ	Detské jasle
DNZS	Dlhodobo nepriaznivý zdravotný stav
DP	Daňové príjmy
DS	Denný stacionár
DSS	Domov sociálnych služieb
DzPFO	Daň z príjmov fyzických osôb
EAO	Ekonomicky aktívne obyvateľstvo
EPS	Elektronická požiarne signalizácia
ESF	Európsky sociálny fond
EŠIF	Európske štrukturálne a investičné fondy
FO	Fyzická osoba
FP	Finančný príspevok
FZO	Funkčné zoskupenie obcí
G	Gestor ¹³
CHD	Chránená dielňa
IA MPSVR SR	Implementačná agentúra Ministerstva práce sociálnych vecí a rodiny Slovenskej republiky
INTERREG	INTERRED EUROPE (2021 - 2027)
IP	Inšpektorát práce
IS RSD MIS	Informačný systém riadenia sociálnych dávok – manažérsky informačný systém MPSVR SR
IS SoS	Informačný systém sociálnych služieb
JSD	Jednota dôchodcov Slovenska
KI	Krízová intervencia
KN	(okres) Komárno
KP	Komunitný plán
KPSS	Komunitný plán sociálnych služieb
KRSS	Konceptia rozvoja sociálnych služieb
KSS	Kvalita sociálnych služieb
KV	Kapitálové výdavky
ĽBD	Ľudia bez domova
LV	(okres) Levice
MASK	Miestne akčné skupiny
MIRRI	Ministerstvo investícií, regionálneho rozvoja a informatizácie
MPSVR SR	Ministerstvo práce, sociálnych vecí a rodiny Slovenskej republiky
MRK	Marginalizovaná rómska komunita
MsÚ	Mestský úrad

¹³ Gestorom sa myslí subjekt/ osoba, ktorý/ á ručí za plnenie aktivít opatrení a cieľov.

MVO	Mimovládne organizácie
NDC	Nízkoprahové denné centrum
NEPOSS/ NePOSS	Neverejný poskytovateľ sociálnej služby
NFP	Nórsky finančný mechanizmus
NISD	Neziskové organizácie slúžiace domácnostiam
NP	Národný projekt
NP POS	Národný projekt Podpora opatrovateľskej služby
NP RSS	Národné priority rozvoja sociálnych služieb
NPAS	Národný program aktívneho starnutia na roky 2021-2030
NPRSS	Národné priority rozvoja sociálnych služieb na roky 2021-2030
NR	(okres) Nitra
NRS	Náhradná rodinná starostlivosť
NSK	Nitriansky samosprávny kraj
NZ	(okres) Nové Zámky
O	Opatrenie
OA	Osobná asistencia
OECD	<i>z ang. "Organization fo Economic Co-operation and Development" - Organizácie pre hospodársku spoluprácu a rozvoj</i>
OSL	Opatrovateľská služba
OSN	Organizácia spojených národov
OSV	Odbor sociálnych vecí
OSV NSK	Odbor sociálnych vecí Nitrianskeho samosprávneho kraja
OŠ	Odbor školstva
OZP	Osoba so zdravotným postihnutím
OZZ	Osoba so zdravotným znevýhodnením
P	Partner ¹⁴
p.b.	Percentuálny bod
PAS	Porucha autistického spektra
PD	Projektová dokumentácia
PHSR NSK	Program hospodárskeho a sociálneho rozvoja Nitrianskeho samosprávneho kraja
PnO	Príspevok na opatrovanie
POaO	Plán obnovy a odolnosti
počet p.m.	Počet pracovných miest
PoSS	Poskytovateľ sociálnej služby
RO	Rozpočtová organizácia
RRA	Regionálna rozvojová agentúra
PSB	Podpora samostatného bývania
RsD	Rodiny s deťmi
RSP	Registrovaný sociálny podnik
SA	(okres) Šaľa
SE	Sociálna ekonomika
smart SaZS	Smart Sociálne a zdravotné služby
SP	Sociálny pracovník
SPAI	Index priestorovej dostupnosti
SPODaSK	Sociálnoprávna ochrana detí a sociálna kuratela
SPU	Slovenská poľnohospodárska univerzita v Nitre
SS	Sociálna služba
SŠ	Stredná škola
Stratégia DSZS	Stratégia dlhodobej sociálno-zdravotnej starostlivosti
SVI	Služby včasnej intervencie
SZ	Sociálne zabezpečenie
SZS	Služby zdravotnej starostlivosti
SZSS	Správa zariadení sociálnych služieb
ŠC	Špecifický cieľ
ŠKSS	Štandardy kvality sociálnych služieb

¹⁴ Partnerom sa myslí subjekt/ osoba, ktorý/ á spolupracuje a podieľa sa na riešení parciálnych cieľov.

ŠR	Štátny rozpočet
ŠZ	Špecializované zariadenie
TO	(okres) Topoľčany
TSP	Terénna sociálna práca
ŤZP	Ťažké zdravotné postihnutie
UA	Ukrajina
ÚNSK	Úrad Nitrianskeho samosprávneho kraja
UoZ	Uchádzač o zamestnanie
ÚPSVR SR	Úrad práce, sociálnych vecí a rodiny Slovenskej republiky
VI	Včasná intervencia
VO	Verejné obstarávanie
VšZP	Všeobecná zdravotná poisťovňa
VÚC	Vyšší územný celok
VZČ	Vykonávať zárobkovú činnosť
vznp	V znení neskorších predpisov
WHODAS	Z ang. "WHO Disability Assessment Schedule"
ZLP	Základné ľudské práva
ZM	(okres) Zlaté Moravce
ZNB	Zariadenie núdzového bývania
ZNSK	Zastupiteľstvo Nitrianskeho samosprávneho kraja
ZOS	Zariadenie opatrovateľskej starostlivosti
ZP	Zriaďovateľská pôsobnosť
ZPB	Zariadenie podporovaného bývania
ZPMP	Združenie na pomoc ľuďom s mentálnym postihnutím
ZPS	Zariadenie pre seniorov
ZS	Zdravotné služby
ZSS	Zariadenie sociálnych služieb
ZŠ	Základná škola
ZÚ	Záverečný účet
ZZ	Zdravotné znevýhodnenie

ANALYTICKÁ ČASŤ

10 Vyhodnotenie implementácie KRSS za obdobie 2018 – 2023

10.1 Analýza a hodnotenie stanovených cieľov KRSS 2018 – 2023

KRSS v regióne Nitrianskeho samosprávneho kraja na obdobie 2018 – 2023 v zmysle jej Dodatku č. 1 má strategickú oblasť štruktúrovanú nasledovne:

- ❖ **Pomoc a podpora osobám pri riešení nepriaznivých sociálnych situácií.**
- ❖ **Vytvorenie priaznivých životných podmienok pre rodiny s deťmi.**
- ❖ **Zlepšenie dostupnosti sociálnych služieb pre seniorov a osoby so zdravotným postihnutím.**
- ❖ **Podpora a rozvoj ľudských zdrojov pre oblasť sociálnych služieb.**

Ku každej oblasti je formulovaný cieľ, takže KRSS obsahuje 4 ciele podľa jednotlivých druhov sociálnych služieb.

Strategický cieľ č. 1

Pomoc a podpora osobám pri riešení nepriaznivých sociálnych situácií

Špecifický cieľ 1.1 Koordinácia pomoci osobám v nepriaznivej sociálnej situácii

Tabuľka 6 Analýza a hodnotenie stanovených cieľov KRSS 2018 – 2023, Špecifický cieľ 1.1

OPATRENIA	AKTIVITY	VÝSTUPY
1.1.1 Stanovenie platformy s cieľom koordinovať aktivity subjektov a partnerov v oblasti krízovej intervencie na území NSK	<i>1.1.1.1</i> <i>Výtypovanie organizácií a subjektov (potencionálnych členov platformy) a ich oslovenie k spolupráci</i>	Rok 2020: Odporúčanie Komisie sociálnej pomoci na zvolanie pracovného stretnutia za účelom vytvorenia pracovných skupín ku každému strategickému cieľu. Rok 2021: Ukončený proces kreovania pracovných skupín, uznesením KSP doplnenie 2 nových členov do pracovných skupín. Rok 2022: Pokračovanie činnosti plne kreovaných pracovných skupín k Strategickým cieľom.
	<i>1.1.1.2</i> <i>Menovanie členov platformy, štatút s vymedzením účelu, kompetencií, frekvencie stretávania a pod.</i>	Rok 2021: Ukončený proces kreovania pracovných skupín, schválenie pracovných skupín Uznesením Komisie sociálnej pomoci Stanovenie účelu a kompetencií.
	<i>1.1.1.3</i> <i>Koordinované stretnutia organizácií prejavujúcich záujem o spoluprácu</i>	Rok 2021: Uskutočnených 6 stretnutí pracovných skupín. Rok 2022: Uskutočnené 2 stretnutia (výmena a sieťovanie informácií).

	<i>1.1.1.4</i> <i>Získavanie a analýza dát o osobách v krízovej situácii</i>	Rok 2021: Vytvorenie dotazníka na zber informácií a podnetov. Rok 2022: Získavanie dát formami – komunitné plány, komunikácia so samosprávami, verejnými a neverejnými poskytovateľmi SS, mimovládny organizáciami, s prijímateľmi ASS a komunikácia s verejnosťou, začala spolupráca s koordinátormi participácie NSK v rámci Projektu: Participatívny proces pre tvorbu Koncepcie rozvoja sociálnych služieb v regióne Nitrianskeho samosprávneho kraja na roky 2024 až 2031.
	<i>1.1.1.5</i> <i>Súčinnosť pri rozširovaní siete SS a návrhy riešení závažných problémov (napr. Národný akčný plán pre prevenciu a elimináciu násilia na ženách 2014-2019 v spolupráci s Inštitútom pre výskum práce a rodiny)</i>	Rok 2021: Vymedzenie potreby riešenia problematiky, pomenovanie rizikových skupín, Plán na registráciu SS Podpora samostatného bývania - MÔJ DOMOV“, ZSS Topoľčany, schválenie Regionálneho akčného plánu NSK na prevenciu a elimináciu násilia páchaného na ženách na roky 2021-2022. Rok 2022: Registrácia SS Podpora samostatného bývania s kapacitou 6 v „MÔJ DOMOV“, ZSS Topoľčany, Téma násilia – vyvzdelať sa 134 policajtov a 32 pracovníkov prvého kontaktu, stretnutia polície a iných subjektov, supervízie. Spolufinancovanie – útulok (7 miest), bezpečný ženský dom (17 miest), ZNB a 2 poradcovia SPODaSK. Realizátor: Centrum Slniečko, n.o. Zabezpečenie pracovných stretnutí v kontexte účelu a kompetencií platformy.
<i>Zdroj: OSV NSK, Vlastné spracovanie, 2023</i>		

Špecifický cieľ 1.2 Rozvoj sociálnych služieb krízovej intervencie

Tabuľka 7 Analýza a hodnotenie stanovených cieľov KRSS 2018 - 2023, Špecifický cieľ 1.2

OPATRENIA	AKTIVITY	VÝSTUPY
1.2.1 Podpora rozšírenia kapacít v útulku o ďalších 40 miest	<i>1.2.1.1</i> <i>Výtypovanie vhodných objektov na rozšírenie kapacity na základe zmapovania potrieb (lokalita)</i>	Rok 2020: 8 útulkov s kapacitou 228 miest. Rok 2021: Stav nezmenený. Rok 2022: Navýšenie o 1 poskytovateľa SS - 52 miest.
	<i>1.2.1.2</i> <i>Verejné obstarávanie na projektovú dokumentáciu (PD)</i>	Žiadny.
	<i>1.2.1.3</i> <i>Spracovanie (PD), stavebné povolenie a žiadosť o NFP z EŠIF</i>	Žiadny.
	<i>1.2.1.4</i> <i>Rekonštrukcia útulku s kapacitou 20 miest</i>	Žiadny.
	<i>1.2.1.5</i> <i>Prevádzkovanie útulku s kapacitou 20 miest</i>	Žiadny.
1.2.2 Rozšírenie kapacít v zariadení núdzového bývania o 40 miest	<i>1.2.2.1</i> <i>Výtypovanie vhodných objektov na rozšírenie kapacity na základe zmapovania potrieb (lokalita)</i>	Rok 2021: Výtypovanie objektu, ktorý po rekonštrukcii mohol slúžiť ako ZNB pre obete domáceho násillia (ženy, matky, s deťmi) išlo by o rodinný dom, pripojený k pôvodnému zariadeniu útulku. Útulok a aj príľahlá časť RD by sa zrekonštruovali a mohli by slúžiť ako ZNB s kapacitou 15, podanie projektu na NFM a štátny rozpočet (poskytovateľ Centrum Slniečko, n.o.). Rok 2022: Schválenie projektu na MIRRI SR na rozšírenie kapacity Bezpečného ženského domova o 15 miest a schválený rozpočet na rekonštrukciu celého objektu v správe mesta Nitry.
	<i>1.2.2.2</i> <i>Verejné obstarávanie na projektovú dokumentáciu (PD)</i>	Rok 2022: Vyhlásené VO na projektovú dokumentáciu (mesto Nitra).

	1.2.2.3 <i>Spracovanie (PD), stavebné povolenie a žiadosť o NFP z EŠIF</i>	Rok 2022: Spracovanie komplet projektu (PD, stavebné povolenie) a podanie žiadosti o NFP z EŠIF schválenie projektu na rozšírenie kapacity o 15 miest a rozpočet na rekonštrukciu vo výške 220 tis. €.
	1.2.2.4 <i>Rekonštrukcia /výstavba ZNB s kapacitou 10 miest</i>	Žiadny.
	1.2.2.5 <i>Prevádzkovanie ZNB s kapacitou 10 miest</i>	Žiadny.
1.2.3 <i>Rozšírenie kapacít v domove na pol ceste o 12 miest</i>	1.2.3.1 <i>Podpora mestu Nové Zámky pri registrácii SS</i>	Rok 2020: Pripravený projektový zámer mestom Nové Zámky bol zastavený petíciou obyvateľov. Rok 2021: Nové komunitné plánovanie v meste Nové Zámky už neobsahuje registráciu domov na polceste, nahradené inými formami programov bývania pre širší rozsah cieľových skupín, so zabezpečením sociálnych intervencií a sociálneho poradenstva.
	1.2.3.2 <i>Prevádzkovanie DNPC s kapacitou 12 miest</i>	Žiadny.
Zdroj: OSV NSK, Vlastné spracovanie, 2023		

Špecifický cieľ 1.3 Podpora programov dostupného bývania

Tabuľka 8 Analýza a hodnotenie stanovených cieľov KRSS 2018 - 2023, Špecifický cieľ 1.3

OPATRENIA	AKTIVITY	VÝSTUPY
1.3.1 Rozvoj SS - podpora samostatného a dostupného bývania	1.3.1.1 <i>Vstupné dáta a údaje od členov multidisciplinárneho tímu (výstupy z O.1.1.1) ako aj zmapovanie potrieb z aktuálnych dát</i>	Rok 2020: Schválenie Koncepcie riešenia problematiky ľudí bez domova na území mesta Nitra na roky 2019-2022 a v rámci opatrení je navrhnuté zriadiť Nájomné bývanie - Housing first. Rok 2021: Schválenie projektu „Bývanie ako prvé“ v rámci výzvy Dostupné bývanie s prvkami Housing First (10 účastníkov, 5 jednoizbových bytov), aktívne vyhľadávanie bytov.

		Rok 2022: Sprostredkovaný nájom pre 10 účastníkov projektu v piatich 1-izbových komerčných bytoch v meste Nitra, prenájom garsónky vo vlastníctve mesta Nitra na obdobie 01.01.2023-31.12.2027 (rozšírenie kapacity) Centrum Slniečko, n.o. - 9 bytov pre obete domáceho násillia – 2 dvojizbové a 7 jednoizbových, jedna garsónka ako krízový byt v prípade akútneho ohrozenia a ochrany života a zdravia obetí domáceho násillia. Všetky byty boli do konca I. polroka obsadené.
	1.3.1.2 Registrácia SS Podpora samostatného bývania pre uvedenú cieľovú skupinu	Rok 2022: Zaregistrovaná SS Podpora samostatného bývania s kapacitou 6 v „MÔJ DOMOV“, ZSS Topoľčany.
	1.3.1.3 Poskytovanie SS Podpora samostatného bývania	Rok 2022: PSB poskytovaná 1 klientovi.
	1.3.1.4 Poskytovanie „prvého bývania“ Mestom Nitra	Rok 2022: Služba poskytovaná prostredníctvom Diecéznej charity s finančnou dotáciou od mesta Nitra vo výške 7.000,- €.
Zdroj: OSV NSK, Vlastné spracovanie, 2023		

Strategický cieľ č. 2

Vytvorenie priaznivých životných podmienok pre rodiny s deťmi

Špecifický cieľ 2.1 Overovanie potrebnosti a kvality sociálnych služieb pre rodiny s deťmi

Tabuľka 9 Analýza a hodnotenie stanovených cieľov KRSS 2018 - 2023, Špecifický cieľ 2.1

OPATRENIA	AKTIVITY	VÝSTUPY
2.1.1 Stanovenie pracovnej skupiny pre koordináciu služieb pre rodiny s deťmi	2.1.1.1 Výtipovanie organizácii a subjektov (potencionálnych členov pracovnej skupiny) a ich oslovenie k spolupráci	Rok 2020: Pracovné stretnutie za účelom kreovania pracovných skupín pre strategický cieľ 1 až 3.
	2.1.1.2 Menovanie členov pracovnej skupiny, štatút s vymedzením účelu, kompetencií, frekvencie stretávania a pod.	Rok 2021: Ukončený proces kreovania pracovných skupín, schválenie pracovných skupín, stanovenie účelu a kompetencií.

	2.1.1.3 <i>Koordináčne stretnutia organizácií prejavujúcich záujem o spoluprácu s cieľom posilnenia spolupráce a získania potrebných dát o rodinách s deťmi v nepriaznivej sociálnej situácii</i>	Rok 2021: Uskutočnených 6 stretnutí pracovných skupín. Rok 2022: Uskutočnené 2 stretnutia (výmena a sieťovanie informácií).
	2.1.1.4 <i>Súčinnosť pri rozširovaní siete SS a návrhy riešení závažných problémov</i>	Rok 2021: Vytvorenie dotazníka na zber informácií a podnetov, jeho vyhodnotenie. Rok 2022: Získavanie dát formami – komunitné plány, komunikácia so samosprávami, verejnými a neverejnými poskytovateľmi SS, mimovládny organizáciami, prijímateľmi SS a komunikácia s verejnosťou, Poradenstvo, konzultácie, riešenie sťažností, návštevy ZSS.
Zdroj: OSV NSK, Vlastné spracovanie, 2023		

Špecifický cieľ 2.2 Podpora a rozvoj potrebných sociálnych služieb pre rodiny s deťmi

Tabuľka 10 Analýza a hodnotenie stanovených cieľov KRSS 2018 - 2023, Špecifický cieľ 2.2

OPATRENIA	AKTIVITY	VÝSTUPY
2.2.1 Podpora a rozvoj poradenských služieb pre rodiny s deťmi	2.2.1.1 <i>Vyhodnotenie akútnosti potreby zriadenia vo vzťahu k dátam získaných v rámci A 2.1.1.3</i>	Rok 2021: Poradenstvo pred registráciou – 11 subjektov (verejný poskytovateľ), poradenstvo cez SS včasnej intervencie Plán na registráciu SS Podpora samostatného bývania – „MÔJ DOMOV“, ZSS Topoľčany, schválenie Regionálneho akčného plánu NSK na prevenciu a elimináciu násillia páchaného na ženách na roky 2021-2022. Rok 2022: Vytvorenie SS Podpora samostatného bývania s kapacitou 6 v „MÔJ DOMOV“, ZSS Topoľčany.
	2.2.1.2 <i>Zriadenie špecializovaného poradenstva na území NSK</i>	Rok 2020: Finančný príspevok NSK pre špecializované poradenstvo podľa zákona č. 305/2005 Z. z. 84.000,- € (6 poradcov).

		Rok 2021: Finančný príspevok NSK pre špecializované poradenstvo podľa zákona č. 305/2005 Z. z. 84.000,- € (6 poradcov) Finančný príspevok pre špecializované poradenstvo podľa zákona č. 448/2008 Z. z. vo výške 133.270,24 € (8 poradcov). Rok 2022: Finančný príspevok NSK pre špecializované poradenstvo podľa zákona č. 305/2005 Z. z. vo výške 200.000,- € (10 poradcov) a podľa zákona č. 448/2008 Z. z. vo výške 145.676,36 € (8 poradcov).
2.2.2 Podpora a rozvoj služieb včasnej intervencie	<i>2.2.2.1</i> <i>Podpora existujúcich kapacít služieb VI</i>	Rok 2020: Počet poskytovateľov: 4 (len v ZP NSK) Intervenčných hodín: 7336 Počet zapojených rodín: 133 Rok 2021: Finančný príspevok pre poskytovateľov SS včasnej intervencie v celkovej 216.490,37 € (ZSS v ZP NSK - 148.162,37 € + 68.328,00 € neverejní poskytovatelia) počet poskytovateľov: 4+1 Intervenčných hodín: 7054 Počet zapojených rodín: 171 Rok 2022: Finančný príspevok pre poskytovateľov SS včasnej intervencie v celkovej 321.686,87 € (ZSS v ZP NSK – 196.386,87 € + 125.300 € neverejní poskytovatelia) Počet poskytovateľov: 4+3 Intervenčných hodín: 17 201 Počet zapojených rodín: 213
	<i>2.2.2.2</i> <i>Podpora rozvoja kapacít služieb VI</i>	Rok 2021: Financovanie 4 poskytovateľov v ZP NSK a 1 nového neverejného poskytovateľa. Rok 2022: Financovanie 4 poskytovateľov v ZP NSK a 3 neverejných poskytovateľov.
Zdroj: OSV NSK, Vlastné spracovanie, 2023		

Strategický cieľ č. 3

Zlepšenie dostupnosti sociálnych služieb pre seniorov a osoby so zdravotným postihnutím

Špecifický cieľ 3.1 Systémová podpora pre obce

Tabuľka 11 Analýza a hodnotenie stanovených cieľov KRSS 2018 - 2023, Špecifický cieľ 3.1

OPATRENIA	AKTIVITY	VÝSTUPY
3.1.1 Metodická a odborná pomoc pre obce pri plánovaní rozvoja sociálnych služieb	3.1.1.1 Zmapovanie potrieb obcí a stanovenie spôsobu a foriem spolupráce	Rok 2020: Oboznámenie obcí a miest s vyhlásením výzvy – finančný príspevok na vykonávanie opatrení SPOD a SK. Rok 2021: Oboznámenie obcí a miest s vyhlásením výzvy – finančný príspevok na vykonávanie opatrení SPOD a SK, upozornenie na potrebu aktualizácie komunitných plánov v súlade s prioritami a stratégiami. Rok 2022: Oboznámenie obcí a miest s vyhlásením výzvy – finančný príspevok na vykonávanie opatrení SPOD a SK, upozornenie na potrebu aktualizácie komunitných plánov v súlade s prioritami a stratégiami, Komunikácia so samosprávami cez pracovné skupiny k strategickým cieľom.
	3.1.1.2 Poskytovanie odbornej pomoci pri rozvoji sociálnych služieb	Rok 2021: Podpora a poradenstvo pri registrácii SS. Rok 2022: Podpora a poradenstvo pri registrácii SS.

Zdroj: OSV NSK, Vlastné spracovanie, 2023

Špecifický cieľ 3.2 Zvyšovanie kvality a kapacity existujúcich sociálnych služieb

Tabuľka 12 Analýza a hodnotenie stanovených cieľov KRSS 2018 - 2023, Špecifický cieľ 3.2

OPATRENIA	AKTIVITY	VÝSTUPY
3.2.1 Zvyšovanie kvality existujúcich sociálnych služieb	3.2.1.1 Výstavba nových ZSS, ktoré budú „saturovať“ existujúcu kapacitu, ktorá sa zníži z dôvodu dodržania štandardov kvality	Žiadny.

	3.2.1.2 <i>Nadstavby, prístavby existujúcich ZSS („KREATÍV“, ZSS Klasov, „PERLA“, ZSS Želiezovce, „IPEL“, ZSS Leľa, „DUNAJ“, ZSS Kováčov)</i>	Žiadny.
	3.2.1.3 <i>Príprava a realizácia navrhovaných opatrení schválených v ZNSK</i>	Rok 2021: Zmluva o budúcej zmluve na prenájom nebytových priestorov v obci Chľaba a Salka, kde NSK bude poskytovať SS špecializované zariadenie – cez cezhraničný projektový program INTERREG. Rok 2022: Dodatok k zriaďovateľskej listine „DUNAJ“, ZSS Kováčov o 2 miesta poskytovania SS (Chľaba a Salka). Zaregistrovanie SS špecializované zariadenie v Salke s kapacitou 25 miest .
3.2.2 Rozšírenie kapacít špecializovaného zariadenia	3.2.2.1 <i>Príprava pre rozšírenie kapacít ŠZ (výber lokality, cieľová skupina, projektová dokumentácia, VO,...)</i>	Rok 2021: V zmysle registra SS nárast kapacity ŠZ o 109 miest, vybratá lokalita – Poliklinika Šaľa, príprava PD na rekonštrukciu. Rok 2022: V zmysle registra SS nárast kapacity ŠZ o 95 miest, vypracovaná PD na rekonštrukciu Polikliniky v Šali, schválenie potencionálnych zámerov Zastupiteľstvom NSK - Vybudovanie ZSS- špecializované zariadenie „DUNAJ“, ZSS Kováčov – miesto poskytovania Mužla, podaný projektový zámer cez Plán obnovy – vybudovanie ŠZ (12 miest) v Lipovej pre „LIPKA“, ZSS Lipová.
	3.2.2.2 <i>Výstavba (rekonštrukcia) ŠZ</i>	Rok 2021: Ukončenie rekonštrukcie budovy „SOS“ ZSS Hurbanovo, kde sa poskytuje SS – špecializované zariadenie pre 26 prijímateľov SS.

	3.2.2.3 <i>Zriadenie ŠZ (registrácia, uvedenie do prevádzky,...)</i>	Rok 2021: Podpísanie Zmluvy o budúcej zmluve o nájme nebytových priestorov (Obec Salka) Rok 2022: zaregistrovanie „SOS“ ZSS Hurbanovo – SS špecializované zariadenie – kapacita 26 PSS (AF 10, TP 2, CP 14) dodatok k zriaďovateľskej listine „DUNAJ“, ZSS Kováčov o 2 miesta poskytovania SS (Chľaba a Salka). Zaregistrovanie SS špecializované zariadenie v Salke s kapacitou 25 miest . špecializované zariadenie pre osoby s pervazívnou vývinovou poruchou, autizmom.
	3.2.2.4 <i>Príprava a realizácia ŠZ v rámci DI („LIPKA“, ZSS Lipová)</i>	Rok 2022: Podaný projektový zámer cez Plán obnovy – vybudovanie ŠZ (12 miest) v Lipovej pre „LIPKA“, ZSS Lipová.
3.2.3 Rozšírenie kapacít zariadenia podporovaného bývania	3.2.3.1 <i>Príprava a realizácia ZPB s kapacitou 6 miest (NZ-„LIPKA“, ZSS Lipová)</i>	Rok 2021: ZNSK zobralo na vedomie informácia k realizácii národného projektu „Deinštitucionalizácia zariadení sociálnych služieb – Podpora transformačných tímov“ ZPB „LIPKA“, ZSS Lipová, Rok 2022: podaný projektový zámer cez Plán obnovy na vybudovanie zariadenia podporovaného bývania v Nových Zámkoch/6 miest pre „LIPKA“, ZSS Lipová, pripravené projektové zámery: Vybudovanie ZPB v Mani pre „LIPKA“, ZSS Lipová - POaO, -Vybudovanie ZPB v Nitrianskom Hrádku pre „LIPKA“, ZSS Lipová - POaO.
	3.2.3.2 <i>Príprava ZPB s kapacitou 3x12 miest („V KAŠTIELI“, ZSS Horné Obdokovce, „DUNAJ“, ZSS Kováčov – Chľaba)</i>	Rok 2021: Prípravné práce na vysporiadaní pozemku v obci Mužla, vytipovanie ďalších pozemkov

		Rok 2022: Pripravené projektové zámery ZPB komunitného typu – miesto realizácie obec Horné Obdokovce – POaO. -ZPB komunitného typu - miesto realizácie obec Chrabrany – POaO. -ZPB komunitného typu – miesto realizácie obec Veľké Ripňany – POaO.
Zdroj: OSV NSK, Vlastné spracovanie, 2023		

Špecifický cieľ 3.3 Podpora rozvoja komunitných sociálnych služieb

Tabuľka 13 Analýza a hodnotenie stanovených cieľov KRSS 2018 - 2023, Špecifický cieľ 3.3

OPATRENIA	AKTIVITY	VÝSTUPY
3.3.1 Rozšírenie kapacít na poskytovanie sociálnej rehabilitácie	3.3.1.1 Spolupráca so ZSS zapojením do DI- analýza potrieb na základe výstupov z transformačného procesu (v procese DI)	Rok 2021: Zamestnanci zapojených ZSS do DI – absolvovanie vzdelávacích aktivít a supervízií cez tento projekt
	3.3.1.2 Zriaďovanie a registrácia nových služieb- rozšírenie kapacít služieb poskytujúcich sociálnu rehabilitáciu	Rok 2021: Registrácia 1 poskytovateľa SS ZPB s kapacitou 12 miest Rok 2022: Registrácia 1 poskytovateľa SS sociálna rehabilitácia (AF a terénna forma)
	3.3.1.3 Podpora prevádzky zriadených služieb, ktoré poskytujú sociálnu rehabilitáciu	Aktivitu nie je možné vyhodnotiť.
Zdroj: OSV NSK, Vlastné spracovanie, 2023		

Strategický cieľ č. 4

Podpora a rozvoj ľudských zdrojov pre oblasť sociálnych služieb

Špecifický cieľ 4.1 Systémová podpora pre priebežné zabezpečovanie agendy KRSS

Tabuľka 14 Analýza a hodnotenie stanovených cieľov KRSS 2018 - 2023, Špecifický cieľ 4.1

OPATRENIA	AKTIVITY	VÝSTUPY
4.1.1 Doplnenie organizačnej štruktúry OSV	4.1.1.1 Predloženie návrhu ÚNSK na zmenu organizačnej štruktúry a organizačného poriadku s návrhom pracovnej náplne	Rok 2021: Priятý 1 odborný zamestnanec, ktorý okrem iných druhov pracovných činností na oddelení sociálnej pomoci a ošetrovateľskej starostlivosti v ZSS sa podieľa na činnostiach spojených s tvorbou, vyhodnocovaním, aktualizáciou a koordináciou procesov KRSS - koordinátor KRSS.
Zdroj: OSV NSK, Vlastné spracovanie, 2023		

Špecifický cieľ 4.2 Zlepšovanie pracovných podmienok zamestnancov v sociálnych služieb

Tabuľka 15 Analýza a hodnotenie stanovených cieľov KRSS 2018 - 2023, Špecifický cieľ 4.2

OPATRENIA	AKTIVITY	VÝSTUPY
4.2.1 Zavedenie systematického a efektívneho vzdelávania zamestnancov ZSS a OSV	<i>4.2.1.1</i> <i>Zmapovanie vzdelávacích potrieb</i>	Rok 2021: Prebehlo zmapovanie vzdelávacích potrieb zamestnancov v ZSS v ZP NSK a zamestnancov odboru sociálnych vecí NSK.
	<i>4.2.1.2</i> <i>Plán vzdelávania na rok a krytie v rozpočte</i>	rok 2022: Vybratá jedna, najčastejšie sa opakujúca téma - Syndróm vyhorenia, zvládanie stresových situácií a rizikových situácií v pomáhajúcich profesiách, zamestnanci – vzdelávania potrebné na metodické usmerňovanie ZSS, kontroly a sťažnosti.
	<i>4.2.1.3</i> <i>Účasť na vzdelávacích aktivitách</i>	Rok 2021: 17 vzdelávaní na tému: „Riešenie stresových situácií na pracovisku zamerané na efektívnu komunikáciu a riešenie konfliktov“. Zúčastnených 301 zamestnancov Zamestnanci odboru – témy: Prostriedky obmedzenia v sociálnych službách, novela zákona o sociálnych službách. Rok 2022: 15 vzdelávaní, zúčastnených 207 zamestnancov.
	<i>4.2.1.4</i> <i>Vyhodnotenie efektívnosti vzdelávacích aktivít</i>	Rok 2021 aj 2022 Efektívnosť vyhodnotenia sa nedá vyčítať.
4.2.2 Zlepšenie pracovných podmienok a odmeňovania zamestnancov v oblasti SS	<i>4.2.2.1</i> <i>Analýza odmeňovania v sociálnych službách</i>	Nehodnotené pre nedostupnosť podkladov.
	<i>4.2.2.2 Návrhy na zvýšenie odmeňovania</i>	Nehodnotené pre nedostupnosť podkladov.
	<i>4.2.2.3</i> <i>Iné motivačné benefity pre zamestnancov ZSS</i>	Rok 2021: Kolektívna zmluva: 100,- € odmena a 1 deň pracovného voľna. Rok 2022: Kolektívna zmluva vyššieho stupňa: 350 + 500,- € odmena na zamestnanca a 1 deň pracovného voľna.
Zdroj: OSV NSK, Vlastné spracovanie, 2023		

10.2 Ekonomická analýza sociálnych služieb za roky 2020 – 2022 (NSK)

OSV NSK predkladal 1 x ročne Vyhodnotenie plnenia priorít schválených v Konceptii rozvoja sociálnych služieb v regióne Nitrianskeho samosprávneho kraja na roky 2018 – 2023 a opatrení schválených v Dodatku č.1 ku Konceptii rozvoja sociálnych služieb v regióne Nitrianskeho samosprávneho kraja na roky 2018 – 2023 do Zastupiteľstva NSK. Správy neobsahovali finančné hodnotenie v súlade s finančnými plánmi v rámci KRSS na uvedené obdobie. V predkladanej ekonomickej analýze (spracovanej na základe podkladov zo záverečných účtov NSK za obdobie rokov 2020 – 2022) ponúkame pohľad z hľadiska financovania sociálnych služieb NSK.

NSK financoval v roku 2022 z rozpočtu NSK 4307 miest, z toho 1044 miest u neverejných poskytovateľov sociálnych služieb a 3 263 miest tvorí kapacitu v zariadeniach sociálnych služieb (ZSS) v zriaďovateľskej pôsobnosti NSK. Na poskytovanie sociálnych služieb a na vykonávanie sociálno-právnej ochrany detí a sociálnej kurately v roku 2022 bolo vynaložených na bežné výdavky 62 191 657€, z toho 54 996 001€ čo činí (88,43 %) pre verejných poskytovateľov sociálnych služieb v zriaďovateľskej pôsobnosti NSK a 7 195 656 € (11,6 %) pre neverejných poskytovateľov SS a pre verejných poskytovateľov SS v zriaďovateľskej pôsobnosti iných SK. (zdroj: ZÚ NSK za rok 2022, str. 28). Na zariadenia sociálnych služieb v zriaďovateľskej pôsobnosti NSK bolo v roku 2022 vynaložených 1 812 924 € kapitálových výdavkov. Z kapitálových výdavkov boli zaobstarané dve 5 miestne motorové vozidlá, kosačky, nákladný výtah, dodávka a montáž EPS, čerpadlá do ČOV, kamerový systém pre zabezpečenie budovy a na modernizáciu technologického vybavenia pracovní a stravovacích prevádzok. Schválený rozpočet na mzdy a odvody pre ZSS v ZP NSK (37 184 657,90) bol upravovaný v roku 2022 uzneseniami NSK na výšku 41 004 187,43 €, skutočné čerpanie podľa tabuľky v programe 11 Sociálne služby (str. 109) mzdy a odvody predstavovali 40 909 142,06 € čo je takmer 72,8 % celkových bežných výdavkov.

V roku 2022 bola rozšírená sieť sociálnych služieb u verejných a neverejných poskytovateľov sociálnych služieb o viaceré druhy sociálnych služieb, a to napr.: o Špecializované zariadenie – ambulantná forma o 60 miest, o Špecializované zariadenie - pobytová forma o 49 miest, o Špecializované zariadenie – týždenná forma o 2 miesta, o Zariadenie pre seniorov – pobytová forma o 52 miest, o Komunitné centrá – ambulantná forma o 76 miest a terénna forma u 3 poskytovateľov sociálnych služieb, o 1 poskytovateľa sociálnej služby v druhu sociálnej služby Podpora samostatného bývania, o 1 poskytovateľa v druhu sociálnej služby Podpora zosúladovania rodinného života a pracovného života – detská skupina, o 2 poskytovateľov v druhu sociálnej služby Služba včasnej intervencie – ambulantná forma o 38 miest a terénna forma a o 5 poskytovateľov sociálnych služieb v druhu sociálnej služby opatrovateľské služby.¹⁵

Tabuľka 16 Počet miest v ZSS financovaných z rozpočtu NSK v rokoch 2020 – 2022

Rok	Financované miesta NSK celkom	Nárast / pokles oproti roku 2020	Z toho ZSS v ZP NSK	Nárast / pokles oproti roku 2020	Miesta v ZSS u NePSS	Nárast / pokles oproti roku 2020
2020	4 131	-	3 224	-	907	-
2021	4 189	+58	3 221	-3	968	+61
2022	4 307	+176	3 263	+39	1 044	+137

Zdroj: Záverečné účty NSK za roky 2020, 2021, 2022

¹⁵ Záverečný účet NSK za rok 2022 str. 28 - 30

Za sledované obdobie rokov 2020 až 2022 došlo k nárastu vo financovaní miest v ZSS oproti roku 2020 o 176 miest, čo predstavuje nárast o + 4,26%. Zvyšujúci sa trend nárastu počtu miest zodpovedá zvyšujúcim sa potrebám v oblasti sociálnych služieb súvisiacich so starnutím obyvateľstva NSK ako aj zhoršujúcim sa zdravotným stavom. Pozitívne možno hodnotiť pokrytie zvyšujúcich sa potrieb aj napriek krízovým situáciám súvisiacimi s pandémiou koronavírusu, energetickou krízou a zvyšujúcou sa infláciou. Z celkového počtu nárastu miest, 77,8 % došlo k nárastu u neverejných poskytovateľov, v ZSS v ZP NSK došlo k nárastu miest v roku 2022 o 22,2 %.

V nasledujúcej časti sme vychádzali zo zverejnených dokumentov (Záverečné účty NSK), aby sme analyzovali aj ekonomické podmienky realizácie KRSS za obdobie 2020 – 2022.

Tabuľka 17 Podiel BV a KV do sociálneho zabezpečenia z celkových výdavkov NSK (plnenie), 2020 - 2022

Rok	BV Program 11 SZ	BV NSK	%	KV Program 11 SZ	KV NSK	%
2020	52 983 630	195 075 934	27%	2 365 689	13 988 142	17%
2021	58 722 146	211 108 856	28%	1 682 394	16 350 617	10%
2022	62 287 643	221 266 274	28%	1 812 924	21 297 696	8,5%

Zdroj: Záverečné účty NSK za roky 2020, 2021, 2022

Podiel bežných výdavkov na sociálne zabezpečenie na celkových bežných výdavkoch NSK tvorí takmer 1/3 (28%).

Tabuľka 18 Bežné príjmy (plnenie) NSK (€), 2020 - 2022

Bežné príjmy NSK (v €)				
Rok	BP NSK celkom	z toho		
		Daňové príjmy	Nedaňové príjmy	Bežné granty a transfery
2020	209 085 638	125 915 330	17 562 664	65 607 644
2021	218 507 813	130 826 327	17 891 165	69 790 321
2022	233 778 308	143 688 347	20 217 054	69 872 907

Zdroj: ZÚ NSK 2020, 2021, 2022

Hlavným zdrojom príjmu do rozpočtu NSK sú daňové príjmy (DzPFO), čo tvorí cca 60 % všetkých príjmov do rozpočtu.

Tabuľka 19 Bežné výdavky RO v sociálnej oblasti v zriaďovateľskej pôsobnosti NSK, 2020 - 2022

Rok	Spolu - čerpanie	Zdroje krytia				
		ŠR	RP kód zdroja 72	VÚC	Zdroje krytia VÚC	
2020	48 018 093	1 582 460	138 563	46 191 618	daňové príjmy	33 688 675
					úhrady od prijímateľov	12 163 987
					príjmy za ošetrovateľskú starostlivosť zo zdravotnej poisťovne	307 541
					iné nedaňové príjmy	31 416
2021	52 360 607	1 378 343	666 748	48 961 171	daňové príjmy	35 893 457
					úhrady od prijímateľov	11 262 823
					príjmy za ošetrovateľskú starostlivosť zo zdravotnej poisťovne	391 917
					iné nedaňové. príjmy	400 499
					rezervný fond	1 012 476
2022	54 996 001	2 019 247	194 611	52 782 143	daňové príjmy	39 671 039
					úhrady od prijímateľov	12 600 385
					príjmy za ošetrovateľskú starostlivosť zo zdravotnej poisťovne	510 719

Zdroj: ZÚ NSK 2020, 2021, 2022

Zdroj: ZÚ NSK 2020, 2021, 2022

Z vyššie uvedenej tabuľky je zrejmé, že bežné výdavky rozpočtových organizácií (RO) v zriaďovateľskej pôsobnosti NSK je 70 – 72 % krytá z daňových príjmov VÚC; 22 – 25 % tvoria príjmy z úhrad prijímateľov sociálnych služieb za poskytované sociálne služby. Príjmy od zdravotných poisťovní za vykonávané ošetrovateľské činnosti tvoria cca 1%.

Nariadenie vlády SR č. 668/2004 v znení neskorších predpisov o rozdeľovaní výnosu dane z príjmov územnej samosprávy nariaďuje a upravuje kritéria a spôsob rozdeľovania výnosu dane z príjmov fyzických osôb (DPFO) obciam a VÚC. Podľa §3 uvedeného nariadenia sa 32 % výnosu dane VÚC rozdelí podľa počtu obyvateľov VÚC, ktorí dovšili 62+ s trvalým pobytom na území VÚC k 1. januáru predchádzajúceho kalendárneho roku. V nasledujúcej tabuľke sme porovnali príjem výnosu dane z príjmov na sociálne služby s čerpaním.

Tabuľka 20 Porovnanie daňových príjmov určených na sociálne veci a skutočne vynaložených prostriedkov z daňových príjmov, 2020 - 2022

Rok	Podiel z daňových príjmov VÚC na sociálne zabezpečenie (zo skutočných daňových príjmov)	Skutočné čerpanie z daňových príjmov	Skutočné daňové príjmy NSK
2020	40 927 870	40 990 981	125 915 330
2021	42 492 000	44 640 244	130 826 326
2022	46 617 000	48 673 103	143 688 347

Zdroj: Vlastné spracovanie

Daňové príjmy prerozdelené podľa NV SR č. 668/2004 vznp na financovanie originálnych kompetencií VÚC NSK využíva v plnom rozsahu v rokoch 2021 a 2022 bol určený objem navýšený o cca 4,4 – 5 %.

Tabuľka 21 Bežné výdavky - sociálne služby, 2020 - 2022

Rok	Celkom čerpanie	z toho vybrané podprogramy a prvky		
		ŠZ,ZPS,DSS dosp. Prvok 0110101	ZSS deti a d. Prvok 0110102	Podpora NePOSS Podprogram 01104
2020	52 983 630	40 048 662	7 797 619	4 840 503
2021	58 722 146	42 258 776	8 261 602	5 846 093
2022	62 287 643	45 678 808	9 225 017	6 969 904

Zdroj: ZÚ NSK 2020, 2021, 2022

Z celkových bežných výdavkov na sociálne služby 70 – 80 % sú financované sociálne služby pre dospelých (špecializované zariadenie, zariadenie pre seniorov a domov sociálnych služieb pre dospelých). Podpora neverejných poskytovateľov sociálnych služieb z celkového objemu výdavkov činí cca 9 až 11 %.

Financovanie sociálnych služieb v súlade s §71 zákona o sociálnych službách je viaczdrojové (hlavné zdroje tvoria: rozpočet verejného poskytovateľa SS, úhrady za sociálne služby od prijímateľa SS, doplnkové: sponzorstvo, dary, príjem zo sociálneho podnikania a iné). Z vyššie uvedenej finančnej analýzy je zrejmé, že aj napriek viaczdrojovému financovaniu „leží“ financovanie sociálnych služieb na dvoch zdrojoch: NSK, ktorý financuje takmer ¾ výdavkov na poskytované SS a ¼ sa podieľa občan (prijímateľ SS). Na financovaní SS ZSS, ktoré má v originálnej kompetencii samosprávny kraj sa nepatrnou mierou (3-4%) podieľa aj štát (MPSVR) formou dotácií a príspevkov (najmä v období kríz – pandemickej, energetickej).

Z ekonomickej analýzy vyplýva, že napriek tomu, že obdobie rokov 2020 – 2022 bolo sprevádzané viacsobnými krízami, NSK v uvedenom období zvýšil počet financovaných miest o 176. V rámci zdrojov financovania samosprávny kraj sa podieľa na financovaní bežných výdavkov vo výške 75 – 80 %. Finančné prostriedky na krytie výdavkov na poskytovanie sociálnych služieb vykrýva okrem „systémom určených zdrojov na financovanie SS“ aj z iných vlastných príjmov.

10.3 Závery k hodnoteniu KRSS v regióne NSK na roky 2018 – 2023

V KRSS v regióne NSK na roky 2018 – 2023 navrhované priority a ciele boli štruktúrované v súlade so zákonom o sociálnych službách (§ 12) podľa druhu sociálnych služieb:

- ❖ **Sociálne služby krízovej intervencie** – cieľová skupina občania v nepriaznivej sociálnej situácii (to sú občania, ktorí nemajú zabezpečené uspokojovanie základných životných potrieb, závislosť od návykových látok,...)
- ❖ **Sociálne služby na podporu rodiny s deťmi** – cieľová skupina rodina s deťmi
- ❖ **Sociálne služby na riešenie nepriaznivej sociálnej situácie z dôvodu ťažkého zdravotného postihnutia, nepriaznivého zdravotného stavu alebo z dôvodu dovŕšenia dôchodkového veku** – cieľová skupina seniori a osoby s ťažkým zdravotným postihnutím

Tabuľka 22 Závery k hodnoteniu KRSS 2018 - 2023, Strategický cieľ č.1

Strategický cieľ č. 1 Pomoc a podpora osobám pri riešení nepriaznivých sociálnych situácií	
Špecifický cieľ č. 1.1 Koordinácia pomoci osobám v nepriaznivej sociálnej situácii	
Opatrenie 1.1.1 Stanovenie platformy s cieľom koordinovať aktivity subjektov a partnerov v oblasti krízovej intervencie na území NSK	Splnené.
Špecifický cieľ č. 1.2 Rozvoj sociálnych služieb krízovej intervencie	
Opatrenie 1.2.1 Podpora rozšírenia kapacít v útulku o ďalších 40 miest	Splnené (zvýšenie kapacity o 52 miest).
Opatrenie 1.2.2 Rozšírenie kapacít v ZNB o 40 miest	Splnené čiastočne (schválený projekt na rekonštrukciu a rozšírenie kapacity o 15 miest Centrum Slniečko).
Opatrenie 1.2.3 Rozšírenie kapacít v Domove na pol ceste o 12 miest	Nesplnené (Mesto NZ)
Špecifický cieľ č. 1.3 Podpora programov dostupného bývania	
Opatrenie 1.3.1 Rozvoj SS - podpora samostatného a dostupného bývania	Splnené.
Zdroj: Vlastné spracovanie, 2023	

V rámci strategického cieľa č. 1 Pomoc a podpora osobám pri riešení nepriaznivých sociálnych situácií boli splnené takmer všetky opatrenia, okrem opatrenia 1.2.3 – rozšírenie kapacít Domov na pol ceste o 12 miest vzhľadom na vlnu odporu obyvateľov lokality v Nových Zámkoch, kde sa uvedené zariadenie malo realizovať.

Tabuľka 23 Závery k hodnoteniu KRSS 2018 - 2023, Strategický cieľ č.2

Strategický cieľ č. 2 Vytvorenie priaznivých životných podmienok pre rodiny s deťmi	
Špecifický cieľ č. 2.1 Overovanie potrebnosti a kvality sociálnych služieb pre rodiny s deťmi	
Opatrenie 2.1.1 Stanovenie pracovnej skupiny pre koordináciu služieb pre rodiny s deťmi	Splnené.
Špecifický cieľ č. 2.2 Podpora a rozvoj potrebných sociálnych služieb pre rodiny s deťmi	
Opatrenie 2.2.1 Podpora a rozvoj poradenských služieb pre rodiny s deťmi	Splnené.
Opatrenie 2.2.2 Podpora a rozvoj služieb včasnej intervencie	Splnené.
Zdroj: Vlastné spracovanie, 2023	

V rámci strategického cieľa č. 2 Vytvorenie priaznivých životných podmienok pre rodiny s deťmi boli všetky opatrenia splnené.

Tabuľka 24 Závery k hodnoteniu KRSS 2018 - 2023, Strategický cieľ č.3

Strategický cieľ č. 3 Zlepšenie dostupnosti sociálnych služieb pre seniorov a osoby so zdravotným postihnutím	
<i>Špecifický cieľ č. 3.1 Systémová podpora pre obce</i>	
Opatrenie 3.1.1 Metodická a odborná pomoc pre obce pri plánovaní rozvoja sociálnych služieb	Splnené čiastočne.
<i>Špecifický cieľ č. 3.2 Zvyšovanie kvality a kapacity existujúcich sociálnych služieb</i>	
Opatrenie 3.2.1 Zvyšovanie kvality existujúcich sociálnych služieb	Splnené čiastočne.
Opatrenie 3.2.2 Rozšírenie kapacít SZ	Splnené.
Opatrenie 3.2.3 Rozšírenie kapacít ZPB	Splnené.
<i>Špecifický cieľ č. 3.3 Podpora rozvoja komunitných sociálnych služieb</i>	
Opatrenie 3.3.1 Rozšírenie kapacít na poskytovanie sociálnej rehabilitácie	Splnené.
Zdroj: Vlastné spracovanie, 2023	

V rámci Strategického cieľa č. 3 Zlepšenie dostupnosti sociálnych služieb pre seniorov a osoby so zdravotným postihnutím boli 3 opatrenia splnené a 2 splnené len čiastočne.

Tabuľka 25 Závery k hodnoteniu KRSS 2018 - 2023, Strategický cieľ č.4

Strategický cieľ č. 4 Podpora a rozvoj ľudských zdrojov pre oblasť sociálnych služieb	
<i>Špecifický cieľ č. 4.1 Systémová podpora pre priebežné zabezpečovanie agendy KRSS</i>	
Opatrenie 4.1.1 Doplnenie organizačnej štruktúry OSV	Splnené čiastočne.
<i>Špecifický cieľ č. 4.2 Zlepšovanie pracovných podmienok zamestnancov v SS</i>	
Opatrenie 4.2.1 Zavedenie systematického a efektívneho vzdelávania zamestnancov ZSS a OSV	Splnené.
Opatrenie 4.2.2 Zlepšenie pracovných podmienok a odmeňovania zamestnancov v oblasti SS	Splnené čiastočne.
Zdroj: Vlastné spracovanie, 2023	

V rámci strategického cieľa č. 4 Podpora a rozvoj ľudských zdrojov pre oblasť sociálnych služieb z 3 opatrení boli dve splnené len čiastočne.

Koncepcia rozvoja sociálnych služieb je nielen programový nástroj na úrovni regionálnej samosprávy, ale aj finančným nástrojom, ktorý má obligatórny charakter vo vzťahu k občanom a k neverejným poskytovateľom sociálnych služieb poskytujúcim sociálne služby pre občanov NSK.

11 Sociálno-demografická charakteristika územia

11.1 Základná charakteristika kraja

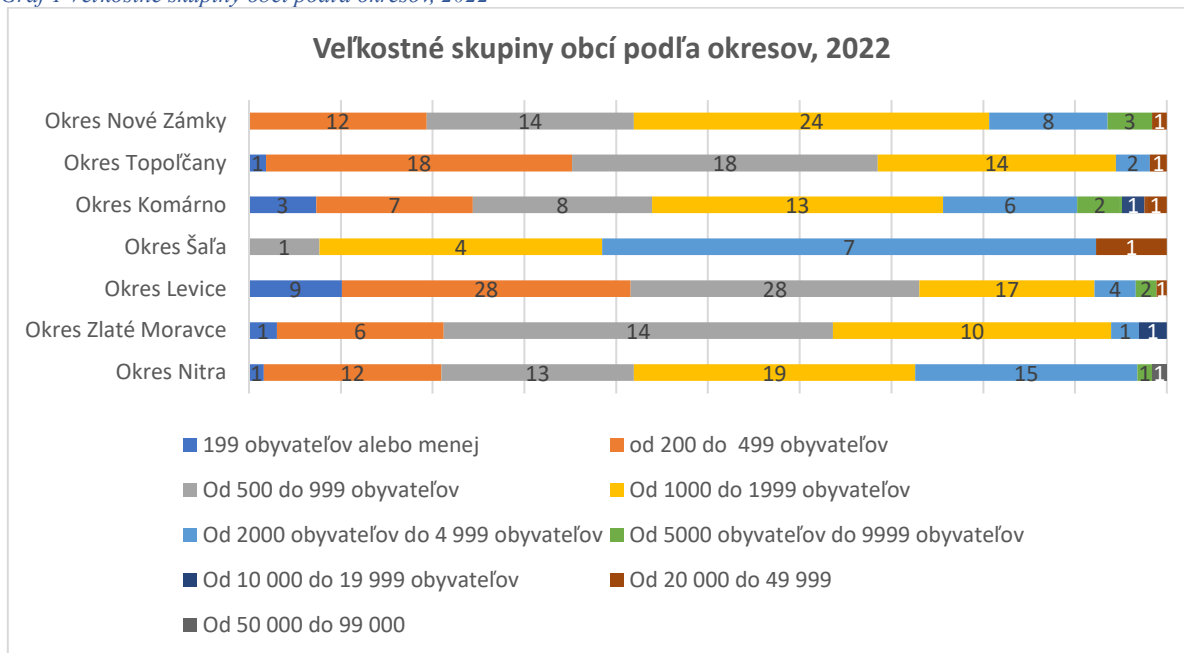
Nitriansky samosprávny kraj má rozlohu 6 343,7 km². Na juhu hraničí s Maďarskou republikou, na východe s Banskobystrickým krajom, na severe s Trenčianskym krajom a na západe s Trnavským krajom. V kraji sa nachádza najjužnejší bod Slovenska v obci Patince. Reliéf krajiny je prevažne rovinného charakteru prerušovaný pahorkatinami. Takmer celý kraj sa nachádza na Podunajskej pahorkatine a Podunajskej rovine. Na severe sa nachádza pohorie Tríbeč a severovýchod je lemovaný výbežkami Štiavnických vrchov a Pohronským Inovcom. Do územia Nitrianskeho samosprávneho kraja zasahujú chránené krajinné oblasti Dunajské Luhy (okres Komárno), Štiavnické vrchy (okres Levice), Ponitrie (okres Nitra, Topoľčany a Zlaté Moravce) a čiastočne aj Biele Karpaty (okres Topoľčany). Nitriansky kraj patrí k najteplejším oblastiam a je jedným z najproduktívnejších poľnohospodárskych centier Slovenska.

Obrázok 1 Mapa územnosprávneho členenia Nitrianskeho samosprávneho kraja.

Administratívne sa Nitriansky samosprávny kraj delí na 7 okresov, v rámci ktorých evidujeme 354 obcí, z ktorých 16 má štatút mesta. Z celkového počtu 354 obcí až 194 obcí má menej ako 1 000 obyvateľov. Takmer jedna tretia obcí má do 500 obyvateľov. Zároveň je dôležité uviesť, že 55% obyvateľov žije na vidieku.

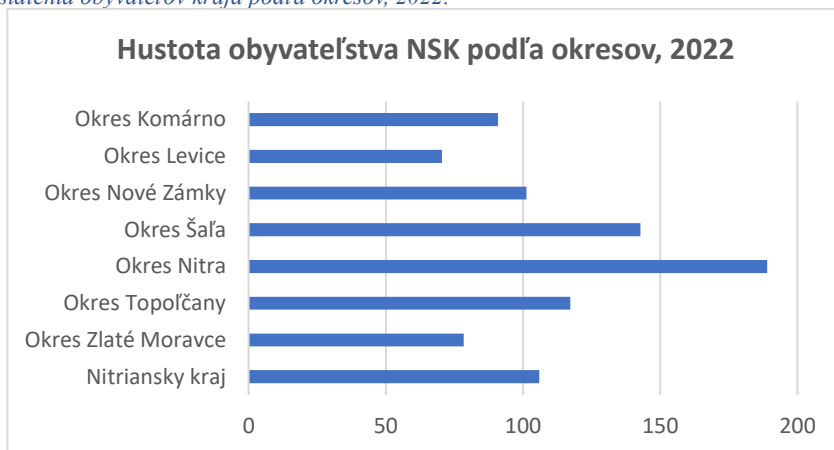
Graf 1 Veľkostné skupiny obcí podľa okresov, 2022

Zdroj: Štatistický úrad SR, 2023

Ďalším významným faktorom je **hustota obyvateľstva**. V Nitrianskom samosprávnom kraji je priemerná hustota obyvateľstva 105,95 obyvateľov na 1km². Výrazne sa od priemeru odchyľuje svojou hustotou osídlenia okres Levice (70,45 obyvateľov na km²) alebo okres Zlaté Moravce (78,41 obyvateľov na km²). Naopak vyššia hustota obyvateľstva, než je priemer, je v okrese Šaľa (143,82 obyvateľov na km²) alebo okrese Nitra, kde je celkovo najvyššia hustota osídlenia z celého Nitrianskeho samosprávneho kraja (189,05 obyvateľov na km²).

Graf 2 Hustota osídlenia obyvateľov kraja podľa okresov, 2022.

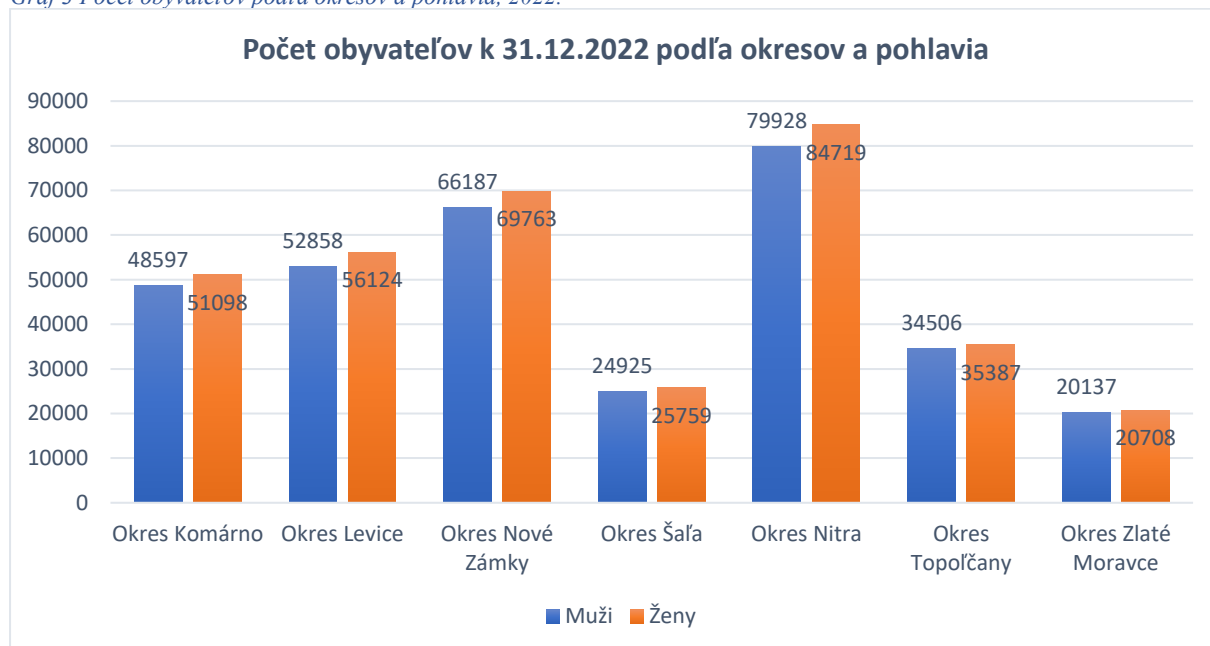
Zdroj: Štatistický úrad SR, 2023

11.2 Prehľad o počte, skladbe a pohybe obyvateľov kraja

V Nitrianskom samosprávnom kraji bolo ku koncu roka 2022 evidovaných **670 696 obyvateľov**, z toho **327 138 mužov a 343 558 žien**. Medzi rokmi 2018 až 2022 je možné pozorovať postupný úbytok trvalého obyvateľstva v kraji. Od roku 2018 došlo k úbytku o 5 976 obyvateľov, t.j. k úbytku o 0,88%. Najviac je tento úbytok zreteľný v okrese Nové Zámky (-2,50% obyvateľov), ale zasiahol aj okres Komárno (-2,19% obyvateľov) a okres Šaľa

(-2,16% obyvateľov). Prírastok je možné pozorovať v okrese Nitra, kde v porovnaní s rokom 2018, pribudlo 3 206 obyvateľov, t.j. nárast počtu obyvateľov o 1,99%.

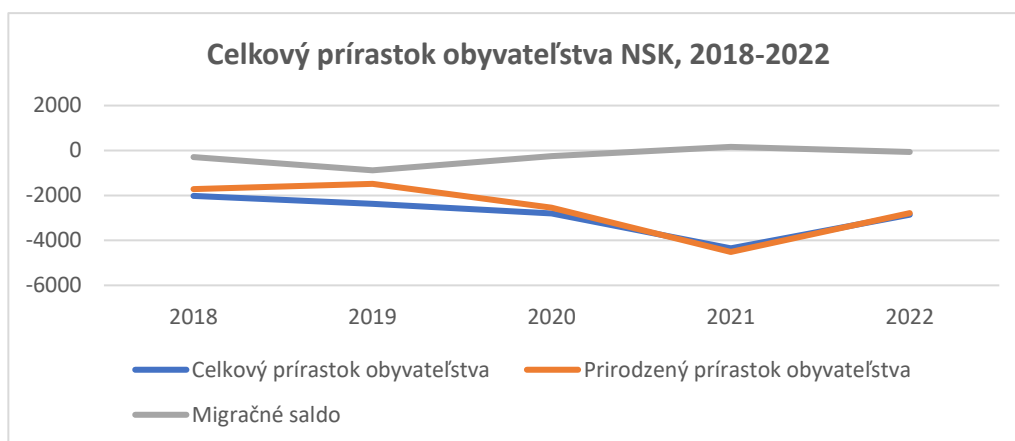
Graf 3 Počet obyvateľov podľa okresov a pohlavia, 2022.

Zdroj: Štatistický úrad SR, 2023

Úbytok obyvateľstva, resp. **celkový záporný prírastok**, ktorý v roku 2022 dosiahol hodnotu -2 851 obyvateľov, je daný nielen negatívnym prirodzeným prírastkom, ale aj prevyšujúcim počtom ľudí, ktorí sa z kraja vysťahovali. Počet vysťahovaných obyvateľov a jeho zvyšovanie indikuje zhoršenie ekonomickej situácie v kraji, resp. zlepšenie v iných krajoch. Nedostatok pracovných príležitostí, nízke mzdy a horšie podmienky na život spôsobujú migráciu v rámci Slovenska, zväčša do väčších miest alebo do zahraničia.

Graf 4 Celkový prírastok obyvateľstva NSK, 2018 - 2022

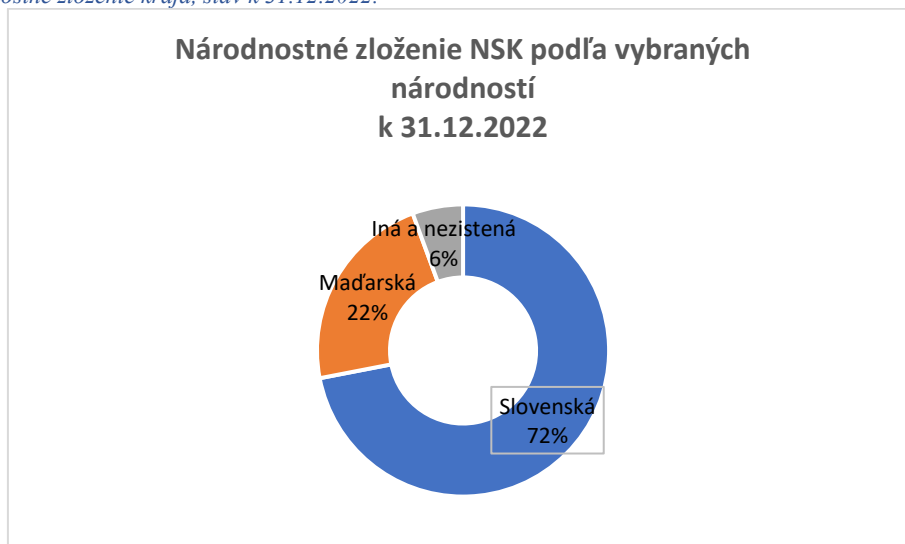

Zdroj: Štatistický úrad SR, 2023

Geografická poloha kraja má značný vplyv aj na **národnostné zloženie obyvateľstva**. Zatiaľ čo celoslovenské percentuálne zastúpenie slovenskej národnosti je na úrovni 84,46% a maďarskej národnosti na úrovni 7,69%,

v Nitrianskom kraji je tento podiel výrazne v prospech maďarskej národnosti – slovenská národnosť 71,09%, maďarská národnosť 22,16%. Najvýraznejšie sa na tom podieľa okres Komárno, kde sú dve tretiny obyvateľov maďarskej národnosti (slovenská národnosť 29,16%, maďarská národnosť 61,87%) ale tiež okres Nové Zámky (slovenská národnosť 61,66%, maďarská národnosť 31,73%) alebo okres Šaľa (slovenská národnosť 65,02%, maďarská národnosť 27,81%).

Graf 5 Národnostné zloženie kraja, stav k 31.12.2022.

Zdroj: Štatistický úrad SR, 2023

Z ostatných národnostných menšín má v kraji zastúpenie rómska, česká, rumunská, poľská, bulharská, nemecká a ukrajinská národnosť. Avšak žiadna z národností v roku 2022 nebola oficiálne zastúpená viac ako jedným percentom z celkového počtu obyvateľov NSK.

Tabuľka 26 Národnostné zloženie prevládajúcich národností v NSK, stav k 31.12, 2018 – 2022

Národnosť	2018		2019		2020		2021		2022	
	Počet	%	Počet	%	Počet	%	Počet	%	Počet	%
Rómska	3951	0,58	3936	0,58	3930	0,59	2582	0,38	2523	0,38
Česká	3939	0,58	3979	0,59	3973	0,59	3069	0,46	3060	0,46
Rumunská	1061	0,16	1081	0,16	1111	0,17	241	0,04	263	0,04
Poľská	635	0,09	643	0,10	658	0,10	401	0,06	410	0,06
Bulharská	528	0,08	535	0,08	540	0,08	115	0,02	124	0,02
Nemecká	447	0,07	455	0,07	464	0,07	207	0,03	210	0,03
Ukrajinská	442	0,07	464	0,07	488	0,07	515	0,08	549	0,08
Iná a nezistená	31331	4,63	30971	4,59	30509	4,54	38515	5,73	37084	5,54

Zdroj: Štatistický úrad SR, 2023

Výrazný vplyv na skladbu sociálnych služieb v kraji má aj **veková štruktúra obyvateľstva**. Priemerný vek obyvateľa kraja je 43,37 rokov, t.j. o 2 roky vyšší ako celoslovenský priemer (41,62 rokov). Vo všeobecnosti majú ženy vyšší priemerný vek a to ako v rámci celoslovenského priemeru tak v rámci kraja. Výrazný rozdiel medzi priemerným vekom muža a ženy je možné pozorovať v okrese Nové Zámky (rozdiel o 3,63 rokov), Komárno (rozdiel o 3,52 rokov) alebo v okrese Levice (rozdiel o 3,37 rokov).

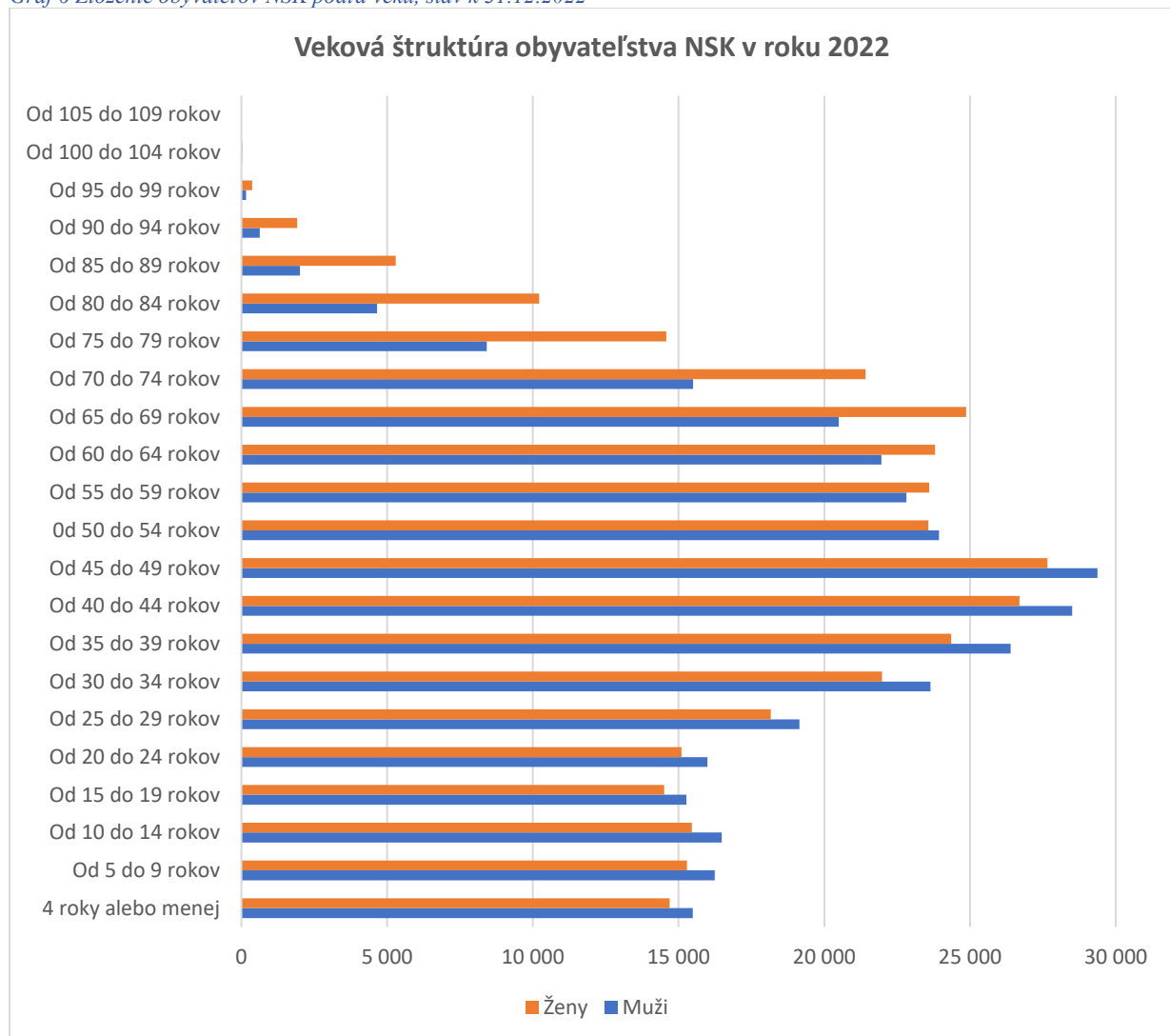
Tabuľka 27 Priemerný vek obyvateľa NSK, podľa okresov a pohlavia, 2022.

Priemerný vek obyvateľa	2022		
	Spolu	Muži	Ženy
Slovenská republika	41,62	40,05	43,11
Nitriansky kraj	43,37	41,62	45,04
Okres Komárno	43,88	42,08	45,6
Okres Levice	43,42	41,68	45,05
Okres Nové Zámky	44,06	42,2	45,83
Okres Šaľa	42,96	41,16	44,7
Okres Nitra	42,53	40,84	44,12
Okres Topoľčany	43,59	41,94	45,19
Okres Zlaté Moravce	43,27	41,58	44,91

Zdroj: Štatistický úrad SR, 2023

Z hľadiska vekovej štruktúry obyvateľov NSK je najvyšší počet obyvateľov v produktívnom veku (15-64 rokov). V predproduktívnom veku (0-14 rokov) je zjavná prevaha mužov nad ženami. Situácia je opačná vo vekovej skupine od 55 rokov a viac, kedy je pomer žien a mužov v prospech žien a so zvyšujúcim sa vekom sa zvyšuje aj pomer žien. V NSK je 21 obyvateľov vo veku 100 až 104 rokov. Najstaršia obyvateľka Nitrianskeho kraja má 105 rokov.

Graf 6 Zloženie obyvateľov NSK podľa veku, stav k 31.12.2022

Zdroj: Štatistický úrad SR, 2023

Index starnutia vyjadruje počet osôb v poproduktívnom veku, ktorí pripadajú na 100 osôb v predproduktívnom veku. V Slovenskej republike mal v roku 2022 hodnotu 110,95. V Nitrianskom kraji bol index starnutia na úrovni 139,41. To znamená, že na 100 obyvateľov v predproduktívnom veku (0-14 rokov) pripadá 139 osôb v poproduktívnom veku (65 a viac rokov). Nad priemerom NSK sa nachádzajú okresy Nové Zámky (153,43), Komárno (149,04) a okres Topoľčany (145,36). Z pohľadu pohlavia v rámci indexu starnutia je zjavné, že ženy sa dožívajú vyššieho veku a výrazne prevyšujú dievčatá v predproduktívnom veku.

Tabuľka 28 Index starnutia v NSK, podľa okresov a pohlavia, 2022

Index starnutia (Percento)	2022		
	Spolu	Muži	Ženy
Slovenská republika	110,95	87,47	135,57
Nitriansky kraj	139,41	107,61	173,16
Okres Komárno	149,04	113,62	185,92
Okres Levice	141,75	110,3	174,4
Okres Nové Zámky	153,43	117,55	191,75
Okres Šaľa	130,34	98,71	166,03
Okres Nitra	123,72	95,79	153,18
Okres Topoľčany	145,36	114,84	178,25
Okres Zlaté Moravce	137,32	106,58	170,03

Zdroj: Štatistický úrad SR, 2023

Prognóza demografického vývoja v okresoch Slovenska na roky 2012-2035 predpokladá, že vo väčšine okresov Nitrianskeho kraja dôjde v roku 2035 k úbytku obyvateľstva. Najviac bude negatívnymi zmenami počtu obyvateľov zasiahnutý okres Levice (-11,00% obyvateľov). K predpokladanému úbytku počtu obyvateľov o viac ako 6% dôjde v okrese Šaľa, Topoľčany a Zlaté Moravce.

Tabuľka 29 Prognózovaný počet obyvateľov NSK podľa okresov do roku 2035

Okres	2015	2020	2025	2030	2035	Zmena 2012-2035	
						abs.	%
Komárno	103 805	103 239	102 268	100 689	98 776	-5 197	-4,79
Levice	113 193	110 602	107 466	104 051	100 321	-14 231	-11,00
Nové Zámky	143 645	143 540	142 826	141 193	139 014	-4 622	-3,24
Šaľa	52 672	51 974	51 206	50 259	49 282	-3 819	-6,21
Nitra	161 193	163 060	164 088	164 021	163 007	3 246	0,83
Topoľčany	71 452	70 509	69 442	68 140	66 901	-5 137	-6,15
Zlaté Moravce	40 872	40 204	39 516	38 701	37 849	-3 490	-7,10

Zdroj: Šprocha, B. - Vaňo, B. - Bleha, B.: Prognóza vývoja obyvateľstva v okresoch SR do roku 2035

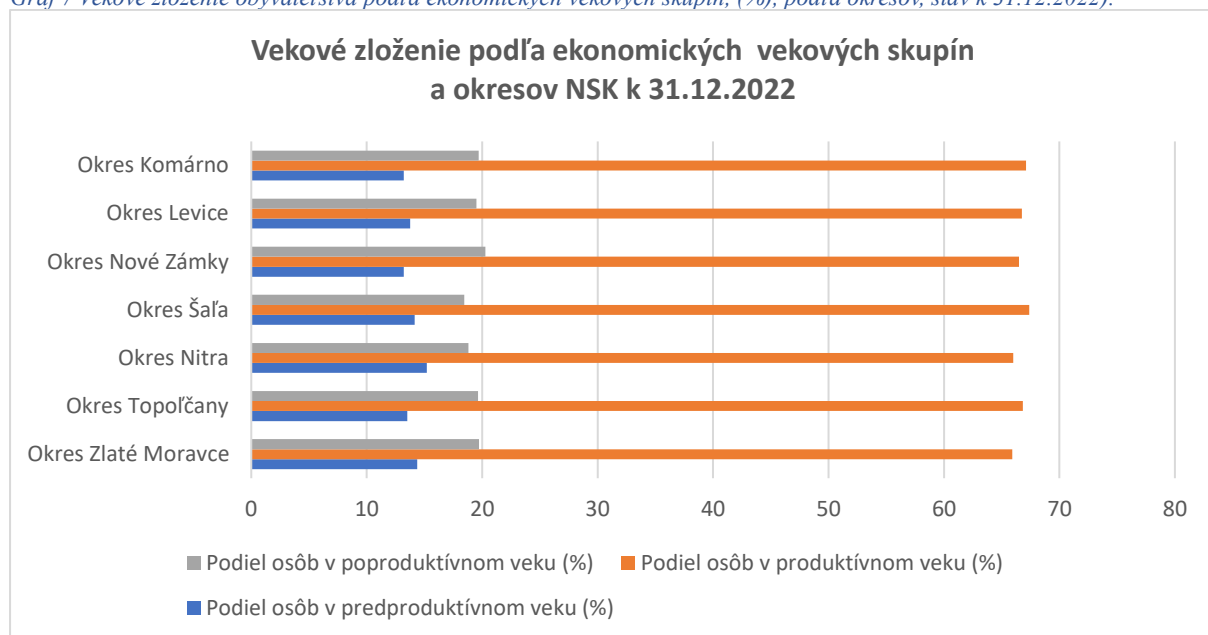
Pre plánovanie sociálnych služieb je rovnako dôležitý podiel osôb v predproduktívnom, produktívnom a poproduktívnom veku. V Nitrianskom kraji došlo v priebehu rokov 2018-2022 k poklesu podielu osôb v produktívnom veku o 2,16p.b. Podiel osôb v predproduktívnom veku vzrástol len mierne a to o 0,28 p.b. Avšak podiel osôb v poproduktívnom veku vzrástol z 17,59% na 19,47%, t.j. o 1,88 p.b. Najvyšší podiel osôb vo veku 65 rokov a viac bol v roku 2022 v okrese Nové Zámky (20,29%).

Tabuľka 30 Podiel osôb v predproduktívnom, produktívnom a poproduktívnom veku, stav k 31.12 (%)

Ukazovateľ	Rok				
	2018	2019	2020	2021	2022
Podiel osôb v predproduktívnom veku	13,68	13,76	13,83	13,92	13,96
Podiel osôb v produktívnom veku	68,73	68,03	67,42	67,1	66,57
Podiel osôb v poproduktívnom veku	17,59	18,21	18,75	18,97	19,47

Zdroj: Štatistický úrad SR, 2023

Graf 7 Vekové zloženie obyvateľstva podľa ekonomických vekových skupín, (%), podľa okresov, stav k 31.12.2022).

Zdroj: Štatistický úrad SR, 2023

Index ekonomického zaťaženia osôb vyjadruje počet osôb v predproduktívnom veku a poproduktívnom veku pripadajúcich na 100 osôb v produktívnom veku. V Nitrianskom kraji tento index v roku 2022 dosiahol 50,22%, t.j. o 1,16 p.b. menej ako v prípade Slovenska. Všetky okresy Nitrianskeho kraja sa nachádzajú pod slovenským priemerom.

Ďalšími dôležitými ukazovateľmi je **index ekonomickej závislosti mladých ľudí**, ktorý vyjadruje počet osôb v predproduktívnom veku na 100 osôb v produktívnom veku a **Index ekonomickej závislosti starých ľudí**. **Index ekonomickej závislosti starých ľudí** bol v roku 2022 na úrovni 29,24%. To znamená, že na 100 osôb v produktívnom veku pripadalo viac ako 29 ľudí v poproduktívnom veku. Z tabuľky je zjavné, že sa výrazne zvyšuje index ekonomického zaťaženia osôb a index ekonomickej závislosti starých ľudí.

Tabuľka 31 Index ekonomického zaťaženia osôb, index ekonomickej závislosti mladých ľudí a starých ľudí v NSK, 2018 - 2022

Ukazovateľ	Rok				
	2018	2019	2020	2021	2022
Index ekonomického zaťaženia osôb (%)	45,5	46,99	48,32	49,02	50,22
Index ekonomickej závislosti mladých ľudí (%)	19,91	20,22	20,51	20,75	20,98
Index ekonomickej závislosti starých ľudí (%)	25,59	26,77	27,81	28,27	29,24

Zdroj: Štatistický úrad SR, 2023

Jedným z dominantných znakov nového trendu sobášnosti na Slovensku je odkladanie prvých sobášov. To sa prejavuje ako na intenzite sobášov, tak na **priemernom veku pri prvom sobáši**. Priemerný vek u slobodných snúbencov v celoslovenskom priemere dosiahol v roku 2022 u mužov 32,6 rokov a u žien 30,11. Priemer NSK bol u mužov 33,52 rokov a u žien 30,9 rokov. Sobáš najviac odkladajú snúbenci v okrese Komárno a do manželského zväzku vstupujú v priemere vo veku – muži (34,44 rokov), ženy (31,3 rokov). Tieto údaje sledujú iba prvý vstup oboch snúbencov do manželstva.

Tabuľka 32 Priemerný vek slobodných snúbencov podľa okresov, NSK a SR, 2018 – 2022

Okres		Vek				
		2018	2019	2020	2021	2022
Okres Komárno	Muži	33,32	33,58	33,44	33,59	34,44
	Ženy	30,27	31,02	31,05	30,71	31,3
Okres Levice	Muži	31,08	33,23	32,74	33,29	33,94
	Ženy	29,4	30,52	29,74	30,31	30,98
Okres Nové Zámky	Muži	32,45	32,97	33,03	33,6	33,61
	Ženy	29,4	30,24	30,55	30,74	30,89
Okres Šaľa	Muži	32,43	32,89	33,43	33,95	33,3
	Ženy	29,47	30,28	30,83	30,96	31,17
Okres Nitra	Muži	32,57	32,22	32,82	33,01	33,18
	Ženy	29,94	29,79	30,29	30,95	30,83
Okres Topoľčany	Muži	32,51	32,27	32,87	33,09	33,19
	Ženy	29,69	29,17	30,59	30,64	30,9
Okres Zlaté Moravce	Muži	32,17	32	32,41	33,61	32,4
	Ženy	29,06	29,07	29,77	30,29	29,78
Slovenská republika	Muži	31,84	31,92	32,12	32,42	32,6
	Ženy	29,29	29,38	29,58	29,77	30,11
Nitriansky kraj	Muži	32,54	32,73	32,94	33,36	33,52
	Ženy	29,67	30,07	30,39	30,69	30,9

Zdroj: Štatistický úrad SR, 2023

Vývoj rozvodovosti mal v Nitrianskom kraji klesajúcu tendenciu, podobne ako je tomu na Slovensku. Oproti roku 2018 klesol index rozvodovosti NSK o 1,51 p.b. na úroveň 34,12%. To znamená, že zo 100 manželstiev skončilo rozvodom 34 manželstiev. Najvýraznejší pokles rozvodovosti medzi rokmi 2018-2022 bol v okrese Šaľa, kde došlo k poklesu o 16,68 p.b. Nárast rozvodovosti je možné sledovať v okrese Levice, kde stúpol index rozvodovosti v roku 2022 o 7,35 p.b. na úroveň 39,78%.

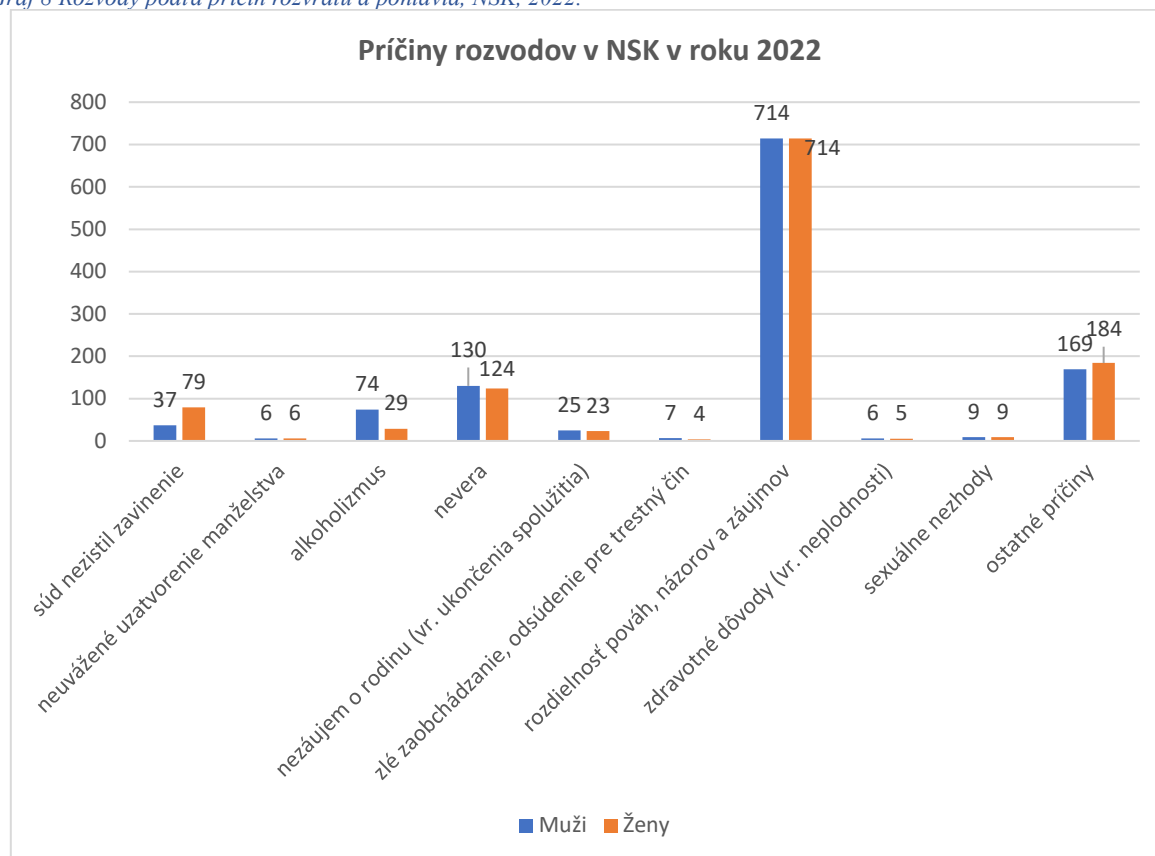
Tabuľka 33 Index rozvodovosti podľa okresov, NSK a SR, 2018 - 2022

Index rozvodovosti (%)	Rok				
	2018	2019	2020	2021	2022
Slovenská republika	30,66	31,91	34,92	30,86	28,04
Nitriansky kraj	35,62	37,54	42,12	34,26	34,12
Okres Komárno	34,39	40,68	49,35	31,99	37,21
Okres Levice	32,43	39,29	46,15	33,73	39,78
Okres Nové Zámky	35,52	38,91	40,37	35,19	32,34
Okres Šaľa	47,98	36,21	47,37	34,16	31,30
Okres Nitra	33,92	35,12	40,84	36,13	29,74
Okres Topoľčany	38,28	37,90	36,33	35,54	37,10
Okres Zlaté Moravce	36,15	33,02	31,75	28,79	34,80

Zdroj: Štatistický úrad SR, 2023

V roku 2022 bolo v Nitrianskom kraji právnou formou ukončených celkovo 1 177 manželstiev. Z pohľadu príčin rozvodov, obyvatelia Nitrianskeho kraja v roku 2022 považovali za najčastejší dôvod rozpadu manželstva rozdielnosť pováh, názorov a záujmov. Ďalšími výraznými dôvodmi bola nevera (254 rozvodov celkom) a alkoholizmus (103 rozvodov celkom). Pričom skoro 40% z nich bolo z dôvodu alkoholizmu na strane manžela.

Graf 8 Rozvody podľa príčin rozvratu a pohlavia, NSK, 2022.

Zdroj: Štatistický úrad SR, 2023

Rozvod manželstva patrí medzi významné udalosti v živote ľudí s množstvom sociálnych dôsledkov, ktoré sa prejavujú v zmene ekonomického a sociálneho statusu a tiež v narušení fungovania rodiny a výchovy detí. Počet maloletých detí v rozvedených manželstvách v priebehu rokov 2018-2022 ostáva stabilný na priemere 1,5 dieťaťa. Počet rozvodov manželstiev s maloletými mal klesajúcu tendenciu do roku 2021 a následne v roku 2022 stúpol na 699 rozvodov, t.j. 59% ukončených manželstiev bolo s maloletými deťmi.

Tabuľka 34 Rozvody s maloletými deťmi a priemerný počet maloletých detí v rozvedenom manželstve s nenulovým počtom maloletých detí, NSK, 2018 – 2022

Ukazovateľ	Rok				
	2018	2019	2020	2021	2022
Priemerný počet maloletých detí v rozvedených manželstvách	1,5	1,5	1,5	1,5	1,5
Rozvody manželstiev s maloletými deťmi	761	741	632	609	699

Zdroj: Štatistický úrad SR

11.3 Informácie o nezamestnanosti podľa okresov

Miera nezamestnanosti v Nitrianskom kraji v rokoch 2018 až 2022 bola výrazne pod celoslovenským priemerom a týka sa to aj pandemických rokov. Najnižšia miera nezamestnanosti je evidovaná v krajskom meste Nitra. Okresy s najvyššou mierou nezamestnanosti v sledovaných rokoch sú Komárno a Levice. Napriek tomu, žiadny z okresov Nitrianskeho kraja nemá neprimeranú mieru nezamestnanosti.

Tabuľka 35 Miera evidovanej nezamestnanosti v NSK (%)

Okres	Rok				
	2018	2019	2020	2021	2022
Komárno	4,20	4,26	7,31	6,18	4,87
Levice	4,11	3,82	6,82	5,86	4,60
Nitra	2,26	1,97	4,08	3,21	2,58
Nové Zámky	2,85	2,73	5,47	5,53	4,17
Šaľa	2,10	2,90	5,34	4,52	4,36
Topoľčany	3,16	2,90	5,34	4,52	4,36
Zlaté Moravce	3,40	2,95	4,46	3,69	3,30
NSK	3,12	2,93	5,50	4,80	3,85

Zdroj: IS RSD MIS, 2023

V rokoch 2020 - 2021 stúpol celkový počet uchádzačov o zamestnanie, je predpoklad, že uvedené súvisí so situáciou ohľadne COVID 19, lock-down, uzavretie prevádzok v gastro, rušenie pracovných miest a pod. V roku 2020 (prvý covidový rok) bol nárast uchádzačov o 55 % oproti roku 2019, v roku 2021 nárast klesol o 18 %, teda na 37 % oproti roku 2019. V roku 2022 nárast oproti roku 2019 bol už len 14 %.

Tabuľka 36 Počet uchádzačov o zamestnanie, 2018 - 2022

Okres	Rok				
	2018	2019	2020	2021	2022
Komárno	3076	2943	4214	3683	2958
Levice	2925	2543	3906	3454	2829
Nitra	2431	2228	3714	3028	2562
Nové Zámky	2754	2603	4231	4181	3352
Šaľa	932	871	1504	1292	1018
Topoľčany	1550	1509	2230	1924	1883
Zlaté Moravce	916	796	1054	874	782
NSK	14584	13493	20853	18436	15384

Zdroj: IS RSD MIS, 2023

Znevýhodnení uchádzači o zamestnanie v zmysle zákona o zamestnanosti (mladí do 26 rokov, občania nad 50 rokov, nezamestnaní viac ako 12 mesiacov, osoby z tretích krajín, občania s nižším vzdelaním, zdravotne postihnutí atď.) tvorili v rokoch 2018 až 2020 približne 75 % z celkového počtu uchádzačov o zamestnanie. V roku 2021 sa ich počet navýšil o 5 %, t. j. 80 % z celkového počtu uchádzačov o zamestnanie. Nárast znevýhodnených uchádzačov o zamestnanie taktiež možno pripísať situácii pandémie COVID 19. Rozdielom však je, že celkový počet uchádzačov o zamestnanie sa začal pomaly znižovať už v roku 2021, naopak v tomto roku došlo k nárastu znevýhodnených uchádzačov o zamestnanie. Ich pokles bol zaznamenaný až v roku 2022.

Tabuľka 37 Počet znevýhodnených uchádzačov o zamestnanie, 2018 – 2022

Okres	Rok				
	2018	2019	2020	2021	2022
Komárno	2456	2356	3373	3078	2378
Levice	2423	2002	3118	2971	2312
Nitra	1640	1539	2590	2281	1783
Nové Zámky	2060	1946	3203	3339	2604
Šaľa	683	619	1089	1016	757
Topoľčany	1103	1062	1646	1473	1344
Zlaté Moravce	701	594	807	684	556
NSK	11066	10118	15826	14762	11734
Zdroj: IS RSD MIS, 2023					

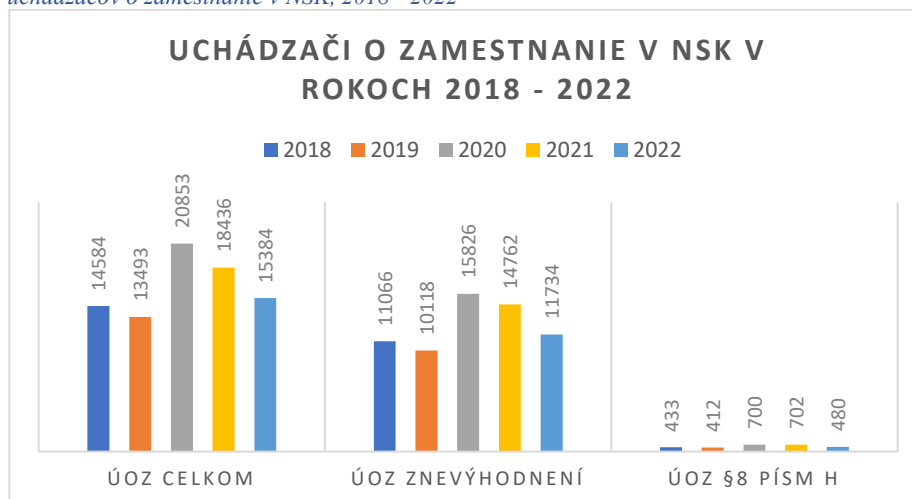
Podľa zákona o zamestnanosti § 8 písm. h) sa za znevýhodneného uchádzača považuje aj občan so zdravotným postihnutím. V rokoch 2018 až 2019 občania so zdravotným postihnutím tvorili 3 % z celkového počtu uchádzačov o zamestnanie. V roku 2020 sa toto percento navýšilo na 3,4 % a v roku 2021 na takmer 4 %. Navýšenie počtu uchádzačov so zdravotným postihnutím taktiež súvisí s pandémiou COVID 19. Ich pokles bol zaznamenaný až v roku 2022 a to takmer na úroveň roku 2019.

Tabuľka 38 Počet znevýhodnených uchádzačov o zamestnanie podľa § 8 písm. h), 5/2024 Z.z. o službách zamestnanosti

Okres	Rok				
	2018	2019	2020	2021	2022
Komárno	84	69	95	118	72
Levice	84	62	137	105	74
Nitra	73	79	147	135	112
Nové Zámky	70	79	135	164	101
Šaľa	26	35	49	47	37
Topoľčany	54	58	90	88	63
Zlaté Moravce	42	30	47	45	21
NSK	433	412	700	702	480
Zdroj: IS RSD MIS, 2023					

V roku 2022, ktorý možno už považovať za postpandemický rok, počet uchádzačov o zamestnanie sa celkovo, ale aj znevýhodnených a zdravotne postihnutých takmer vrátil na počty v rokoch pred pandémiou. Nitriansky kraj mierou nezamestnanosti patrí medzi prvé tri kraje s najnižšou mierou nezamestnanosti (po Bratislavskom a Trnavskom kraji).

Graf 9 Počet uchádzačov o zamestnanie v NSK, 2018 - 2022

Zdroj: IS RSD MIS, 2023

Čísla uvedené v štatistikách však nie sú celkom objektívne, nakoľko v evidencii ÚPSVR SR sa nenachádzajú občania dobrovoľne nezamestnaní a taktiež veľká skupina občanov so zdravotným postihnutím.

CHRÁNENÁ DIEŇA¹⁶

Na priznanie postavenia chránenej dielne je územné príslušný Úrad práce, sociálnych vecí a rodiny. V okresoch Zlaté Moravce a Šaľa sú vytvorené len detašované pracoviská ÚPSVR, preto pre okres Zlaté Moravce je územne príslušným ÚPSVR v Nitre a pre okres Šaľa je územne príslušný ÚPSVR v Nových Zámkoch.

Počet chránených dielní bol najvyšší v rokoch 2018 a 2019. V roku 2020 a 2021 počet výrazne klesol, čo taktiež možno pripisovať pandémie Covid-19 a legislatívnym zmenám. Po pandémii sa však počet chránených dielní nedostal na čísla pred pandémiu. Najvyšší počet chránených dielní je v okrese Komárno a Levice.

Tabuľka 39 Počet chránených dielní v NSK podľa okresov, 2018 – 2022

Okres	Rok				
	2018	2019	2020	2021	2022
KN	36	35	31	23	26
LV	44	46	44	42	38
NR a ZM	27	26	24	22	23
NZ a SA	45	43	43	39	42
TO	22	20	16	17	17
NSK	174	170	158	143	146

Zdroj: IS RSD MIS, 2023

Chránené zamestnávanie nie je len výlučná príležitosť pre osoby so zdravotným postihnutím zaradiť sa do pracovného života, ale najmä prípravnou fázou na prechod na otvorený trh práce (v prípade osôb, u ktorých je zlepšovanie pracovných zručností možné). Pri tvorbe KRSS je potrebné zaoberať sa problematikou chránených dielní, nakoľko majú vplyv na začleňovanie občanov so zdravotným postihnutím do bežného života. Je tak predpoklad, že do budúcnosti nebudú títo občania odkázaní na poskytovanie sociálnych služieb a naopak prijímatelia sociálnych služieb získaním pracovných zručností majú príležitosť zvýšiť svoju sebestačnosť

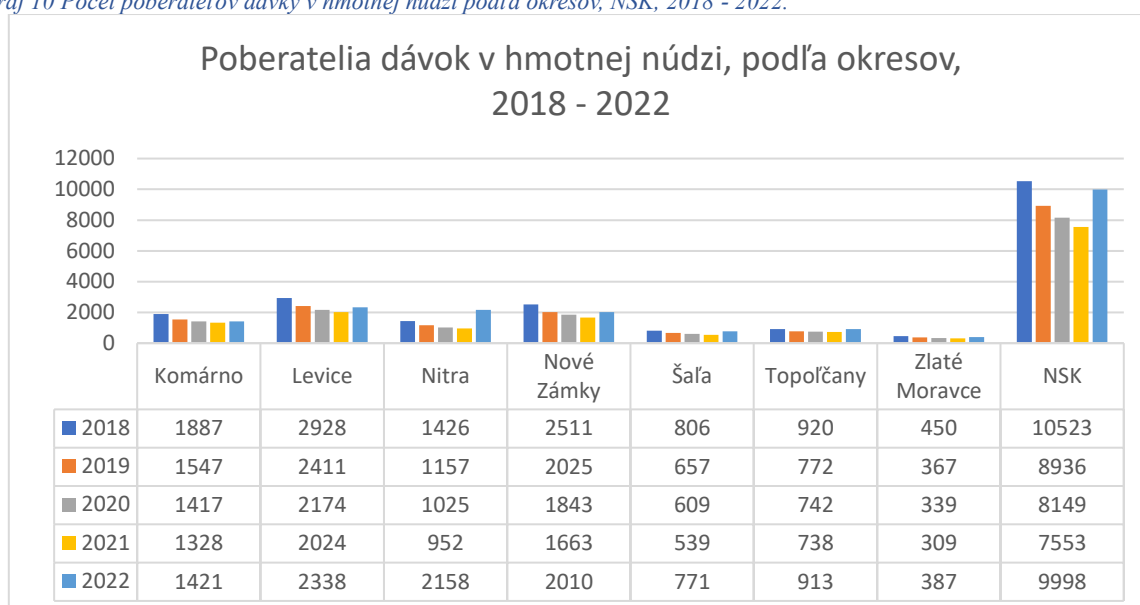
¹⁶<https://www.lewik.org/term/25633/chrana-dielna-definicia-zakon-c-5-2004-z-z-o-sluzbach-zamestnanosti-55-ods-1/>

s postupným osamostatňovaním sa aj od poskytovania inštitucionálnych sociálnych služieb. Tu sa vynára príležitosť na vytváranie sociálnych služieb na komunitnej úrovni (napr. podpora samostatného bývania).

11.4 Sociálna situácia obyvateľov kraja podľa okresov

Hmotná núdza je podľa zákona č. 417/2013 Z. z. o pomoci v hmotnej núdzi a o zmene a doplnení niektorých zákonov stav, keď príjem členov domácnosti nedosahuje sumy životného minima ustanovené osobitným predpisom a členovia domácnosti si nevedia alebo nemôžu pracou, výkonom vlastníckeho práva alebo iného práva k majetku a uplatnením nárokov zabezpečiť príjem alebo zvýšiť príjem. Pomoc v hmotnej núdzi sa uskutočňuje prostredníctvom dávky v hmotnej núdzi, ochranného príspevku, aktivačného príspevku, príspevku na nezaopatrené dieťa a príspevku na bývanie.

Graf 10 Počet poberateľov dávky v hmotnej núdzi podľa okresov, NSK, 2018 - 2022.

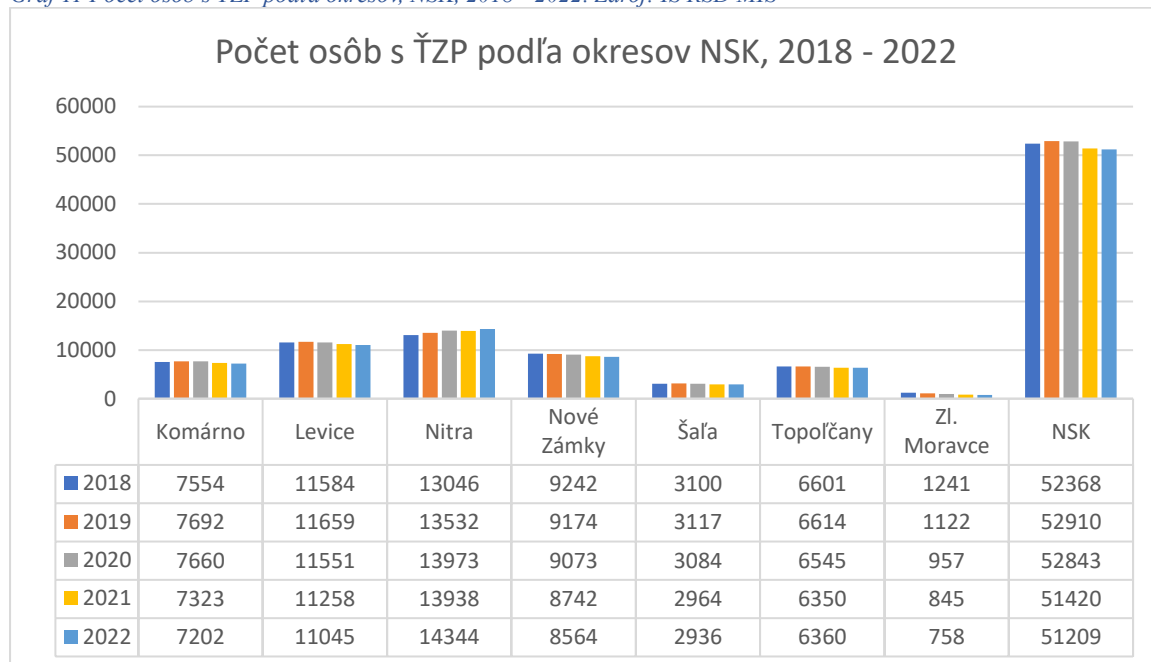

Zdroj: IS RSD MIS, 2023

Od roku 2018 bol zaznamenaný výrazný pokles poberateľov dávky v hmotnej núdzi. V roku 2021 sa počet dokonca blížil k 18 ročnému minimu. Rok 2022 však zaznamenal výrazné navýšenie počtu poberateľov dávky v hmotnej núdzi, takmer až na úroveň roku 2018. Vzniknutú situáciu možno pripísať situácii súvisiacej s vojnovým konfliktom na Ukrajine. V roku 2022 sa situácia s odídencami z Ukrajiny ustálila. Odídenci si v kraji našli svoj druhý domov, mnohí sa zamestnali, avšak mnohí ostali odkázaní na pomoc štátu a to formou dávok v hmotnej núdzi. Zo štatistiky a grafu je zrejmé, že odídenci ostali hlavne vo väčších mestách, kde majú viac príležitostí. V okrese Nitra sa počet poberateľov dávok v hmotnej núdzi zvýšil v roku 2022 o viac ako 100 % oproti roku 2021.

Vzhľadom k tomu, že na Slovensku nie je zavedená centrálna evidencia občanov so zdravotným postihnutím, vychádzame pri mapovaní tejto problematiky zo štatistiky Ústredia práce sociálnych vecí a rodiny. Ide o osoby, ktoré prešli posudkovým konaním a boli im priznané peňažné príspevky na kompenzáciu ťažkého zdravotného postihnutia alebo preukazy osôb s ŤZP.

Graf 11 Počet osôb s ŤZP podľa okresov, NSK, 2018 - 2022. Zdroj: IS RSD MIS

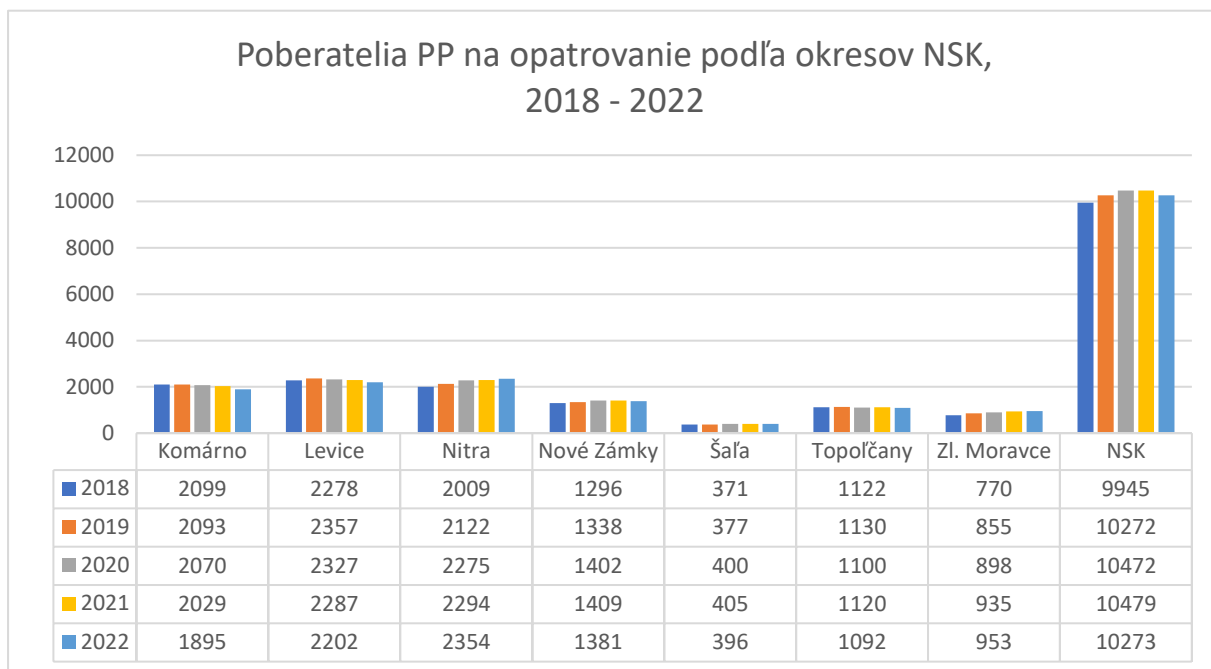
Zdroj: IS RSD MIS, 2023

Počet občanov so zdravotným postihnutím je v rozmedzí rokov 2018 až 2022 vyrovnaný. V celkovom počte za Nitriansky kraj v roku 2022 došlo len k miernemu poklesu.

Jednotlivé úrady práce, sociálnych vecí a rodiny v kraji evidujú občanov, ktorí boli posúdení ako oprávnení k tomu, aby boli poberateľmi peňažných príspevkov na kompenzáciu ťažkého zdravotného postihnutia, jednorazových alebo opakovaných. Aj keď v prípade poberania dávok nemôžu byť súčasne prijímatelia sociálnych služieb (napr. príspevok na osobné motorové vozidlo a prepravná služba), vytvárajú potenciálny budúci záujem o opatrovateľskú službu, rôzne druhy podporných a ambulantných služieb (prepravná služba, stravovanie, denný stacionár, odľahčovacia služba, sociálna prevencia, sociálne poradenstvo a pod.).

Poberatelia peňažného príspevku na opatrovanie môžu využiť poskytovanie podpornej sociálnej služby – odľahčovaciu službu a to buď terénnou, ambulantnou alebo pobytovou formou. Teda v domácnosti formou domácej opatrovateľskej služby alebo v zariadení sociálnych služieb s denným pobytom alebo celoročným pobytom. Odľahčovacia služba je výraznou pomocou pre poberateľov peňažného príspevku na opatrovanie a to z dôvodu ich regenerácie a možnosti uspokojenia ich sociálnych potrieb.

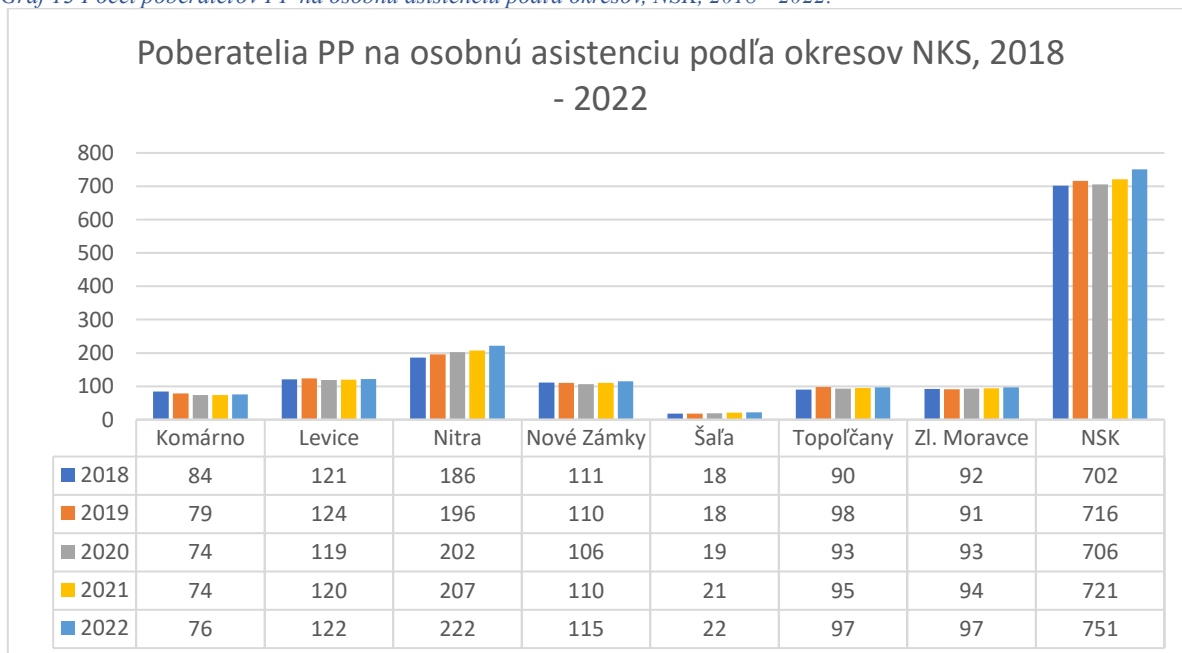
Graf 12 Počet poberateľov PP na opatrovanie podľa okresov, NSK, 2018 - 2022.

Zdroj: IS RSD MIS, 2023

Počet poberateľov peňažného príspevku na opatrovanie bol najnižší v roku 2018. K nárastu počtu o 5,5 % došlo v rokoch pandémie (2020 a 2021). V období pandémie bolo umiestnenie občana do zariadenia sociálnych služieb náročnejšie (povinná karanténa pred nástupom, ale aj po návrate z nemocnice, či návštevy u príbuzných). V roku 2022 sa počet poberateľov vrátil na čísla pred pandémie.

Graf 13 Počet poberateľov PP na osobnú asistenciu podľa okresov, NSK, 2018 - 2022.

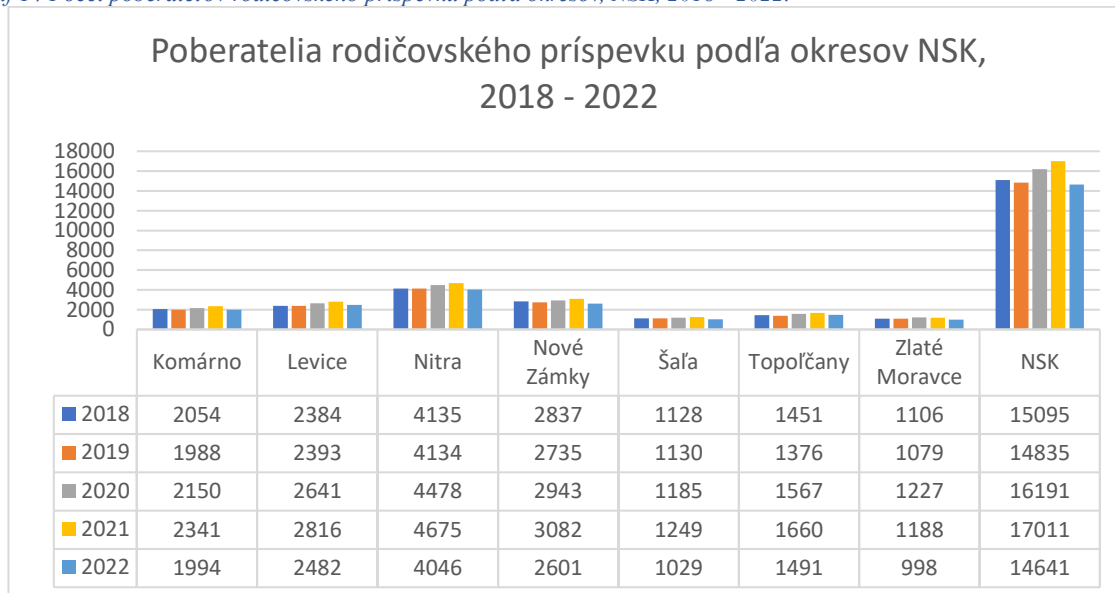

Zdroj: IS RSD MIS, 2023

Peňažný príspevok na osobnú asistenciu v roku 2018 poberalo 702 občanov, každoročne sa počet mierne zvyšoval. V roku 2023 bol nárast o 7 % oproti roku 2018. Najvyšší nárast bol zaznamenaný v okrese Nitra.

Rodičovským príspevkom sa prispieva oprávnenej osobe na zabezpečenie riadnej starostlivosti o dieťa do troch rokov veku alebo do šesť rokov veku, ak má dieťa dlhodobo nepriaznivý zdravotný stav.

Graf 14 Počet poberateľov rodičovského príspevku podľa okresov, NSK, 2018 - 2022.

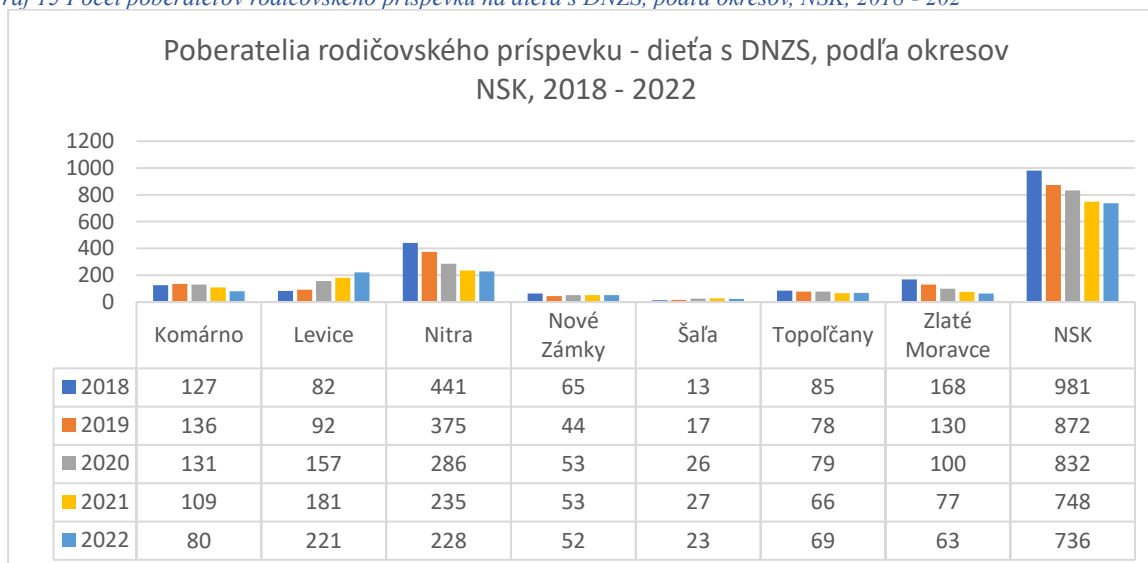

Zdroj: ÚPSVR SR, 2023

V rokoch 2020 a 2021 počet poberateľov rodičovského príspevku stúpol, v roku 2021 to bolo o takmer 13 %. V roku 2022 však došlo k poklesu o 16 %, počty tak nedosiahli ani úroveň roku 2018.

Pokiaľ má dieťa dlhodobo nepriaznivý zdravotný stav, poskytuje sa rodičovský príspevok až do 6. roku veku dieťaťa. Z údajov možno odhadnúť počet detí s nepriaznivým zdravotným stavom.

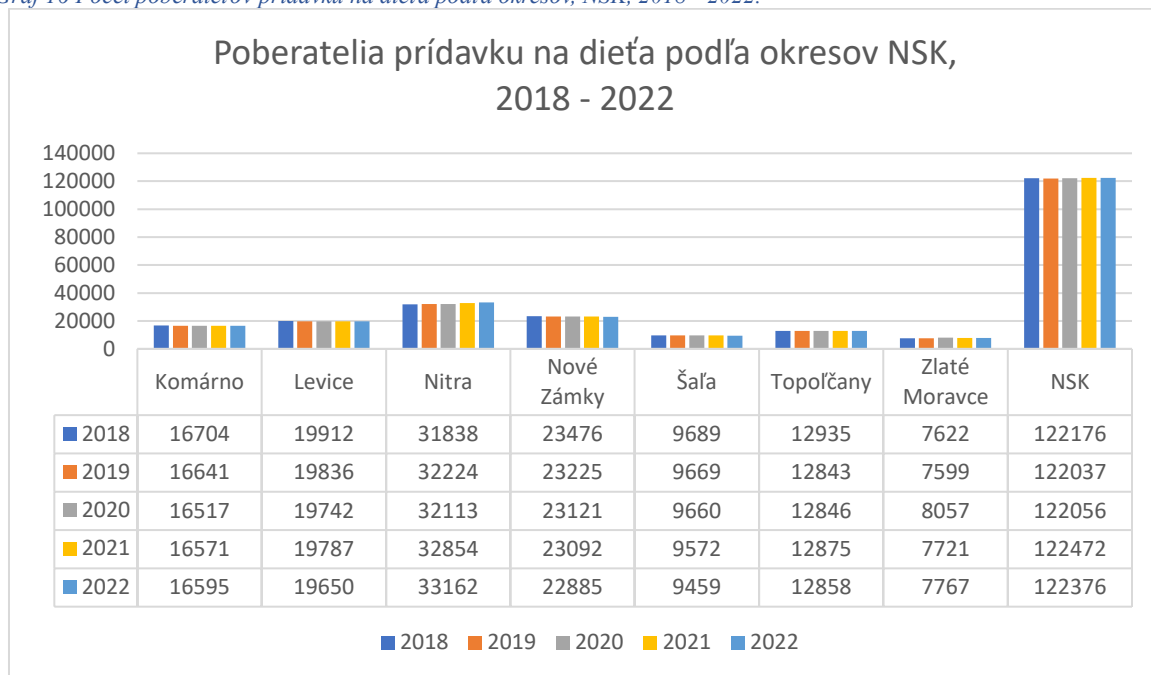
Graf 15 Počet poberateľov rodičovského príspevku na dieťa s DNZS, podľa okresov, NSK, 2018 - 2022

Zdroj: ÚPSVR SR, 2023

Počet poberateľov rodičovského príspevku na dieťa s dlhodobou nepriaznivým zdravotným stavom od roku 2018 mal klesajúcu tendenciu. V roku 2022 bol počet poberateľov nižší až o 25 % ako v roku 2018. Tak ako klesal počet poberateľov rodičovského príspevku na dieťa s dlhodobou nepriaznivým zdravotným stavom, klesalo aj percento v porovnaní s poberateľmi rodičovského príspevku na dieťa od 0 do 3 rokov. V roku 2018 bol tento podiel 6,5 % a v roku 2022 už len 5 %.

Graf 16 Počet poberateľov prídavku na dieťa podľa okresov, NSK, 2018 - 2022.

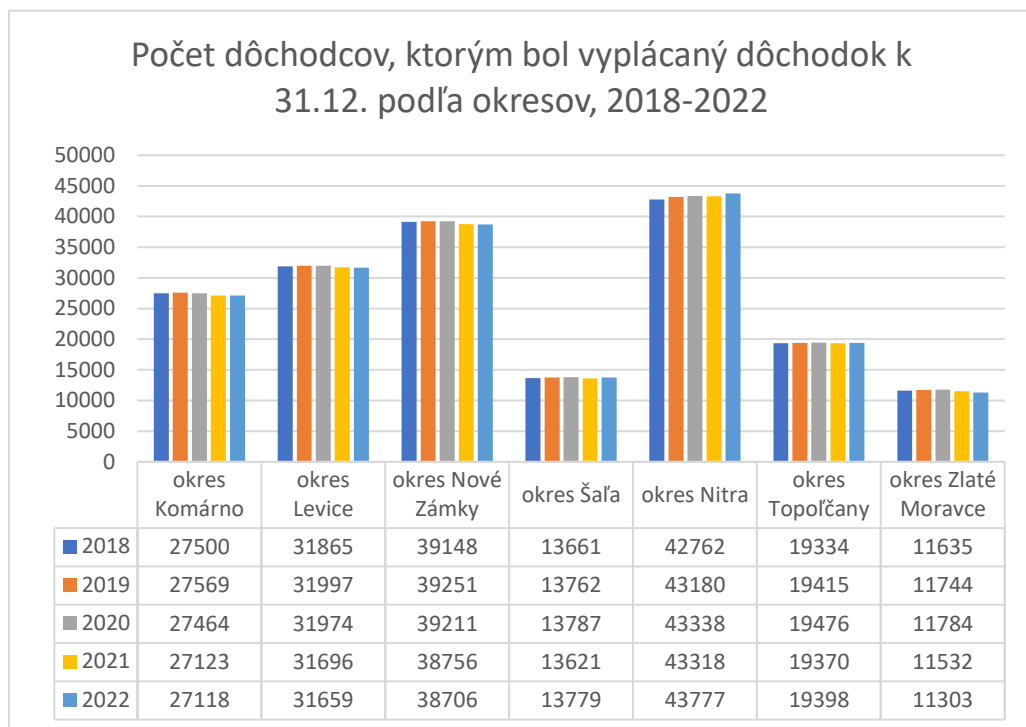
Zdroj: ÚPSVR SR, 2023

Situácia v oblasti poberateľov prídavku na dieťa je v Nitrianskom kraji v rokoch 2018 až 2022 zastabilizovaná, nie sú zaznamenané výraznejšie zmeny.

11.5 Sociálna situácia obyvateľov v poproduktívnom veku v NSK

Z fondu starobného a invalidného poistenia je aktuálne vyplácaných päť druhov dôchodkov – starobný a predčasný starobný dôchodok, ktoré zaisťujú príjem v starobe, invalidný dôchodok kompenzujúci príjem v prípade dlhodobo nepriaznivého zdravotného stavu a pozostalostné dávky – vdovský, vdovecký a sirotsky dôchodok. Ich vývoj je naprieč rokmi 2018 – 2022 relatívne stabilný. Mierny rastúci trend je viditeľný len v okrese Nitra a okrese Topoľčany. V roku 2022 bolo v Nitrianskom kraji 185 740 osôb, ktorým bo vyplácaný dôchodok. Po započítaní aj invalidných dôchodkov z mladosti, dôchodkov manželiek a sociálnych dôchodkov ich bolo v úhrne 188 806.

Graf 17 Počet dôchodcov, ktorým bol vyplácaný dôchodok k 31.12., podľa okresov NSK, 2018 - 2022.

Zdroj: OSV NSK, 2023

Najväčšia časť dôchodcov poberala v roku 2022 starobný dôchodok (79,78 %) a invalidný dôchodok (15,46%). Menej zastúpený bol vdovecký, vdovský, sirotsky a predčasný dôchodok.

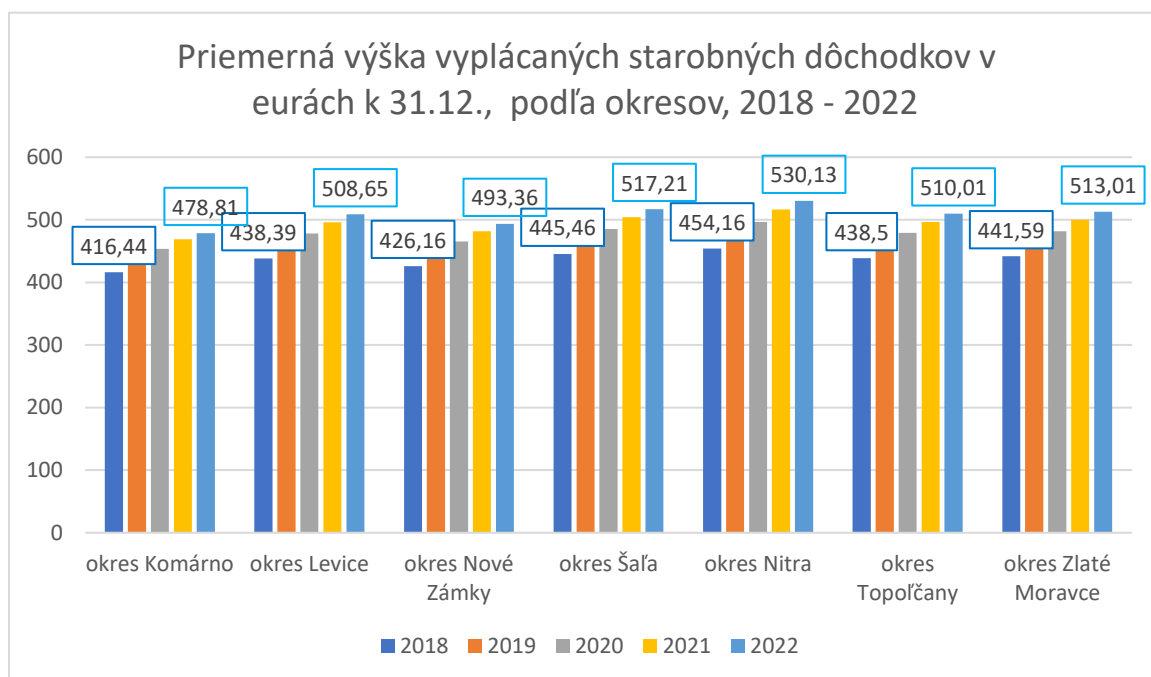
Tabuľka 40 Počet dôchodcov NSK, ktorým bol vyplácaný dôchodok podľa druhu dôchodku, 2022

Druh dôchodku	Počet vyplatených dôchodkov
Starobný spolu	148 191
Predčasný starobný spolu	1 870
Invalidný spolu	28 710
Vdovský sólo	3 969
Vdovecký sólo	672
Sirotsky sólo	2 328
Spolu	185 740
Invalidný z mladosti	2 861
Dôchodok manželky	19
Sociálny	186
Úhrn	188 806

Zdroj: OSV NSK, 2023

Priemerná výška vyplácaných starobných dôchodkov má podobne stúpajúcu tendenciu, ktorá je dôsledkom plošne sa zvyšujúcich nákladov na život. Priemerná výška vyplácaného starobného dôchodku v Nitrianskom kraji dosiahla v roku 2022 úroveň 507,14 €, t.j. o 70,2 € viac oproti roku 2018. Najvyššia úroveň priemerného starobného dôchodku bola v roku 2022 v okrese Nitra (530,13€) a okrese Šaľa (517,21€). Celkovo môžeme vidieť, že medzi rokmi 2018 – 2022 došlo k zvýšeniu priemernej výšky vyplácaných starobných dôchodkov vo všetkých krajoch NSK nad úroveň 478€.

Graf 18 Priemerná výška vyplácaných dôchodkov v eurách, podľa okresov, 2018 - 2022, stav k 31.12.

Zdroj: OSV NSK, 2023

Pre porovnanie, priemerná hrubá mzda v národnom hospodárstve bola v roku 2022 1295 €, čo znamená, že priemerný starobný dôchodok vyplatený v Nitrianskom samosprávnom kraji predstavoval 39,16 %. Vo vzťahu k minimálnej mzde, ktorá bola v rovnakom roku na úrovni 646 eur, takýto priemerný vyplácaný dôchodok predstavoval 78,50 % z minimálnej mzdy.

Tabuľka 41 Zrovnanie priemerne vyplácaného dôchodku v NSK k priemernej hrubej mzde v národnom hospodárstve SR a minimálnej mzde, 2018 – 2022

Rok	Priemerný starobný dôchodok v NSK	Priemerná mzda	% z priemernej mzdy	Minimálna mzda	% z minimálnej mzdy
2018	436,94	1 013	43,13 %	480	91,03 %
2019	452,33	1 092	41,42 %	520	86,99 %
2020	476,88	1 133	42,09 %	580	82,22 %
2021	494,71	1 211	40,85 %	623	79,41 %
2022	507,14	1 295	39,16 %	646	78,50 %

Zdroj: Štatistický úrad SR

Ako už samotná tabuľka naznačuje, percentuálny podiel priemerného starobného dôchodku v Nitrianskom samosprávnom kraji voči priemernej mzde v národnom hospodárstve SR, sa každým rokom znižuje. S tým je spojená aj znižujúca sa kúpyschopnosť osôb v poproduktívnom veku, resp. množstvo peňazí, ktoré majú k dispozícii na zaobstaranie statkov a služieb.

12 Vyhodnotenie údajov z IS SoS MPSVR SR

Informačný systém sociálnych služieb (ďalej IS SoS) bol schválený zákonom č. 280/2019 Z.Z (novelou zákona o sociálnych službách), účinnosť nadobudol 1.1.2022. Správcom IS SoS je MPSVR SR. V súlade s § 105b a 105c zákona o sociálnych službách ÚNSK požiadal MPSVR SR o sprístupnenie informácií z neverejnej časti

informačného systému za účelom spracovania dát a informácií súvisiacich s tvorbou KRSS NSK. Nasledujúca kapitola sa venuje analýze dát z roku 2022 získaných z Informačného systému sociálnych služieb (IS SoS). V rámci analýz boli zistené viaceré nepresnosti v poskytnutých dátach, ktoré sú okomentované v príslušných podkapitolách. Zodpovednosť za poskytnuté dáta nesie správca informačného systému a tiež osoby zodpovedné za vyplňanie príslušných formulárov. Pri interpretácii nasledujúcich dát je však potrebné postupovať citlivo a vnímať limity uvedených informácií. Informácie čerpajú z administratívnych dát, ktorých správnosť nie je možné overiť. Je možno predpokladať, že ročné účtovné závierky, resp. údaje z IS SOS MPSVR SR, ktoré sú zdrojom spracovaných administratívnych dát, boli vypracované profesionálnymi účtovníkmi alebo inými odbornými zamestnancami zodpovednými za jednotlivé časti. Viaceré údaje však naznačujú, že niektoré z údajov nemuseli byť vyplnené správne. Tiež je potrebné upozorniť na absenciu niektorých údajov. Napriek spomenutým limitom, je možné predpokladať, že uvedené informácie ponúkajú orientačnú ilustráciu.

12.1 Údaje o prijímateľoch sociálnych služieb podmienených odkázanosťou v roku 2022

Podľa údajov získaných z Informačného systému sociálnych služieb (IS SoS) bolo v roku 2022 v Nitrianskom kraji 10 011 prijímateľov sociálnych služieb podmienených odkázanosťou. Z toho 2/3 žien a 1/3 mužov. Podobný pomer je zachovaný aj vo vzťahu verejných a neverejných poskytovateľov sociálnych služieb. Verejných poskytovateľov sociálnych služieb využívalo 64% prijímateľov a neverejných poskytovateľov sociálnych služieb 36% prijímateľov.

Graf 19 Počet prijímateľov sociálnej služby podľa typu poskytovateľa, 2022.

Zdroj: IS SoS, formulár P03, 2023

Z hľadiska vekovej skupiny a typu poskytovateľa, vyše 75% prijímateľov služieb podmienených odkázanosťou u oboch typov poskytovateľov, bolo vo veku 65 a viac rokov. Podobné vekové zastúpenie klientov u verejných a neverejných poskytovateľov bol aj u vekovej skupiny 25 – 59 rokov (nad 10%) a 60 a 64 rokov (nad 5%). Výrazným rozdielom je len prevyšujúci počet prijímateľov do 17 rokov, ktorí boli prijímateľmi sociálnych služieb prevažne neverejných poskytovateľov.

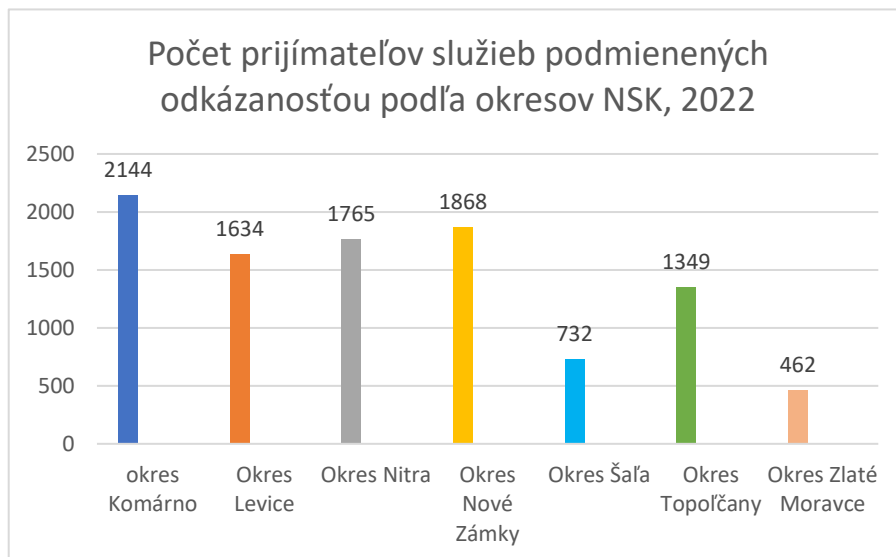
Tabuľka 42 Počet prijímateľov sociálnych služieb podmienených odkázanosťou podľa vekových skupín a typu poskytovateľa, NSK, 2022

Veková skupina	Verejný poskytovateľ			Neverejný poskytovateľ	Spolu podľa veku
	Obec/ mesto	Zriadený alebo založený			
		Obcou	Mestom		
0 – 5 rokov	0	0	0	26	26
6 – 17 rokov	D	D	27	70	97
18 – 24 rokov	D	13	71	62	146
25 – 59 rokov	39	86	959	417	1 501
60 – 64 rokov	27	52	370	205	654
65 a viac rokov	977	1 695	2 350	2 952	7 974
Spolu podľa typu poskytovateľa	1 043	1 846	3 777	3 732	Spolu NSK 10 398
Zdroj: IS SoS, formulár P03					

Poznámka: Vyššie prezentované údaje vykazujú známky nepresností. Ako bolo v úvode kapitoly uvedené, dáta z Informačného systému sociálnych služieb sú nekonzistentné, resp. absolútne hodnoty sa líšia v závislosti od sledovaného charakteru.

Zaujímavé je tiež priestorové rozdelenie prijímateľov sociálnych služieb (služieb podmienených odkázanosťou) v rámci Nitrianskeho kraja. Najviac prijímateľov sociálnych služieb v roku 2022 využívalo sociálnu službu poskytovanú v okrese Komárno (2 144) ale tiež v okresoch Levice, Nitra a Nové Zámky (nad 1600).

Graf 20 Počet prijímateľov sociálnych služieb podmienených odkázanosťou podľa okresov, NSK, 2022.

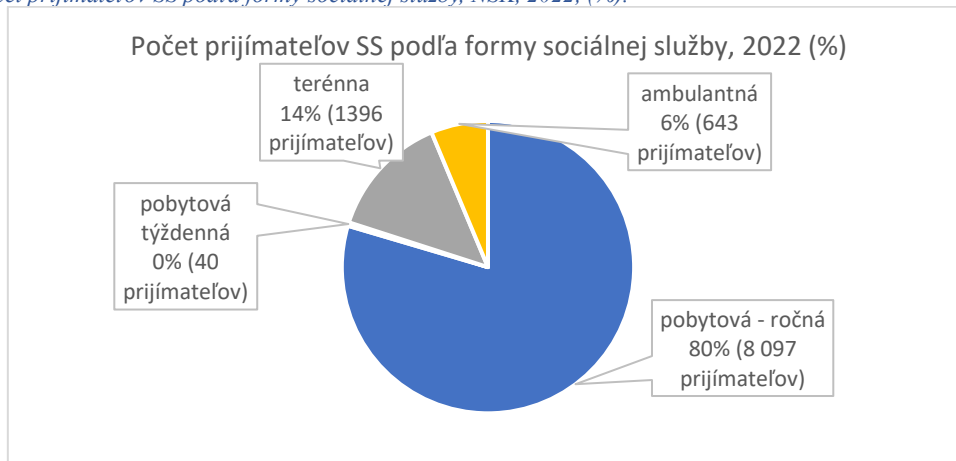

Zdroj: IS SoS, formulár P03, 2023

Z hľadiska formy sociálnej služby, veľká väčšina prijímateľov využívalo služby ročných pobytových zariadení (8 097 prijímateľov). Značne menej prijímateľov využívalo terénne sociálne služby (1 396 prijímateľov) a ambulantné sociálne služby (643 prijímateľov). Týždenné pobytové zariadenia využívalo 40 prijímateľov.

Poznámka: Vyššie prezentované údaje vykazujú známky nepresností. Ako bolo v úvode kapitoly uvedené, dáta z Informačného systému sociálnych služieb sú nekonzistentné, resp. absolútne hodnoty sa líšia v závislosti od sledovaného charakteru.

Graf 21 Počet prijímateľov SS podľa formy sociálnej služby, NSK, 2022, (%).

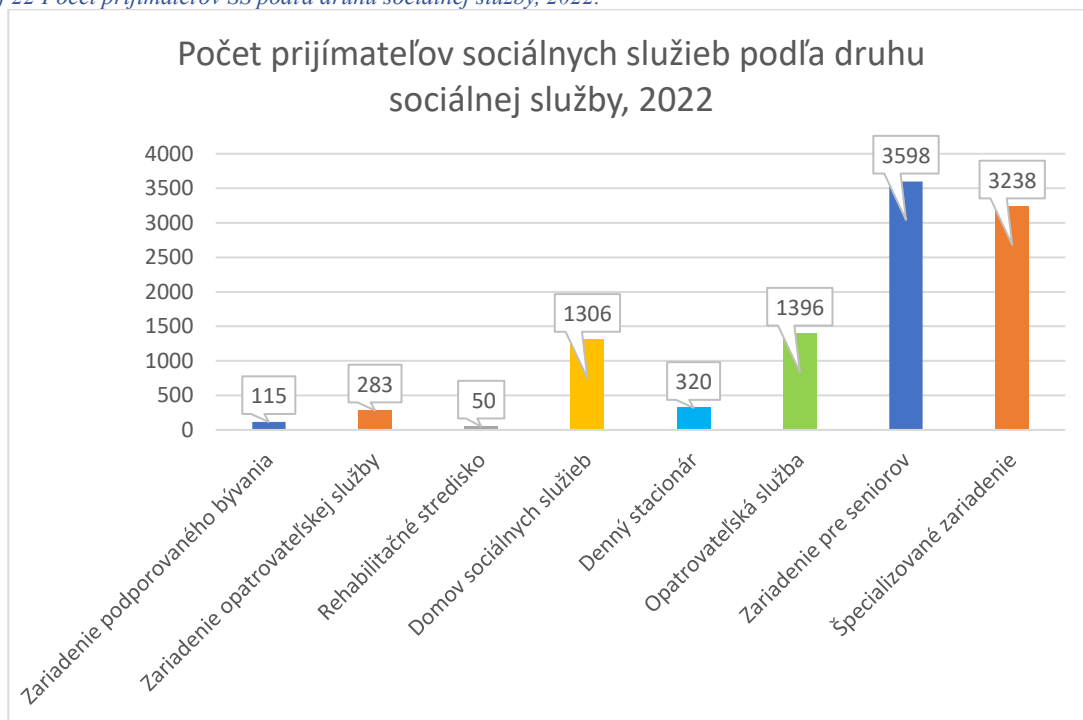

Zdroj: IS SoS, formulár P03, 2023

Poznámka: Vyššie prezentované údaje vykazujú známky nepresností. Ako bolo v úvode kapitoly uvedené, dáta z Informačného systému sociálnych služieb sú nekonzistentné, resp. absolútne hodnoty sa líšia v závislosti od sledovaného charakteru.

Podľa druhu sociálnej služby, najviac ľudí využívalo zariadenia pre seniorov (3 598, 35%) a špecializované zariadenia (3 238, 31%). Naopak najmenej ľudí využívalo rehabilitačné stredisko (50), zariadenia podporovaného bývania (115) a zariadenia opatrovateľskej služby (283).

Graf 22 Počet prijímateľov SS podľa druhu sociálnej služby, 2022.

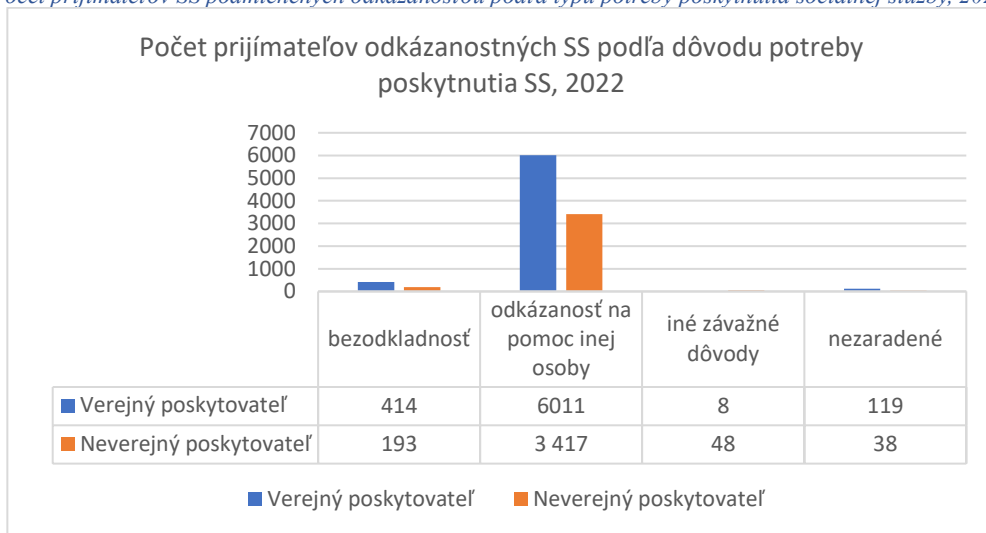

Zdroj: IS SoS, formulár P03, 2023

Poznámka: Vyššie prezentované údaje vykazujú známky nepresností. Ako bolo v úvode kapitoly uvedené, dáta z Informačného systému sociálnych služieb sú nekonzistentné, resp. absolútne hodnoty sa líšia v závislosti od sledovaného charakteru.

Podľa typu potreby poskytnutia SS, ktorými sú bezodkladnosť a odkázanosť na pomoc inej osoby, sú viac využívaní verejní poskytovatelia sociálnych služieb, oproti neverejným.

Graf 23 Počet prijímateľov SS podmienených odkázanosťou podľa typu potreby poskytnutia sociálnej služby, 2022.

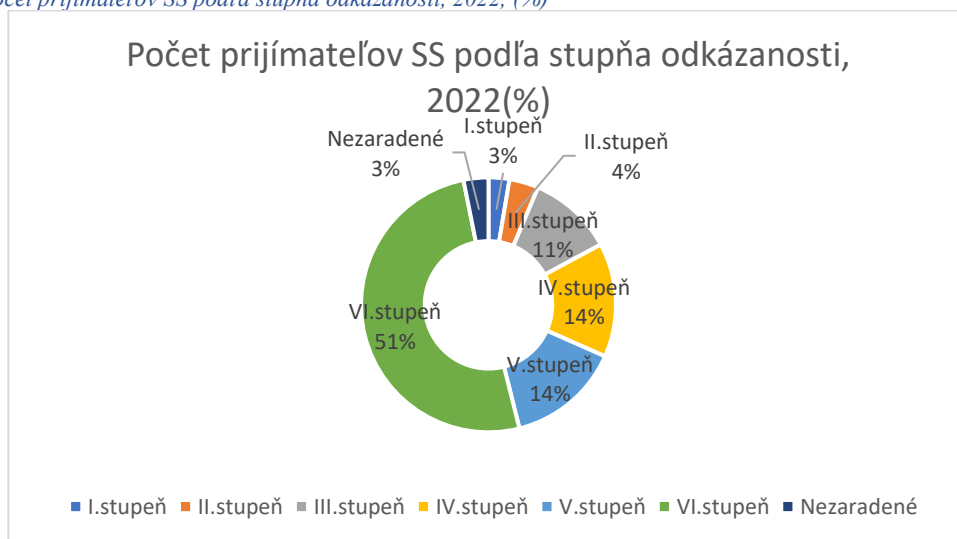

Zdroj: IS SoS, formulár P03, 2023

Z hľadiska stupňa odkázanosti, až 60% prijímateľov služieb podmienených odkázanosťou je v VI. stupni odkázanosti a vyše 30% prijímateľov v IV. a V. stupni odkázanosti.

Poznámka: Vyššie prezentované údaje vykazujú známky nepresností. Ako bolo v úvode kapitoly uvedené, dáta z Informačného systému sociálnych služieb sú nekonzistentné, resp. absolútne hodnoty sa líšia v závislosti od sledovaného charakteru.

Graf 24 Počet prijímateľov SS podľa stupňa odkázanosti, 2022, (%)

Zdroj: IS SoS, formulár P03, 2023

Pri pohľade na ďalšie charakteristiky prijímateľov SS podmienených odkázanosťou spomeňme, že spomedzi celkového počtu 10 011 prijímateľov, je 29% prijímateľov čiastočne mobilných a 25% úplne imobilných. Z hľadiska spôsobilosti prijímateľa na právne úkony, v Nitrianskom kraji, má 15% týchto prijímateľov obmedzenú alebo úplne pozbavenú spôsobilosť. V poverení výkonom opatrovníctva majú najväčšie zastúpenie príbuzní a verejní poskytovatelia SS.

Poznámka: Vyššie prezentované údaje vykazujú známky nepresností. Ako bolo v úvode kapitoly uvedené, dáta z Informačného systému sociálnych služieb sú nekonzistentné, resp. absolútne hodnoty sa líšia v závislosti od sledovaného charakteru.

Tabuľka 43 Počet prijímateľov podľa stupňa odkázanosti a typu poskytovateľa SS, 2022.

	Typ poskytovateľa	
	Verejný poskytovateľ	Neverejný poskytovateľ
Počet prijímateľov	6 478	3 658
Z toho podľa stupňa mobility prijímateľa		
• mobilní	3 160	1 557
• čiastočne mobilní	1 927	1 051
• imobilní	1 473	1 074
Z toho podľa spôsobilosti prijímateľa na právne úkony		
• spôsobilosť v plnom rozsahu	5 284	3 336
• obmedzená spôsobilosť	175	142
• pozbavená spôsobilosť	1 027	183
<i>Zdroj: IS SoS, formulár P03</i>		

Poznámka: Vyššie prezentované údaje vykazujú známky nepresností. Ako bolo v úvode kapitoly uvedené, dáta z Informačného systému sociálnych služieb sú nekonzistentné, resp. absolútne hodnoty sa líšia v závislosti od sledovaného charakteru.

12.2 Údaje o zamestnancoch v roku 2022

Podľa údajov poskytnutých z informačného systému IS SoS bolo v sociálnych službách v roku 2022 zamestnaných 6 578 ľudí. Z toho 88% žien a 12% mužov. Pri pohľade na priestorové rozloženie zamestnancov sociálnych služieb podľa okresu, v ktorom sa sociálna služba poskytuje si môžeme všimnúť, že najviac zamestnancov bolo evidovaných v okrese Nové Zámky (1203, 19%), okres Komárno (1171, 18%), okres Nitra (1109, 17%), okres Levice (1089, 17%) a okres Topoľčany (1060, 16%). Najmenej zamestnancov bolo v okresoch s menším počtom obyvateľov, ktorými sú okrese Zlaté Moravce (349, 5%) a okres Šaľa (518, 8%).

Graf 25 Počet zamestnancov podľa miesta poskytovania sociálnej služby, 2022

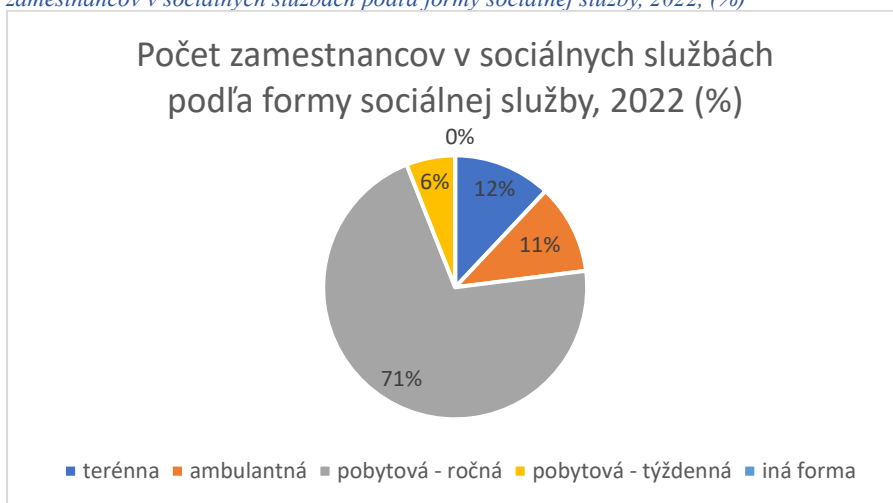

Zdroj: IS SoS, formulár P04, 2023

Poznámka: Vyššie prezentované údaje vykazujú známky nepresností. Ako bolo v úvode kapitoly uvedené, dáta z Informačného systému sociálnych služieb sú nekonzistentné, resp. absolútne hodnoty sa líšia v závislosti od sledovaného charakteru.

Podľa formy sociálnej služby, najviac zamestnancov pracovalo práve v ročných pobytových zariadeniach (71%). Zvyšných 29% tvoria – terénne služby (12%), ambulantné služby (11%) a týždenné pobytové služby (6%). V inej forme sociálnych služieb, t.j. telefonicky/ pomocou telekomunikačných technológií pracovalo 18 ľudí, čo nepredstavovalo ani 1% všetkých zamestnancov.

Graf 26 Počet zamestnancov v sociálnych službách podľa formy sociálnej služby, 2022, (%)

Zdroj: IS SoS, formulár P04, 2023

Pri porovnaní počtu zamestnancov podľa typu poskytovateľa sociálnej služby si môžeme všimnúť, že približne 2/3 evidovaných zamestnancov pracovalo u verejných poskytovateľov sociálnych služieb (4118 zamestnancov). Zvyšná 1/3 zamestnancov bola zamestnaná v sociálnych službách poskytovaných neverejným poskytovateľom (2309 zamestnancov).

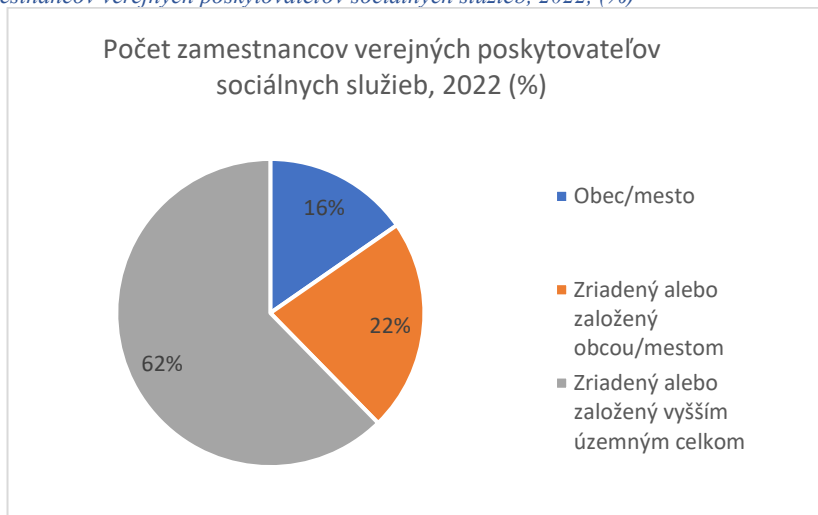
Graf 27 Počet zamestnancov podľa typu poskytovateľa, 2022, (%)

Zdroj: IS SoS, formulár P04, 2023

Najväčšia časť zamestnancov verejného poskytovateľa sociálnych služieb pracovalo v zariadeniach zriadených alebo založených vyšším územným celkom (62%), V zariadeniach zriadených alebo založených obcou príp. mestom to tvorilo 22% z celkového počtu zamestnancov verejných poskytovateľov sociálnych služieb. Zvyšných 15% tvorili zamestnanci obcí príp. miest, ktorý vykonávali sociálne služby v pôsobnosti obce/ miest.

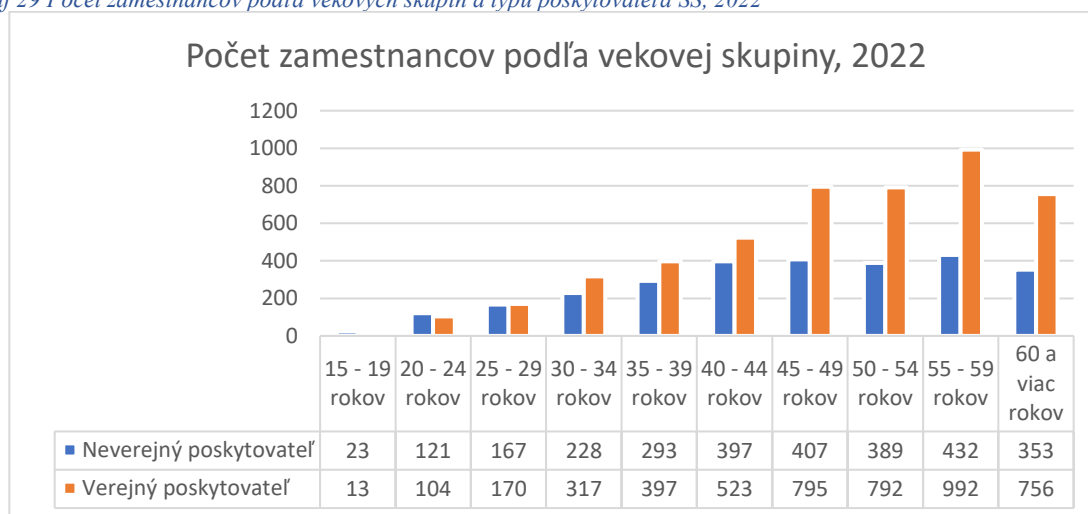
Graf 28 Počet zamestnancov verejných poskytovateľov sociálnych služieb, 2022, (%)

Zdroj: IS SoS, formulár P04, 2023

Z hľadiska vekovej skupiny je najviac zamestnancov v sociálnych službách vo vekovej skupine 40 a viac rokov. O tom vypovedá aj priemerný vek, ktorý je 48,67 rokov. Najvyšší priemerný vek je pritom v podporných službách (49,68 rokov) a najnižší v poradenstve a rehabilitácii (41,31 rokov). Zaujímavým pozorovaním je prevyšujúci počet mladších zamestnancov, resp. zamestnancov vo veku 19 – 29 rokov, u neverejných poskytovateľov.

Graf 29 Počet zamestnancov podľa vekových skupín a typu poskytovateľa SS, 2022

Zdroj: IS SoS, formulár P04, 2023

Poznámka: Vyššie prezentované údaje vykazujú známky nepresností. Ako bolo v úvode kapitoly uvedené, dáta z Informačného systému sociálnych služieb sú nekonzistentné, resp. absolútne hodnoty sa líšia v závislosti od sledovaného charakteru.

Z hľadiska druhu sa sociálne služby delia na služby: krízovej intervencie, podporu rodiny s deťmi, služby podmienené odkázanosťou, služby pre osoby so zdravotným postihnutím, telekomunikačné služby, podporné služby a poradenstvo a rehabilitáciu.

KRÍZOVÁ INTERVENCIA

V službách krízovej intervencie bolo najviac zamestnancov evidovaných v útulkoch (41%), nocľahárňach (15%) a v domovoch na pol ceste (15%). Naopak najmenej zamestnancov sa podieľalo na poskytovaní nízkoprahových sociálnych služieb pre deti a rodinu (2%), terénnej sociálnej služby krízovej intervencie (4%), nízkoprahových denných centrách (6%) a zariadeniach núdzového bývania (6%).

Graf 30 Počet zamestnancov krízovej intervencie podľa vybraných sociálnych služieb, 2022, (%)

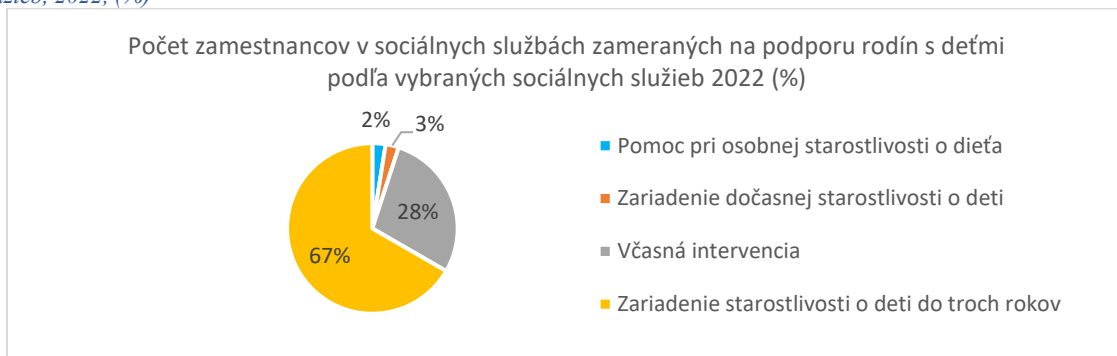
Zdroj: IS SoS, formulár P04, 2023

[Poznámka: Integračné centrum nebolo do grafu zaradené, nakoľko sa na tento údaj je považovaný za dôverný (podľa § 30 ods. 5 d) zákona č. 540/2001 Z.z. o štátnej štatistike)]

PODPORA RODINY S DEŤMI

V rámci sociálnych služieb na podporu rodiny s deťmi bolo v roku 2022 najviac zamestnancov zamestnaných v zariadeniach starostlivosti o deti do 3 rokov (67%) a v sociálnych službách včasnej intervencie (28%). Zvyšných 5% tvorili zamestnanci pomoci pri osobnej starostlivosti o dieťa a zariadenia dočasnej starostlivosti o deti.

Graf 31 Počet zamestnancov v sociálnych službách zameraných na podporu rodiny s deťmi podľa vybraných sociálnych služieb, 2022, (%)

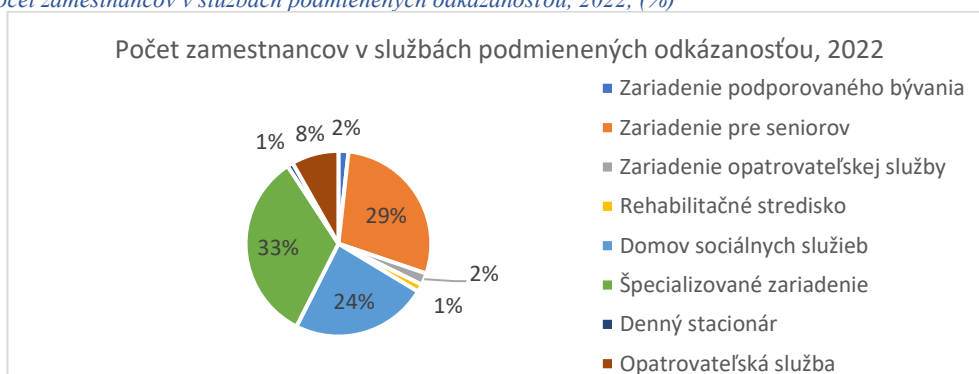
Zdroj: IS SoS, formulár P04, 2023

SLUŽBY PODMIENENÉ ODKÁZANOSŤOU

Z hľadiska celkového počtu zamestnancov v sociálnych službách je evidentný nepomer medzi zamestnancami v službách podmienených odkázanosťou a zamestnancami vo všetkých zvyšných druhoch sociálnych služieb. Pre porovnanie, zamestnanci v službách podmienených odkázanosťou tvoria 94% zo všetkých zamestnancov v sociálnych službách.

Podľa vybraných sociálnych služieb v rámci služieb podmienených odkázanosťou, bolo najviac zamestnancov zamestnaných v špecializovaných zariadeniach (33%). Veľká časť zamestnancov bola zamestnaná aj v zariadeniach pre seniorov (29%) a v domovoch sociálnych služieb (24%). Menšie zastúpenie mali zamestnanci opatrovateľskej služby (8%), zariadení podporovaného bývania (2%), zariadení opatrovateľskej služby (2%) a zamestnanci denných stacionárov (1%) a rehabilitačných stredísk (1%).

Graf 32 Počet zamestnancov v službách podmienených odkázanosťou, 2022, (%)

Zdroj: IS SoS, formulár P04, 2023

SLUŽBY PRE OSOBY SO ZDRAVOTNÝM POSTIHNUTÍM

Informačný systém sociálnych služieb k službám pre osoby so zdravotným postihnutím uvádza 4 vybrané sociálne služby – prepravnú službu, sprievodcovskú a predčitateľskú službu, tlmočnickú službu a požičiavanie pomôcok. Z poskytnutých údajov vyplýva, že v tomto druhu sociálnych služieb bolo v roku 2022 zamestnaných len 26 zamestnancov. Z toho 15 v prepravných službách a 8 v tlmočnických službách. Údaje o počte zamestnancov pre ostatné sociálne služby sú vedené ako dôverný údaj (podľa § 2 písm. e) zákona č. 540/ 2001 Z.z. o štátnej štatistike).

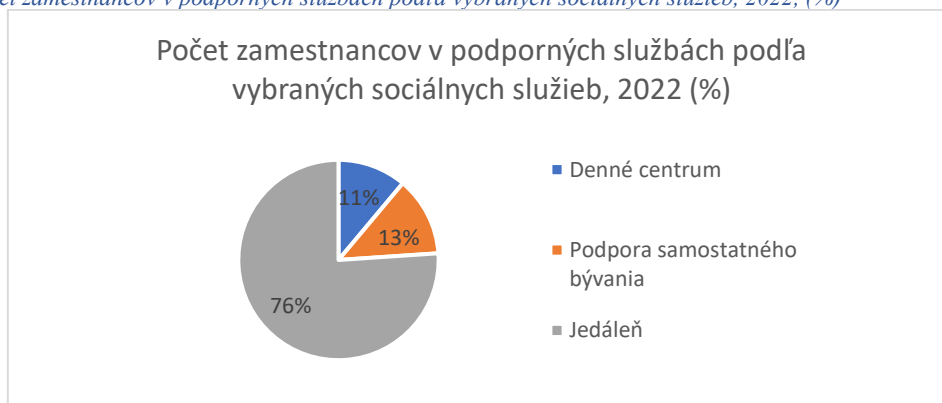
TELEKOMUNIKANČNÉ SLUŽBY

V službách zameraných na monitorovanie a signalizáciu potreby pomoci bolo v roku 2022 evidovaných celkom 10 zamestnancov. Údaje o počte zamestnancov pomoci poskytovanej telekomunikačnými technológiami nie sú v dátach z IS SoS k dispozícii.

PODPORNÉ SLUŽBY

V rámci podporných služieb bolo v roku 2022, podľa Informačného systému sociálnych služieb evidovaných 114 zamestnancov. Z toho najväčšia časť v jedálňach (76%). V tabuľke nižšie nie sú uvedené pracovne a strediská osobnej hygieny, nakoľko podľa IS SoS v nich v roku 2022 nebol nikto zamestnaný.

Graf 33 Počet zamestnancov v podporných službách podľa vybraných sociálnych služieb, 2022, (%)

Zdroj: IS SoS, formulár P04, 2023

PORADENSTVO A REHABILITÁCIA

V sociálnych službách zameraných na poradenstvo a rehabilitáciu, podľa doložených údajov pracovalo v roku 2022 celkom 13 zamestnancov. Z toho najväčšia časť v špecializovanom sociálnom poradenstve (59%). Zvyšných 41 % tvorila sociálna rehabilitácia (23%) a základné sociálne poradenstvo (18%).

Graf 34 Počet zamestnancov v poradenstve a rehabilitácii podľa vybraných sociálnych služieb, 2022, (%)

Zdroj: IS SoS, formulár P04, 2023

Poznámka: V tejto kapitole sme cielene uprednostňovali percentuálne vyjadrenie údajov, z dvoch dôvodov:

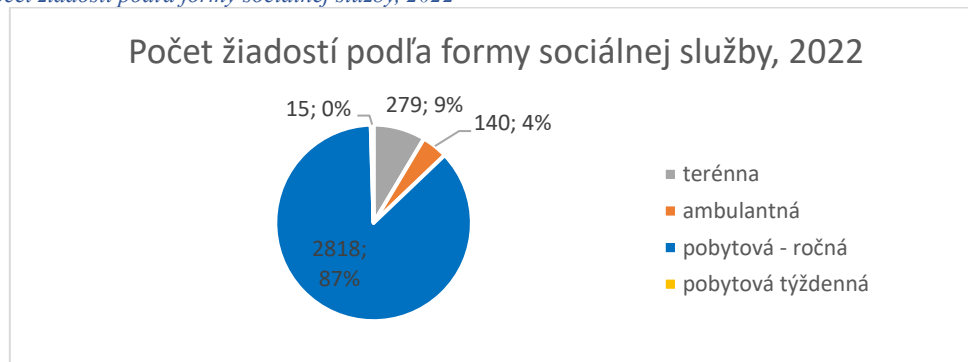
- považujeme ho za údaj s vyššou výpovednou hodnotou, než majú absolútne čísla
- údaje získané z Informačného systému sociálnych služieb boli nekonzistentné, resp. absolútne hodnoty počtu zamestnancov sa diametrálne líšili v závislosti od sledovaného charakteru

Na základe analýzy údajov o zamestnancoch sme zistili výrazný nepomer medzi zamestnancami v službách podmienených odkázanosťou (94% z celkového počtu zamestnancov) a zamestnancami v ostatných sociálnych službách (spolu zvyšných 6% všetkých zamestnancov). Nepomer bol aj v porovnaní žien a mužov zamestnaných v sociálnych službách. Nakoľko podľa získaných dát, ženy predstavujú 88% všetkých zamestnancov sociálnych služieb. Z hľadiska veku sme zistili, že priemerný vek zamestnanca bol v roku 2022 48, 67 rokov, t.j. nie príliš vysoký ale ani nízky. Preto bude do budúcnosti potrebné zaviesť účinný mechanizmus na „prilákanie“ mladých ľudí do oblasti sociálnych služieb, aby sa tak predišlo zvyšovaniu priemerného veku zamestnancov v sociálnych službách.

12.3 Údaje o žiadostiach o poskytnutie sociálnych služieb v roku 2022

V roku 2022 bolo v Nitrianskom kraji evidovaných 2 725 žiadateľov, ktorí podali 3252 žiadostí o poskytnutie sociálnej služby. Najviac žiadostí bolo vedených práve o umiestnenie do celoročných pobytových zariadení (87%).

Graf 35 Počet žiadostí podľa formy sociálnej služby, 2022

Zdroj: IS SoS, formulár P05, 2023

Priemerná doba vybavenia žiadosti predstavovala 126,15 dní. Najdlhšie pritom trvalo vybavenie žiadosti o poskytovanie sociálnej služby v „najžiadanejších“ (celoročných pobytových) sociálnych službách. Relatívne krátka doba vybavenia žiadosti (25,35 dňa) bola v prípade terénnych sociálnych služieb. Na vybavenie žiadosti o poskytnutie sociálnej služby ambulantnou formou sa v priemere čakalo 80,13 dní.

Tabuľka 44 Počet žiadostí a priemerná doba vybavenia žiadostí (v dňoch) podľa formy sociálnej služby v NSK, 2022.

Forma sociálnej služby	Počet žiadostí	Priem. doba vybavenia žiadosti (v dňoch)
Terénna SS	279	25,35 dní
Ambulantná SS	140	80,13 dní
Pobytová - ročná	2818	137,94 dní
Pobytová - týždenná	15	68,85 dní

Zdroj: IS SoS, formulár P05

Z hľadiska okresu, v ktorom je daná sociálna služba poskytovaná, bolo zaevidovaných najviac žiadostí v okrese Komárno (21%) a tiež v okresoch Levice a Nové Zámky (19%). Najmenej žiadostí bolo v okrese Zlaté Moravce (3%) a Šaľa (7%) čo reflektuje aj menší počet obyvateľov.

Graf 36 Počet žiadostí o poskytnutie sociálnej služby podľa okresov, NSK, 2022

Zdroj: IS SoS, formulár P05, 2023

Poznámka: Vyššie prezentované údaje vykazujú známky nepresností. Ako bolo v úvode kapitoly uvedené, dáta z Informačného systému sociálnych služieb sú nekonzistentné, resp. absolútne hodnoty sa líšia v závislosti od sledovaného charakteru.

12.4 Finančné údaje o sociálnych službách

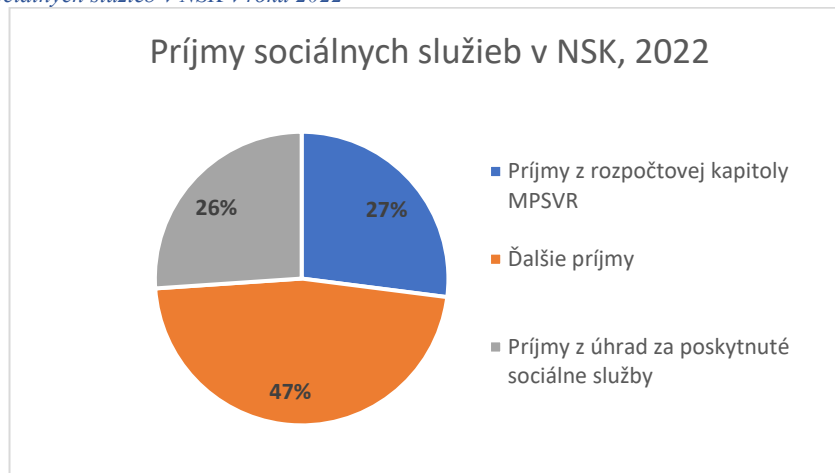
Podľa sledovania IS SoS viaczdrojové financovanie sociálnych služieb pozostáva z 3 hlavných zdrojov príjmov – rozpočtová kapitola MPSVR SR, úhrady za poskytnuté sociálne služby a tzv. ďalšie príjmy. Nižšie uvádzame prehľad príjmov, ktoré tvoria tzv. ďalšie príjmy, ako ich uvádza IS SoS.

Tabuľka 45 Prehľad tzv. ďalších príjmov

Ďalšie príjmy predstavujú príjmy:
• zo štátneho rozpočtu, • z rozpočtu VÚC, • z rozpočtu obcí, • zo súkromného sektora, • zo sektora NISD, • zo zdrojov EÚ, • zahraničné granty, • domáce granty, • zo zdravotných poisťovní, • dary, zbierky, • z 2%/ 3% z dane z príjmov • z uzatvorenia zmluvy o iných činnostiach podľa § 15, ods.3, • iné príjmy.
Zdroj: IS SoS, formulár P07

Celkové príjmy v sociálnych službách v Nitrianskom samosprávnom kraji predstavovali v roku 2022 sumu 105 854 692 €, pričom najväčším zdrojom príjmov boli práve spomínané ďalšie zdroje (47% celkových príjmov). Príjmy z rozpočtovej kapitoly MPSVR SR predstavovali 27% celkových príjmov a príjmy z úhrad za poskytnuté sociálne služby 26%.

Graf 37 Príjmy sociálnych služieb v NSK v roku 2022

Zdroj: IS SoS, formulár P05, 2023

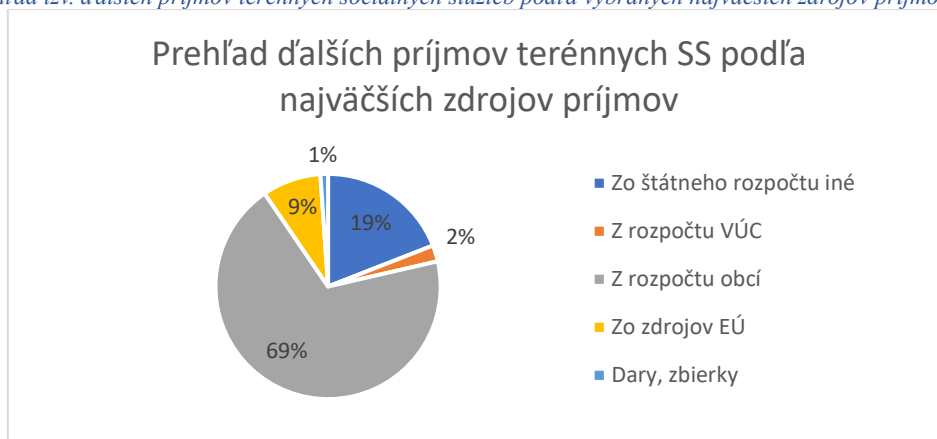
V roku 2022 bolo navyše celkovo vrátených 686 456 € z prijatých zdrojov zriaďovateľovi alebo poskytovateľovi zdrojov. Pre prehľadnosť sme túto kapitolu ďalej rozdelili na tri časti - finančné údaje o sociálnych službách podľa formy sociálnej služby, podľa okresu poskytovania sociálnej služby a podľa typu poskytovateľa. *Poznámka: Keď hovoríme o ďalších príjmoch, máme na mysli jeden z troch hlavných zdrojov príjmov, tak ako ho uvádzajú dáta z Informačného systému sociálnych služieb (IS SoS).*

12.4.1 Finančné údaje o sociálnych službách podľa formy sociálnej služby

TERÉNNE SOCIÁLNE SLUŽBY

Príjmy terénnych sociálnych služieb v NSK, v roku 2022, predstavovali sumu 6 342 677 €. Najväčším zdrojom príjmov boli podobne ako u všetkých sociálnych služieb, práve ďalšie príjmy a to najmä príjmy z rozpočtu obcí (69%, 3 098 699€), iné príjmy zo štátneho rozpočtu (19%, 855 959 €) a príjmy zo zdrojov EÚ (9%, 378 479 €).

Graf 38 Prehľad tzv. ďalších príjmov terénnych sociálnych služieb podľa vybraných najväčších zdrojov príjmov, 2022, (%)

Zdroj: IS SoS, formulár P07, 2023

Medzi najväčšie zdroje príjmov, z tzv. ďalších príjmov pre terénne sociálne služby patrili príjmy z rozpočtu obcí (69%, 3 098 699 €) a iné nedefinované príjmy zo štátneho rozpočtu (19%, 855 959 €). Významnú časť príjmov tvorili aj úhrady od prijímateľov za poskytované sociálne služby, ktoré boli v sume 1 038 008 € a neinvestičné

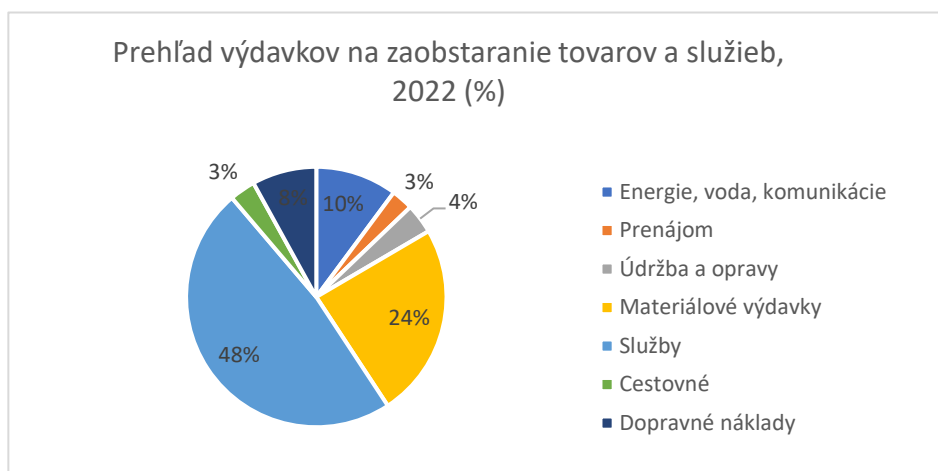
dotácie z MPSVR SR (781 696 €). V roku 2022 terénne sociálne služby vrátili 2 947 € z rozpočtov obcí a VÚC a 13 586 € z neinvestičných dotácií MPSVR SR.

Výdavky v tom istom roku predstavovali sumu 7 852 948 €. Najväčšia časť výdavkov (97%) bola použitá na bežné výdavky, akými sú tovary a služby a mzdové náklady a dohody. Zvyšné 3% tvorili bežné transfery a kapitálové výdavky.

Mzdové náklady a náklady na dohody o prácach konaných mimo hlavný pomer predstavovali sumu 7 142 083 €, t.j. 94% všetkých bežných výdavkov a 91% zo všetkých preukázaných výdavkov terénnej sociálnej služby v roku 2022.

Výdavky na zaobstaranie tovarov a služieb predstavovali sumu 456 437 €, pričom 48% týchto výdavkov bolo využitých na nákup služieb a 24% na materiálové výdavky. Najmenšiu časť výdavkov na tovary a služby tvorili náklady na cestovné (3%, 14 630 €), prenájom (3%, 12 316 €) a náklady spojené s údržbou a opravami (4%, 16 912 €).

Graf 39 Prehľad výdavkov na zaobstaranie tovarov a služieb, 2022, (%)

Zdroj: IS SoS, formulár P07, 2023

Výdavky na zdravotnú starostlivosť predstavovali v roku 2022 sumu 131 216 €, pričom celá suma bola využitá na výdavky spojené so zaobstaraním zdravotníckych služieb a materiálu.

Pri analýze príjmov a výdavkov terénnych sociálnych služieb sme zistili, že výdavky podľa dát zverejnených v Informačnom systéme sociálnych služieb prevyšujú príjmy o sumu 1 510 272€. V prepočítaní na percentá to predstavuje rozdiel 20%, t.j. prekročenie príjmov o 1/5. Tento výsledok nemôžeme pokladať za prijateľnú štatistickú odchýlku. Rovnako takéto dáta nemôžeme pokladať za dostatočne objektívne a vypovedajúce o reálnej situácii v oblasti financovania terénnych sociálnych služieb.

Graf 40 Prehľad príjmov a výdavkov terénnej sociálnej služby v roku 2022, NSK

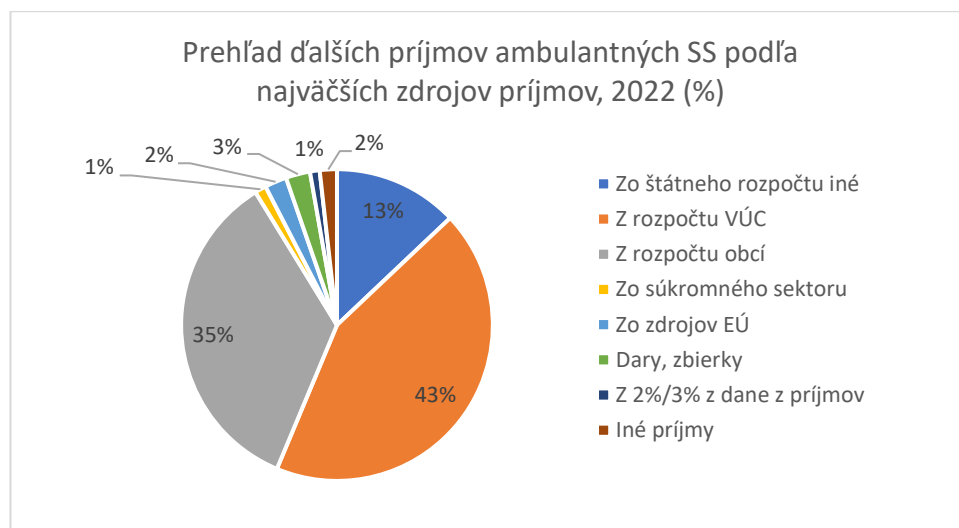

Zdroj: IS SoS, formulár P07, 2023

AMBULANTNÉ SOCIÁLNE SLUŽBY

Príjmy pre ambulantné sociálne služby, predstavovali v roku 2022 sumu 7 949 401 €. Podobne ako pri terénnych službách, aj u ambulantných služieb najväčšiu časť príjmov tvorili tzv. ďalšie príjmy (53%, 4 042 084 €). Príjmy z rozpočtu a dotácií od MPSVR SR boli v roku 2022 vo výške 1 906 322 € (24,8%) a úhrady od prijímateľov sociálnych služieb predstavovali sumu 1 730 675 € (22%).

Graf 41 Prehľad tzv. Ďalších príjmov ambulantných sociálnych služieb podľa najväčších zdrojov príjmov, 2022, (%)

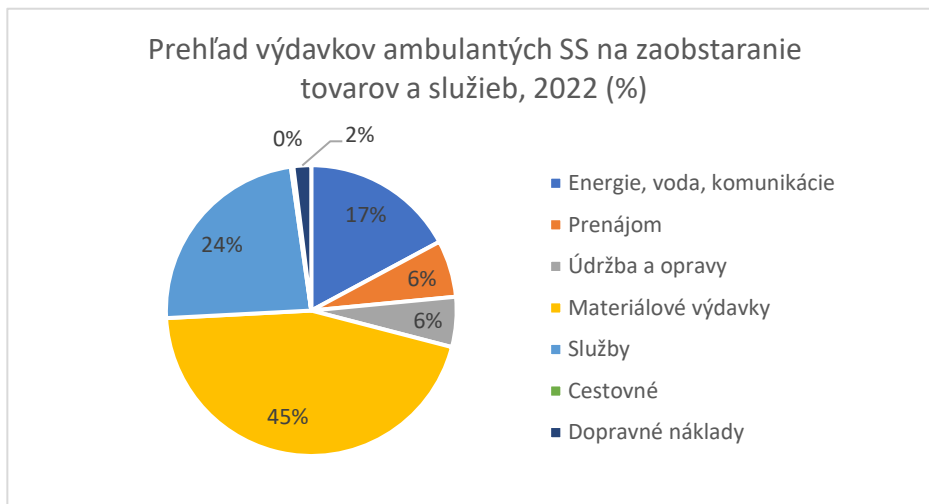
Zdroj: IS SoS, formulár P07, 2023

Medzi najväčšie zdroje príjmov, z tzv. ďalších príjmov pre ambulantné sociálne služby v roku 2022 patrili príjmy z rozpočtu VÚC (43%, 1 740 474 €), príjmy z rozpočtov obcí (35%, 1 402 022 €) a iné nedefinované príjmy zo štátneho rozpočtu (13%, 519 533€). V tom istom roku ambulantné sociálne služby vrátili 82 519 € z príspevkov z rozpočtu MPSVR SR a 125 € z neinvestičných dotácií MPSVR SR.

Výdavky v roku 2022, podľa údajov získaných z informačného systému sociálnych služieb, predstavovali sumu 7 893 683 €. Najviac finančných príspevkov bolo využitých na mzdové náklady (70% celkových nákladov).

26% celkových nákladov tvorili náklady na nákup tovarov a služieb a zvyšné 4% predstavovali bežné transfery a kapitálové výdavky.

Graf 42 Prehľad výdavkov ambulantných SS na zaobstaranie tovarov a služieb, 2022, (%)

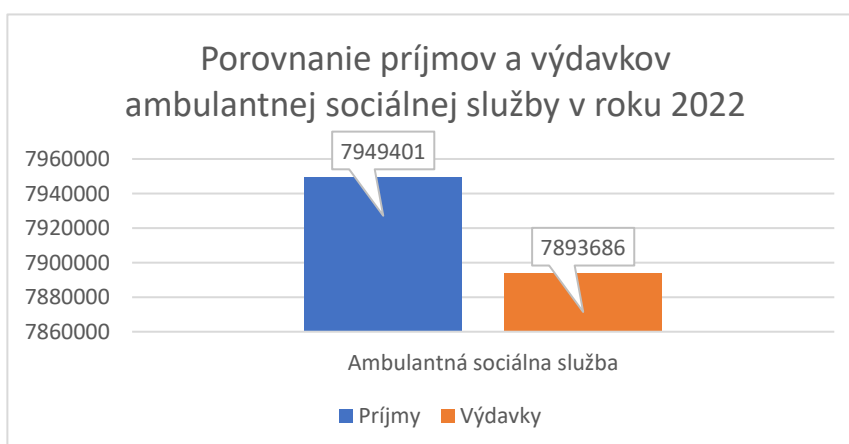

Zdroj: IS SoS, formulár PO7, 2023

Najväčšia časť výdavkov ambulantných sociálnych služieb na zaobstaranie tovarov a služieb predstavovala materiálne výdavky spojené s poskytovaním sociálnej služby (45%) a nákup ostatných služieb (24%). Najmenej finančných prostriedkov využili poskytovatelia ambulantných sociálnych služieb na cestovné náklady (ani nie 1% z nákladov na zaobstaranie tovarov a služieb), dopravné náklady (2%), prenájom (6%) a údržbu a opravy (6%). Výdavky na zdravotnícke služby a materiál, spadajúce pod samostatnú kapitolu výdavkov boli v roku 2022 na úrovni 15 957 €.

Na základe analýzy dostupných dát o príjmoch a výdavkoch ambulantných sociálnych služieb v roku 2022, musíme konštatovať kladný rozdiel príjmov oproti výdavkom o + 55 715 €.

Graf 43 Porovnanie príjmov a výdavkov ambulantnej sociálnej služby v roku 2022

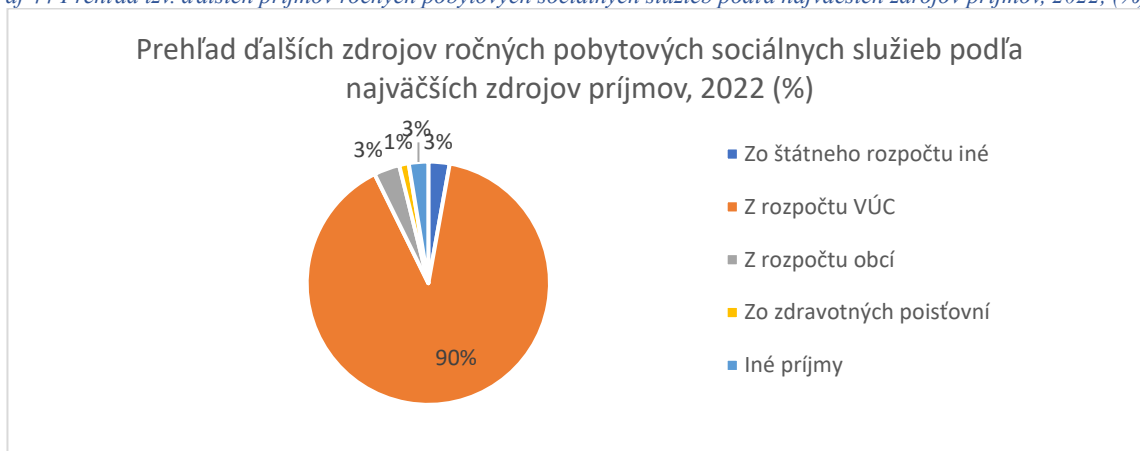
Zdroj: IS SoS, formulár P07, 2023

POBYTOVÉ – ROČNÉ SOCIÁLNE SLUŽBY

Celoročné pobytové sociálne služby v NSK v roku 2022 vykázali príjem vo výške 90 456 953 €. Príjmy z tzv. ďalších príjmov predstavovali sumu 40 369 122 €, t.j. 45% celkových príjmov ročných pobytových služieb. Príjmy z rozpočtovej kapitoly MPSVR SR predstavovali sumu 25 585 887 € (28% celkových príjmov) a 24 501 944 € (27% celkových príjmov) tvorili príjmy od prijímateľov sociálnych služieb a iných fyzických osôb.

Najväčším zdrojom príjmov, z tzv. ďalších príjmov boli v roku 2022 príjmy z rozpočtu VÚC (90% všetkých ďalších príjmov ročných pobytových sociálnych služieb). Omnoho menšou mierou sa na príjmoch ročných pobytových služieb podieľali napr. príjmy z rozpočtov obcí (3%) alebo iné nedefinované príjmy zo štátneho rozpočtu (3%).

Graf 44 Prehľad tzv. ďalších príjmov ročných pobytových sociálnych služieb podľa najväčších zdrojov príjmov, 2022, (%)

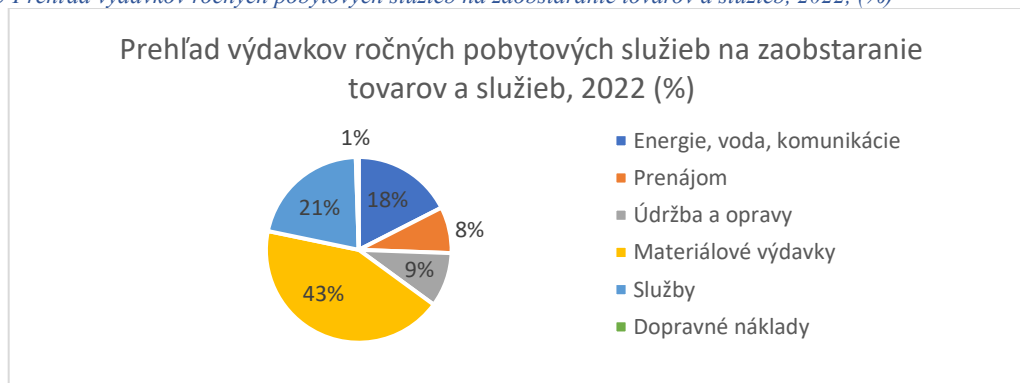

Zdroj: IS SoS, formulár P07, 2023

Výdavky v tom istom roku, podľa dát získaných z informačného systému sociálnych služieb, predstavovali sumu 92 196 501 € - z toho 72% na mzdové náklady a náklady spojené s dohodami a 26% náklady na zaobstaranie tovarov a služieb. Zvyšné 2% tvorili bežné transfery a kapitálové výdavky.

Z výdavkov na zaobstaranie tovarov a služieb, podobne ako pri ostatných sociálnych službách, tvorili najväčšiu časť materiálové výdavky (50%) a výdavky spojené so zaobstaraním ostatných služieb. Výdavky potrebné na pokrytie bežných energií, t.j. elektrickej energie, vody a ostatných tvorili 18% celkových nákladov. Najmenšiu časť predstavovali dopravné náklady (1%).

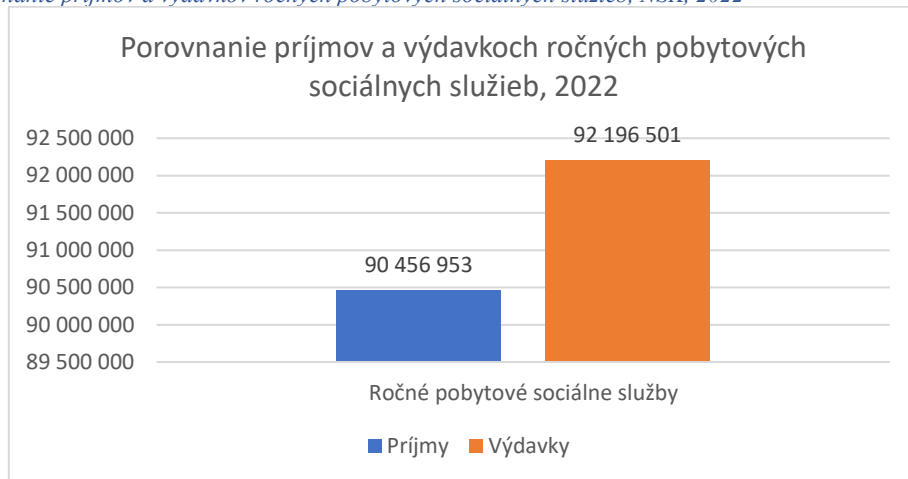
Graf 45 Prehľad výdavkov ročných pobytových služieb na zaobstaranie tovarov a služieb, 2022, (%)

Zdroj: IS SoS, formulár P07, 2023

Výdavky na zdravotnú starostlivosť predstavovali v roku 2022 sumu 522 115 €. Z toho 70% tvorili výdavky na zdravotnícke služby a materiál a 30% výdavky na zaobstaranie zdravotníckych výkonov ošetrovateľskej starostlivosti.

Graf 46 Porovnanie príjmov a výdavkov ročných pobytových sociálnych služieb, NSK, 2022

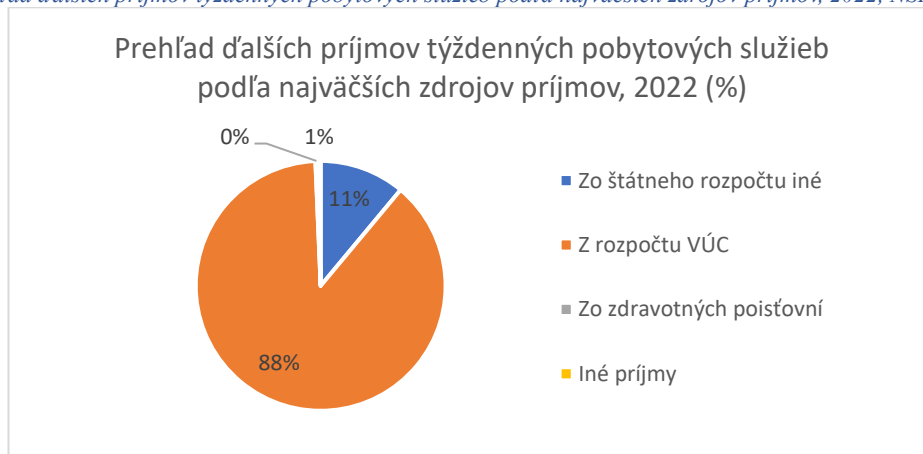
Zdroj: IS SoS, formulár P07, 2023

Pri porovnaní príjmov a výdavkov ročných pobytových sociálnych služieb za rok 2022 bol zistený finančný deficit vo výške 1 739 548 €, t.j. rozdiel o 2% oproti príjmom, čo môžeme považovať za možnú štatistickú odchýlku, ktorá môže byť spôsobená nekonzistentnosťou pri vyplňaní finančných údajov alebo pri spracovávaní dát.

POBYTOVÉ – TÝŽDENNÉ SOCIÁLNE SLUŽBY

Podľa dostupných informácií, príjmy týždenných sociálnych služieb v roku 2022 predstavovali sumu 694 496 €. Z toho 59% tvorili tzv. ďalšie príjmy, 20% úhrady za poskytované služby a príjmy z rozpočtovej kapitoly MPSVR SR rovnako 20%. Najväčšia časť príjmov, z tzv. ďalších príjmov pochádzala z rozpočtu VÚC (88%). Oproti tomu 11% príjmov pochádzalo z iných štátnych rozpočtov a zvyšok z príjmov zo zdravotných poisťovní, z domácich grantov, darov a zbierok a iných príjmov.

Graf 47 Prehľad ďalších príjmov týždenných pobytových služieb podľa najväčších zdrojov príjmov, 2022, NSK, (%)

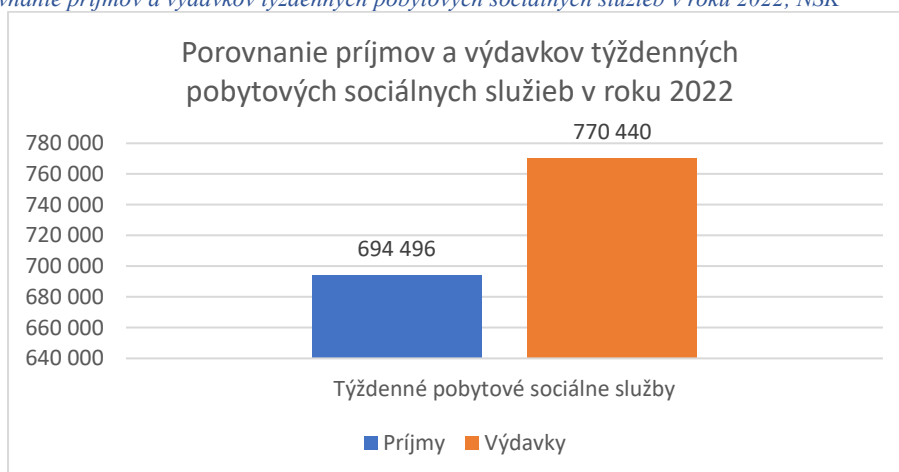

Zdroj: IS SoS, formulár PO7, 2023

Výdavky týždenných sociálnych služieb boli v roku 2022 na úrovni 770 440€. Z toho 67% bolo tvorili mzdové náklady a 33% náklady spojené so zaobstaraním tovarov a služieb.

Výdavky na zdravotné výkony ošetrovateľskej starostlivosti boli vo výške 15 590 € a výdavky na zdravotnícke služby a materiál v sume 14 333 €. Celkovo tak týždenné pobytové sociálne služby potrebovali v roku 2022 na zabezpečenie zdravotnej starostlivosti finančné prostriedky vo výške 29 923 €.

Graf 48 Porovnanie príjmov a výdavkov týždenných pobytových sociálnych služieb v roku 2022, NSK

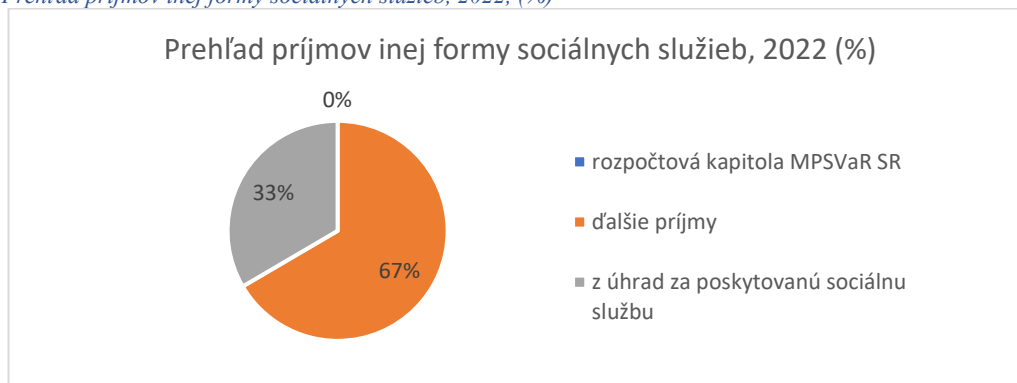
Zdroj: IS SoS, formulár P07, 2023

Podľa dát získaných z Informačného systému sociálnych služieb ročné výdavky týždenných pobytových sociálnych služieb prevýšili celkové príjmy o 75 944 €, t.j. o 10% rozdiel výdavkov oproti príjmom. Takýto percentuálny rozdiel je príliš vysoký a teda konštatujeme, že tieto údaje nie je možné považovať za korektné vo vzťahu k otázke financovania týždenných pobytových sociálnych služieb a považujeme ich za orientačné.

INÁ FORMA SOCIÁLNYCH SLUŽIEB (telefonicky, pomocou telekomunikačných technológií)

Príjmy sociálnych služieb vykonávaných prostredníctvom iných foriem boli v roku 2022 vo výške 12 041 €. Hlavným zdrojom príjmov, podobne ako u všetkých sociálnych služieb, boli tzv. ďalšie príjmy, ktoré v roku 2022 predstavovali sumu 8 015 €, t.j. 67% celkových príjmov a príjmy z úhrad za poskytnuté služby vo výške 4 026 €, t.j. 33% celkových príjmov.

Graf 49 Prehľad príjmov inej formy sociálnych služieb, 2022, (%)

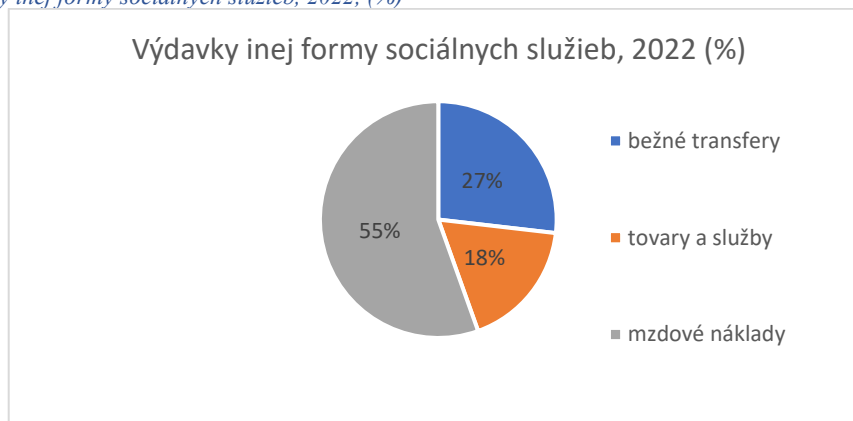

Zdroj: IS SoS, formulár P07, 2023

Hlavným zdrojom príjmov, z tzv. ďalších príjmov, boli príjmy z rozpočtov obcí (6 534€, 82%) a príjmy z 2%/3% z dane z príjmov (1 480€, 18%).

Podľa dostupných informácií tvorili výdavky inej formy sociálnych služieb v roku 2022 prevahu nad získanými príjmami a ich výška bola 30 511€. Podobne ako u predchádzajúcich foriem sociálnych služieb, aj v tomto prípade najväčšiu časť výdavkov (16 921 €, 55% celkových výdavkov) tvorili mzdové náklady, bežné transfery (8 125 €, 27%) a náklady na tovary a služby (5 405 €, 18%).

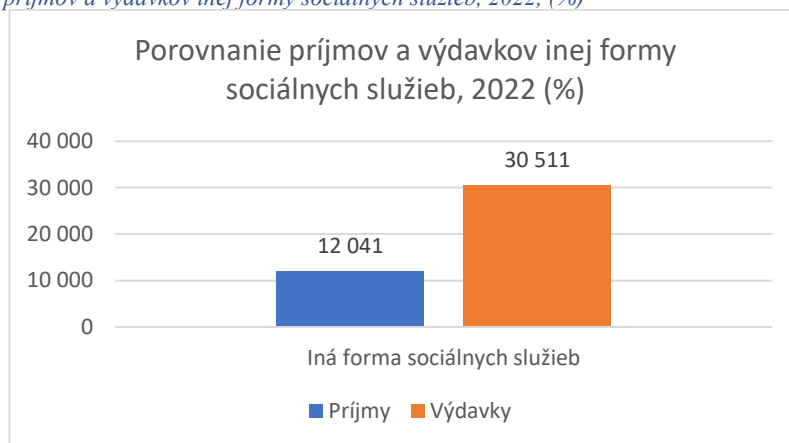
Graf 50 Výdavky inej formy sociálnych služieb, 2022, (%)

Zdroj: IS SoS, formulár P07, 2023

Ako už bolo spomenuté, výdavky inej formy sociálnych služieb, podľa dát získaných z informačného systému, prevyšovali prijaté príjmy v roku 2022 o sumu 18 471€, t.j. príjmy boli o 61% nižšie než deklarované výdavky. Takýto percentuálny rozdiel je príliš vysoký a vypovedá o nekorektnosti poskytnutých dát.

Graf 51 Porovnanie príjmov a výdavkov inej formy sociálnych služieb, 2022, (%)

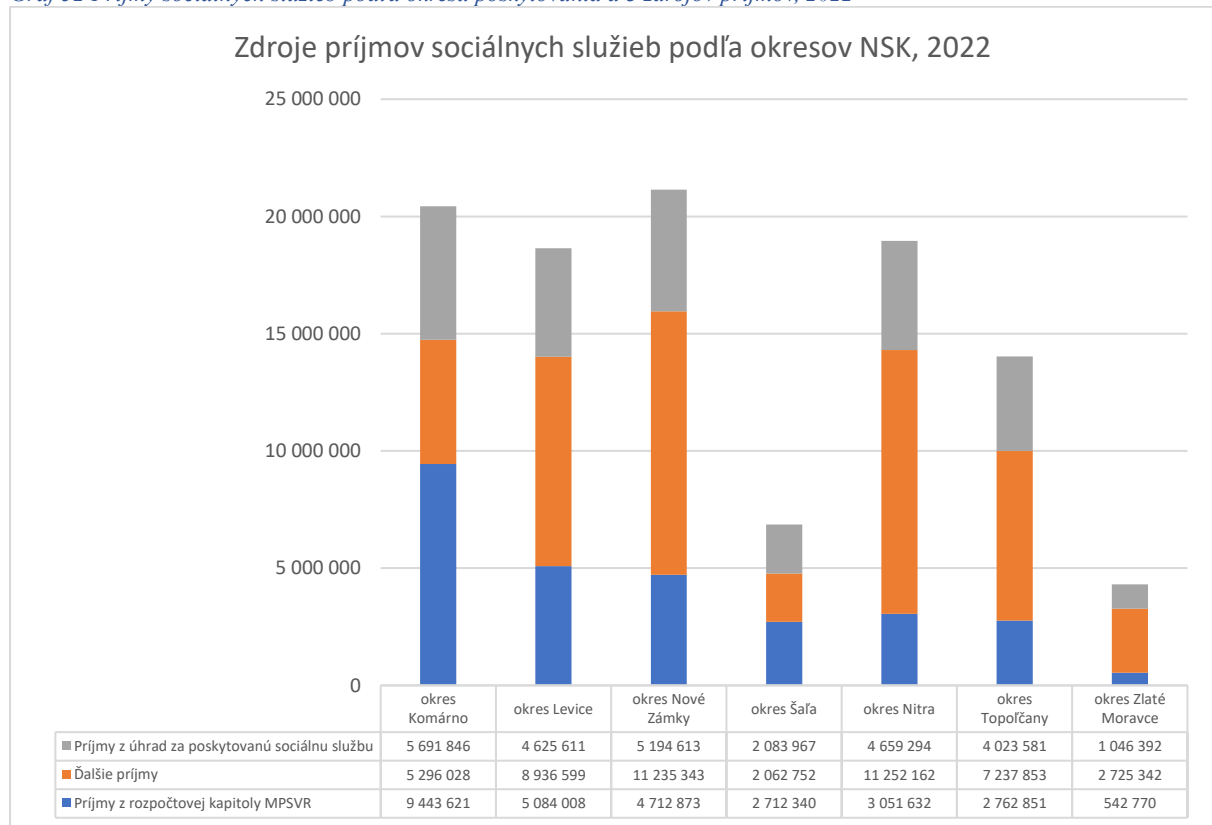
Zdroj: IS SoS, P07, 2023

12.4.2 Finančné údaje podľa okresu poskytovania sociálnych služieb

Z hľadiska okresov, v ktorých sú poskytované sociálne služby, najvyššie príjmy vykazuje okres Nové Zámky (21 349 962 €), okres Komárno (20 680 451 €) a okresy Nitra (19 059 000€) a Levice (18 717 985€).

Pri porovnaní percentuálneho rozdelenia príjmov podľa 3 hlavných zdrojov financovania – z rozpočtovej kapitoly MPSVR SR, tzv. ďalšie zdroje a príjmy z úhrad za poskytovanú sociálnu službu, si môžeme všimnúť, že najväčšiu časť príjmov tvoria tzv. ďalšie príjmy. Tie sa pohybujú v závislosti od okresu od 48% (okres Levice) po 63% z celkových príjmov (okres Zlaté Moravce). Výnimkou sú okresy Komárno a Šaľa, kde sú najväčšou zložkou celkových príjmov príjmy z rozpočtovej kapitoly MPSVR SR.

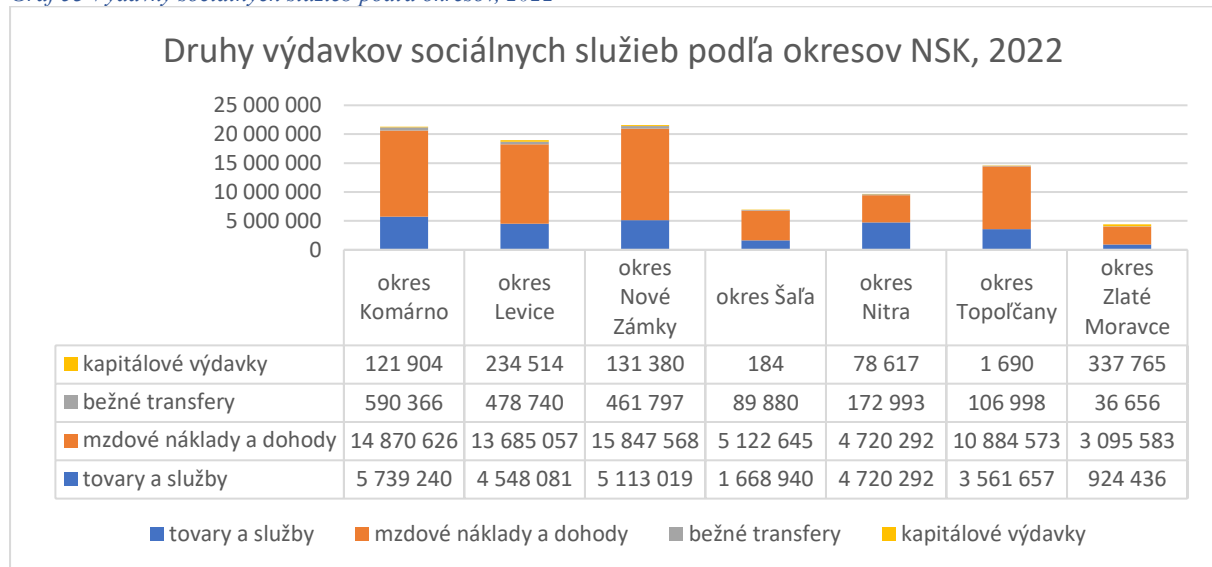
Graf 52 Príjmy sociálnych služieb podľa okresu poskytovania a 3 zdrojov príjmov, 2022

Zdroj: IS SoS, formulár P07, 2023

Na základe dát získaných z informačného systému sociálnych služieb popisujúcich výdavky v roku 2022 podľa okresu vidíme, že najvyššie príjmy boli evidované v okrese Nové Zámky (21 553 774€), okrese Komárno (21 322 136€) a v okrese Levice (18 964 392€). Podľa druhu výdavku tvorili najväčšiu časť práve mzdové náklady, ktoré sa pohybovali v závislosti od kraja od 70% (okresy Komárno a Zlaté Moravce) po 75% celkových výdavkov (okresy Nitra a Topoľčany).

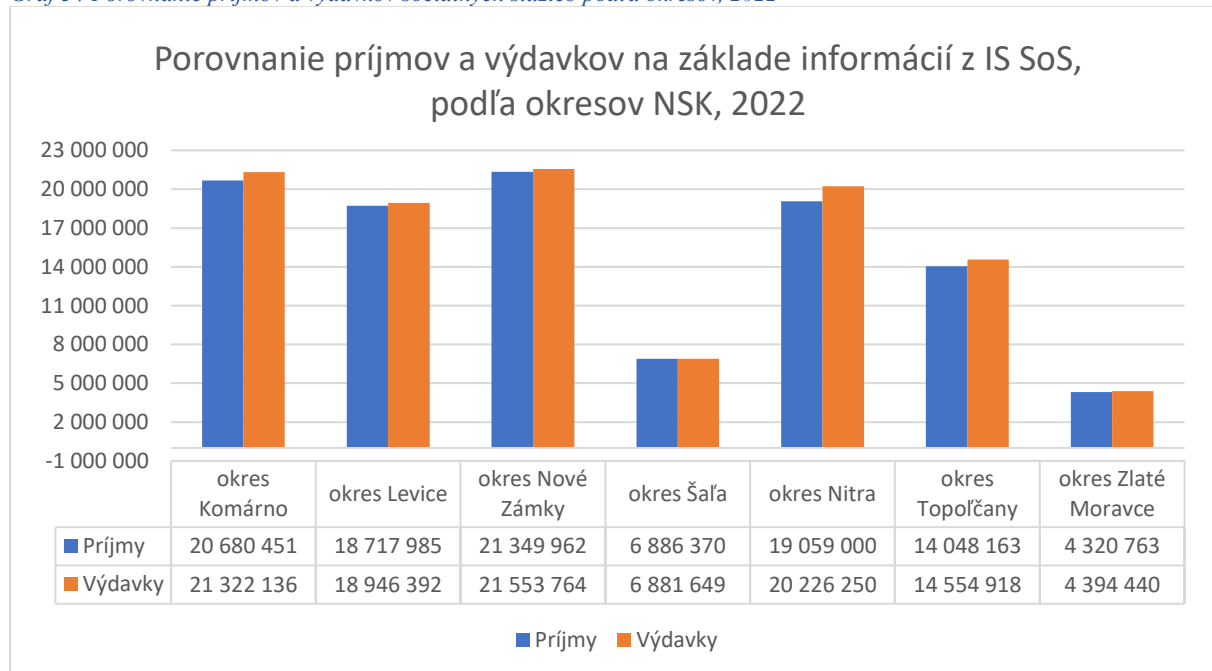
Graf 53 Výdavky sociálnych služieb podľa okresov, 2022

Zdroj: IS SoS, formulár P07, 2023

Pri analýze príjmov a výdavkov sme zistili, že s výnimkou okresu Šaľa, všetky ostatné okresy vykázali v roku 2022, v rámci dát z informačného systému sociálnych služieb, vyššie výdavky než príjmy.

Graf 54 Porovnanie príjmov a výdavkov sociálnych služieb podľa okresov, 2022

Zdroj: IS SoS, formulár P07, 2023

Pri hodnotení relevantnosti získaných dát sme vychádzali z percentuálneho rozdielu výdavkov oproti príjmom. Rozdiel príjmov oproti výdavkov v percentuálnom odchýlení medzi 1-2% by sa dalo eventuálne považovať za možnú odchýlku, ktorá vznikla pri spracovávaní dát, či vplyvom ľudského faktora. Avšak odchýlka 6% (okres Nitra) je príliš vysoká. Celkové výdavky sú o 2,68 % vyššie ako príjmy.

Tabuľka 46 Pohľadávky sociálnych služieb podľa okresu poskytovania sociálnych služieb, 2022.

Okres	Príjmy (€)	Výdavky (€)	Rozdiel (€)	% vyjadrenie rozdielu príjmov oproti výdavkom
Komárno	20 680 451	21 322 136	-641 686	3%
Levice	18 717 985	18 946 392	-228 407	2%
Nové Zámky	21 349 962	21 553 764	-203 802	1%
Šaľa	6 886 370	6 881 649	+4 721	1%
Nitra	19 059 000	20 226 250	-1 167 250	6%
Topoľčany	14 048 163	14 554 918	-506 755	3%
Zlaté Moravce	4 320 763	4 394 440	-73 677	2%
Celkom	105 062 694	107 879 549	2 816 855	2,68%

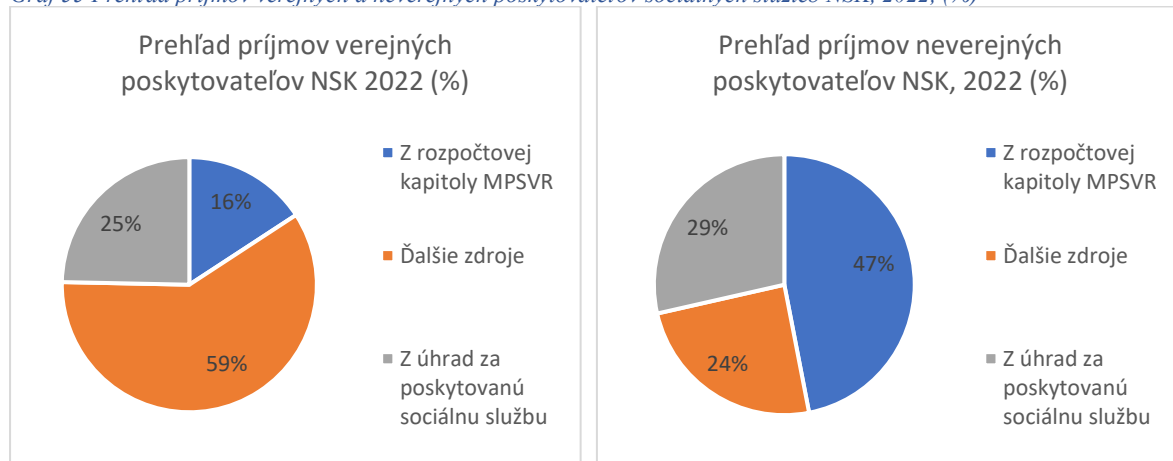
Zdroj: IS SoS, formulár P07

12.4.3 Finančné údaje o sociálnych službách podľa typu poskytovateľa sociálnych služieb

Príjmy verejných poskytovateľov sociálnych služieb predstavovali v roku 2022 sumu celkom 67 407 224 € zatiaľ čo príjmy neverejných poskytovateľov sumu 38 447 468 €. Z hľadiska zdrojov príjmov vidíme, že u verejných poskytovateľov sú hlavným zdrojom príjmov tzv. ďalšie príjmy, ktoré tvoria 59 % celkových príjmov. Ďalších 25% ich príjmov tvoria úhrady za poskytnutú sociálnu službu a zvyšných 16% celkových príjmov pochádza z rozpočtovej kapitoly MPSVR SR.

Iná situácia je v prípade neverejných poskytovateľov sociálnych služieb, ktorých hlavná časť príjmov pochádza z rozpočtovej kapitoly MPSVR (46% celkových príjmov). Príjmy z úhrad za poskytované sociálne služby tvoria 30% z celkových príjmov a tzv. ďalšie príjmy predstavujú zvyšných 24% celkových príjmov.

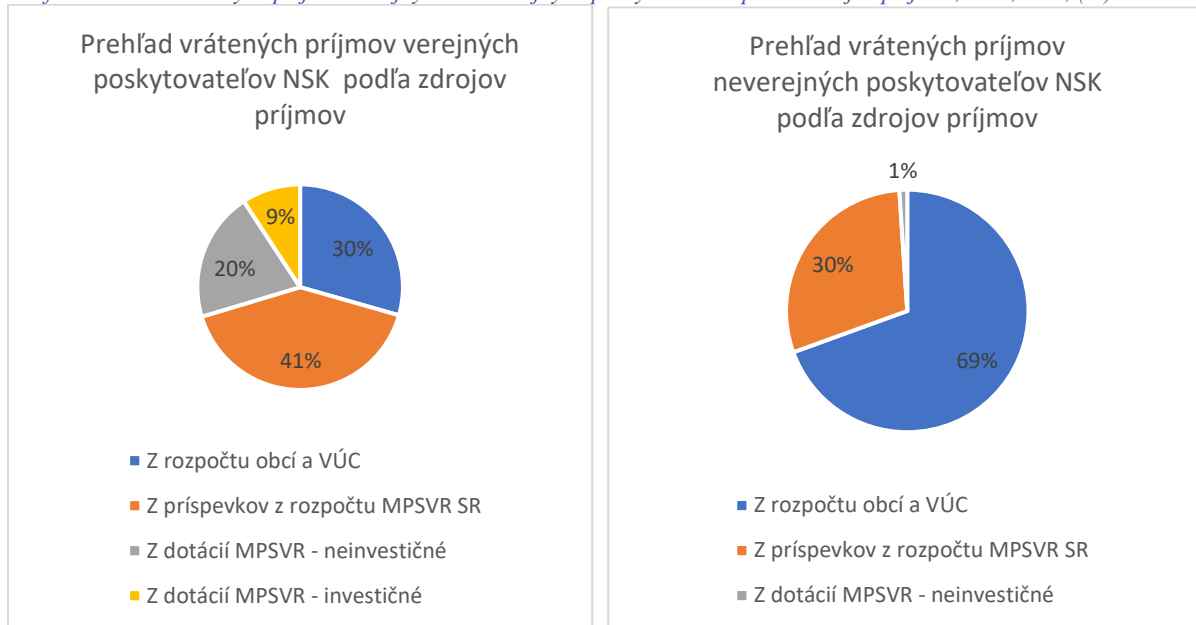
Graf 55 Prehľad príjmov verejných a neverejných poskytovateľov sociálnych služieb NSK, 2022, (%)

Zdroj: IS SoS, formulár P07, 2023

Zároveň verejní poskytovatelia vrátili v roku 2022 celkom 135 512€ zriaďovateľom a poskytovateľom zdrojov. Z toho najväčšiu časť 41% z príspevkov z rozpočtu MPSVR SR.

Graf 56 Prehľad vrátených príjmov verejných a neverejných poskytovateľov podľa zdrojov príjmov, NSK, 2022, (%)

Zdroj: IS SoS, formulár P07, 2023

Výdavky verejných poskytovateľov sociálnych služieb predstavovali v roku 2022 sumu 69 746 203€ a neverejných 38 997 884€.

Mzdové náklady tvorili najväčšiu časť výdavkov ako verejných (78%) tak neverejných poskytovateľov sociálnych služieb (65%). Ďalšou významnou zložkou výdavkov boli finančné prostriedky potrebné na zaobstaranie tovarov a služieb, ktoré u verejných poskytovateľov predstavovali 21% celkových výdavkov a u neverejných poskytovateľov 30% z celkových výdavkov.

Graf 57 Prehľad výdavkov verejných a neverejných poskytovateľov sociálnych služieb NSK, 2022, (%)

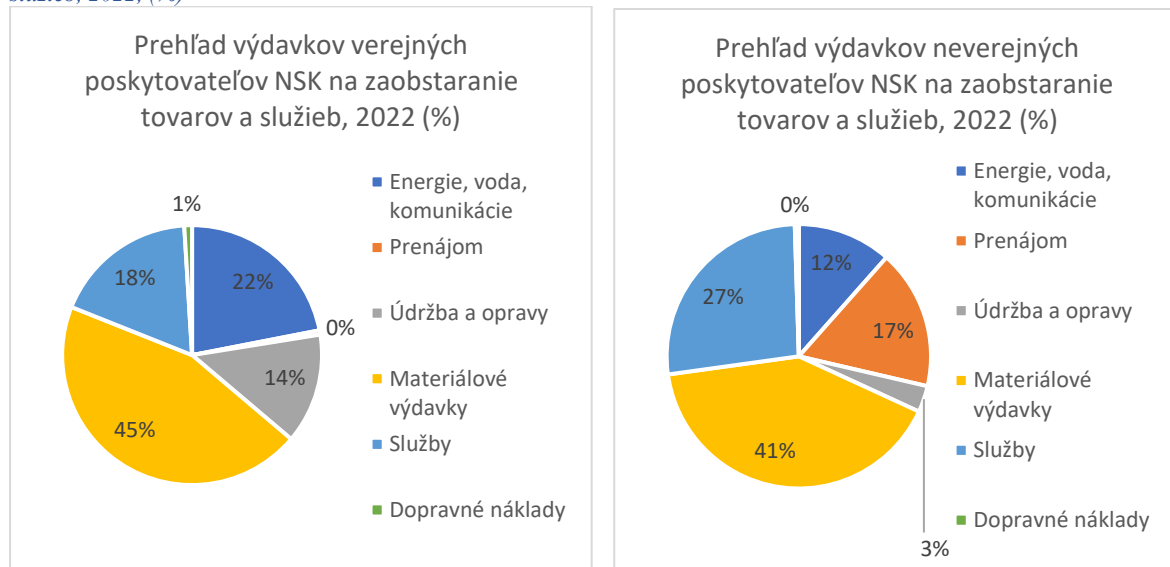

Zdroj: IS SoS, formulár P07, 2023

Pri pohľade na jednotlivé zložky výdavkov potrebných na zaobstaranie tovarov a služieb oboch typov poskytovateľov je zrejmé, že najviac finančných prostriedkov bolo spojených s materiálnymi výdavkami. Na

zaobstaranie služieb vo všeobecnosti využili verejní poskytovatelia 18% celkových výdavkov tejto výdavkovej kapitoly, zatiaľ čo neverejní poskytovatelia 27%.

Graf 58 Prehľad výdavkov verejných a neverejných poskytovateľov sociálnych služieb NSK na zaobstaranie tovarov a služieb, 2022, (%)

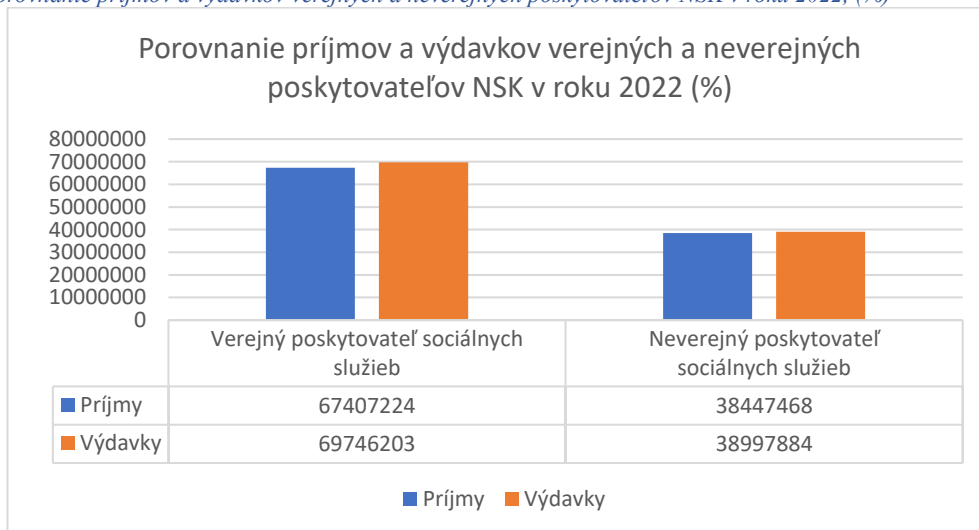

Zdroj: IS SoS, formulár P07, 2023

Zdroj: IS SoS, formulár P07, 2023

Pri porovnaní príjmov a výdavkov verejných a neverejných poskytovateľov vidíme, že oba typy poskytovateľov sociálnych služieb vykázali väčšie výdavky, než príjmy. V percentuálnom vyjadrení, príjmy verejných poskytovateľov boli nižšie o 3% než ich výdavky a u neverejných poskytovateľov o 1,5%.

Graf 59 Porovnanie príjmov a výdavkov verejných a neverejných poskytovateľov NSK v roku 2022, (%)

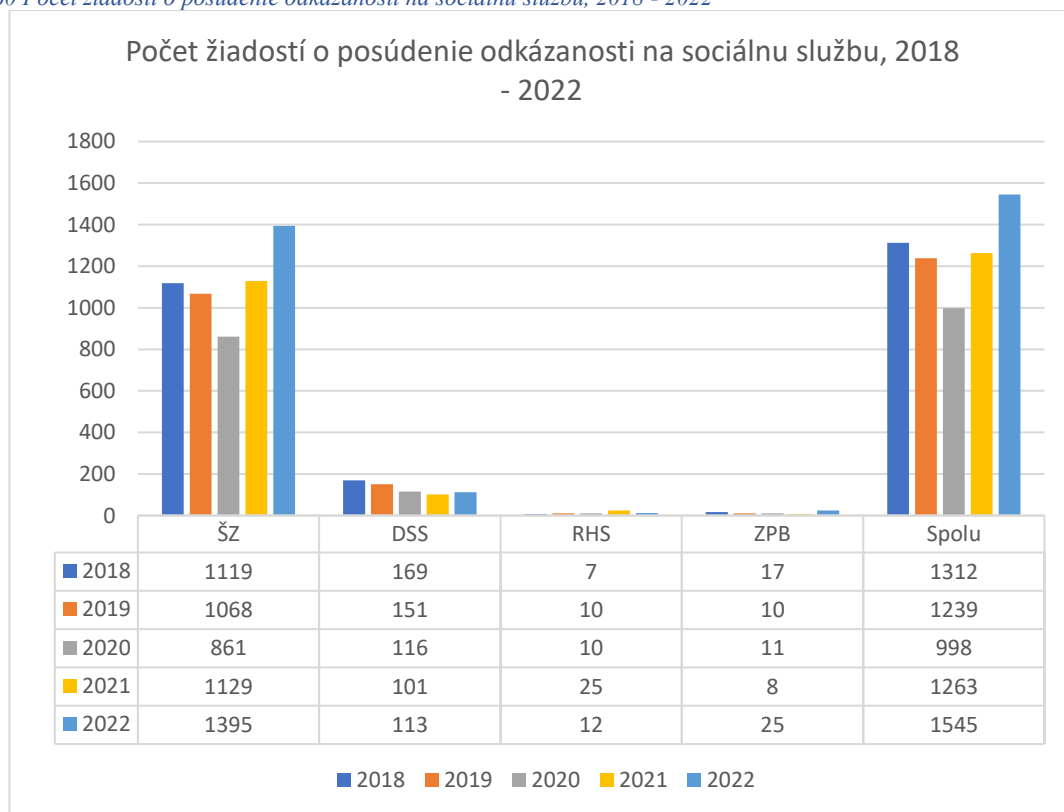
Zdroj: IS SoS, formulár P07, 2023

13 Posudzovanie odkázanosti obyvateľov kraja na sociálne služby

Posudzovanie občanov na sociálne služby je zakotvené v zákone č. 448/2008 Z. z. o sociálnych službách. V zmysle uvedeného zákona VÚC je správnym orgánom na rozhodovanie vo veci odkázanosti na sociálnu službu – zariadenie podporovaného bývania, domov sociálnych služieb, špecializované zariadenie a rehabilitačné stredisko. Posudková činnosť na účely poskytovania sociálnej služby je zdravotná posudková činnosť a sociálna posudková činnosť. Posudkovou činnosťou sa zisťuje odkázanosť fyzickej osoby s ťažkým zdravotným postihnutím alebo fyzickej osoby s nepriaznivým zdravotným stavom na sociálnu službu v zariadení pre fyzické osoby, ktoré sú odkázané na pomoc inej fyzickej osoby.

Nitrianskemu samosprávnemu kraju bolo v rokoch 2018 – 2022 doručených 6357 žiadostí o posúdenie odkázanosti na sociálnu službu. Najviac žiadostí o posúdenie 5572 bolo podaných na sociálnu službu špecializované zariadenie, čo tvorí až 88 %.

Graf 60 Počet žiadostí o posúdenie odkázanosti na sociálnu službu, 2018 - 2022

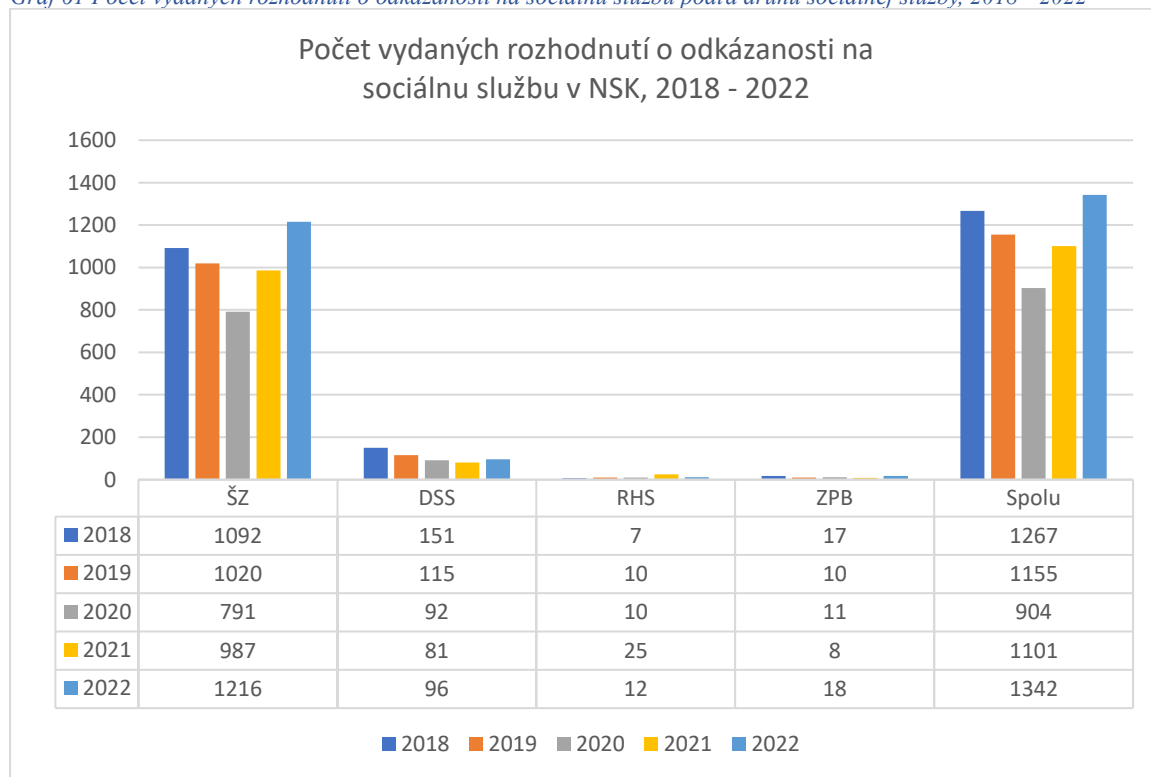
Zdroj: OSV NSK, 2023

Najvyšší počet žiadostí o posúdenie odkázanosti na sociálnu službu bolo podaných na sociálnu službu – špecializované zariadenie. V roku 2018 tvorili žiadosti o posúdenie odkázanosti na špecializované zariadenie 85 % z celkového počtu podaných žiadostí. Každoročne sa tento pomer zvyšoval a v roku 2022 to bolo až 90 % z celkového počtu podaných žiadostí.

Výsledkom posudkovej činnosti je posudok o odkázanosti a rozhodnutie o odkázanosti na sociálnu službu. Nitriansky samosprávny kraj v období rokov 2018-2022 vydal 5769 posudkov. Rozdiel medzi podanými

žiadostami a vydanými posudkami tvoria situácie ako spať vzatie žiadosti, nesprávna miestna alebo vecná príslušnosť alebo úmrtie žiadateľa.

Graf 61 Počet vydaných rozhodnutí o odkázanosti na sociálnu službu podľa druhu sociálnej služby, 2018 - 2022

Zdroj: OSV NSK, 2023

V porovnaní rokov 2018 až 2022 počet vydaných posudkov na sociálnu službu v domove sociálnych služieb klesol až o 37 % a naopak o 11 % narástol počet vydaných posudkov na sociálnu službu v špecializovanom zariadení.

Aj z tejto štatistiky je zrejmý vplyv pandémie. V roku 2020 výrazne poklesol počet podaných žiadostí o posúdenie odkázanosti a s tým súvisiaci aj pokles vydaných rozhodnutí. V roku 2021 začal počet žiadostí narastať a v roku 2022 prekročil úroveň roku 2018.

14 Počet podaných žiadostí do ZSS v ZP NSK

Po posúdení odkázanosti na sociálnu službu si môže občan podať žiadosť o zabezpečenie sociálnej služby. Nitriansky samosprávny kraj vedie evidenciu žiadateľov do zariadení sociálnych služieb v jeho zriaďovateľskej pôsobnosti.

Tabuľka 47 Počet čakaťel'ov o zabezpečenie sociálnej služby v ZSS v zriaďovateľskej pôsobnosti NSK, stav k 31.3.2023

Druh sociálnej služby	Okres						
	Komárno	Levice	Nitra	Nové Zámky	Topoľčany	Zlaté Moravce	NSK spolu
ŠZ	27	62	125	73	58	13	358
DSS	1	8	10	15	22	1	57
RHS	-	-	0	0	0	0	0
ZPB	-	0	-	12	1	-	13
ZPS	6	64	39	21	48	-	178
Útulok	-	-	-	0	6	-	6
Domov na polceste	-	-	-	0	1	-	0
Zdroj: OSV NSK, 2023							

Poznámka: pomlčka (-) znamená, že sa v danom okrese predmetná sociálna služba neposkytuje.

Nitriansky samosprávny kraj eviduje najviac čakaťel'ov na sociálnu službu – Špecializované zariadenie, pričom najviac v okrese Nitra (125 čakaťel'ov), v okrese Nové Zámky (73 čakaťel'ov) a v okrese Levice (62 čakaťel'ov). Výrazný je počet aj záujemcov o sociálnu službu - Zariadenie pre seniorov. Najviac čakaťel'ov čaká na zabezpečenie sociálnej služby – ZPS v okrese Levice (64 čakaťel'ov) a v okrese Topoľčany (48 čakaťel'ov). Celkom tak k 31.3.2023 čakalo 612 ľudí o zabezpečenie niektorej z vyššie uvedených sociálnych služieb.

15 Analýza sociálnych služieb poskytovaných na území NSK

Zákon o sociálnych službách v § 12 uvádza druhy sociálnych služieb. Sociálne služby podľa druhu sú štruktúrované na:

- ❖ sociálne služby krízovej intervencie,
- ❖ sociálne služby na podporu rodiny s deťmi,
- ❖ sociálne služby na riešenie nepriaznivej sociálnej situácie z dôvodu ŤŽP, nepriaznivého zdravotného stavu z dôvodu dovŕšenia dôchodkového veku,
- ❖ sociálne služby s použitím telekomunikačných technológií,
- ❖ podporné sociálne služby.

Konceptia rozvoja sociálnych služieb má podľa § 83 zákona o sociálnych službách obsahovať aj analýzu poskytovaných sociálnych služieb podľa jednotlivých druhov a foriem v územnom obvode vyššieho územného celku. V nasledovnej analýze sa budeme venovať všetkým poskytovaným službám, detailnejšie tým, ktoré sú v originálnej kompetencii VÚC vzhľadom na to, že najmä tieto majú dopad na rozpočet NSK.

Poznámka: Zoznam všetkých poskytovateľov sociálnych služieb na území NSK je uvedený v prílohe č.1.

15.1 Sociálne služby krízovej intervencie

Zo služieb krízovej intervencie do pôsobnosti VÚC spadá poskytovanie alebo zabezpečenie sociálnej služby:

- ❖ v integračnom centre,
- ❖ v útulku,
- ❖ v domove na polceste,
- ❖ v zariadení núdzového bývania.

Ďalšími sociálnymi službami v tejto oblasti sú:

- ❖ terénna sociálna služba krízovej intervencie,
- ❖ nízkoprahové denné centrum,
- ❖ komunitné centrum,
- ❖ nocľaháreň,
- ❖ nízkoprahová sociálna služba pre deti a rodinu.

INTEGRAČNÉ CENTRUM

V integračnom centre sa poskytuje sociálna služba fyzickej osobe v nepriaznivej sociálnej situácii, ktorou je ohrozenie fyzickej osoby sociálnym vylúčením alebo obmedzenie jej schopnosti sa spoločensky začleniť a samostatne riešiť svoje problémy, z dôvodu prevencie vzniku nepriaznivej sociálnej situácie, riešenia nepriaznivej sociálnej situácie alebo zmiernenia nepriaznivej sociálnej situácie fyzickej osoby, rodiny alebo komunity a z dôvodu straty bývania alebo ohrozenia stratou bývania.

Tabuľka 48 Integrované centrum

P.č.	INTEGRAČNÉ CENTRUM/ Poskytovateľ	Kapacita	Okres	Typ poskytovateľa
1	„VINICKÝ“, Zariadenie sociálnych služieb Nitra	10	Nitra	Zriadený/založený VÚC
	Spolu kapacita	10		

Zdroj: IS SoS, k 14.4.2023

ÚTULOK

V útulku sa poskytuje sociálna služba osobám v nepriaznivej sociálnej situácii z dôvodu, že nemajú zabezpečené nevyhnutné podmienky a z dôvodu straty bývania. V útulku sa poskytuje sociálna služba oddelene pre jednotlivcov a oddelene pre rodiny s dieťaťom alebo jednotlivcov s dieťaťom.

Tabuľka 49 Útulok

P.č.	ÚTULOK/ Poskytovateľ	Kapacita	Okres	Typ poskytovateľa
1	Mesto Komárno / Nám. gen. Klapku 1/1, 94505 Komárno	35	Komárno	Obec/ Mesto
2	HUMANIT n.o. / Pionierska ul.1875/2, 93401 Levice	48	Levice	Neverejný poskytovateľ
3	HUMANIT n.o. / Pionierska ul.1875/2, 93401 Levice	44	Levice	Neverejný poskytovateľ
4	Mesto Nitra / Štefánikova trieda 80/60, 94901 Nitra	35	Nitra	Obec/ Mesto
5	Mesto Nitra / Štefánikova trieda 80/60, 94901 Nitra	50	Nitra	Obec/ Mesto
6	Centrum Slniečko, n.o. / Bottova 1754/32A, 94901 Nitra	7	Nitra	Neverejný poskytovateľ
7	DOMOV JESIENKA ŠURANY / Matunáková 831/2, 94201 Šurany	18	Nové Zámky	Zriadený / založený obcou
8	Spolok sv. Vincenta de Paul na Slovensku / Tomášikova 17210/8A, 82103 Bratislava	9	Nové Zámky	Neverejný poskytovateľ
9	Spolok sv. Vincenta de Paul na Slovensku / Tomášikova 17210/8A, 82103 Bratislava	11	Nové Zámky	Neverejný poskytovateľ
10	Organizácia sociálnej starostlivosti mesta Šaľa / Horná 1952/11, 92701 Šaľa	10	Šaľa	Zriadený / založený obcou
11	„MÔJ DOMOV“, Zariadenie sociálnych služieb Topoľčany / P. O. Hviezdoslava 2618/66, 95501 Topoľčany	3	Topoľčany	Zriadený / založený VÚC
12	eMKLub / Dolná ulica 48/19, 96701 Kremnica	10	Zlaté Moravce	Neverejný poskytovateľ
Spolu kapacita		280		

Zdroj: IS SoS, k 14.4.2023

Z vyššie uvedenej tabuľky je zjavné, že v NSK kapacita útlukov podľa registra SS NSK aktualizovaného k 14.4.2023 je 280 miest. Podľa Petra Víška a Ladislava Pruša v publikácii Optimalizace sociálních služeb (Praha 2012) v časti makrosociálnej analýzy potreby sociálnych služieb sa uvádza, že počet osôb vyžadujúcich azylové ubytovanie na 10 000 obyvateľov sa pohybuje v rozmedzí 7 – 14. Z hľadiska tohto odporúčaného normatívu je kapacita útlukov v NSK nedostatočná, i keď sa od roku 2019 zvýšil počet registrovanej kapacity v útlukoch z 258 na 280 miest a dosiahol tak viac ako polovicu odporúčaného normatívu. Je potrebné podotknúť, že napriek originálnej kompetencii zriaďovania útlukov resp. pokrývania potrieb uvedeného druhu sociálnej služby, zriaďovateľom útlukov je 52,86 % registrovanej kapacity, kde zriaďovateľom sú miestne samosprávy. NSK túto službu zabezpečuje najmä cez neverejných poskytovateľov – 46,01 % útlukov z registrovanej kapacity.

ZARIADENIE NÚDZOVÉHO BÝVANIA

V zariadení núdzového bývania sa poskytuje sociálna služba fyzickej osobe v nepriaznivej sociálnej situácii, ktorou je ohrozenie fyzickej osoby sociálnym vylúčením alebo obmedzenie jej schopnosti sa spoločensky začleniť a samostatne riešiť svoje problémy, pre ohrozenie správaním iných fyzických osôb alebo, ak sa stala

obeťou správania iných fyzických osôb (domáce násilie, rodovo podmienené násilie alebo obeťou násilného trestného činu).

Tabuľka 50 Zariadenie núdzového bývania

P.č.	ZARIADENIE NÚDZOVÉHO BÝVANIA/ Poskytovateľ	Kapacita	Okres	Typ poskytovateľa
1	Centrum Slniečko, n. o., Bottova 32/A, Nitra	17	Nitra	Neverejný poskytovateľ
	Spolu kapacita	17		

Zdroj: IS SoS, k 14.4.2023

Vyššie územné celky majú podľa ustanovenia § 8 ods. 1 zákona o sociálnych službách, povinnosť zabezpečiť dostupnosť sociálnej služby pre fyzickú osobu, ako aj jej právo výberu sociálnej služby. Zabezpečenie poskytovania sociálneho poradenstva a sociálnej služby v zariadení núdzového bývania je podľa ustanovenia § 81 v pôsobnosti vyšších územných celkov. Potrebu podpory pre obe domáceho násillia akcentuje zákon o sociálnych službách aj v tom, že v ustanovení § 8 ods. 6 ustanovuje, že vyšší územný celok poskytne alebo zabezpečí poskytovanie týchto sociálnych služieb bezodkladne tomu, koho život alebo zdravie sú vážne ohrozené, pričom za takéto vážne ohrozenie je považované najmä to, ak je fyzická osoba ohrozená správaním inej fyzickej osoby.

Podľa odporúčaní Rady Európy sa za dostupné považujú také služby, ktoré sú zastúpené v počte:

- ❖ Jedno rodinné miesto v bezpečnom ženskom dome (BŽD) na 10 000 obyvateľov (v prípade, že BŽD fungujú najmä/len ako jediná forma služby).
- ❖ Bezpečný ženský dom je zariadenie núdzového bývania v zmysle zákona o sociálnych službách a je zariadením krízovej intervencie. Je prevádzkované pre cieľovú skupinu žien zažívajúcich násillie a ich maloleté deti, maloleté deti na nich závislé alebo zverené im do starostlivosti a ďalších osôb, pokiaľ sú závislé na žene zažívajúcej násillie. Poskytuje im okamžité a bezpečné ubytovanie, v ktorom môžu žiť bez strachu z ďalšieho násillia.
- ❖ Jedno poradenské centrum na 100 000 obyvateľov.

Tabuľka 51 Odporúčaný počet BŽD a Poradenských centier pre NSK

Počet obyvateľov NSK	BŽD - rodinné miesto	BŽD - miesto/ počet postelí	Poradenské centrá
670 674	67	168	7

Zdroj: Metodické usmernenie k poskytovaniu služieb pre obe domáceho násillia (MPSVR SR)

DOMOV NA POLCESTE

V domove na polceste sa poskytuje sociálna služba na určitý čas fyzickej osobe, ktorá nemá zabezpečené ubytovanie najčastejšie po skončení náhradnej starostlivosti alebo po skončení ochrannnej výchovy.

Tabuľka 52 Domov na pol ceste

P.č.	DOMOV NA POL CESTE / Poskytovateľ	Kapacita	Okres	Typ poskytovateľa
1	„MÔJ DOMOV“, Zariadenie sociálnych služieb Topoľčany / P. O. Hviezdoslava 2618/66, 95501 Topoľčany	1	Topoľčany	Zriadený / založený VÚC
2	Nádej - Reménység, n.o. / Veľké Kosihy 196, 94621 Veľké Kosihy	6	Komárno	Neverejný poskytovateľ
	Spolu kapacita	7		

Zdroj: IS SoS, k 14.4.2023

Kapacita zariadení domov na polceste je veľmi nízka. Z registra sociálnych služieb je vidieť, že NSK posledných 8 rokov znižoval postupne kapacity tejto sociálnej služby, ktorú poskytovali zariadenia v jeho zriaďovateľskej kompetencii (zníženie o 23 miest) z toho dôvodu, že **NSK dlhodobo eviduje minimálny záujem o túto sociálnu službu.**

SLUŽBY, KTORÉ NIE SÚ V ORIGINÁLNEJ KOMPETENCII VÚC

KOMUNITNÉ CENTRUM

V komunitnom centre sa vykonáva komunitná práca a komunitná rehabilitácia. Táto služba je poskytovaná fyzickej osobe, ktorá je v nepriaznivej sociálnej situácii, pričom jej poskytuje napr. základné sociálne poradenstvo či pomoc pri príprave na školské vyučovanie a sprevádzanie dieťaťa do a zo školy a školského zariadenia.

Tabuľka 53 Komunitné centrum

Okres	Počet poskytovateľov	Terénna	Ambulantná	Kapacita ambulantných služieb
Okres Komárno	7	3	7	240
Okres Levice	10	9	10	312
Okres Nitra	2	2	2	64
Okres Nové Zámky	0	0	0	0
Okres Šaľa	1	1	0	0
Okres Topoľčany	1	0	1	12
Okres Zlaté Moravce	1	1	0	0
NSK - spolu	22	16	20	628

Zdroj: IS SoS, k 14.4.2023

NÍZKOPRAHOVÁ SOCIÁLNA SLUŽBA PRE DETI A RODINU

Nízkoprahová sociálna služba pre deti a rodinu sa poskytuje osobe v nepriaznivej sociálnej situácii a jej rodine. Je možné ju poskytovať ambulantnou a terénnou formou.

Tabuľka 54 Nízkoprahová sociálna služba pre deti a rodinu

Okres	Počet poskytovateľov	Terénna	Ambulantná	Kapacita
Okres Komárno	1	1	0	0
Okres Levice	1	0	1	30
NSK - spolu	2	1	1	30

Zdroj: IS SoS, k 14.4.2023

NÍZKOPRAHOVÉ DENNÉ CENTRUM

V nízkoprahovom dennom centre sa fyzickej osobe v nepriaznivej sociálnej situácii poskytuje sociálne poradenstvo a pomoc pri uplatňovaní práv a právom chránených záujmov a tiež sa tam utvárajú podmienky na prípravu a výdaj strany alebo výdaj potravín a vykonávanie nevyhnutnej základnej osobnej hygieny.

Tabuľka 55 Nízkoprahové denné centrum

Okres	Počet poskytovateľov	Kapacita	Typ poskytovateľa
Okres Komárno	1	10	Obec/ Mesto
Okres Levice	1	30	Neverejný poskytovateľ
Okres Nitra	1	25	Neverejný poskytovateľ
Okres Šaľa	1	27	Zriadený / založený obcou
NSK - spolu	4	92	

Zdroj: IS SoS, k 14.4.2023

NOČLAHÁREŇ

Sociálna služba nocľahárne sa poskytuje fyzickej osobe, ktorá nemá zabezpečené ubytovanie alebo nemôže doterajšie bývanie užívať.

Tabuľka 56 Nocľaháreň

Okres	Počet poskytovateľov	Kapacita	Typ poskytovateľa
Okres Komárno	1	7	Obec/ Mesto
Okres Levice	1	48	NEPOSS
Okres Nitra	2	42	Obec/ Mesto + neverejný poskyt.
Okres Nové Zámky	2	24	Obec/ Mesto
Okres Šaľa	1	17	Zriadený/založený obcou
Okres Topoľčany	1	10	Neverejný poskytovateľ
NSK - spolu	8	148	

Zdroj: IS SoS, k 14.4.2023

TERÉNNA SOCIÁLNA SLUŽBA KRÍZOVEJ INTERVENCIE

Obsahom terénnej sociálnej služby krízovej intervencie je činnosť zameraná na vyhľadávanie fyzických osôb v nepriaznivej sociálnej situácii, odborné činnosti, obslužné činnosti a ďalšie činnosti zamerané najmä na vykonávanie preventívnej aktivity.

Tabuľka 57 Terénna sociálna služba krízovej intervencie

Okres	Počet poskytovateľov kapacita	Typ poskytovateľa
Okres Komárno	1	Obec/ Mesto
Okres Levice	3	Obec/ Mesto.+ zriadený/ založeným obcou/ mestom
Okres Nitra	2	Obec/ Mesto + neverejný poskyt.
Okres Nové Zámky	1	Obec/ Mesto
Okres Zlaté Moravce	1	Obec/ Mesto
NSK - spolu	8	

Zdroj: IS SoS, k 14.4.2023

ZHRNUTIE – SOCIÁLNE SLUŽBY KRÍZOVEJ INTERVENCIE

Ak budeme vychádzať z predpokladu, že azylový typ ubytovania (útulok, domov na polceste, zariadenia núdzového bývania) vyžaduje 7 miest na 10 000 obyvateľov, potom potrebná kapacita je 475 miest. **Existujúca kapacita azylového typu ubytovania na území NSK** k aprílu 2023 predstavuje kapacitu 297 miest, čo pokrýva približne 59 % normatívnej potreby.

Najrozšírenejším druhom služby je útulok, táto sociálna služba je zastúpená prakticky v každom okrese. Ostatné druhy sociálnych služieb krízovej intervencie, ktoré sú v originálnej kompetencii VÚC, sú zastúpené veľmi málo a to len v jednom alebo vo dvoch okresoch NSK.

15.2 Sociálne služby na podporu rodiny s deťmi

V rámci sociálnych služieb na podporu rodiny s deťmi, vyšší územný celok zabezpečuje poskytovanie sociálnej služby:

- ❖ v zariadení dočasnej starostlivosti o deti,
- ❖ včasnej intervencie.

Ďalšími sociálnymi službami sú:

- ❖ pomoc pri osobnej starostlivosti o dieťa,
- ❖ služba na podporu zosúlad'ovania rodinného života a pracovného života,
- ❖ služba na podporu zosúlad'ovania rodinného života a pracovného života v zariadení starostlivosti o deti do 3 rokov veku dieťaťa.

POMOC PRI OSOBNEJ STAROSTLIVOSTI O DIEŤA V ZARIADENÍ DOČASNEJ STAROSTLIVOSTI O DETI

V zariadení dočasnej starostlivosti o deti sa poskytujú bežné úkony spojené so starostlivosťou o dieťa, sociálne poradenstvo, ubytovanie, stravovanie, služby spojené so starostlivosťou o ošatenie, pomoc pri príprave na školské vyučovanie a výchova dieťaťa.

Tabuľka 58 Pomoc pri osobnej starostlivosti o dieťa v zariadení dočasnej starostlivosti o deti

P.č.	POMOC PRI OSOBNEJ STAROSTLIVOSTI O DIEŤA V ZARIADENÍ DOČASNEJ STAROSTLIVOSTI O DETI / Poskytovateľ	Kapacita	Okres	Typ poskytovateľa
1	„HARLEKÝN“, Zariadenie sociálnych služieb Topoľčany / M.Závodného 2678/1, Topoľčany	2	Topoľčany	Zriadený/ založený VÚC
	Spolu kapacita	2		
Zdroj: IS SoS, k 30.9..2023				

SLUŽBA VČASNEJ INTERVENCIE

Služba včasnej intervencie je poskytovaná dieťaťu do siedmich rokov veku, ak je jeho vývin ohrozený z dôvodu zdravotného postihnutia a tiež rodine tohto dieťaťa. V rámci sociálnej služby včasnej intervencie je poskytované špeciálne sociálne poradenstvo, sociálna rehabilitácia a vykonáva sa stimulácia komplexného vývoja dieťaťa so zdravotným postihnutím a preventívna aktivita.

Tabuľka 59 Služba včasnej intervencie

P.č	VČASNÁ INTERVENCIA/ Poskytovateľ	Kapacita Terénna forma	Kapacita Ambulantná forma	Okres	Typ poskytovateľa
1	ABA – Care&More		36	Komárno	Neverejný poskytovateľ
2	EFFETA – stredisko Sv. Františka Saleského	-	9	Nitra	Neverejný poskytovateľ
3	„JESEŇ ŽIVOTA“, Zariadenie sociálnych služieb Levice	-	20	Levice	Zriadený/ založený VÚC
4	„KAMILKA“, Zariadenie sociálnych služieb Maňa	-	40	Nové Zámky	Zriadený/ založený VÚC
5	„KREATÍV“, Zariadenie sociálnych služieb Klasov	-	45	Nitra	Zriadený/ založený VÚC
6	Raná starostlivosť, n.o.	-	neposkytuje	Bratislava	Neverejný poskytovateľ
7	„VINÍČKY“, Zariadenie sociálnych služieb Nitra	-	40	Nitra	Zriadený/ založený VÚC
8	„VINÍČKY“, ZSS Nitra – SVI Šaľa	-	30	Šaľa	Zriadený/ založený VÚC
	Spolu kapacita	-	220		
Zdroj: IS SoS, k 30.9.2023					

Poznámka: pomlčka (-) znamená, že u daného poskytovateľa nie je uvedená kapacita terénnej formy.

V NSK k 31.12 2022 bolo 43 072 detí do 7 rokov veku. Tejto skupine detí a ich rodičom je možné poskytovať podporu prostredníctvom viacerých nástrojov. Vychádzajúc z Národnej stratégie rozvoja koordinovaných služieb včasnej intervencie a rannej starostlivosti 2022 – 2030 sa predpokladá, že 4,8 % populačného ročníka sú deti so zdravotným znevýhodnením (cca 2 076 v NSK). Včasná intervencia hrá dôležitú úlohu pri podpore týchto detí so zdravotným znevýhodnením a ich rodín. Z analýzy poskytovateľov služieb včasnej intervencie je možné konštatovať, že dostupnosť služieb včasnej intervencie nie je dostatočná, problémy sú identifikované častokrát neskoro, chýbajú najmä špecializované koordinované multidisciplinárne služby, ktoré by dokázali reagovať na deti s potrebou vysokej miery podpory ich vývinu.

POMOC PRI OSOBNEJ STAROSTLIVOSTI O DIEŤA

Sociálna služby pomoc pri osobnej starostlivosti o dieťa sa poskytuje rodičovi alebo inej fyzickej osobe, ktorá má zverené dieťa do osobnej starostlivosti, a ktorá nemôže zabezpečiť osobnú starostlivosť o toto dieťa. Pomoc pri osobnej starostlivosti o dieťa sa poskytuje terénnou formou a to v rozsahu najviac 30 po sebe nasledujúcich dní.

Tabuľka 60 Pomoc pri osobnej starostlivosti o dieťa

Okres	Počet poskytovateľov	Typ poskytovateľa
Nitra	1	Obec/ Mesto
Nové Zámky	1	Obec/ Mesto
NSK - spolu	2 poskytovatelia	
Zdroj: IS SoS, k 30.9.2023		

SLUŽBA NA PODPORU ZOSÚLAĐOVANIA RODINNÉHO ŽIVOTA A PRACOVNÉHO ŽIVOTA

Sociálna služba na podporu zosúlad'ovania rodinného života a pracovného života je poskytovaná rodičovi alebo fyzickej osobe, ktorej bolo zverené dieťa do osobnej starostlivosti na základne rozhodnutia súdu, a to v čase prípravy na vstup alebo návrat na trh práce alebo v čase prípravy na povolanie počas štúdia na strednej alebo vysokej škole.

Tabuľka 61 Služba na podporu zosúlad'ovania rodinného života a pracovného života

Okres	Počet poskytovateľov	Typ poskytovateľa
Nitra	1	Neverejný poskytovateľ
Komárno	1	Neverejný poskytovateľ
NSK - spolu	2 poskytovatelia	

Zdroj: IS SoS, k 30.9..2023

SLUŽBA NA PODPORU ZOSÚLAĐOVANIA RODINNÉHO ŽIVOTA A PRACOVNÉHO ŽIVOTA V ZARIADENÍ STAROSTLIVOSTI O DETI DO TROCH ROKOV VEKU DIEŤAŤA

V zariadení starostlivosti o deti do troch rokov veku dieťaťa sa sociálna služba na podporu zosúlad'ovania rodinného života a pracovného života poskytuje najviac 12 deťom v jednej dennej miestnosti, ktorá spĺňa funkciu herne a spálne.

Tabuľka 62 Služba na podporu zosúlad'ovania rodinného života a pracovného života v zariadení starostlivosti o deti do troch rokov veku dieťaťa

Poskytovateľ	Kapacita	Typ (poskytovateľa)
Mesto Nové Zámky	15	Verejný poskytovateľ
Mesto Nitra	45	Verejný poskytovateľ
Detské jasle Mesto Topoľčany	15	Verejný poskytovateľ
Societa n.o. Vráble	15	Verejným poskytovateľ
Amante n.o. Marcelová	20	Neverejný poskytovateľ
BABY ACADEMY n.o.	25	Neverejný poskytovateľ
BAMBI.SK s.r.o	9	Neverejný poskytovateľ
Detské zariadenie VIKTORKA n.o. Zlaté Moravce	10	Neverejný poskytovateľ
Detské jasle Anjelič s.r.o. Šaľa	12	Neverejný poskytovateľ
Drobčkovovo Levice	25	Neverejný poskytovateľ
Babyroom Nitra	4	Neverejný poskytovateľ
Monika Šebik Šurany	4	Neverejný poskytovateľ
Renáta Hansková, DJ Jasmin Perecká Levice	15	Neverejný poskytovateľ
PROSOCIA	-	Neverejný poskytovateľ
Reformovaná kresťanská cirkev, Cirkevný zbor Bátorové Kosihy	30	Neverejný poskytovateľ
Safis s.r.o Nitra	15	Neverejný poskytovateľ
Srdiečko n.o. Šaľa	20	Neverejný poskytovateľ
Účelové zariadenie Úzka cesta Marcelová	12	Neverejný poskytovateľ
Účelové zariadenie Kovács Károly Želiezovce	15	Neverejný poskytovateľ
Účelové zariadenie Živý prameň, Žihárec	15	Neverejný poskytovateľ
Zuzana Hajmássy Bambi klub Komárno	12	Neverejný poskytovateľ
NSK - Spolu	333	

Zdroj: [Adresár verejných a neverejných poskytovateľov - Nitriansky samosprávny kraj \(unsk.sk\)](#),

V NSK k 31.12. 2022 bolo 23 946 detí do 4 rokov veku . Kapacita miest v zariadeniach starostlivosti o deti do 3 rokov veku pokrýva potrebu cca 1,5 % detí vo veku do 4 rokov. V súlade s údajmi z EU SILC 2019, ako aj z národných zdrojov za rok 2020, 6,6 % detí do troch rokov veku využívalo v SR formálnu starostlivosť poskytovanú v zariadeniach starostlivosti o deti do 3 rokov. Výzvy Lisabonskej stratégie poukazovali na nízku úroveň zamestnanosti žien a na potrebu podpory zosúladenia rodinného a pracovného života odporúčajú kapacitu na pokrytie 20% z celkového počtu detí do 4 rokov uvedeným druhom služby.

15.3 Sociálne služby na riešenie nepriaznivej sociálnej situácie a nepriaznivého zdravotného stavu

Zo sociálnych služieb na riešenie nepriaznivej sociálnej situácie z dôvodu ŤZP, nepriaznivého zdravotného stavu alebo z dôvodu dosiahnutia dôchodkového veku do pôsobnosti VÚC spadá poskytovanie alebo zabezpečenie sociálnej služby:

- ❖ zariadenie podporovaného bývania,
- ❖ rehabilitačné stredisko,
- ❖ domov sociálnych služieb,
- ❖ špecializované zariadenie.

Ďalšími sociálnymi službami sú:

- ❖ zariadenie pre seniorov,
- ❖ zariadenie opatrovateľskej služby,
- ❖ denný stacionár,
- ❖ opatrovateľská služba.

ZARIADENIE PODPOROVANÉHO BÝVANIA

V zariadení podporovaného bývania sa poskytuje sociálna služba fyzickej osobe od 16. roku veku do dovŕšenia dôchodkového veku, ak je táto fyzická osoba odkázaná na pomoc inej fyzickej osoby a na dohľad, pod ktorým je schopná viesť samostatný život.

Tabuľka 63 Zariadenie podporovaného bývania

P.č.	ZARIADENIE PODPOROVANÉHO BÝVANIA / Poskytovateľ	Kapacita	Okres	Typ poskytovateľa
1	„BARACHA”, Zariadenie sociálnych služieb Bardoňovo	16	Nové Zámky	Zriadený / založený VÚC
2	„DOMUM”, Zariadenie sociálnych služieb Krškany	5	Levice	Zriadený / založený VÚC
3	„DUNAJ”, Zariadenie sociálnych služieb Chľaba	12	Nové Zámky	Zriadený / založený VÚC
4	„KAMILKA”, Zariadenie sociálnych služieb Maňa	10	Nové Zámky	Zriadený / založený VÚC
5	„MÔJ DOMOV”, Zariadenie sociálnych služieb Topoľčany	6	Topoľčany	Zriadený / založený VÚC

6	OAZIS - Zariadenie sociálnych služieb (Kameničná)	12	Komárno	Neverejný poskytovateľ
7	OAZIS - Zariadenie sociálnych služieb (Komárno)	12	Komárno	Neverejný poskytovateľ
8	Občianske združenie Spem, Semerovo	12	Nové Zámky	Neverejný poskytovateľ
9	Psychiatrická nemocnica Hronovce	16	Levice	Neverejný poskytovateľ
10	Spolok sv. Vincenta de Paul na Slovensku, Šurany	10	Nové Zámky	Neverejný poskytovateľ
	Spolu kapacita	111		
Zdroj: IS SoS, k 23.8.2023				

REHABILITAČNÉ STREDISKO

V rehabilitačnom stredisku sa poskytuje sociálna služba fyzickej osobe, ktorá je odkázaná na pomoc inej fyzickej osoby podľa [prílohy č. 3](#), fyzickej osobe, ktorá je slabozraká a fyzickej osobe, ktorá je nepočujúca alebo ktorá má ťažkú obojstrannú nedoslýchavosť.

Tabuľka 64 Rehabilitačné stredisko

Tabuľka 04 Rehabilitačné stredisko

P.č.	REHABILITAČNÉ STREDISKO / Poskytovateľ	Kapacita Ambulantná forma	Kapacita Celoročný pobyt	Okres	Typ poskytovateľa
1	„DUNAJ“, Zariadenie sociálnych služieb Kováčov	-	2	Nové Zámky	Zriadený / založený VÚC
2	EFFETA - stredisko Sv. Františka Saleského	25	-	Nitra	NEPOSS
3	„KREATÍV“, Zariadenie sociálnych služieb Klasov	-	1	Nitra	Zriadený / založený VÚC
4	KREATÍV, Zariadenie sociálnych služieb Klasov	1	-	Nitra	Zriadený / založený VÚC
5	„SVETLO“, Zariadenie sociálnych služieb Olichov	-	2	Zlaté Moravce	Zriadený / založený VÚC
6	„SVETLO“, Zariadenie sociálnych služieb Olichov	2	-	Zlaté Moravce	Zriadený / založený VÚC
7	„VEK NÁDEJE“, Zariadenie sociálnych služieb Nové Zámky	-	1	Nové Zámky	Zriadený / založený VÚC
	Spolu kapacita	28	6		

Zdroj: IS SoS, k 23.8.2023

Poznámka: pomlčka (-) znamená, že sa u daného poskytovateľa sociálna služba neposkytuje.

DOMOV SOCIÁLNYCH SLUŽIEB

V domove sociálnych služieb sa poskytuje sociálna služba týždennou pobytovou sociálnou službou alebo ambulantnou sociálnou službou fyzickej osobe do dovŕšenia dôchodkového veku, ak je táto fyzická osoba:

- odkázaná na pomoc inej fyzickej osoby a jej stupeň odkázanosti je najmenej V podľa [prílohy č.3](#) alebo
- nevidiaca alebo prakticky nevidiaca a jej stupeň odkázanosti je najmenej III podľa [prílohy č.3](#).

Tabuľka 65 Domov sociálnych služieb

P.č.	DOMOV SOCIÁLNYCH SLUŽIEB / Okres	Kapacita Ambulantná forma	Kapacita Týždenný pobyt	Kapacita Celoročný pobyt	Počet poskytovateľov
1	Komárno	20	-	174	5
2	Levice	15	-	161	6
3	Nitra	43	2	146	6
4	Nové Zámky	59	3	251	7
5	Šaľa	14	11	57	4
6	Topoľčany	4	26	225	8
7	Zlaté Moravce	-	-	50	2
	Spolu kapacita	155	42	1064	38

Zdroj: IS SoS, k 23.8.2023

Poznámka: pomlčka (-) znamená, že sa v danom okrese predmetná sociálna služba neposkytuje.

Podľa odporúčaných noriem vybavenosti územia v zariadeniach sociálnych služieb pre dospelých zdravotne postihnutých občanov je norma 11 miest na 10 000 všetkých obyvateľov, čo predstavuje za predpokladu počtu obyvateľov v NSK 670 674 mať 738 miest. NSK má kapacitu v DSS s celoročným pobytom 1064 miest.

ŠPECIALIZOVANÉ ZARIADENIE

V špecializovanom zariadení sa poskytuje sociálna služba fyzickej osobe, ktorá je odkázaná na pomoc inej fyzickej osoby, jej stupeň odkázanosti je najmenej V podľa [prílohy č. 3](#) a má zdravotné postihnutie, ktorým je najmä Parkinsonova choroba, Alzheimerova choroba, pervazívna vývinová porucha, skleróza multiplex, schizofrénia, demencia rôzneho typu etiológie, hluchoslepota, AIDS alebo organický psychosyndróm ťažkého stupňa.

Tabuľka 66 Špecializované zariadenie

P.č.	ŠPECIALIZOVANÉ ZARIADENIE / Okres	Kapacita Ambulantná forma	Kapacita Týždenný pobyt	Kapacita Celoročný pobyt	Počet poskytovateľov
1	Komárno	55	2	300	12
2	Levice	44	3	402	11
3	Nitra	8	1	590	8
4	Nové Zámky	4	1	499	11
5	Šaľa	0	0	117	4
6	Topoľčany	4	0	510	10
7	Zlaté Moravce	0	0	185	4
	Spolu kapacita	115	7	2603	60

Zdroj: IS SoS, k 23.8.2023

Podľa odporúčaných noriem vybavenosti územia v špecializovanom zariadení sociálnych služieb pre seniorov je norma 32 miest na 1 000 obyvateľov 80+, čo predstavuje za predpokladu počtu obyvateľov v NSK 25 270 mať 809 miest. NSK má kapacitu v SZ 2 603 miest s celoročným pobytom.

SLUŽBY, KTORÉ NIE SÚ V ORIGINÁLNEJ KOMPETENCII VÚC**ZARIADENIE PRE SENIOROV**

V zariadení pre seniorov sa poskytuje sociálna služba

- fyzickej osobe, ktorá dovŕšila dôchodkový vek a je odkázaná na pomoc inej fyzickej osoby a jej stupeň odkázanosti je najmenej IV podľa [prílohy č.3](#), alebo
- fyzickej osobe, ktorá dovŕšila dôchodkový vek a poskytovanie sociálnej služby v tomto zariadení potrebuje z iných vážnych dôvodov.

Tabuľka 67 Zariadenie pre seniorov a ich kapacita v NSK celkom

P.č.	ZARIADENIE PRE SENIOROV / Okres	Kapacita Ambulantná forma	Kapacita Týždenný pobyt	Kapacita Celoročný pobyt	Počet poskytovateľov
1	Komárno	-	-	977	16
2	Levice	32	1	607	18
3	Nitra	25	-	219	8
4	Nové Zámky	-	-	378	9
5	Šaľa	-	-	217	7
6	Topoľčany	-	-	303	8
7	Zlaté Moravce	-	-	76	3
	Spolu kapacita	87	1	2777	69

Zdroj: IS SoS, k 23.8.2023

Poznámka: pomlčka (-) znamená, že sa v danom okrese predmetná sociálna služba neposkytuje.

Tabuľka 68 Zariadenie pre seniorov zriadené/ založené obcou/ mestom

P. č.	ZARIADENIE PRE SENIOROV/ Okres	Kapacita Ambulantná forma	Kapacita Týždenný pobyt	Kapacita Celoročný pobyt	Počet poskytovateľov
1	Komárno	-	-	409	5
2	Levice	-	-	128	4
3	Nitra	-	-	115	2
4	Nové Zámky	-	-	49	2
5	Šaľa	-	-	151	4
6	Topoľčany	-	-	70	2
7	Zlaté Moravce	-	-	16	1
	Spolu kapacita	0	0	938	20

Zdroj: IS SoS, k 23.8.2023

Poznámka: pomlčka (-) znamená, že sa v danom okrese predmetná sociálna služba neposkytuje.

Tabuľka 69 Zariadenie pre seniorov zriadené/ založené VÚC

P. č.	ZARIADENIE PRE SENIOROV/ Okres	Kapacita Ambulantná forma	Kapacita Týždenný pobyt	Kapacita Celoročný pobyt	Počet poskytovateľov
1	Komárno	-	-	30	1
2	Levice	1	-	128	2
3	Nitra	-	-	39	1
4	Nové Zámky	-	-	27	1
5	Šaľa	-	-	-	-
6	Topoľčany	-	-	68	2
7	Zlaté Moravce	-	-	-	-
	Spolu kapacita	1	-	292	7

Zdroj: IS SoS, k 23.8.2023

Poznámka: pomlčka (-) znamená, že sa v danom okrese predmetná sociálna služba neposkytuje.

Tabuľka 70 Zariadenie pre seniorov zriadené neverejným poskytovateľom

P. č.	ZARIADENIE PRE SENIOROV/ Okres	Kapacita Ambulantná forma	Kapacita Týždenný pobyt	Kapacita Celoročný pobyt	Počet poskytovateľov
1	Komárno	-	-	538	10
2	Levice	31	1	351	12
3	Nitra	25	-	65	5
4	Nové Zámky	-	-	302	6
5	Šaľa	-	-	66	3
6	Topoľčany	-	-	165	4
7	Zlaté Moravce	-	-	60	2
	Spolu kapacita	56	1	1547	42
Zdroj: IS SoS, k 23.8.2023					

Poznámka: pomlčka (-) znamená, že sa v danom okrese predmetná sociálna služba neposkytuje.

Podľa odporúčaných noriem vybavenosti územia v zariadeniach pre seniorov je norma 35 miest na 10 000 všetkých obyvateľov, čo predstavuje za predpokladu počtu obyvateľov v NSK 670 674 mať 2 437 miest. NSK má kapacitu v ZPS 2 777 miest s celoročným pobytom.

Z uvedeného orientačného hodnotenia kapacít celoročných pobytových miest možno konštatovať, že NSK má na základe odporúčaných noriem vybavenosti územia celoročnými pobytovými službami uspokojujúco pokrytú potrebu. Dôraz v rámci rozvoja bude potrebné klásť na rozvoj komunitných (ambulantných a terénnych) sociálnych služieb.

ZARIADENIE OPATROVATEĽSKEJ SLUŽBY

V zariadení opatrovateľskej služby sa poskytuje sociálna služba na určitý čas plnoletej fyzickej osobe, ktorá je odkázaná na pomoc inej fyzickej osoby podľa [prílohy č. 3](#), ak jej nemožno poskytnúť opatrovateľskú službu.

Tabuľka 71 Zariadenie opatrovateľskej služby

P.č.	ZARIADENIE OPATROVATEĽSKEJ SLUŽBY / Poskytovateľ	Kapacita	Okres	Typ (poskytovateľ)
1	Centrá, n.o., Zlatá na Ostrove	18	Komárno	NEPOSS
2	Domov dôchodcov Šaľa	5	Šaľa	Zriadený / založený obcou
3	Domov v prírode, n.o., Obyce	20	Zlaté Moravce	NEPOSS
4	Komunita Kráľovnej pokoja, Močenok	3	Šaľa	NEPOSS
5	Mesto Zlaté Moravce	15	Zlaté Moravce	Obec/ Mesto
6	NÁRUČ Senior & Junior, Solčany	9	Topoľčany	NEPOSS
7	Obec Trnovec nad Váhom	16	Šaľa	Obec/mesto
8	ORLÍK, o.z., Močenok	17	Šaľa	NEPOSS
9	SENIOR HOUSE, n.o., Levice	25	Levice	NEPOSS
10	Spoločnosť Božieho Slova, Nitra	10	Nitra	NEPOSS
11	Správa zariadení sociálnych služieb v Nitre	56	Nitra	Zriadený/založený obcou/mestom
	Spolu kapacita	194		
Zdroj: IS SoS, k 23.8.2023				

Na základe odporúčaných noriem vybavenosti miestami v službách pre seniorov a osoby so zdravotným postihnutím je norma 53 miest na 1000 obyvateľov 65 +, čo pre NSK predstavuje 6 919 miest v celoročných pobytových službách. Kapacity celoročných pobytových sociálnych služieb pre seniorov a osoby so zdravotným znevýhodnením (ZPS, DSS, SZ a ZOS) predstavujú 6 638, čo predstavuje 96 % pokrytia podľa odporúčaných noriem.

DENNÝ STACIONÁR

V dennom stacionári sa poskytuje sociálna služba fyzickej osobe, ktorá je odkázaná na pomoc inej fyzickej osoby ak jej stupeň odkázanosti je najmenej III podľa [prílohy č. 3](#) a je odkázaná na sociálnu službu v zariadení len na určitý čas počas dňa.

Tabuľka 72 Denný stacionár

P.č.	DENNÝ STACIONÁR / Poskytovateľ	Kapacita	Okres	Typ poskytovateľa
1	CLARITAS n.o, Dvory nad Žitavou	20	Nové Zámky	NEPOSS
2	Obec Bátorove Kosihy	40	Komárno	Obec/mesto
3	Obec Horné Semerovce	20	Levice	Obec/mesto
4	Obec Mužla	10	Nové Zámky	Obec/mesto
5	Obec Nová Dedina	20	Levice	Obec/mesto
6	Obec Nová Vieska	20	Nové Zámky	Obec/mesto
7	Obec Veľké Ripňany	15	Topoľčany	Obec/mesto
8	PRAMEŇ NÁDEJE, Nesvady	20	Komárno	NEPOSS
9	Reformovaná kresťanská cirkev na Slovensku - Cirkevný zbor Tôň	12	Komárno	NEPOSS
10	RiVi care n.o., Iža	10	Komárno	NEPOSS
11	SOCIETA n.o., Vráble	8	Nitra	Zriadený/založený obcou/mestom
12	Správa zariadení sociálnych služieb v Nitre	43	Nitra	Zriadený/založený obcou/mestom
13	Včielka Poipia n.o., Ipeľský Sokolec	30	Levice	NEPOSS
14	VIKTÓRIA CENTRUM SALA, Šaľa	38	Šaľa	NEPOSS
15	Zariadenie pre seniorov a denný stacionár, Kolárovo	15	Komárno	Zriadený/založený obcou/mestom
Spolu kapacita		321		

Zdroj: IS SoS, k 14.4.2023

OPATROVATEĽSKÁ SLUŽBA

Opatrovateľská služba je sociálna služba poskytovaná fyzickej osobe, ktorá

- je odkázaná na pomoc inej fyzickej osoby a jej stupeň odkázanosti je najmenej II podľa [prílohy č.3](#) a
- je odkázaná na pomoc pri úkonoch sebaobsluhy, úkonoch starostlivosti o svoju domácnosť a základných sociálnych aktivitách podľa [prílohy č.4](#)

Tabuľka 73 Opatrovateľská služba s miestom poskytovania sociálnej služby v celom NSK alebo okrese

P. č.	OPATROVATEĽSKÁ SLUŽBA/ Miesto poskytovania	Počet poskytovateľov
1	Nitriansky samosprávny kraj	31
2	Okres Komárno	1
3	Okres Levice	2
4	Okres Nitra	1
5	Okres Nové Zámky	1
6	Okres Topoľčany	1
7	Okres Zlaté Moravce	1
	Spolu	38

Zdroj: IS SoS, k 23.8.2023

V tabuľke sú uvedení poskytovatelia opatrovateľskej služby, ktorí majú v registri poskytovateľov sociálnych služieb uvedené miesto poskytovania Nitriansky samosprávny kraj alebo konkrétny okres. Ide o neverejných poskytovateľov.

Tabuľka 74 Opatrovateľská služba podľa okresu, v ktorom je poskytovaná

P. č.	OPATROVATEĽSKÁ SLUŽBA/ Miesto poskytovania/len územie obce/mesta	Počet poskytovateľov	Typ poskytovateľa
1	Okres Komárno	19	Zriadený / založený obcou/mestom
2	Okres Levice	30	Zriadený / založený obcou/mestom
3	Okres Nitra	12	Zriadený / založený obcou/mestom
4	Okres Nové Zámky	19	Zriadený / založený obcou/mestom
5	Okres Šaľa	11	Zriadený / založený obcou/mestom
6	Okres Topoľčany	10	Zriadený / založený obcou/mestom
7	Okres Zlaté Moravce	4	Zriadený / založený obcou/mestom
	Spolu	105	

Zdroj: IS SoS, k 23.8.2023

V tabuľke sú uvedení poskytovatelia opatrovateľskej služby, ktorí majú v registri poskytovateľov sociálnych služieb uvedené ako miesto poskytovania konkrétnu obec. Poskytovateľom opatrovateľskej služby je vždy konkrétna obec.

Podľa odporúčaných noriem vybavenosti územia terénnou sociálnou službou – opatrovateľská služba je norma 75 osôb na 1000 obyvateľov 65+, ktorým by mala byť poskytovaná opatrovateľská služba, čo pre NSK predstavuje 9 791 osôb. Z IS SoS MPSVR za rok 2022 sa uvádza počet prijímateľov opatrovateľskej služby 1 396, čo predstavuje 14,3 % z odporúčanej normatívnej potreby.

15.4 Sociálne služby s použitím telekomunikačných technológií

Medzi sociálne služby s použitím telekomunikačných technológií patrí:

- ❖ monitorovanie a signalizácia potreby pomoci a,
- ❖ krízová pomoc poskytovaná prostredníctvom telekomunikačných technológií.

MONITOROVANIE A SIGNALIZÁCIA POTREBY POMOCI

Sociálna služba monitorovanie a signalizácia potreby pomoci je poskytovaná s cieľom zabrániť vzniku krízovej sociálnej situácie alebo zabezpečiť je riešenie, pričom je poskytovaná v nepretržitej a distančnej podobe a to

v hlasovej alebo textovej podobe. Pre účely tejto služby sa využíva signalizačné zariadenie alebo audiovizuálne zariadenie napojené na centrálny dispečing, ktorý zabezpečí potrebnú pomoc na základe vyslaného signálu potreby pomoci.

Tabuľka 75 Monitorovanie a signalizácia potreby pomoci

P.č.	MONITOROVANIE A SIGNALIZÁCIA POTREBY POMOCI / Poskytovateľ	Okres	Typ (poskytovateľ'a)
1	Asociácia samaritánov Slovenskej republiky	NSK	Neverejný poskytovateľ
2	ASSR s.r.o. r.s.p.	NSK	Neverejný poskytovateľ
3	Centrum pomoci Kalná n.o.	Levice	Neverejný poskytovateľ
4	Mesto Komárno	Komárno	Obec/ Mesto
5	Mesto Nové Zámky	Nové Zámky	Obec/ Mesto
6	Mesto Topoľčany	Topoľčany	Obec/ Mesto
7	Mesto Vráble	Nitra	Obec/ Mesto
8	Santea, n.o.	NSK	Neverejný poskytovateľ
	Spolu	8 poskytovateľ'ov	
Zdroj: IS SoS, k 20.8.2023			

KRÍZOVÁ POMOC POSKYTOVANÁ PROSTREDNÍCTVOM TELEKOMUNIKAČNÝCH TECHNOLOGIÍ

Táto sociálna služba je poskytovaná fyzickej osobe, ktorá je v krízovej sociálnej situácii alebo v inej obtiažnej životnej situácii, ktorú nemôže riešiť vlastnými silami a zabezpečuje sa najmä poskytnutím sociálneho poradenstva prostredníctvom telekomunikačných technológií ako napr. telefón či internet.

Tabuľka 76 Krízová pomoc poskytovaná prostredníctvom telekomunikačných technológií

P.č.	MONITOROVANIE A SIGNALIZÁCIA POTREBY POMOCI / Poskytovateľ	Okres	Typ poskytovateľa
1	Centrum sociálno-zdravotných služieb AGEL Komárno n.o. / Mederčská ul. 742/39, Komárno	NSK	Neverejný poskytovateľ
2	Centrum sociálno-zdravotných služieb AGEL Levice n.o. / Ul. SNP 2103/19, Levice	Levice	Neverejný poskytovateľ
3	Fórum života / Heydukova 2158/14, Bratislava	NSK	Neverejný poskytovateľ
4	„Pomoc obetiam násilia“ / Dostojevského rad 2543/1, Bratislava	NSK	Neverejný poskytovateľ
5	Slovenský Červený kríž, územný spolok Levice / poľná ul. 2864/6, Levice	Levice	Neverejný poskytovateľ
6	Slovenský Červený kríž, územný spolok Topoľčany / Moyzesova 1333/ 1A, Topoľčany	Topoľčany	Neverejný poskytovateľ
7	Úsmev pre druhých, o.z. / Pod Párovcami 7152/ 151, Piešťany	NSK	Neverejný poskytovateľ
	Spolu	7 poskytovateľov	
Zdroj: IS SoS, k 20.8.2023			

15.5 Podporné sociálne služby

Za podporné sociálne služby, tak ako ich definuje zákon o sociálnych službách, sa považuje:

- ❖ odľahčovacia služba,
- ❖ pomoc pri zabezpečení opatrovníckych práv a povinností,
- ❖ poskytovanie sociálnej služby v dennom centre,
- ❖ podpora samostatného bývania,
- ❖ poskytovanie sociálnej služby v jedálni,
- ❖ poskytovanie sociálnej služby v práci,
- ❖ poskytovanie sociálnej služby v stredisku osobnej hygieny.

PODPORA SAMOSTATNÉHO BÝVANIA

Podpora samostatného bývania predstavuje sociálnu službu na podporu samostatnosti, nezávislosti a sebestačnosti fyzickej osoby, ktorá potrebuje pomoc pri starostlivosti o domácnosť, pomoc pri hospodárení s peniazmi, podporu pri organizovaní času i podporu pri začleňovaní sa do spoločenského a pracovného života.

Tabuľka 77 Podpora samostatného bývania

P.č.	PODPORA SAMOSTATNÉHO BÝVANIA / Poskytovateľ	Okres	Typ poskytovateľa
1	„MÔJ DOMOV“, Zariadenie sociálnych služieb/ P.O.Hviezdoslava 2618/66, 95501 Topoľčany	Topoľčany	Zriadený/ založený VÚC
	Spolu	1 poskytovateľ	

Zdroj: IS SoS, k 20.8.2023

SLUŽBY, KTORÉ NIE SÚ V ORIGINÁLNEJ KOMPETENCII VÚC

ODĽAHČOVACIA SLUŽBA

Odľahčovacia služba je sociálna služba poskytovaná fyzickej osobe, ktorá opatruje fyzickú osobu s ťažkým zdravotným postihnutím počas obdobia, v ktorom fyzická osoba, ktorá opatruje, nemôže opatrovanie vykonávať. Cieľom odľahčovacej služby je umožniť fyzickej osobe, ktorá opatruje potrebný odpočinok na účel udržania fyzického a duševného zdravia a prevencie jeho zhoršenia.

POMOC PRI ZABEZPEČENÍ OPATROVNÍCKYCH PRÁV A POVINNOSTÍ

Pomoc pri zabezpečení opatrovníckych práv a povinností je sociálnou službou, ktorá je poskytovaná opatrovníkovi, fyzickej osobe, ktorá má záujem vykonávať funkciu opatrovníka a fyzickej osobe, ktorá si sama nedokáže uplatňovať a chrániť práva a oprávnené záujmy. Medzi činnosti pomoci, podľa § 55 Zákona 448/2008 patrí napr. zastupovanie fyzickej osoby v konaní o obmedzení spôsobilosti na právne úkony, poskytovanie alebo sprostredkovanie sociálneho poradenstva alebo iného poradenstva s cieľom umožniť uplatňovanie práv a oprávnených záujmov.

DENNÉ CENTRUM

V dennom centre sa poskytuje sociálna služba fyzickej osobe v denných hodinách, ktorá dovŕšila dôchodkový vek, fyzickej osoby s ťažkým zdravotným postihnutím alebo nepriaznivým zdravotným stavom, rodičovi

s dieťaťom alebo starému rodičovi s vnúčaťom. Medzi činnosti denného centra patrí najmä poskytovanie sociálneho poradenstva a zabezpečovanie záujmovej činnosti.

Tabuľka 78 Denné centrum

P.č.	DENNÉ CENTRUM / Poskytovateľ	Kapacita	Okres	Typ poskytovateľa
1	Centrum pomoci Kalná n.o. / Dlhá 55/14, Kalná nad Hronom	10	Levice	Zriadený/ založený obcou/mestom
2	Mesto Kolárovo / Dlhá 307/ 29, Kolárovo	-	Komárno	Obec/ Mesto
3	Mesto Levice / Ul. Priateľstva 279/ 32, Levice	50	Levice	Obec/ Mesto
4	Mesto Levice / Poľná ul. 4, Levice	50	Levice	Obec/ Mesto
5	Mesto Levice / Ul. A. Sládkoviča 6, Levice	230	Levice	Obec/ Mesto
6	Mesto Levice / Tekovská ul. 2336/ 6, Levice	60	Levice	Obec/ Mesto
7	Mesto Nové Zámky / Podzámska 101/ 6, Nové Zámky	135	Nové zámky	Obec/ Mesto
8	Mesto Šurany / Hradná 22, Šurany	150	Nové Zámky	Obec/ Mesto
9	Mesto Šurany / Hlavná 2417/ 32, Šurany	75	Nové Zámky	Obec/ Mesto
10	Mesto Šurany / Klubová 2208/3, Šurany	90	Nové Zámky	Obec/ Mesto
11	Mesto Topoľčany / Ovocná 95/7, Topoľčany	31	Topoľčany	Obec/ Mesto
12	Mesto Topoľčany / Ľ. Fullu 2705/8, Topoľčany	57	Topoľčany	Obec/ Mesto
13	Mesto Topoľčany / Gogoľova 2143/7, Topoľčany	54	Topoľčany	Obec/ Mesto
14	Mesto Topoľčany / Dr. P. Adámiho 321, Topoľčany	114	Topoľčany	Obec/ Mesto
15	Mesto Topoľčany / Puškinova 2569/1, Topoľčany	104	Topoľčany	Obec/ Mesto
16	Mesto Zlaté Moravce / Mojmirova 3465/6, Zlaté Moravce	100	Zlaté Moravce	Zriadený / založený obcou/mestom
17	Organizácia sociálnej starostlivosti mesta Šaľa / Krížna 528/4, Šaľa	50	Šaľa	Zriadený / založený obcou/mestom
18	Organizácia sociálnej starostlivosti mesta Šaľa / Narcisová 1948/19, Šaľa	60	Šaľa	Zriadený / založený obcou/mestom
19	Organizácia sociálnej starostlivosti mesta Šaľa / Kráľovská 792/35, Šaľa	60	Šaľa	Zriadený / založený obcou/mestom
20	Organizácia sociálnej starostlivosti mesta Šaľa / Horná 1952/11, Šaľa	100	Šaľa	Zriadený / založený obcou/mestom
21	Správa zariadení sociálnych služieb v Nitre / Baničova 522/ 12, Nitra	80	Nitra	Zriadený / založený obcou/mestom
22	Správa zariadení sociálnych služieb v Nitre / Trieda Andreja Hlinku 948/57 Nitra	80	Nitra	Zriadený / založený obcou/mestom
Spolu kapacita		1 740		

Zdroj: IS SoS, k 20.8.2023

Poznámka: pomlčka (-) znamená, že kapacita nie je v IS SoS uvedená.

JEDÁLEŇ

Služba jedálne je neregistrovanou sociálnou službou, ktorá môže poskytovať stravovanie aj prostredníctvom donášky stravy do domácnosti fyzickej osobe, ktorá dovŕšila dôchodkový vek, nemá zabezpečené nevyhnutné podmienky na uspokojovanie základných životných potrieb alebo má nepriaznivý zdravotný stav alebo ťažké zdravotné postihnutie.

Tabuľka 79 Jedáleň

P.č.	JEDÁLEŇ / Poskytovateľ	Kapacita	Okres	Typ poskytovateľa
1	Domov dôchodcov Šaľa	-	Šaľa	Zriadený / založený obcou/mestom
2	Domov Jesienka Šurany / Matunákova 831/2, Šurany	-	Nové Zámky	Zriadený / založený obcou/mestom
3	Mesto Nové Zámky / Podzámska 101/6, Nové Zámky	100	Nové Zámky	Obec/ Mesto
4	Obec Diakovce / Diakovce 463	100	Šaľa	Obec/ Mesto
5	Obec Tešedíkovo / Tešedíkovo 1282	50	Šaľa	Obec/ Mesto
6	Obec Veľké Lovce / Veľké Lovce 41	50	Nové Zámky	Obec/ Mesto
7	Organizácia sociálnej starostlivosti mesta Šaľa / Nešporova 1011/21, Šaľa	80	Šaľa	Zriadený / založený obcou/mestom
8	Slovenský Červený kríž, územný spolok Levice / Poľná ul. 2864/6	320	Levice	Neverejný poskytovateľ
9	Slovenský Červený kríž, územný spolok Topoľčany / Dr. P.Adámiho 2885/22, Topoľčany	100	Topoľčany	Neverejný poskytovateľ
10	SOCIETA n.o. / Hlavná 21/ 32, Vráble	300	Nitra	Zriadený / založený obcou/mestom
11	Správa zariadení sociálnych služieb v Nitre / Trieda Andreja Hlinku 948/57, Nitra	80	Nitra	Zriadený / založený obcou/mestom
12	Správa zariadení sociálnych služieb v Nitre / Baničova 522/ 12, Nitra	80	Nitra	Zriadený / založený obcou/mestom
13	Zariadenie pre seniorov a denný stacionár / partizánska 1137/17, Kolárovo	150	Komárno	Zriadený / založený obcou/mestom
Spolu kapacita		1 410		

Zdroj: IS SoS, k 20.8.2023

Poznámka: pomlčka (-) znamená, že kapacita nie je v IS SoS uvedená.

PRÁČOVŇA

Služba pracovne sa poskytuje osobe, ktorá dovŕšila dôchodkový vek, nemá zabezpečené nevyhnutné podmienky na uspokojovanie základných životných potrieb alebo má ťažké zdravotné postihnutie, príp. nepriaznivý zdravotný vek.

Tabuľka 80 Práčovňa

P.č.	PRÁČOVŇA / Poskytovateľ	Okres	Typ poskytovateľa
1	Mesto Zlaté Moravce / 1.mája 940/2, Zlaté Moravce	Zlaté Moravce	Obec/ mesto
Spolu		1 poskytovateľ	

Zdroj: IS SoS, k 20.8.2023

STREDISKO OSOBNEJ HYGIENY

Stredisko osobnej hygieny slúži na vykonávanie nevyhnutnej základnej hygieny fyzickej osobe, ktorá dovŕšila dôchodkový vek, nemá zabezpečené nevyhnutné podmienky na uspokojovanie základných životných podmienok alebo má ťažké zdravotné postihnutie, prípadne nepriaznivý zdravotný stav.

Tabuľka 81 Stredisko osobnej hygieny

Tabuľka 1: Stredisko osobnej hygieny			
P.č.	STREDISKO OSOBNEJ HYGIENY/ Poskytovateľ	Okres	Typ poskytovateľa
1	Mesto Komárno / Nám. Gen. Klapku 1/1, Komárno	Komárno	Obec/ mesto
2	Mesto Zlaté Moravce / 1.mája 940/2, Zlaté Moravce	Zlaté Moravce	Obec/ mesto
	Spolu	2 poskytovatelia	
Zdroj: IS SoS, k 20.8.2023			

16 Analýza dotazníkového prieskumu

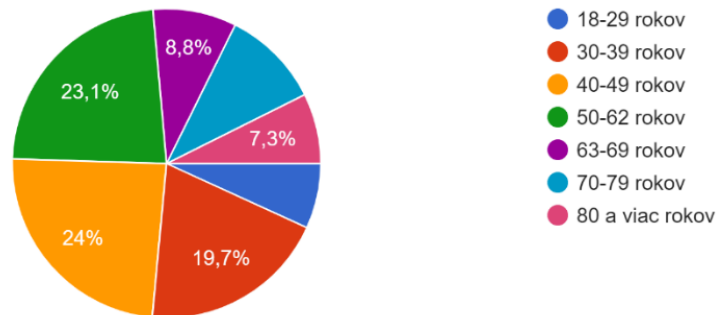
V spolupráci s Odborom sociálnych vecí Úradu Nitrianskeho samosprávneho kraja a koordinátorkami participácie boli vytvorené 4 dotazníky, podľa cieľovej skupiny, t.j. pre občanov, poskytovateľov sociálnych služieb, obce a mestá Nitrianskeho samosprávneho kraja, s cieľom kvantitatívnym spôsobom zmapovať situáciu v kraji. Dáta analyzované v nasledujúcej časti pochádzajú priamo z týchto dotazníkov a zodpovednosť za poskytnuté informácie nesú zodpovedné osoby, ktoré jednotlivé dotazníky vyplňali. Takýmto spôsobom získané dáta majú vysokú kvantitatívnu hodnotu, avšak ich kvalitatívna hodnota je náročná na interpretáciu, nakoľko nie vždy je možné overiť do akej miery odrážajú realitu. Navzdory tomu veríme, že ich jednotliví respondenti vyplnili dôkladne.

16.1 Analýza potrieb obyvateľov

Dotazník smerovaný na zistenie potrieb a preferencií občanov Nitrianskeho kraja bol v elektronickej forme zverejnený na webovej stránke Úradu Nitrianskeho samosprávneho kraja, ako aj na sociálnych sieťach. Rovnako bol v elektronickej podobe rozposlaný obciam, mestám a poskytovateľom sociálnych služieb so žiadosťou o sprostredkovanie svojim občanom, resp. klientom. Tam kde to okolnosti vyžadovali (napr. v niektorých zariadeniach sociálnych služieb alebo organizáciách) bol dotazník doručený v tlačenej forme.

Dotazník pre občanov vyplnilo celkom 1 484 občanov nad 18 rokov. Z toho 72,2% žien a 27,8% mužov. Z hľadiska veku, najviac respondentov bolo vo veku od 40 do 49 rokov (24%) ale tiež vo veku 50 – 62 rokov (23,1%) a vo veku 30 – 39 rokov (19,7%).

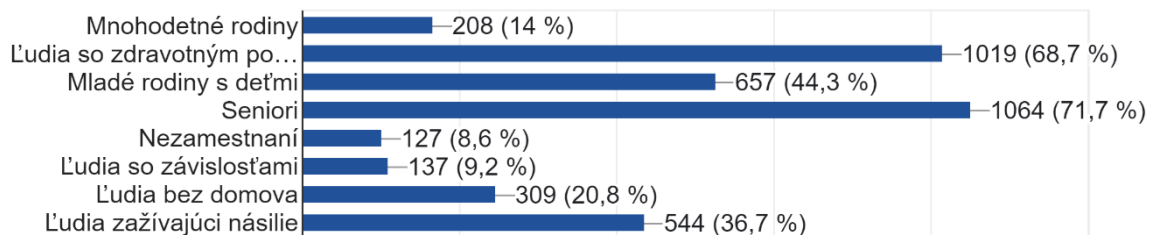
Graf 62 Počet respondentov podľa veku.

Zdroj: Vyhodnotenie dotazník – občan, 2023

V nasledujúcej časti mali občania možnosť, podľa vlastných preferencií, určiť ktorej z navrhnutých cieľových skupín by sa malo v Nitrianskom samosprávnom kraji venovať najviac pozornosti v sociálnej oblasti. Z toho najviac respondentov sa zhodlo, že je dôležité venovať pozornosť najmä seniorom (71,7%), ľuďom so zdravotným znevýhodnením (68,7%) a mladým rodinám s deťmi (44,3%).

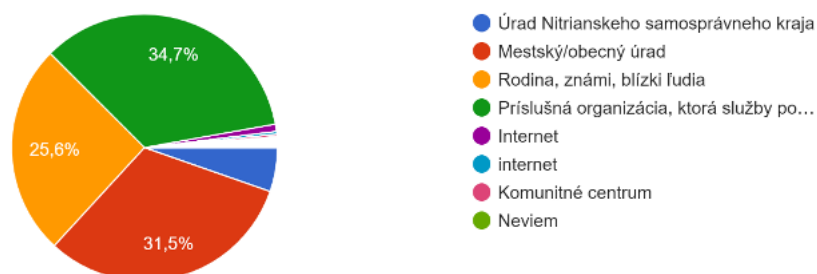
Graf 63 Komu by sa malo venovať najviac pozornosti v sociálnej oblasti v NSK

Zdroj: Vyhodnotenie dotazník – občan, 2023

Ďalej nás zaujímalo na koho by sa respondenti obrátili v prípade, že by potrebovali získať informácie alebo priamo konkrétnu pomoc v sociálnej oblasti. Z dotazníka vyplynulo, že v takomto prípade by sa 1/3 respondentov obrátila na príslušnú organizáciu, ktorá dané služby poskytuje, 25,6% respondentov by hľadalo pomoc u rodiny a známych. A 1/3 ľudí sa vyjadrila, že nevie určiť, na koho by sa v takej situácii obrátili.

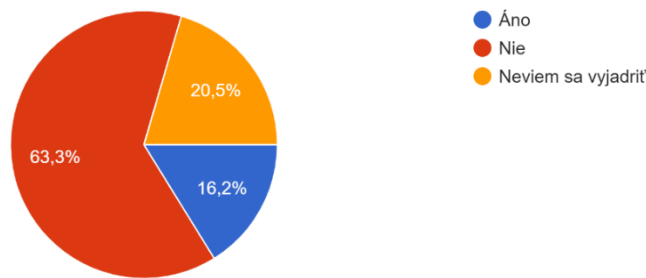
Graf 64 Zdroj informácií o sociálnych službách v NSK.

Zdroj: Vyhodnotenie dotazník-občan, 2023

V nadväznosti na to je veľmi dôležité aj vnímanie informovanosti o sociálnych službách z pohľadu občanov, nakoľko až 63,3% občanov vyjadrilo názor, že oblasť sociálnych služieb nie je dostatočne propagovaná a nemajú o nej dostatok informácií.

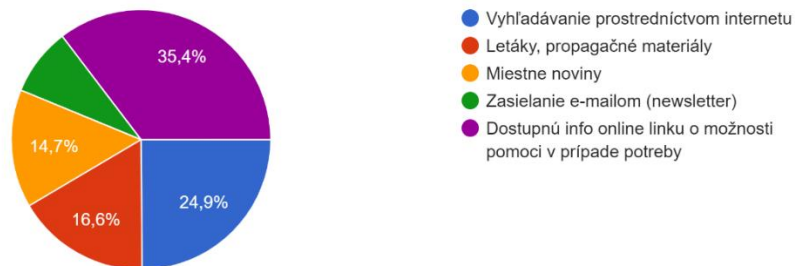
Graf 65 Je oblasť sociálnych služieb dostatočne propagovaná?

Zdroj: Vyhodnotenie dotazník-občan, 2023

Na otázku, akou formou by respondenti uprednostňovali poskytovanie informácií o sociálnych službách, 35,4% respondentov odpovedalo, že prostredníctvom dostupnej informácie o online linku o možnosti pomoci v prípade potreby a ďalších 24,9% by uprednostnilo vyhľadávanie informácií prostredníctvom internetu. Menšia časť ľudí (16,6%) by uprednostnila tlačnú formu, t.j. letáky, propagačné materiály.

Graf 66 preferencie spôsobu poskytovania informácií o sociálnych službách v NSK

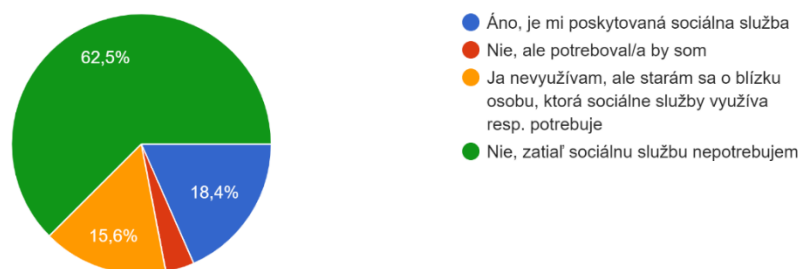

Zdroj: Vyhodnotenie dotazník-občan, 2023

V možnosti vyjadriť doplňujúce názory, návrhy alebo pripomienky, respondenti často uvádzali rôzne problémy spojené s umiestňovaním seniorov do zariadení sociálnych služieb, nedostatočné kapacity ZSS, zdĺhavý proces či náročnú administratívu. Negatívne hodnotili aj nedostatok zariadení pre zdravotne postihnutých, stacionárov pre osoby s poruchou autistického spektra, a najmä zariadení pre deti s rôznymi druhmi postihnutia. V oblasti rodiny s deťmi, niektorí respondenti vyjadrili, že pociťujú slabú pomoc, nedostatočné kapacity v jasliach a v materských školách.

Z hľadiska či daný respondenti alebo ich blízke osoby aktuálne využívajú, alebo potrebujú niektorú zo sociálnych služieb, veľká väčšina (62,5%) odpovedala, že aktuálne nepotrebuje žiadnu sociálnu službu.

Graf 67 Respondenti podľa využívania sociálnych služieb

Zdroj: Vyhodnotenie dotazník-občan, 2023

V ďalších častiach dotazníka sa otázky líšili podľa toho, či respondenti alebo im blízke osoby využívajú, alebo by potrebovali niektorú zo sociálnych služieb

OBČANIA, KTORÝM JE AKTUÁLNE POSKYTOVANÁ SOCIÁLNA SLUŽBA

Z celkového počtu respondentov, 273 respondentov (18,4%) uviedlo, že im je aktuálne poskytovaná niektorá zo sociálnych služieb. Z hľadiska dôvodu, pre ktorý im je poskytovaná daná sociálna služba, respondenti uvádzali najmä zlý zdravotný stav (56%) a fakt, že sa sami o seba už nevedeli postarať (20,9%).

Graf 68 Hlavný dôvod pre požiadanie o sociálnu službu

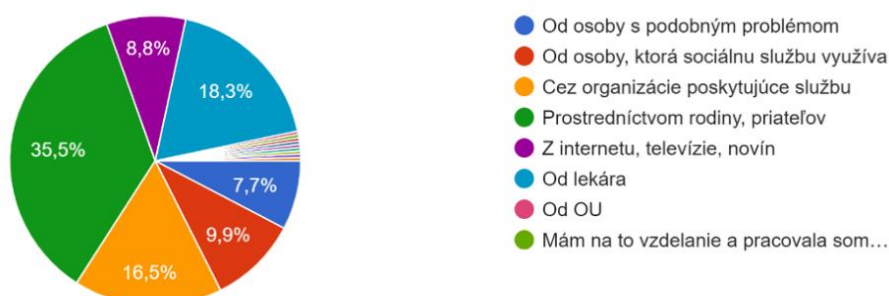
Zdroj: Vyhodnotenie dotazník-občan, 2023

Opýtaní respondenti mali tiež možnosť hodnotiť služby, ktoré využívajú na stupnici od 1 do 5, podľa spokojnosti, pričom hodnota 1 bola najvyššia spokojnosť a hodnota 5 predstavovala najnižšiu spokojnosť. Najčastejšie bola hodnotená služba jedálne (121 hodnotiteľov), ktorá získala priemerné hodnotenie 1,82. Ostatné sociálne služby boli hodnotené od 1,47 do 3,16, pričom najlepšie hodnotenie mala práve OSL a najhoršie hodnotenie útulok a nízkoprahové denné centrum pre rodiny a deti.

V otvorenej otázke, ktorá znela: „Keby ste si mohli vybrať inú službu, ktorá by lepšie vyhovovala Vaším potrebám, ako by mala takáto služba vyzerat?“, respondenti zhodne odpovedali, že by uvítali viac zdravotnej starostlivosti, dlhšiu dobu opatrovateľskej služby, využívať poskytovanie sociálnej služby v domácom prostredí a v prípade ľudí v ZSS by uvítali samostatnú izbu.

Na otázku, odkiaľ sa respondenti dozvedeli o službe, ktorú momentálne využívajú najčastejšie uvádzali možnosť prostredníctvom rodiny a priateľov (35,5%). Druhá najčastejšia odpoveď bola od lekára (18,3%) a následne cez organizácie poskytujúce danú službu (16,5%).

Graf 69 Odkiaľ sa respondenti dozvedeli o službe, ktorú momentálne využívajú

Zdroj: Vyhodnotenie dotazník-občan, 2023

OBČANIA, KTORÍ AKTUÁLNE NEUŽÍVAJÚ ŽIADNU SOCIÁLNU SLUŽBU ALE POTREBOVALI BY

53 respondentov v dotazníku uviedlo, že zatiaľ sociálnu službu nevyužívajú ale potrebovali by. Ako hlavný dôvod 35,8% z nich uviedlo zlý zdravotný stav a 20,8% zlú sociálnu situáciu.

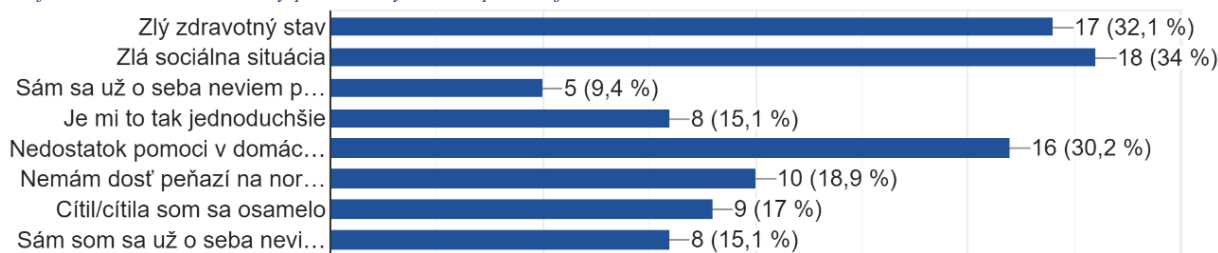
Graf 70 Aký je hlavný dôvod, prečo si myslíte, že potrebujete sociálnu službu?

Zdroj: Vyhodnotenie dotazník-občan, 2023

Z ďalších dôvodov, prečo si myslia, že potrebujú sociálnu službu väčšina respondentov uvádzala zlú sociálnu situáciu (34%), zlý zdravotný stav (32,1%) a nedostatok pomoci v domácom prostredí (30,2%).

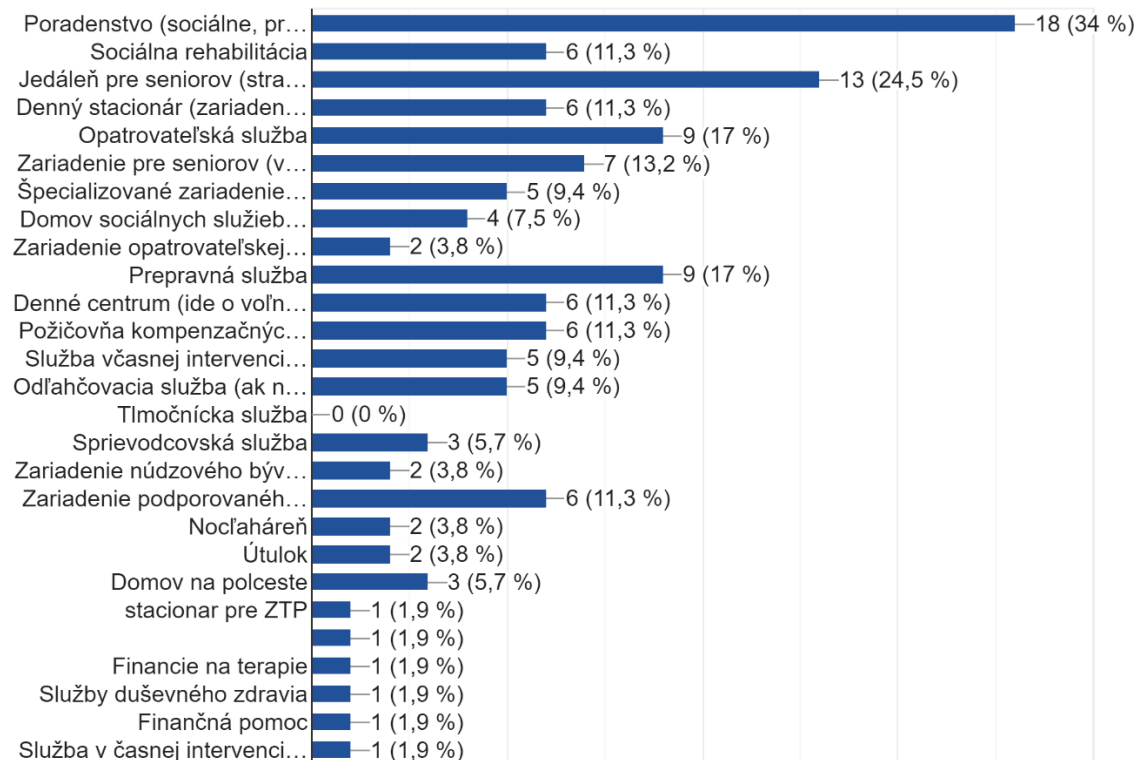
Graf 71 Aké sú Ďalšie dôvody prečo si myslíte, že potrebujete sociálnu službu?

Zdroj: Vyhodnotenie dotazník-občan, 2023

Podľa druhu sociálnej služby, ktorú by daní respondenti potrebovali, patrilo medzi najčastejšie odpovede sociálne, právne, psychologické a iné poradenstvo (34%), jedáleň pre seniorov (24,5%), opatrovateľská služba (17%) a prepravná služba (17%).

Graf 72 Akú sociálnu službu by ste potrebovali?

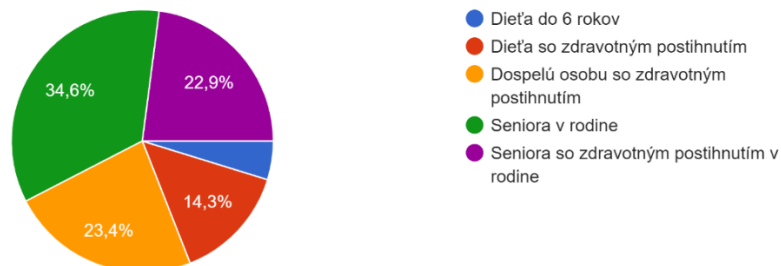
Zdroj: Vyhodnotenie dotazník-občan, 2023

Pri opise služby, akú by respondenti potrebovali, uvádzali, že služba by mala byť na profesionálnej a odbornej úrovni, priestorovo, časovo a inak dostupná a poskytovaná ambulantnou formou. Približne 26% tých, ktorí by potrebovali sociálnu službu, už podnikli nejaké kroky k tomu, aby im bola služba poskytnutá.

OBČANIA, KTORÍ SAMI SOCIÁLNE SLUŽBY NEVYUŽÍVAJÚ ALE STARAJÚ SA O BLÍZKU OSOBU, KTORÁ SOCIÁLNE SLUŽBY VYUŽÍVA, RESP. POTREBUJE

V tejto kategórii odpovedalo na otázky nižšie celkom 231 respondentov. Najčastejšie sa pritom títo ľudia starajú o seniora v rodine (34,6%) a o seniora so zdravotným postihnutím (22,9%). Ďalších 23,40% ľudí sa stará o dospelú osobu so zdravotným postihnutím, 14,3% o dieťa so zdravotným postihnutím a 4,8% sa stará o dieťa do 6 rokov.

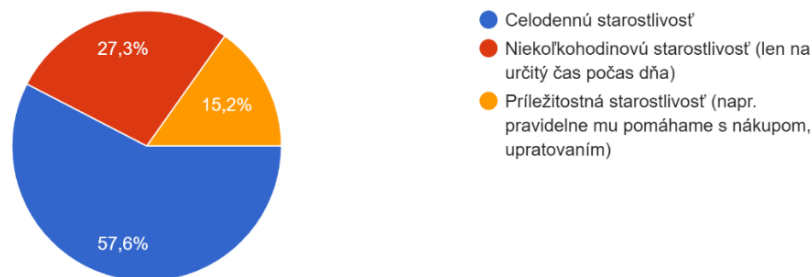
Graf 73 Ak sa staráte o blízku osobu, ktorá je odkázaná na pomoc, o koho ide?

Zdroj: Vyhodnotenie dotazník-občan, 2023

Až 57,6% uviedlo, že osoba, o ktorú sa starajú, potrebuje celodennú starostlivosť. Dôvodom prečo sa sami starajú o člena rodiny a nevyužívajú niektorú zo služieb v obci alebo NSK, je najčastejšie to, že sa chcú o svojho blízkeho starať sami a je to aj želanie opatrovanej osoby (32,5%). 50,2% respondentov sa o člena rodiny stará bez nároku na finančnú odmenu a 34,6% využíva príspevok na opatrovanie z Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny.

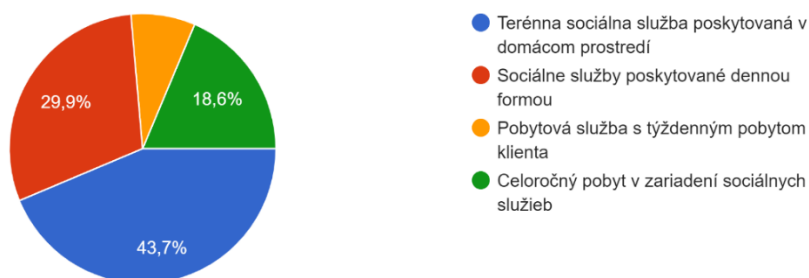
Graf 74 Aký druh starostlivosti si daná osoba vyžaduje?

Zdroj: Vyhodnotenie dotazník-občan, 2023

V otázke: „Aký druh pomoci by Vám najviac uľahčil starostlivosť o opatrovanú osobu?“ sa 43,7% respondentov zhodlo, že finančná pomoc a 35,9% by si želalo zaistenie krátkodobého pobytu mimo vlastného domu pre opatrovanú osobu, aby sami mohli odcestovať, riešiť vlastný zdravotný stav, či iné záležitosti. 33,8% by uvítalo poradenstvo a 28,6% uviedlo potrebnú pomoc profesionálnej opatrovateľsky. V prípade, že budú predmetní ľudia nútení požiadať o niektorú zo sociálnych služieb pre seba alebo iného člena svojej rodiny, najviac by im vyhovovala terénna sociálna služba poskytovaná v domácom prostredí (43,7%). Ďalej by uprednostnili aj sociálne služby poskytované dennou formou (29,9%) a celoročný pobyt (18,6%).

Graf 75 V prípade, že budete nútený požiadať o niektorú zo sociálnych služieb pre seba alebo iného člena Vašej rodiny, aká forma tejto služby by Vám najviac vyhovovala?

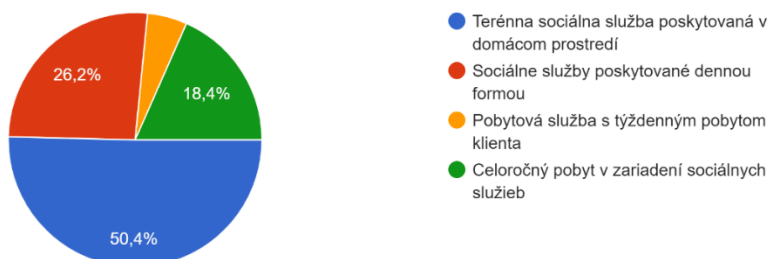
Zdroj: Vyhodnotenie dotazník-občan, 2023

OBČANIA, KTORÍ ZATIAĽ NEPOTREBUJÚ ŽIADNU SOCIÁLNU SLUŽBU

Najväčšia časť respondentov, celkom 910 ľudí, zatiaľ nepotrebuje žiadnu sociálnu službu. Pri zisťovaní, či majú vedomosť o sociálnych služieb pre jednotlivé cieľové skupiny (seniori, ľudia so zdravotným postihnutím, rodiny s deťmi a osoby v krízovej situácii) v ich meste alebo okrese, zhodne uvádzali, že nejaké služby existujú ale je ich málo. Ohľadom služieb pre marginalizovanú rómsku komunitu sa zväčša nevedeli vyjadriť.

Ak by títo občania mohli v budúcnosti požiadať o niektorú zo sociálnych služieb pre seba alebo iného člena ich rodiny, najviac by im vyhovovala terénna sociálna služba poskytovaná v domácom prostredí, uviedlo tak 50,4% respondentov. Nasledovali sociálne služby poskytované dennou formou (26,2%) a celoročný pobyt v zariadení sociálnych služieb (18,4%). Najmenší záujem by bol o pobytovú službu s týždenným pobytom klienta, ktorú by si v budúcnosti vybralo len 5,1%, t.j. poradie rovnaké ako u predchádzajúcej kategórie respondentov.

Graf 76 V prípade, že budete v budúcnosti nútený požiadať o niektorú zo sociálnych služieb pre seba alebo iného člena Vašej rodiny, aká forma tejto služby by Vám najviac vyhovovala?

Zdroj: Vyhodnotenie dotazník-občan, 2023

16.2 Analýza poskytovateľov sociálnych služieb (NSK)

Dotazník určený pre poskytovateľov sociálnych služieb vyplnilo 129 poskytovateľov sociálnych služieb z celkového počtu 297 poskytovateľov sociálnych služieb v Nitrianskom samosprávnom kraji, t.j. 43,43%. Pre lepšie porovnanie, koordinátorky participácie doplnili do vyhodnotenia údaje z registra poskytovateľov sociálnych služieb.

Verejní poskytovatelia v Nitrianskom samosprávnom kraji tvoria 52% a neverejní poskytovatelia 48%. Z hľadiska okresu je najviac poskytovateľov zastúpených v okrese Levice (22%) a v okrese Komárno (20%).

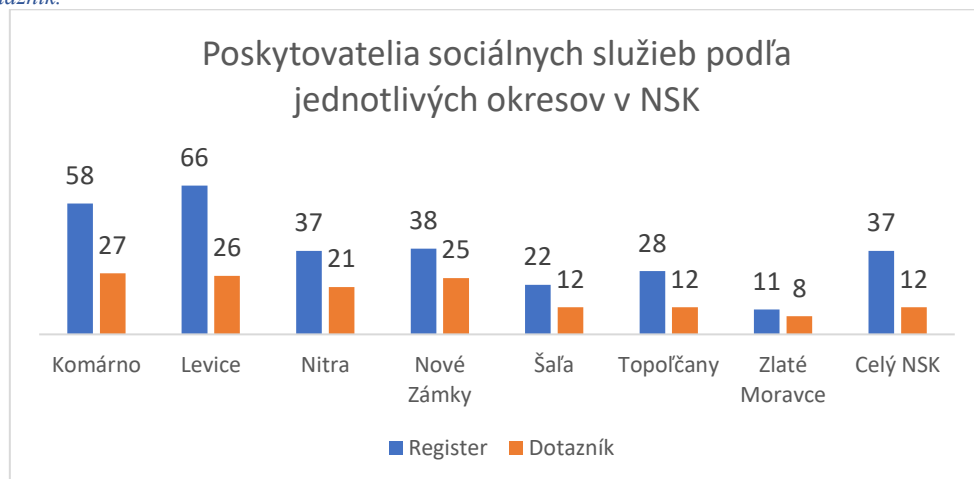
Tabuľka 82 Prehľad všetkých registrovaných poskytovateľov sociálnych služieb v NSK

Ukazovateľ		Počet
Typ poskytovateľa	neverejný poskytovateľ	144
	obec/mesto	111
	zriadený alebo založený obcou/mestom	17
	zriadený alebo založený VÚC	25
	Spolu podľa typu poskytovateľa	297
Okres/ kraj poskytovania	Komárno	58
	Levice	66
	Nitra	37
	Nové Zámky	38
	Šaľa	22
	Topoľčany	28
	Zlaté Moravce	11
	Územie NSK	37
	Spolu podľa okresu/ kraja poskytovania	297

Zdroj: Vyhodnotenie dotazník-poskytovatelia, 2023

Najviac poskytovateľov, ktorí vyplnili dotazník poskytujú svoje služby v okrese Komárno (27, 20,9%). Podľa právnej formy organizácie boli najviac zastúpené mestá/obce (43, 33,3%), rozpočtové organizácie s právnou subjektivitou (27, 20,9%) a neziskové organizácie poskytujúce všeobecne prospešné služby (26, 20,2%).

Graf 77 Poskytovatelia sociálnych služieb podľa jednotlivých okresov v NSK podľa registra a podľa respondentov, ktorí vyplnili dotazník.

Zdroj: Vyhodnotenie dotazník-poskytovatelia, 2023

SOCIÁLNE SLUŽBY KRÍZOVEJ INTERVENCIE

Z 12 respondentov, ktorí sú poskytovateľmi služieb krízovej intervencie, 8 (t.j. 66,6 %) uviedlo, že majú dostatočnú kapacitu na pokrytie aktuálneho dopytu. Ostatní poskytovatelia uvádzali 1-2 čakateľov. Celkom 50% respondentov neplánuje rozšíriť kapacity svojich služieb. Za najdôležitejšie potreby pritom zhodne považujú lepšie financovanie a zabezpečenie profesionálneho a odborne vyškoleného personálu.

Tabuľka 83 Počet poskytovateľov sociálnych služieb krízovej intervencie podľa druhu služby

Typ služby	Počet poskytovateľov podľa registra	Počet poskytovateľov, ktorí vyplnili dotazník
Terénna sociálna služba krízovej intervencie	8	4
Nízkoprahové denné centrum	4	1
Integračné centrum	1	0
Komunitné centrum	39	6
Nocľaháreň	8	3
Útulok	12	2
Domov na polceste	2	0
Zariadenie núdzového bývania	1	0
Nízkoprahová sociálna služba pre deti a rodinu	2	0
Spolu	77	16

Zdroj: Vyhodnotenie dotazník-poskytovatelia, 2023

SOCIÁLNE SLUŽBY NA PODPORU RODINY S DEŤMI

Dotazník adresovaný poskytovateľom sociálnych služieb, vyplnilo celkom 10 poskytovateľov služieb na podporu rodiny s deťmi. Z nich 75% uviedlo, že má dostatočné kapacity, príp. 1-2 čakateľov. A tak neplánujú rozširovať svoje služby.

Tabuľka 84 Počet poskytovateľov sociálnych služieb na podporu rodiny s deťmi

Typ služby	Počet poskytovateľov podľa registra	Počet poskytovateľov, ktorí vyplnili dotazník
Pomoc pri osobnej starostlivosti o dieťa	2	1
Zariadenie dočasnej starostlivosti o deti	1	0
Služba na podporu zosúlad'ovania rodinného života a pracovného života	3	2
Zariadenie starostlivosti o deti do 3 rokov veku dieťaťa	22	4
Služba včasnej intervencie	15	3
Spolu	43	10

Zdroj: Vyhodnotenie dotazník-poskytovateľa, 2023

Z hľadiska potrieb cieľovej skupiny, vnímajú za najdôležitejšie podporu zosúladenie rodinného a pracovného života. V rámci potrieb pre nimi prevádzková ZSS by uvítali: rozšírenie priestorov, zlepšenie materiálneho vybavenia a zaistenie odborných pracovníkov. Za hlavné problémy pritom považujú častú fluktuáciu odborných pracovníkov, nedostatočné zdroje financovania (resp. uprednostňovanie pobytových sociálnych služieb), absenciu metodologickej podpory zo strany kraja pre neverejných poskytovateľov a absenciu konferencií organizovaných krajom podľa druhov sociálnych služieb.

SOCIÁLNE SLUŽBY NA RIEŠENIE NEPRIAZNIVEJ SITUÁCIE

Dostatočnú kapacitu svojich služieb uviedlo 53,5 % respondentov, ktorí poskytujú sociálne služby na riešenie nepriaznivej situácie. Zároveň evidujú od 0 do 14 čakateľov. Vzhľadom na to 55,4 % respondentov neplánuje rozširovať ponuku svojich služieb, 22,8 % plánuje registrovať nový druh služby a 16,8 % plánuje rozšíriť kapacity už poskytovaných sociálnych služieb.

Tabuľka 85 Počet poskytovateľov sociálnych služieb na riešenie nepriaznivej situácie

Typ služby	Počet poskytovateľov podľa registra	Počet poskytovateľov, ktorí vyplnili dotazník
Zariadenie podporovaného bývania	10	9
Zariadenie pre seniorov	81	39
Zariadenie opatrovateľskej služby	11	7
Rehabilitačné stredisko	7	3
Domov sociálnych služieb	52	25
Špecializované zariadenie	79	36
Denný stacionár	16	8
Opatrovateľská služba	148	34
Prepravná služba	33	9
Sprievodcovská služba a predčítateľská služba	2	1
Tlmočnícka služba	3	1
Sprostredkovanie tlmočnickej služby	0	0
Sprostredkovanie osobnej asistencie	0	0
Požičiavanie pomôcok	9	6
Spolu	451	178

Zdroj: Vyhodnotenie dotazník-poskytovateľa, 2023

Z hľadiska poskytovania ošetrovateľskej starostlivosti, až 50 % respondentov uviedlo, že už aktuálne poskytujú tento druh služby v spolupráci s ADOS. Naopak 35,1 % uviedlo, že túto službu zabezpečujú vlastným personálom, bez zmluvy so zdravotnou poisťovňou a ďalších 12,2 % zúčastnených poskytovateľov je registrovaným poskytovateľom zdravotných služieb spojený s výkonom ošetrovateľskej služby.

SOCIÁLNE SLUŽBY S POUŽITÍM TELEKOMUNIKAČNÝCH TECHNOLOGIÍ

V rámci Nitrianskeho samosprávneho kraja je registrovaných celkom 15 poskytovateľov sociálnych služieb s použitím telekomunikačných technológií. Z toho 6 poskytovateľov vyplnilo predmetný dotazník.

Tabuľka 86 Počet poskytovateľov sociálnych služieb s použitím telekomunikačných technológií

Typ služby	Počet poskytovateľov podľa registra	Počet poskytovateľov, ktorí vyplnili dotazník
Monitorovanie a signalizácia potreby pomoci	8	4
Krízová pomoc poskytovaná telekomunikačnými technológiami	7	2
Spolu	15	6

Zdroj: Vyhodnotenie dotazník-poskytovateľa, 2023

Respondenti v dotazníku vyjadrili názor, že dopyt po nimi poskytovanej sociálnej službe je vysoký, avšak narážajú na problém s uzatvorením zmluvy o finančný príspevok so samosprávou. S ohľadom na aktuálnu legislatívu, respondenti považujú za potrebné zavedenie zmien najmä v oblasti podmienok na prevádzkovanie takejto sociálnej služby. Zároveň uvádzajú, že sociálne služby s využitím telekomunikačných technológií pomáhajú zachraňovať ľudské životy, predchádzať úrazom a chorobám s trvalým následkom a sekundárne tiež šetriť finančné náklady na následné potencionálne sociálne služby či zdravotnú starostlivosť.

PODPORNÉ SLUŽBY

Podporné služby, podľa dotazníku, poskytuje celkom 9 respondentov. Z hľadiska potrieb pre nimi poskytovanú sociálnu službu najčastejšie uvádzali: potrebu vytvoriť ponuky možností podporovaného zamestnávania v kraji, vytvorenie komunitných centier a organizovaných záujmových aktivít pre dospelých v nepriaznivej sociálnej situácii a so zdravotnými obmedzeniami. Za problémy považujú nedostatok sociálnych bytov za „primeranú cenu“ a nízku informovanosť občanov Nitrianskeho kraja o terénnych a ambulantných službách.

Tabuľka 87 Počet poskytovateľov podporných služieb

Typ služby	Počet poskytovateľov podľa registra	Počet poskytovateľov, ktorí vyplnili dotazník
Odľahčovací služba	-	2
Pomoc pri zabezpečení opatrovníckych práv a povinností	-	0
Poskytovanie sociálnej služby v dennom centre	22	2
Podpora samostatného bývania	1	1
Poskytovanie sociálnej služby v jedálni	13	2
Poskytovanie sociálnej služby v práčovni	1	1
Poskytovanie sociálnej služby v stredisku osobnej hygieny	2	1

Zdroj: Vyhodnotenie dotazník – poskytovateľa, 2023

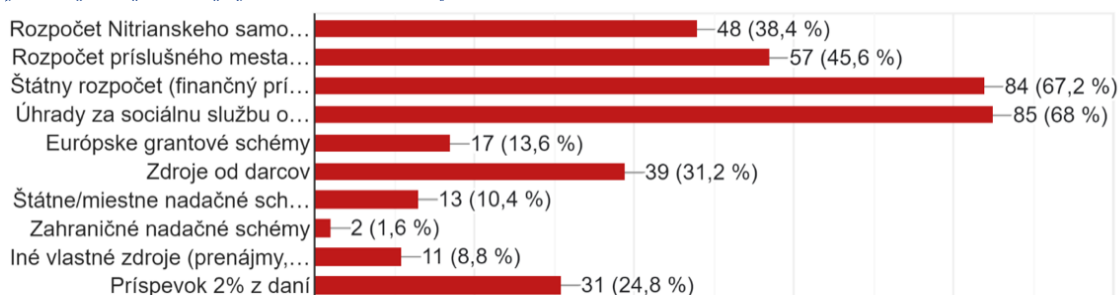
OSTATNÉ INFORMÁCIE (o zamestnancoch, klientoch, finančných údajoch a projektovej činnosti)

Podľa údajov získaných z dotazníka adresovaného priamo poskytovateľom sociálnych služieb, je aktuálny počet zamestnancov v sociálnych službách v NSK celkom 4 554. Okrem počtu zamestnancov uviedli tiež, že je približne 500 dobrovoľníkov, ktorí sa rôznymi činnosťami podieľajú na poskytovaní sociálnych služieb.

Z hľadiska klientov, dotazovaných respondentov, sa až 65,9 % respondentov venuje cieľovej skupine seniori a menšia časť osobám s telesným postihnutím.

Na otázku, aké sú najčastejšie zdroje príjmov, pre nimi poskytovanú sociálnu službu, najväčšia časť respondentov uviedla úhrady za poskytovanú sociálnu službu od prijímateľov sociálnych služieb (68%) ale tiež finančný príspevok z rozpočtovej kapitoly MPSVR SR (67,2%) a z rozpočtu obce/ mesta (45,6%).

Graf 78 Najčastejšie zdroje financovania sociálnych služieb.

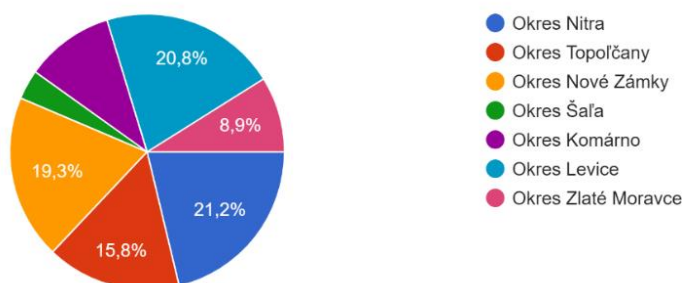
Zdroj: Vyhodnotenie dotazník-poskytovateľa, 2023

Celkom 53 poskytovateľov, resp. respondentov uviedlo, že sú zapojení do národných projektov a 24 respondentov uviedlo, že majú aktuálne rozpracovaný projektový zámer na rozvoj sociálnych služieb.

16.3 Analýza sociálnych služieb v obciach (NSK)

Dotazník adresovaný obciam vyplnilo celkom 254 obcí, t.j. 74,93% zastúpenie všetkých obcí v Nitrianskom samosprávnom kraji. Z hľadiska okresu, najviac zúčastnených respondentov, resp. obcí bolo z okresu Nitra (55 respondentov) a Levice (54 respondentov). Najmenej zapojených obcí bolo z najmenších okresov, t.j. okres Šaľa a Zlaté Moravce.

Graf 79 Zastúpenie obcí podľa okresov NSK

Zdroj: Vyhodnotenie dotazník-obce, 2023

Z hľadiska projektovej činnosti, celkom 56 obcí/ respondentov (22 %) uviedlo, že boli alebo aktuálne sú zapojení do národných projektov a dopytových výziev implementačnej agentúry MPSVR SR. Ďalej 15 obcí

uviedlo, že sú alebo boli zapojení do národných projektov implementovaných splnomocnencom vlády SR pre rozvoj rómskej komunity a len 3 obce uviedli, že boli alebo aktuálne sú zapojení do národného projektu implementovaného Ministerstvom zdravotníctva SR.

Tabuľka 88 Zapojenie obcí do národných projektov a dopytových výziev Implementačnej agentúry MPSVR SR

Projekt / dopytová výzva	Áno	Nie
NP Deinštitucionalizácia zariadení sociálnych služieb – Podpora transformačných tímov	5	249
NP Budovanie odborných kapacít na komunitnej úrovni	8	246
NP Podpora a zvyšovanie kvality terénnej sociálnej práce II – Terénna sociálna práca v obciach	23	231
NP Podpora a zvyšovanie kvality terénnej sociálnej práce II – Terénna sociálna práca I	14	240
NP Kvalita sociálnych služieb	6	248
Zdroj: Vyhodnotenie dotazník-obce, 2023		

Tabuľka 89 Zapojenie obcí do národných projektov implementovaných splnomocnencom vlády SR pre rozvoj rómskej komunity

Projekt	Áno	Nie
NP Terénna sociálna práca a terénna práca v obciach s prítomnosťou marginalizovaných rómskych komunit II	8	246
NP Komunitné služby v mestách a obciach s prítomnosťou marginalizovaných rómskych komunit II. fáza	4	250
NP Podpora vysporiadania pozemkov	3	251
Zdroj: Vyhodnotenie dotazník-obce, 2023		

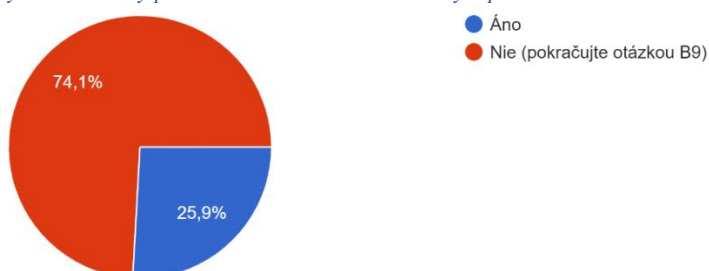
Tabuľka 90 Zapojenie obcí do národného projektu implementovaného Ministerstvom zdravotníctva SR

Projekt	Áno	Nie
NP Zdravé komunity	3	251
Zdroj: Vyhodnotenie dotazník-obce, 2023		

SOCIÁLNE SLUŽBY PRE SENIOROV A ĽUDÍ SO ZDRAVOTNÝM POSTIHNUTÍM

Približný počet seniorov nad 62 rokov v obciach, ktorí vyplnili dotazník je 68 468. Pôsobenie klubu dôchodcov v obci uviedlo spolu 138 obcí, čo predstavuje 54,3 % zo všetkých respondentov/ obcí. Zároveň 25,9 % obcí uviedlo, že poskytuje sociálnu službu pre seniorov a ľudí so zdravotným znevýhodnením. Väčšinou pritom ide o jedáleň, resp. zabezpečenie rozvozu obedov, zariadenie pre seniorov a prepravnú službu.

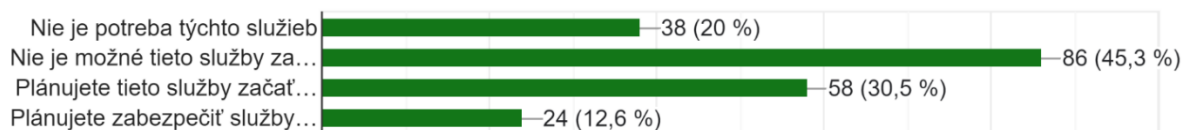
Graf 80 Sú vo Vašej obci poskytované služby pre seniorov a ľudí so zdravotným postihnutím?

Zdroj: Vyhodnotenie dotazník-obce, 2023

Obce, ktoré uviedli, že takúto službu neposkytujú za najčastejší dôvod, prečo tak nerobia uvádzali, že nie je možné tieto služby zabezpečiť (45,3%) alebo, že v blízkej budúcnosti plánujú tieto služby začať poskytovať.

Graf 81 Najčastejšie dôvody pre neposkytovanie služieb pre seniorov a ľudí so zdravotným postihnutím.

Zdroj: Vyhodnotenie dotazník-obce, 2023

SOCIÁLNE SLUŽBY KRÍZOVEJ INTERVENCIE

Prítomnosť marginalizovanej rómskej komunity uviedlo celkom 33,2 % obcí, pričom veľkosť tejto skupiny odhadujú na necelých 12 tisíc ľudí. Obce sa zhodli, že za najdôležitejšie pri riešení problémov MRK považujú poskytnutie služieb terénnej sociálnej práce priamo v marginalizovaných komunitách (37,1 %) a vyriešenie bytovej problematiky (24,3 %).

Na otázku, či existuje v ich obci sociálna služba pre MRK, až 91,9 % respondentov uviedlo, že takáto služba nie je v ich obci poskytovaná. Z toho 64,1 % respondentov uviedlo ako hlavný dôvod, prečo takúto službu neposkytujú, že nie je potreba týchto služieb.

16.4 Analýza sociálnych služieb v mestách (NSK)

Z celkového počtu 16 miest, až 15 miest vyplnilo dotazník adresovaný mestám v Nitrianskom samosprávnom kraji, čo predstavuje 93 %. V Atlase rómskych komunít je zapísaných 13 miest (85,7 %). A prítomnosť členov rómskej komunity uviedlo 14 obcí, vrátane mesta Šurany, ktoré nie je v Atlase rómskych komunít. Počet členov rómskej komunity odhadujú tieto mestá od 0 (mesto Tlmače) cez 150 – 600 členov (mesto Vráble, Šaľa, Kolárovo, Nové Zámky, Topoľčany a mesto Levice) po 2 000 členov (mesto Nitra). Celkovo to predstavuje prítomnosť 9 670 členov rómskej komunity, pričom v Atlase rómskych komunít je, podľa odpovedí respondentov, zaregistrovaných približne 4 794 členov.

Z toho 8 miest (Komárno, Levice, Nové Zámky, Topoľčany, Nitra, Šahy, Zlaté Moravce a Želiezovce) uviedlo, že aktuálne realizujú nejaký projekt zameraný na riešenie problematiky členov MRK. Za najdôležitejšie pri riešení problematiky MRK považuje viac ako polovica obcí/ respondentov (57,1 %) poskytovanie služieb terénnej sociálnej práce priamo v marginalizovaných komunitách. Menšia časť (28,6 %) uviedla, že za najdôležitejšie považuje vyriešenie bytovej problematiky.

Graf 82 Najdôležitejšie aspekty pre riešenie problematiky marginalizovanej rómskej komunity:

Zdroj: Vyhodnotenie dotazník-mestá, 2023

SLUŽBY KRÍZOVEJ INTERVENCIE

Podľa dát získaných z dotazníku, terénnu sociálnu prácu KI poskytuje celkom 12 obcí. Nízkoprahové denné centrum poskytuje mesto Šaľa a cez neverejného poskytovateľa je zabezpečené v 2 mestách (Nitra, Levice), v ostatných mestách túto službu nikto neposkytuje. Nocľaháreň poskytujú celkom 4 mestá (Komárno, Nitra, Nové Zámky a Šaľa). Nízkoprahová služba pre deti a rodinu je poskytovaná len v meste Levice prostredníctvom VÚC. V kraji ďalej absentujú zariadenia núdzového bývania (len v meste Nitra), domovy na pol ceste (len v meste Topoľčany) a integračné centrá. Medzi dôvodmi, prečo obce neposkytujú služby krízovej intervencie, sa najčastejšie objavovali odpovede: plánujeme začať niektoré služby poskytovať (42,9%), nie je možnosť službu zabezpečiť (28,6%) a nie je potreba (14,3 %).

Graf 83 Dôvody pre neposkytovanie služieb krízovej intervencie

Zdroj: Vyhodnotenie dotazník-mestá, 2023

SOCIÁLNE SLUŽBY PRE PODPORU RODINY S DEŤMI

Prítomnosť materských klubov v meste potvrdilo 14 miest a materské školy sú, podľa odpovedí respondentov, vo všetkých mestách. Z hľadiska počtu detí v meste, respondenti odhadovali počet detí od 111 (mesto Želiezovce) po 2 056 detí (mesto Nitra). Pomoc pri osobnej starostlivosti o dieťa poskytujú len 3 mestá (Nové Zámky, Vráble, Nitra). Jasle sú poskytované v 5 mestách verejnými poskytovateľmi a v 4 mestách sú zabezpečované prostredníctvom neverejných poskytovateľov. Z ostatných služieb, v žiadnom meste nie je poskytovaná pomoc pri osobnej starostlivosti o dieťa v zariadení dočasnej starostlivosti o dieťa a podobne absentuje aj služba na podporu zosúladzovania rodinného a pracovného života. VÚC v kraji pokrýva najväčšiu časť služieb včasnej intervencie (celkom v 4 mestách).

SOCIÁLNE SLUŽBY PRE OBČANOV V SENIORSKOM VEKU A OBČANOV SO ZDRAVOTNÝM POSTIHNUTÍM

Všetci respondenti, resp. 15 miest potvrdilo prítomnosť klubu dôchodcov alebo jednoty dôchodcov v ich meste. Z hľadiska druhov sociálnych služieb pre seniorov a osoby so zdravotným postihnutím, najviac z dotazovaných miest priamo poskytuje domácu opatrovateľskú službu (13 miest) a prevádzkuje zariadenia pre seniorov (7 miest). Podľa odpovedí, v žiadnom z predmetných miest nie je prítomná sprievodcovská a predč „itateľská služba. A podobne absentuje aj tlmočnická služba (prítomná len v 1 meste, zabezpečovaná prostredníctvom neverejného poskytovateľa), zariadenie podporovaného bývania (prítomné v 2 mestách, pričom v jednom poskytuje VÚC a v druhom neverejný poskytovateľ) a sprostredkovanie osobnej asistencie (poskytované len v 2 mestách – Komárno a Levice). Z hľadiska počtu opatrovateľiek, najviac opatrovateľiek je evidovaných v meste Topoľčany (68) a v Nitre (58 opatrovateľiek). Najmenej opatrovateľiek je zase v menších mestách, ako napr. v Nesvadoch, Tlmačoch, Šahách či Šuranoch.

SOCIÁLNE SLUŽBY S POUŽITÍM TELEKOMUNIKAČNÝCH TECHNOLOGIÍ

Službu monitorovania a signalizácie potreby pomoci poskytujú 4 mestá a 2 mestá ju zabezpečujú prostredníctvom neverejných poskytovateľov. Službu krízovej pomoci prostredníctvom telekomunikačných technológií poskytuje iba jedno mesto. Medzi hlavnými dôvodmi, prečo mestá neposkytujú sociálne služby s použitím telekomunikačných technológií sa najčastejšie objavovali odpovede: plánujeme niektoré služby začať poskytovať (35,7 %), nie je možnosť službu zabezpečiť (35,7 %) a nie je potreba (14,3 %).

Graf 84 Dôvody pre neposkytovanie služieb s použitím telekomunikačných technológií

Zdroj: Vyhodnotenie dotazník-mestá, 2023

PODPORNÉ SLUŽBY

Odľahčovacia služba je poskytovaná celkom v 10 mestách, z toho v jednom meste je poskytovaná prostredníctvom neverejného poskytovateľa. Poskytovanie sociálnych služieb v dennom centre je v 9 mestách zabezpečované verejnými poskytovateľmi a rovnako aj poskytovanie sociálnej služby jedálne. Podľa údajov z dotazníku, podpora samostatného bývania je prítomná len v jednom meste.

VÝKON OPATRENÍ SOCIÁLNOPRÁVNEJ OCHRANY DETÍ A SOCIÁLNEJ KURATELY (SPODaSK)

Celkom 5 miest uviedlo, že je v ich meste prítomná organizácia, ktorá je akreditovaným subjektom SPODaSK (Kľúč, Centrum pre deti a rodiny, TENENET, o.z, Úsmev ako dar, Združenie STORM).

Podľa cieľových skupín občanov mesta, pre ktorých je potrebný výkon opatrení sociálnoprávnej ochrany detí a sociálnej kurately, odpovedalo 71,4 % miest, že sa v ich meste nachádzajú deti v krízovej situácii a 78,6 %

miest potvrdilo, že sa v ich meste nachádzajú rodiny s deťmi v krízovej situácii. Prítomnosť osôb závislých od drog a látok rôzneho druhu uviedlo 10 miest.

17 Analýza výstupov z fókusových skupín

17.1 Fókusová skupina k poskytovaniu a zabezpečovaniu sociálnych služieb malými obcami

Zákon č. 488/ 2008 Z.z., o sociálnych službách priamo ukladá povinnosť podľa § 80 všetkým obciam poskytovať alebo zabezpečovať vybrané sociálne služby, ktoré sú v ich obligatórnej pôsobnosti. V praxi to znamená, že bez ohľadu na počet obyvateľov je obec povinná poskytnúť alebo zabezpečiť takéto sociálne služby ak existuje oprávnený dopyt zo strany cieľových skupín, ktoré sú odkázané na konkrétny druh sociálnej služby.

Vzhľadom na dostupnosť sociálnych služieb pre osoby odkázané na pomoc hlavne v obciach s nižším počtom obyvateľov sme prizvali k diskusii na tému dostupnosti sociálnych služieb na území NSK priamo starostov menších obcí. Celkom bolo prizvaných 34 starostov, z čoho 8 zástupcov obcí sa zúčastnilo predmetnej fókusovej skupiny.

Tabuľka 91 Prehľad zúčastnených obcí na fókusovej skupine k poskytovaniu a zabezpečovaniu sociálnych služieb malými obcami v NSK

Názov obce	Počet obyvateľov	Okres
Drženice	387	Levice
Sazdice	453	Levice
Zalaba	139	Levice
Kozárovce	2082	Levice
Komoča	945	Nové Zámky
Mužla	1871	Nové Zámky
Prašice	1982	Topoľčany
Jelšovce	985	Nitra

Zdroj: Štatistický úrad SR, (stav k 31.12.2022)

Vo vzťahu k povinnosti poskytovať alebo zabezpečovať opatrovateľskú službu sa starostovia zhodli, že o tejto povinnosti vedia a snažia sa vyčleňovať finančné prostriedky na poskytovanie opatrovateľskej služby. Avšak narážajú na problém nedostatočných personálnych kapacít, príp. nedostatočných finančných prostriedkov na financovanie opatrovateľskej služby.

Medzi ďalšie problémy spojené s vykonateľnosťou, resp. nevykonateľnosťou povinností zo zákona zaradili problematickú otázku financovania, najmä v oblasti financovania nákladov ZSS a na zabezpečovanie sociálnej služby pre klientov, ktorí majú trvalý pobyt v iných obciach a cudzincov-žijúcich na území Slovenska či v otázke nastavenia finančne udržateľného modelu financovania novovzniknutých zariadení SS z verejných financií alebo eurofondov do budúcnosti.

V neposlednom rade starostovia uvádzali výrazný nezáujem občanov o veci verejné a ich nedostatočnú informovanosť o oblasti sociálnych služieb, najmä o význame sociálnych služieb a náplni práce sociálnych pracovníkov.

Vzhľadom na vyššie spomenuté problémy, výstupom z fókusovej skupiny je niekoľko požiadaviek starostov menších obcí, ktoré sa prejavili aj v strategickej časti KRSS v regióne NSK. Medzi hlavné požiadavky starostov patrilo zvýšenie komunikácie medzi starostami navzájom a následné zapájanie starostov do diskusie s VÚC, spájanie obcí do tzv. mikroregiónov, ktoré by boli schopné reflektovať dopyt občanov na sociálne služby a uprednostnenie poskytovania SS v prirodzenom domácom prostredí a na to nadväzujúce zjednodušenie podmienok pre výkon opatrovateľskej služby. Pozitívnou správou pre budúcu podporu sieťovania starostov môže byť, že starostovia majú dobrý prehľad o problémoch a situácii vo svojom okolí, poznajú potreby svojich občanov, na ktoré aktuálne odpovedajú poskytovaním sociálnych služieb neformálne, a už teraz proaktívne podnecujú vytváranie partnerstiev medzi obcami s podobnými problémami.

ZHRNUTIE

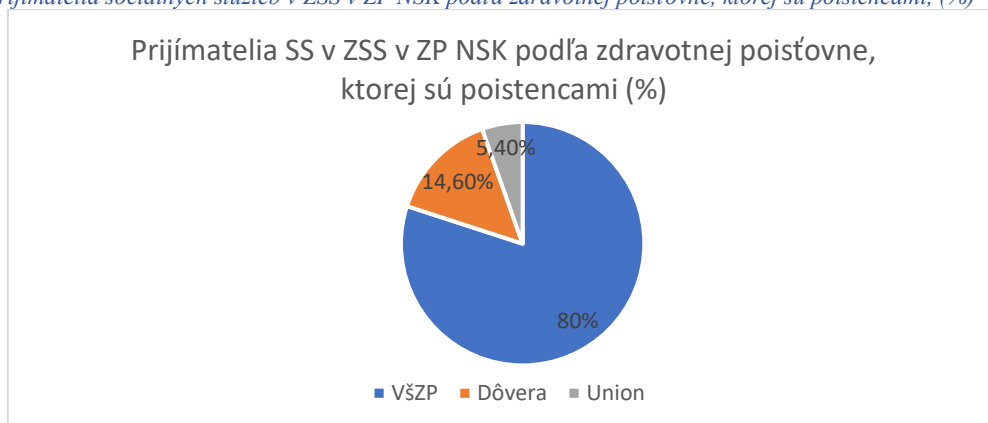
Obligatórne povinnosti, vyplývajúce zo zákona o sociálnych službách, nie sú vykonateľné najmä pre obce s počtom obyvateľov od 1 – 500 obyvateľov. Riešením by preto mohlo byť spájanie obcí s podobnými charakteristikami, priestorovou blízkosťou a spoločnými problémami do tzv. mikroregiónov. Takto by obce boli schopné lepšie reagovať na dopyt po sociálnych službách, ktorý nevedia aktuálne vo vlastnej pôsobnosti naplniť. Rovnako by sa zjednodušila otázka financovania predmetných sociálnych služieb a tiež spojených režijných nákladov. Starostovia menších obcí sú otvorení sieťovaniu starostov a rovnako majú záujem diskutovať s Úradom Nitrianskeho samosprávneho kraja o aktuálnych problémoch v oblasti sociálnych služieb.

17.2 Fókusová skupina k poskytovaniu a zabezpečovaniu zdravotnej starostlivosti v ZSS v zriaďovateľskej pôsobnosti NSK

Druhá fókusová skupina bola vytvorená s cieľom zistiť aktuálnu situáciu v oblasti poskytovania a zabezpečovania zdravotnej starostlivosti v ZSS, ktoré sú v zriaďovateľskej pôsobnosti NSK. Predmetného stretnutia sa zúčastnilo celkom 21 členov, resp. zástupcov rôznych ZSS v NSK a tiež hlavný lekár NSK.

Analýza súčasného stavu ukázala, že v zariadeniach sociálnych služieb, ktoré sú v zriaďovateľskej pôsobnosti Nitrianskeho kraja je aktuálne 3 206 prijímateľov sociálnych služieb. Z toho 47,1 % prijímateľov potrebuje ošetrovateľskú starostlivosť (1 509 prijímateľov). Dôležitú súčasť financovania SS tvoria aj príjmy od zdravotných poisťovní. Podľa zistení až 80 % všetkých prijímateľov je poistencami VŠZP. Zvyšných 20 % tvoria poistenci Dôvera (14,6 %) a Union (5,4 %).

Graf 85 Prijímatelia sociálnych služieb v ZSS v ZP NSK podľa zdravotnej poisťovne, ktorej sú poistencami, (%)

Vo vzťahu k aktuálnej situácii v ZSS v ZP NSK je pozitívnu správou, že všetci zúčastnení členovia dodržiavajú štandardizované postupy a majú vypracované štandardy kvality, príp. smernice procesov opatrovateľskej a ošetrovateľskej starostlivosti – definované zákonom 345/2022 Z.z. o Inšpekcii v sociálnych veciach. Ďalej zástupcovia zariadení sociálnych služieb poukazovali na všeobecne dobrú spoluprácu a spokojnosť s poskytovanými službami ADOS – vo vzťahu k obvodným lekárom a tiež ZSS.

Medzi hlavné problémy, ktoré uvádzali členovia fókusovej skupiny, patrili problémy spojené s uzatváraním zmlúv o poskytovaní zdravotných služieb u iných poisťovní než VŠZP a špecifický problém so zazmluvnením ošetrovateľskej starostlivosti. Ďalším uvádzaným problémom boli tiež nedostatočné personálne kapacity zdravotného personálu a nespokojnosť aktuálnych zamestnancov spôsobená zvýšeným nárastom pracovných činností. Nespokojnosť pritom vychádza z nedostatočne jasne stanovených hraníc medzi kompetenciami pracovníkov ZSS a poskytovateľmi zdravotnej starostlivosti. Pracovníci ZSS vykonávajú niektoré zdravotnícke úkony namiesto poskytovateľov zdravotnej starostlivosti. V rámci diskusie bolo zistené aj závažné porušenie práv klientov na prístup k zdravotnej starostlivosti (definované v Kritériu 1.7). Členovia fókusovej skupiny poukázali na fakt, že ADOS neprichádza do ZSS, pokiaľ v ich internom systéme vidia, že dané zariadenie má uzatvorenú zmluvu o poskytovaní zdravotnej starostlivosti s niektorou zdravotnou poisťovňou. A to aj bez ohľadu na to, že sú privolaní k pacientovi, ktorý nie je zahrnutý v počte prijímateľov zdravotnej starostlivosti, na ktorých má ZSS uzatvorenú zmluvu so zdravotnou poisťovňou.

Na druhej strane, z diskusie vystalo aj niekoľko návrhov na zlepšenie situácie v oblasti poskytovania a zabezpečovania zdravotnej starostlivosti v ZSS. Primárnou požiadavkou, definovanou hlavným lekárom NSK je potreba zistenia aktuálnych dát, ktoré by slúžili ako podklad pri rokovaní s relevantnými stakeholdermi. V tomto zmysle sa pripravil dotazník, ktorého cieľom bolo zistiť vopred definované údaje od ZSS v zriaďovateľskej pôsobnosti NSK. Hlavný lekár rovnako navrhol podporiť rozvoj digitalizácie v sociálnych službách, ktorý by zjednodušil zisťovanie potrebných dát. Spoločnou požiadavkou, ako zo strany klientov zastúpených zariadeniami sociálnych služieb, tak samotných ZSS, bola potreba komplexnej integrovanej sociálno-zdravotnej starostlivosti v ZSS.

ZHRNUTIE

Na stretnutí so ZSS v zriaďovateľskej pôsobnosti Nitrianskeho samosprávneho kraja bol zistený evidentný záujem hlavného lekára NSK na aktívnom riešení nedostatkov v oblasti poskytovania zdravotnej starostlivosti v NSK. Do budúcnosti bude preto potrebné získať dostatok relevantných dát, ktoré by slúžili ako podklad pri rokovaní s relevantnými účastníkmi procesu, ktorí sú schopní zmeniť alebo aspoň zlepšiť aktuálne zistené nedostatky. Vo vzťahu k ADOS členovia stretnutia uvádzali všeobecnú spokojnosť v oblasti komunikácie a tiež spokojnosť s kvalitou úkonov, ktoré vykonávajú. V následnej diskusii s členmi fókusovej skupiny bolo avšak zistené porušenie práv prijímateľov ZSS poskytovateľmi ošetrovateľskej starostlivosti, pri zabezpečovaní zdravotnej starostlivosti, tak ako ho definuje Kritérium 1.7.

18 SWOT analýzy pre cieľové skupiny

SWOT analýzy vznikli v rámci pracovných skupín, v ktorých jednotliví členovia využili svoje skúsenosti a vedomosti o danej problematike a prezentované základné demografické štatistiky na určenie silných a slabých stránok a hrozieb a príležitostí ich cieľovej skupiny a im zabezpečovaných sociálnych služieb. Na základe spracovaných SWOT analýz boli vypracované stromy problémov, ako zhrnutie najvýznamnejších podnetov z diskusií v jednotlivých pracovných skupinách.

18.1 Seniori

Tabuľka 92 SWOT Analýza - Seniori

Silné stránky	Slabé stránky
- Spolupráca organizácií dôchodcov (JDS, DC) s mestami a obcami – bezplatné poskytovanie priestorov na činnosť, MNO združujúce seniorov - Spolupráca so školami, medzigeneračná spolupráca, spolupráca medzi organizáciami – sieťovanie - Voľnočasové aktivity pre seniorov, aktivizačné činnosti - Kvalita sociálnych služieb pre seniorov – pomoc psychológa, lekár v niektorých ZSS, poskytovanie ošetrovateľskej starostlivosti, intenzívna práca s rodinou, komunitou, udržateľné úhrady za SS, dopravná dostupnosť SS, výbor obyvateľov seniorov v ZSS, pravidelné vizity manažmentu - Takmer úplná bezbariérovosť v ZSS, zvyšovanie bezbariérovosti v meste (NZ). - Profesionalita zamestnancov, pravidelná individuálna supervízia, ochota zamestnancov vzdelávať sa - Služba monitorovanie a signalizácia potreby pomoci - Komunikácia v jazyku národnostnej menšiny (v maďarskom jazyku)	- Fluktuácia zamestnancov v ZSS pre seniorov – zvýšená fyzická a psychická záťaž, neochota prijímať zmeny zo strany zamestnancov, chýbajúci personál na doprovod do zdravotníckych zariadení, absencia celoživotného vzdelávania personálu v zariadeniach SS ako aj neformálnych opatrovateľov v domácnosti - Nedostupné sociálne služby pre seniorov v obciach - Nedostatok kapacít rôznych druhov SS – zariadenie opatrovateľskej služby, terénne a ambulantné SS (aj vo večerných hodinách), paliatívna starostlivosť (hospic) – dlhé čakacie doby na umiestnenie - Nedostatočná kvalita sociálnych služieb pre seniorov – chýba prístup na internet a wifi, zastarané materiálno-technické vybavenie, nedostatok parkovacích miest pri ZSS, pasivita seniorov
Príležitosti	Ohrozenia
- Spolupracovať s MVO, správcovskými spoločnosťami, poštovými úradmi, so školami, s cirkvami – vyhľadávanie osamelých seniorov, vytváranie poradných orgánov pre seniorov - Zvýšenie finančného ohodnotenia zamestnancov SS, podpora celoživotného vzdelávania zamestnancov, podpora dobrovoľníctva - Využívanie zdrojov z EŠIF a POaO, využívanie smart technológií - Debarierizovať verejné priestory - Motivovať seniorov k aktívnemu starnutiu	- Nedostatočná právna ochrana seniorov (rodinné výpalníctvo) - Nedostatočná právna ochrana zamestnancov - Zvyšujúce sa nároky prevádzkovania ZSS – administratívna záťaž, vzrastajúci počet klientov s psychiatrickými diagnózami, prednostné umiestňovanie bezdomovcov, alkoholikov - Nedostatočné financovanie SS pre seniorov - znižovanie príjmu samosprávam, ktoré zabezpečujú financovanie SS pre seniorov – nízke finančné ohodnotenie zamestnancov, vysoké ceny potravín, nízke dôchodky – zvyšovanie úhrad – nedobytné pohľadávky - Starnutie obyvateľstva - Oslabené medzigeneračné vzťahy
Zdroj: PSK Seniori, Vlastné spracovanie, 2023	

18.2 Rodiny s deťmi

Tabuľka 93 SWOT Analýza - Rodiny s deťmi

Silné stránky	Slabé stránky
- Odborné poradenstvo – včasné zachytenie problému, distribúcia rodiny do opatery iných odborníkov - U niektorých poskytovateľov ambulantné služby pre rodiny s deťmi komplexné (psychologické, právne, sociálne poradenstvo) - Terénna sociálna práca - Poskytovanie pomoci rodinám – základné životné potreby, nevyhnutné bývanie na určitý čas (intervenčné bývanie MsÚ TO), finančná pomoc - Poskytovanie špecializovaného poradenstva v oblasti závislosti - Akreditované subjekty – multidisciplinárny prístup, inovatívne vedecké prístupy - Sieťovanie SS pre rodiny s deťmi	- Nedostatok ambulantných a terénnych SS pre rodiny s deťmi a u niektorých sa neposkytujú komplexné služby (psychologické, právne, sociálne poradenstvo) - Nerovnomerné pokrytie služieb pre rodiny s deťmi (SVI) na území NSK (najmä južná časť kraja) - Absencia multidisciplinárneho prístupu v službách pre rodiny s deťmi - Nedostatok personálu v SS pre rodiny s deťmi – fluktuácia personálu, časová náročnosť práce, slabé kompetencie sociálnych pracovníkov - Absencia kontinuálneho pokračovania služieb financovaných prostredníctvom projektov - Nedostatok pobytových SS, špecializovaných výchovných zariadení a resocializačných zariadení (nedostatok zariadení typu dom na pol ceste pre deti z náhradných rodín)
Príležitosti	Ohrozenia
- Prepojenie verejných politík – zmena legislatívy zabezpečujúcej nadrezortný prístup - Posilniť sociálno-ekonomický status rodiny - Rozšíriť kapacitu reedukačných, resocializačných zariadení, centier pre deti a rodiny - Zvýšiť spoločenský status pomáhajúcim profesiám - Podporiť rozvoj služieb KI – prestupné bývanie - Rozšíriť službu PSB - Podporiť viac preventívnych programov NSK	- Zvyšovanie sociálno-patologických javov (nárast rozvodovosti, zvyšujúci sa počet sociálne odkázaných rodín, negatívny vplyv sociálnych sietí, nárast kyberšikany, zvýšený výskyt užívania návykových a omamných látok - Neefektívne nastavené financovanie projektov – krátkodobosť financovania (NP – ÚP – 5 – 6 mesiacov), zvyšovanie byrokracie v projektoch, udržateľnosť výstupov po ukončení projektov, absencia súbežne prebiehajúcich projektov napr. práca s dieťaťom, s rodičom – projekty ciele na skupiny oddelene) - Nedostatok personálu – nízke mzdové ohodnotenie zamestnancov SS pre rodiny s deťmi
Zdroj: PSK Rodiny s deťmi, Vlastné spracovanie, 2023	

18.3 Osoby so zdravotným znevýhodnením

Tabuľka 94 SWOT Analýza - Osoby so zdravotným znevýhodnením

Silné stránky	Slabé stránky
- Spolupráca s inštitúciami, s ÚPSVR SR, so školami, obcami, s rodinami, s cirkvou - Kvalitné sociálne služby pre OZP (PAS) – škola, špecializované poradenské centrum, dvojazyčnosť služieb, využívanie alternatívnych foriem komunikácie, zabezpečenie vzdelávania prijímateľov SS, dobré materiálno-technické zabezpečenie, čiastočne ukončená debarierizácia, dobrá marketingová informovanosť, napĺňanie spirituálnych potrieb, neobmedzené návštevne hodiny, široká ponuka terapií, voľnočasových a záujmových aktivít, participácia prijímateľov SS na výbere aktivít, lekárska a zdravotná starostlivosť v zariadení, zamestnávanie prijímateľov vo vlastnej CHD - Dlhodobé skúsenosti pri poskytovaní SS pre OZP - Kvalifikovanosť personálu – možnosti vzdelávania formou online, personál prístupný vzdelávaniu a supervízii, podpora vzdelávania a supervízie zamestnancov - Financovanie garantované štátom, úspešnosť pri uchádzaní sa o rôzne granty, hospodárne a efektívne vynakladanie finančných prostriedkov - Podpora rodín s členom so zdravotným postihnutím, poskytovanie poradenstva, podpora v sebaobhajovaní	- Absencia sociálneho poradenstva pre rodiny so ZZ členom, komplexného poradenstva „širokospektrálneho“ s ohľadom na vek, sociálnu situáciu, diagnózy, potreby a pod. - Absencia špecializovaných služieb zameraných na detskú populáciu - Nedostatočné personálne zabezpečenie, nedostatok finančných zdrojov na motiváciu a zvyšovanie počtu zamestnancov, odborných zamestnancov (psychológ), riziko syndrómu vyhorenia u zamestnancov, nejednoznačné organizačné štruktúry pri viac druhoch SS v ZSS (kumulácia pracovných činností), nedostatočná dopravná dostupnosť ZSS pre zamestnancov - Nedostatočná kvalita SS v oblasti prevádzkových štandardov kvality – investičný dlh v ZSS, spoločné sociálne priestory pre viacej prijímateľov, nedostatočné priestory pre aktivizáciu, bariérovosť objektov - Sociálne vylúčenie rodín so ZZ – nedostupnosť škôlok, škôl pre deti so ZZ - Zlá dostupnosť ZSS – z hľadiska dopravnej dostupnosti - Absencia osvedčenia vo vzťahu k citlivovaniu potrieb osôb so ZZ - Nedostatočná sieť SS pre OZZ - Absencia metodických stretnutí a výmeny skúseností medzi poskytovateľmi SS
Príležitosti	Ohrozenia
- Vytvárať príležitosti pre zamestnávanie osôb so ZZ v spolupráci so samosprávou, štátnou správou, podnikateľskými subjektami, so sociálnymi podnikmi, APZ - Zvyšovanie vedomostí a zručností zamestnancov pri práci so špecifickými cieľovými skupinami osôb so ZZ, workshopy, supervízie pre zamestnancov, priestor pre odbornú prax študentov, zapájanie dobrovoľníkov - Doplniť absentujúce SS pre osoby so ZZ (ZPB, ŠZ) - Realizovať osvetovo inkluzívne aktivity na miestnej úrovni, inkluzívne ihriská - Vzdelávať deti na ZŠ o potrebách osôb so ZZ	- Rezortný prístup – neprepojenosť systémov, absencia nadrezortného prístupu - Zhoršujúce sa psychické zdravie rodičov detí so ZZ - Časté legislatívne zmeny, nedostatočné legislatívne nástroje pokrývajúce potreby osôb so ZZ (súbeh OA a PnO) - Nízky sociálny status zamestnancov v SS, nedostatok odborného personálu (opatrovateľov) - Nedostatočný príjem (dôchodky) prijímateľov SS, nárast pohľadávok, zadlženosť, exekučné konania, obmedzené možnosti uspokojovania osobných potrieb a záujmov prijímateľov SS - Nerozvinuté komunitné SS - Nízka podpora a záujem verejnosti pomôcť ľuďom so ZZ, školy nechcú prijímať deti so zdravotným postihnutím - Nedostatočné zdravotnícke služby – absencia lekárov, dlhé čakacie doby u odborných lekárov (klinický psychiater, psychológ), nedostupná lekárska stomatochirurgická starostlivosť pre deti so ZZ

Zdroj: PSK Osoby so zdravotným znevýhodnením, Vlastné spracovanie, 2023

18.4 Osoby v nepriaznivej sociálnej situácii

Tabuľka 95 SWOT Analýza - Osoby v nepriaznivej sociálnej situácii

Silné stránky	Slabé stránky
- Dobrá spolupráca s neverejnými poskytovateľmi SS, s lekármi (pre ĽBD Nitra), vytvorený systém partnerstva - Sociálne služby KI pre ĽBD pokryté terénymi a ambulantnými aj pobytovými službami (Nitra, KN . nocľaháreň, útulok) - Potravinová pomoc pre ľudí ohrozených sociálnym vylúčením - Komunitné centrá v obciach - Sociálne služby dostatočne riešia potreby obyvateľov UA (nocľaháreň, útulok), ubytovanie, podpora bývania v nájmoch, NDC pre deti UA - Profesionalita a odbornosť zamestnancov pracujúcich s týmito cieľovými skupinami - Stabilné terénne a ambulantné SS KI pre osoby ohrozené závislosťami - Stabilné terénne a ambulantné SS KI pre MRK, mobilné poriadkové občianske služby na podporu obyvateľov MRK - Podpora bývania pre osoby ohrozené sociálnym vylúčením – Housing first, poskytnutie 3izbového bytu pre mladých dospelých v rámci SS – podpora samostatného bývania	- Chýbajú organizácie pracujúce s MRK (problémové správanie rómskych detí, nedostatočná motivácia obyvateľov MRK na spoluprácu a zmenu) - Nedostatok finančných zdrojov pre sociálnu oblasť a z toho vyplývajúci nezáujem obcí riešiť SS pre skupiny obyvateľov ohrozených sociálnym vylúčením - Absencia prepojenia sociálnych a zdravotných služieb v SS (absencia špecializovaných SS pre klientov s psychiatrickou diagnózou, sektorový prístup) - Majoritná spoločnosť prejavuje odpor, petície pri zriaďovaní SS pre zraniteľné skupiny občanov (MRK, ĽBD, osoby so závislosťami) - Absencia mapovania a definovania potrieb tzv. neviditeľných skupín (odchovanci detských domovov, osoby po ukončení výkonu trestu odňatia slobody, obchodovanie s ľuďmi, sexbiznis)
Príležitosti	Ohrozenia
- Vzdelávať sa – personál v otázkach závislostí, príprava budúcich profesionálov - Prehodnotiť systém vzdelávania v sociálnej práci vo vzťahu k špecializácii sociálnych pracovníkov a doriešiť systém celoživotného vzdelávania - Podporovať prístupy s komplexným riešením potrieb klientov s viacnásobnými sociálno-patologickými problémami - Rozvíjať osvetu vo vzťahu k cieľovým skupinám ohrozených sociálnym vylúčením (práca už na školách, škôlkach) - Zamerať sa na sociálnu prácu s tzv. „neviditeľnými skupinami“ - Aktivizovať a začleňovať na trh práce cudzincov, zástupcov MRK. - Vytvárať podmienky pre začleňovanie detí z MRK prostredníctvom voľnočasových aktivít.	- Nefungujúci systém zdravotnej starostlivosti vo vzťahu k osobám ohrozeným sociálnym vylúčením - Zvyšujúci sa počet a znižujúci sa vek užívateľov návykových látok (alkohol u mladistvých 12-15 rokov, gambling) - Nedostatočná spolupráca so súdmi, so školami, s rodičmi a úradmi pri mladistvých so závislosťami) - Nedostatočné mzdové ohodnotenie, „strácajú“ sa dobrí zamestnanci, strata motivácie zamestnancov v službách KI - Agresia detí medzi sebou, šikana - Riešia sa dôsledky, nie príčiny problémov - Sektorové prístupy – absencia multidisciplinárnych tímov a spolupráce
Zdroj: PSK Osoby v nepriaznivej sociálnej situácii, Vlastné spracovanie, 2023	

18.5 Výstupy z prioritizácie silných stránok, slabých stránok, príležitostí a ohrození z platformy Consider.it

CIEĽOVÁ SKUPINA SENIORI

V rámci cieľovej skupiny seniori, užívatelia platformy považovali za najsilnejšiu stránku takmer úplnú bezbariérovosť v ZSS v okrese Nové Zámky a tiež celkovú kvalitu sociálnych služieb pre seniorov. Naopak, za najslabšie stránky považovali nedostatok rôznych druhov sociálnych služieb a vysokú mieru fluktuácie zamestnancov v ZSS pre seniorov, ktorá je podľa niektorých spôsobená nedostatočným finančným ohodnotením, nízkymi požiadavkami na vzdelanie a celkovou neatraktivitou profesie v spoločnosti. Za príležitosť, ktorá by viedla k pozitívnej zmene považovali zvýšenie finančného ohodnotenia zamestnancov sociálnych služieb, podporu ich celoživotného vzdelávania, rovnako ako podporu dobrovoľníctva a debarierizovanie verejných priestorov. Ohrozením, podľa užívateľov, aj naďalej ostane starnutie populácie, nedostatočné financovanie sociálnych služieb pre seniorov a zvyšujúce sa nároky prevádzkovania zariadení sociálnych služieb.

CIEĽOVÁ SKUPINA OSOBY SO ZDRAVOTNÝCH POSTIHNUTÍM

Medzi najsilnejšie stránky cieľovej skupiny osoby so zdravotným postihnutím, podľa vyjadrených názorov cez platformu Consider.it patria kvalitné sociálne služby pre OZZ s poruchami autistického spektra ale tiež kvalifikovanosť personálu a spolupráca s rôznymi inštitúciami (ÚPSVR SR, školy, obce, rodiny a cirkvi). Najslabšími stránkami je opäť nedostatočné personálne zabezpečenie a nedostatok finančných príspevkov na motiváciu a zvyšovanie počtu zamestnancov, ale tiež nedostatočná kvalita sociálnych služieb v oblasti prevádzkovaných štandardov kvality a absencia špecializovaných služieb zameraných na detskú populáciu. Ako príležitosti vidia zvyšovanie vedomostí a zručností zamestnancov pri práci so špecifickými cieľovými skupinami OZZ a doplnenie absentujúcich SS pre osoby so zdravotným znevýhodnením, ako napríklad zariadenia podporného bývania a špecializované zariadenia. Niekoľko respondentov považuje za najväčšie ohrozenia tejto cieľovej skupiny práve nedostatok odborného personálu, resp. opatrovateľov a časté legislatívne zmeny a zároveň nedostatočné legislatívne nástroje pokrývajúce potreby osôb so zdravotným znevýhodnením.

CIEĽOVÁ SKUPINA RODINY S DEŤMI

K silným stránkam cieľovej skupiny rodiny s deťmi sa spomedzi všetkých cieľových skupín vyjadrilo najmenej respondentov, pričom za najsilnejšie stránky označili poskytovanie pomoci rodinám, resp. poskytnutie základných životných potrieb a nevyhnutného bývania na určitý čas (v intervenčnom bývaní MsÚ Topoľčany) a finančnej pomoci. A rovnako považovali za dôležitú silnú stránku, že niektorí poskytovatelia ambulantných služieb pre rodiny s deťmi poskytujú komplexné služby v oblasti psychologického, právneho a sociálneho poradenstva. Naopak za slabé stránky považovali absenciu multidisciplinárneho prístupu v službách pre rodiny s deťmi a nedostatok ambulantných a terénnych sociálnych služieb pre rodiny s deťmi.

Z hľadiska analýzy príležitostí, do ktorej sa zapojil jeden respondent, je najdôležitejšie posilniť sociálno-ekonomický status rodiny a rozšíriť kapacitu reedukačných, resocializačných zariadení a centier pre deti a rodiny. Z hľadiska ohrození, je najväčším ohrozením cieľovej skupiny rodiny s deťmi nárast sociálno-patologických javov (ako napr. nárast rozvodovosti, zvyšujúci sa počet sociálne odkázaných rodín, negatívny

vpływ sociálnych sietí a s tým spojený nárast kyber-šikany a zvýšený výskyt užívania návykových a omamných látok).

CIEĽOVÁ SKUPINA OSOBY V NEPRIAZNIVEJ SOCIÁLNEJ SITUÁCII

Z prioritizácie silných stránok cieľovej skupiny osôb ohrozených sociálnym vylúčením, resp. osôb v nepriaznivej sociálnej situácii, uviedli ako silné stránky s najvyššou prioritou – profesionalita a odbornosť zamestnancov pracujúcich s touto cieľovou skupinou, pokrytie sociálnych služieb krízovej intervencie pre ľudí bez domova terénny, ambulantnými a pobytovými zariadeniami a to najmä v okrese Nitra a Komárno. Rozdelenie preferencií pri prioritizovaní slabých stránok bolo relatívne rovnomerné. Za najdôležitejšie slabé stránky považovali respondenti nedostatok finančných zdrojov pre sociálnu oblasť a z toho vyplývajúci nezáujem obcí riešiť sociálne služby pre skupiny obyvateľov ohrozených sociálnym vylúčením a absenciu mapovania a definovania potrieb tzv. neviditeľných skupín, t.j. odchovancov detských domovov, osôb po ukončení výkonu trestu odňatia slobody a ľudí v sexbiznise. Za najdôležitejšie príležitosti pre zlepšenie situácie tejto cieľovej skupiny považovali respondenti nutnosť vzdelávať personál v otázkach závislostí a pripravovať budúcich profesionálov a tiež podporiť prístupy s komplexným riešením potrieb klientov s viacnásobnými sociálno-patologickými problémami. Ohrozeniami s najvyššou prioritou boli nedostatočné mzdové ohodnotenia zamestnancov, „strácanie dobrých zamestnancov“ spôsobené stratou motivácie pracovať v službách krízovej intervencie a agresia detí medzi sebou a výskyt šikany.

19 Stromy problémov podľa cieľových skupín

19.1 Seniori

Schéma 2 Seniori – Strom problémov č.1

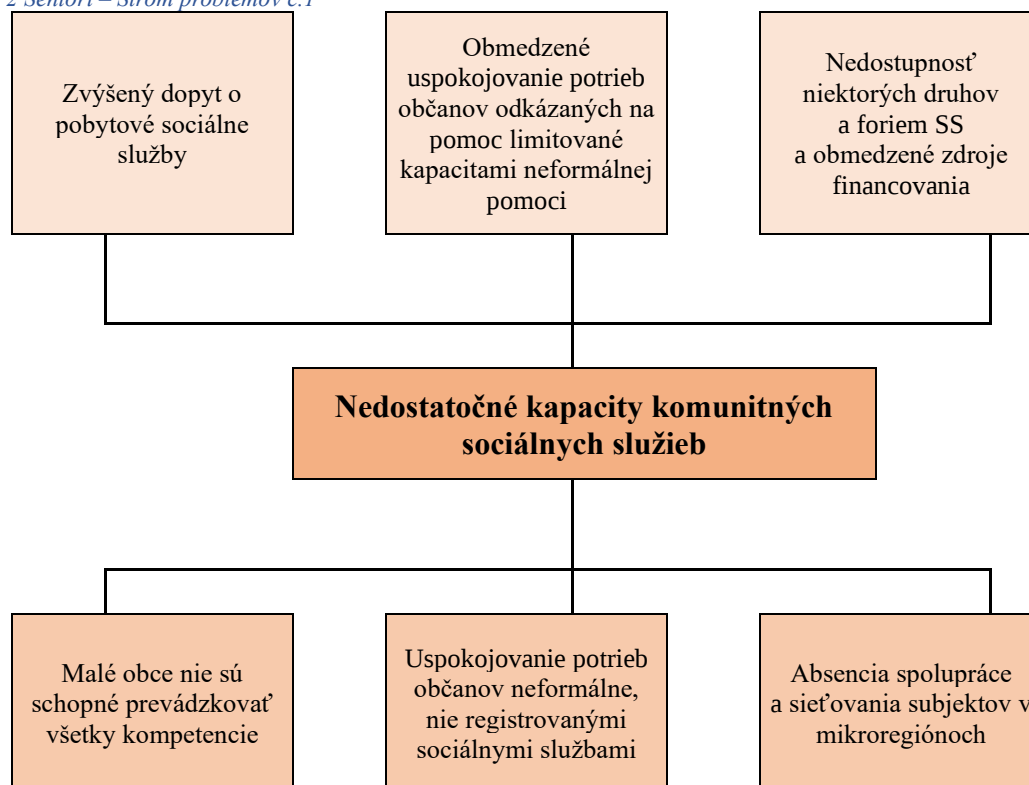
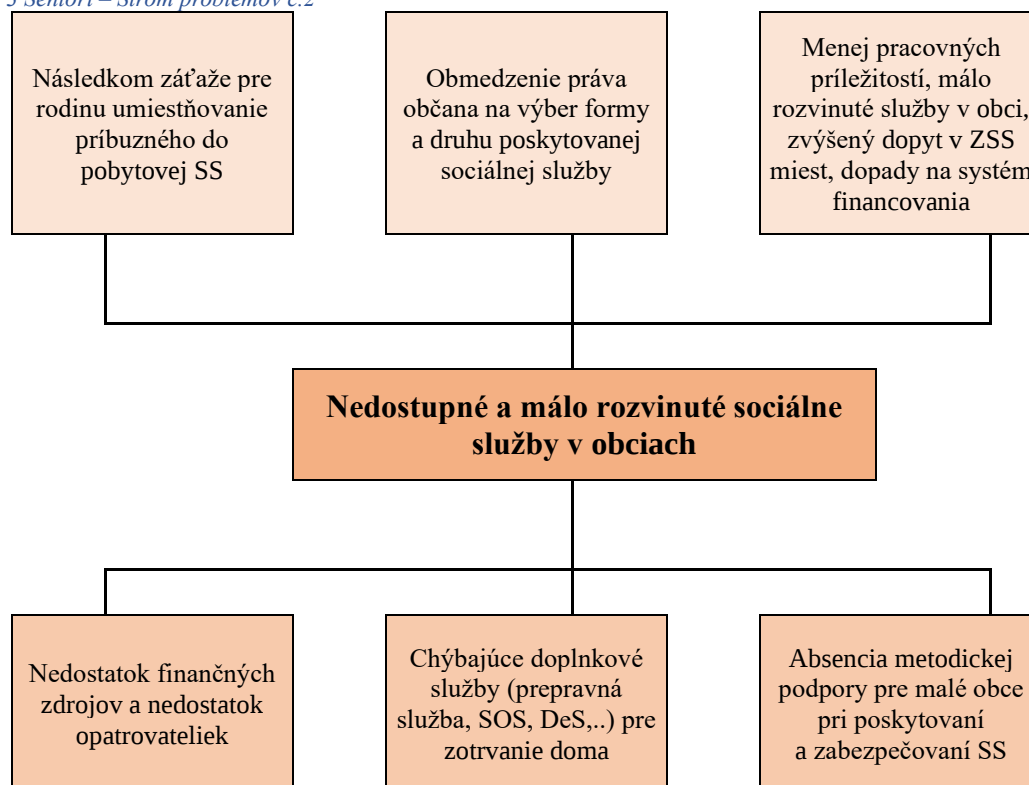
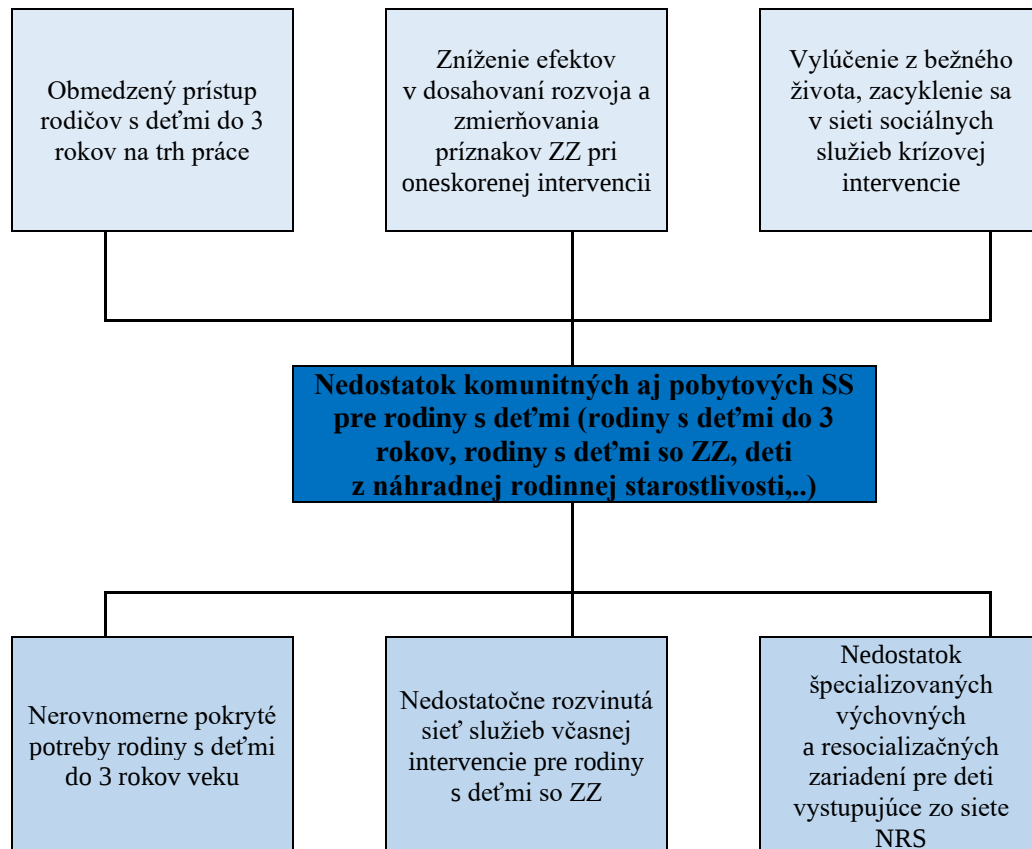

Schéma 3 Seniori – Strom problémov č.2

19.2 Rodiny s deťmi

Schéma 4 Rodiny s deťmi – Strom problémov

19.3 Osoby so zdravotným postihnutím

Schéma 5 Osoby so zdravotným postihnutím – Strom problémov č.1

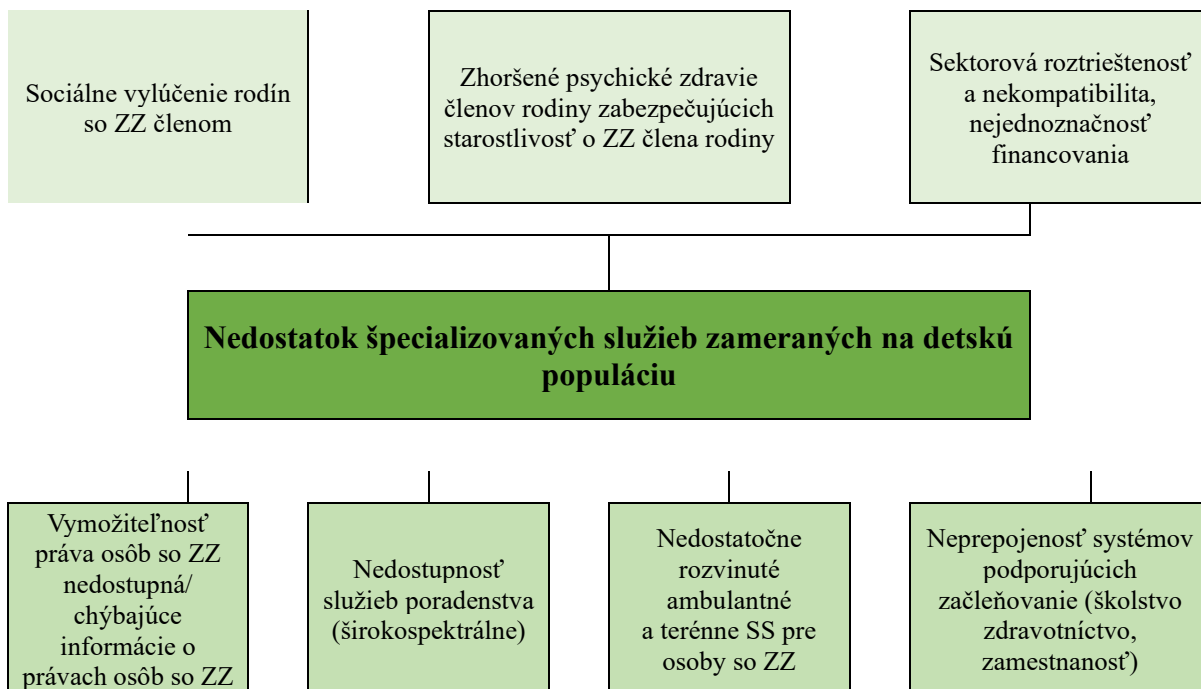
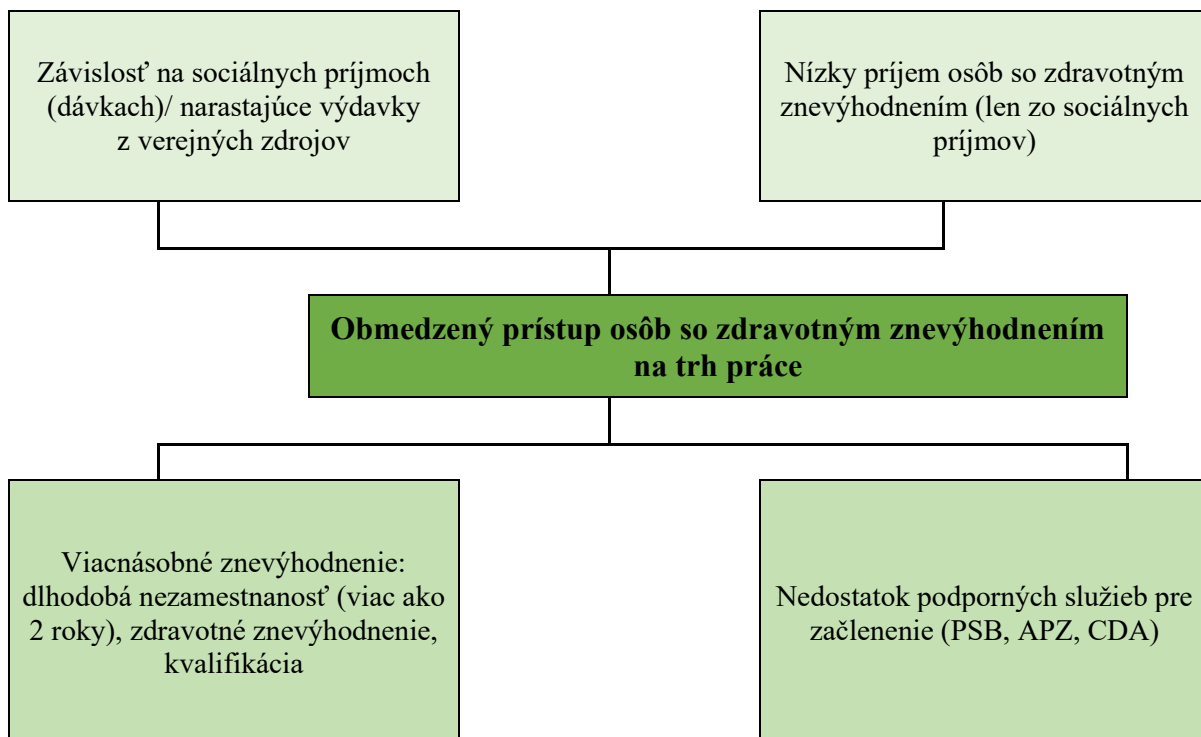
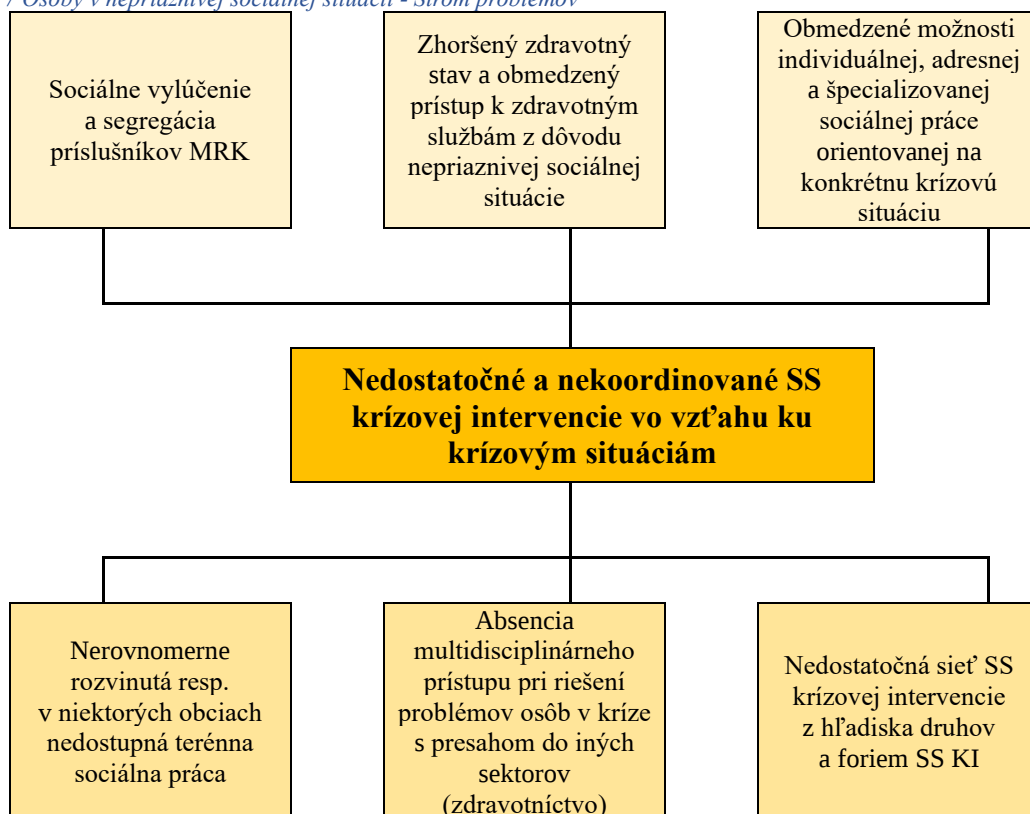

Schéma 6 Osoby so zdravotným postihnutím - Strom problémov č.2

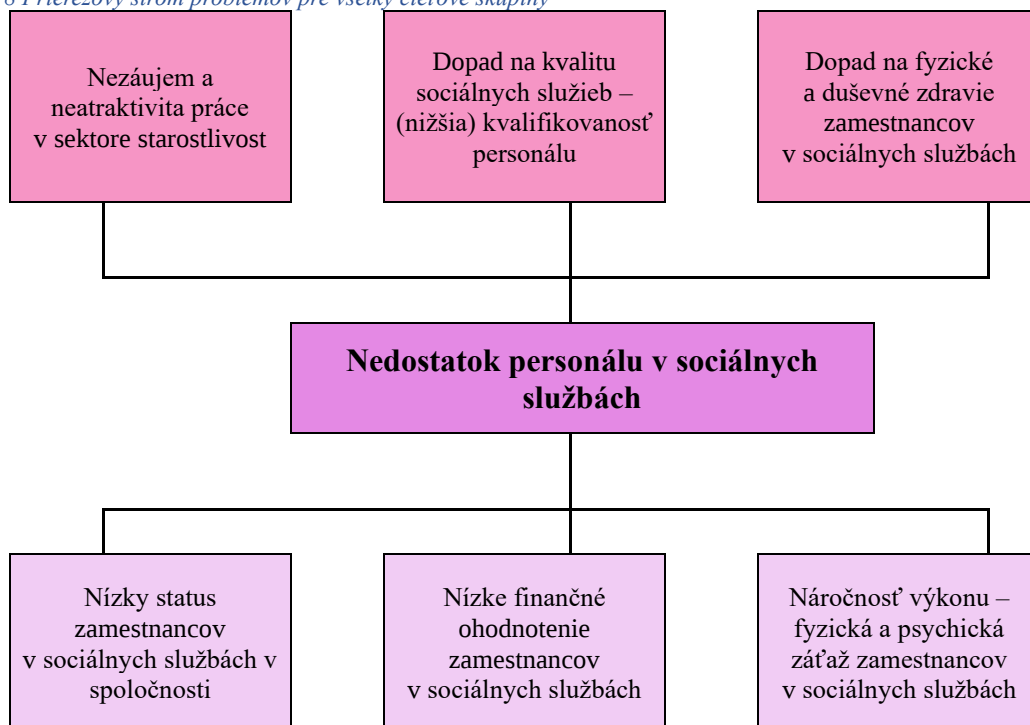
19.4 Osoby v nepriaznivej sociálnej situácii

Schéma 7 Osoby v nepriaznivej sociálnej situácii - Strom problémov

19.5 Prierezové problémy pre všetky cieľové skupiny

Schéma 8 Prierezový strom problémov pre všetky cieľové skupiny

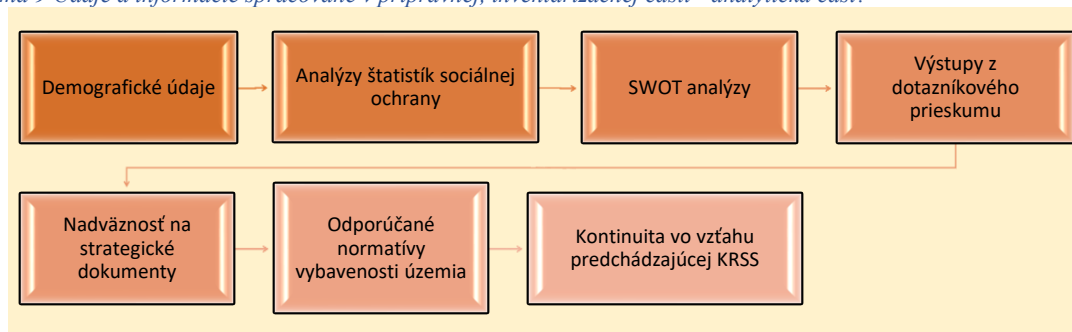

STRATEGICKÁ ČASŤ

20 Východiská pre návrh strategickej časti

Pri návrhu strategickej časti sa vychádzalo z nasledovných údajov a informácií spracovaných v prípravnej, inventarizačnej – analytickej časti:

Schéma 9 Údaje a informácie spracované v prípravnej, inventarizačnej časti - analytickej časti.

Zdroj: Vlastné spracovanie, 2023

Strategická časť KRSS v regióne NSK sa opiera o výsledky analytickej časti a následne vo vízii definuje očakávanú kľúčovú zmenu, ktorá má byť dosiahnutá realizáciou KRSS a kľúčovými úlohami, ktoré je potrebné realizovať na dosiahnutie želanej zmeny. Vízia je ako východisko KRSS v regióne NSK na obdobie 2024 – 2031.

21 Vízia

Vízia v rámci KRSS v regióne NSK na obdobie 2024 – 2031 načrtáva predstavu o budúcom smerovaní sociálnych služieb na území NSK. Odpovedá na otázku: Kam sa chceme dostať? Čo by sme mali robiť?

Vízia sa tvorila za participácie aktérov procesu v rámci jednotlivých pracovných skupín, z ktorých sa vytvorila vízia definujúca, aké sociálne služby očakávame v roku 2030.

Kľúčovou zmenou má byť rozvoj komunitných služieb, zotrvanie čo najdlhšie v prirodzenom rodinnom prostredí, s rovnakými príležitosťami pre každého jednotlivca a s rovnakým prístupom ku každému jednotlivcovi. Vízia kladie dôraz na komplexnosť služieb – integrovaný a individuálny prístup, podporujúci svojpomoc a motiváciu k účasti a prijatiu zodpovednosti za svoj život a rozhodnutia.

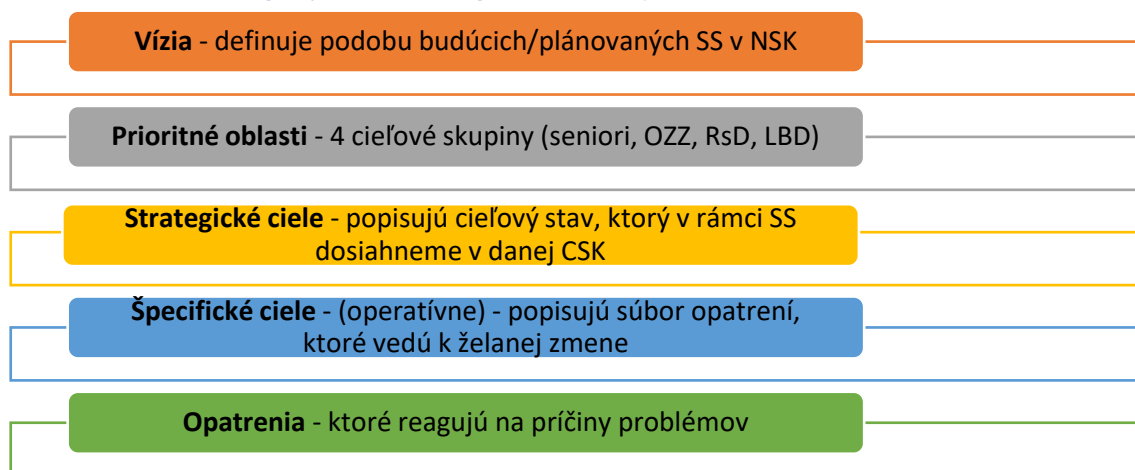
Schéma 10 Vízia pre sociálne služby a vízie pre jednotlivé cieľové skupiny.

Vízia pre sociálne služby	Kvalitné, komplexné a dostupné sociálne služby podporujúce život v komunite poskytované v súlade s reálnymi potrebami komún
Seniori	Kvalitné sociálne služby pre seniorov dostupné v čase a mieste, podporujúce dôstojné starnutie v prirodzenom rodinnom prostredí
Osoby so zdravotným znevýhodnením	Rovnaké príležitosti pre osoby so ZZ a ich plnohodnotná účasť na živote komunity, s podporou komplexných, dostupných, na mieru šitých sociálnych služieb
Rodiny s deťmi	Komplexné služby podporujúce rodinu, s prevahou služieb poskytovaných v komunite, čo najviac podobných životu v rodine
Osoby v nepriaznivej sociálnej situácii	Sociálne služby podporujúce zvýšenie kvality života osôb v nepriaznivej SS, podporujúce svojpomoc a motiváciu k účasti a prijatiu zodpovednosti za svoj život a rozhodnutia

Zdroj: Vlastné spracovanie, 2023

22 Schéma štruktúry strategickej časti KRSS v regióne NSK na roky 2024 – 2031

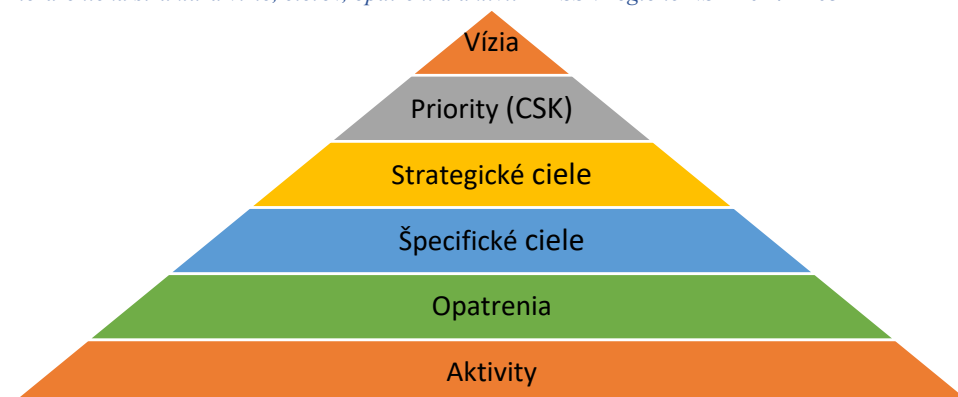
Schéma 11 Štruktúra strategickej časti KRSS v regióne NSK na roky 2024 – 2031.

Zdroj: Vlastné spracovanie, 2023

KRSS v regióne NSK na roky 2024 – 2031 má navrhnutých 5 strategických cieľov (pre každú cieľovú skupinu 1 strategický cieľ a 1 spoločný prierezový cieľ); 15 špecifických cieľov a 41 opatrení. V rámci akčných plánov budú k opatreniam rozpracované konkrétne aktivity na realizáciu opatrení a cieľov.

Schéma 12 Hierarchická štruktúra vízie, cieľov, opatrení a aktivít KRSS v regióne NSK 2024 - 2031

Zdroj: Vlastné spracovanie, 2023

Schéma 13 Vízia pre sociálne služby v regióne NSK na roky 2024 – 2031

Vízia: Kvalitné, komplexné a dostupné sociálne služby podporujúce život v komunite poskytované v súlade s reálnymi potrebami komunit

Štruktúra cieľov a opatrení:

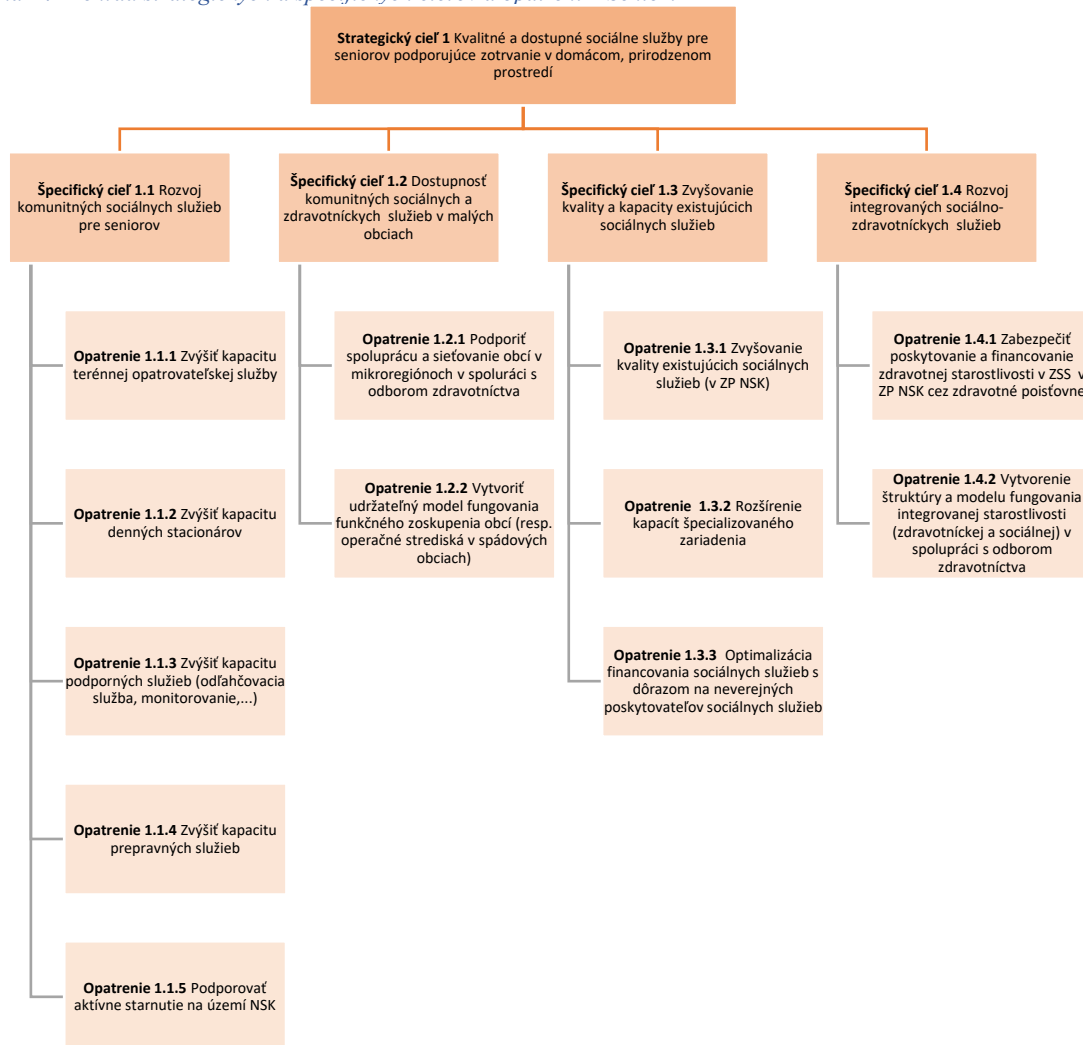
Tabuľka 96 Štruktúra cieľov a opatrení

CSK: Seniori			CSK: Osoby so zdravotným znevýhodnením			CSK: Rodiny s deťmi			CSK: Osoby v nepriaznivej sociálnej situácii			Prierezový cieľ		
SC 1: Kvalitné a dostupné sociálne služby pre seniorov podporujúce zotrvanie v domácom, prirodzenom prostredí	ŠC 1.1	O 1.1.1	SC 2: Podpora začleňovania osôb so zdravotným znevýhodnením do bežného života komunity	ŠC 2.1	O 2.1.1	SC 3: Komplexné sociálne služby pre rodiny s deťmi v komunite	ŠC 3.1	O 3.1.1	ŠC 4.1	O 4.1.1	SC 5: Kvalitné sociálne služby s dôrazom na rozvoj ľudských zdrojov	ŠC 5.1	O 5.1.1	
		O 1.1.2			O 2.1.2			O 3.1.2		O 4.2.2			O 5.1.2	
		O 1.1.3			O 2.1.3			O 3.2.1		O 4.2.3			O 5.2.1	
		O 1.1.4			ŠC 2.2	O 2.2.1		O 3.2.2		O 4.2.1			O 5.2.2	
		O 1.1.5				O 2.2.2		O 3.3.1		O 4.2.2			O 5.2.3	
	ŠC 1.2	O 1.2.1				O 2.2.3		O 3.3.2	ŠC 4.2	O 4.3.1		ŠC 5.3	O 5.3.1	
		O 1.2.2				O 2.2.4				O 4.3.2			O 5.3.2	
		O 1.3.1								O 4.3.3			O 5.3.3	
	ŠC 1.3	O 1.3.2							ŠC 4.3	O 4.3.4				
		O 1.3.3												
	ŠC 1.4	O 1.4.1												
		O 1.4.2												

23 Prehľad strategických a špecifických cieľov a opatrení

23.1 Seniori

Schéma 14 Prehľad strategických a špecifických cieľov a opatrení – Seniori

Tabuľka 97 ŠC 1.1 Rozvoj komunitných sociálnych služieb pre seniorov (opatrenia a aktivity)

Strategický cieľ 1: Kvalitné a dostupné sociálne služby pre seniorov podporujúce zotrvanie v domácom prirodzenom prostredí	
Špecifický cieľ 1.1	Rozvoj komunitných sociálnych služieb pre seniorov
Merateľný ukazovateľ	Podiel prijímateľov SS v domácom prostredí/ k prijímateľom SS v pobytových CP a TP formách/1000 obyvateľov 65+
Krátky popis	V celoročných pobytových SS (ZPS, ŠZ, DSS) bolo v roku 2022 umiestnených v NSK 7844 prijímateľov, kým ambulantné a terénne sociálne služby v NSK sa poskytujú 2028 prijímateľom SS. Poskytovanie komunitných SS je ekonomicky efektívnejšie a aj pre odkázaného občana prijateľnejšie.
Opatrenia, ktoré zabezpečia naplnenie cieľa	O 1.1.1 Zvýšiť kapacitu terénnej opatrovateľskej služby
	O 1.1.2 Zvýšiť kapacitu denných stacionárov
	O 1.1.3 Zvýšiť kapacitu podporných služieb (odľahčovacia služba, monitorovanie potreby pomoci,...)
	O 1.1.4 Zvýšiť kapacitu prepravných služieb
Opatrenie 1.1.1	Zvýšiť kapacitu terénnej opatrovateľskej služby

Merateľný ukazovateľ	Podiel hodín poskytnutej OSL/počet obyvateľov 65+/1000 obyvateľov NSK
Krátky popis	Index starnutia v NSK je na úrovni 134,91, kým SR má 110,95. Počet obyvateľov NSK vo veku 65+ je 130 543, čo predstavuje 19,5 % z celkového počtu obyvateľov NSK. Starnutie obyvateľstva vytvára tlak na potrebu sociálnych a zdravotníckych služieb. Zo SWOT analýzy vyplýva nedostatok kapacít terénnej opatrovateľskej služby (aj vo večerných hodinách). NSK na základe odporúčaných noriem má mať kapacitu OSL cca 6500. Podľa údajov z IS SoS MPSVR SR je počet prijímateľov 1396. OSL poskytuje 136 PoSS, z toho 101 verejných (obce/mestá) a 35 neverejných poskytovateľov OSL.
Predpokladané obdobie realizácie	2024 - 2031
Partneri pre implementáciu	G: mestá a obce (Cabaj-Čápor, Svätoplukovo, Mojmirovce, Veľká Dolina, Štefanovičová, Poľný Kesov, Ivanka pri Nitre, Branč) P: NSK
Aktivity pre naplnenie opatrenia	A 1.1.1.1 Poskytovanie metodologickej a finančnej podpory NSK pre malé obce na podporu rozvoja OSL A 1.1.1.2 Zabezpečenie poskytovania "zdieľaných" služieb (funkčné zoskupenia obcí) pre poskytovanie OSL pre viacero obcí A 1.1.1.3 Spolupráca so zdravotníckymi školami pri získavaní a motivovaní mladých ľudí pre výkon OSL
Predpokladaná výška FP a zdroje	BV: 1 008 000€/ročne; 50 % EŠIF; 50 % rozpočty samospráv
Previazanosť na iné strategické dokumenty	NP RSS do 2030: NP 3 :Podpora prepájania SS a neformálnej (rodinnej) starostlivosti PHSR NSK do 2030: Rozvoj smart SaZS s dôrazom na komplexnosť riešení a výsledok, sociálne začlenenie znevýhodnených osôb
Opatrenie 1.1.2	Zvýšiť kapacitu denných stacionárov
Merateľný ukazovateľ	Počet miest v DS/ na 1000 obyvateľov 65+
Krátky popis	Zo SWOT analýzy vyplýva nedostatok ambulantných služieb a aj v rámci dotazníkového prieskumu si obyvatelia v prípade odkázanosti na pomoc želajú zostať v domácom prostredí a uprednostňujú terénne a ambulantné SS. V roku 2022 podľa IS SoS MPSVR SR je počet prijímateľov SS v denných stacionároch len 320. Na území NSK poskytuje SS v dennom stacionári 14 poskytovateľov v okresoch KN,LV,NZ , NR a Šaľa. Uvedený druh ambulantnej SS nie je dostupný v okresoch ZM, TO. Predpokladá sa, že minimálnu resp. ľahkú mieru závislosti na pomoci má cca 4000 seniorov vo veku 65 - 75 rokov v NSK
Predpokladané obdobie realizácie	2024 - 2031
Partneri pre implementáciu	G: mestá a obce (Jelenec), Diecézna charita P: NSK
Aktivity pre naplnenie opatrenia	A 1.1.2.1 Prieskum potrieb a záujmu o uvedený druh služby v obciach NSK A 1.1.2.2 Vytýpovanie vhodných lokalít a objektov pre výstavbu a zriadenie DS A 1.1.2.3 Zabezpečenie finančných zdrojov na výstavbu/rekonštrukciu z EŠIF/POaO A 1.1.2.4 Registrácia služieb DS s predpokladanou kapacitou 2 x 20 miest
Predpokladaná výška FP a zdroje	KV: 2 x 360 000 € (POaO) BV: 75 000€/ročne/20 miest (rozpočty samospráv + úhrada)
Previazanosť na iné strategické dokumenty	NP RSS do 2030: NP 3: Podpora prepájania SS a neformálnej (rodinnej) starostlivosti

	PHSR NSK do 2030: Rozvoj smart SaZS s dôrazom na komplexnosť riešení a výsledok, sociálne začlenenie znevýhodnených osôb
Opatrenie 1.1.3	Zvýšiť kapacitu podporných služieb
Merateľný ukazovateľ	Minimálne 1 podporná služba z každého druhu v okrese
Krátky popis	V rámci podporných služieb, ktoré umožnia zotrvať čo najdlhšie v domácom prostredí v NSK poskytuje SS požičiavanie pomôcok 8 poskytovateľov, z ktorých 3 pokrývajú územie NSK a 4 v mieste pôsobenia (Nitra, Kalná nad Hronom, Šurany, Topoľčany). Podpornú službu monitorovanie a signalizácia potreby pomoci poskytuje 6 poskytovateľov v NSK, z toho 2 s pôsobnosťou pre NSK a 4 s miestnou pôsobnosťou (Kalná nad Hronom, KN, TO, Vráble). V registri v IS SoS MPSVR SR sa za rok 2022 uvádza, že odľahčovacia služba bola poskytnutá 12 prijímateľom SS. Pritom uvedená služba je dôležitá pri zabezpečovaní starostlivosti neformálnymi opatrovateľmi, ktorí poberajú peňažný príspevok na opatrovanie.
Predpokladané obdobie realizácie	2024 - 2031
Partneri pre implementáciu	G: NSK P: obce, mestá a neverejní poskytovatelia SS
Aktivity pre naplnenie opatrenia	A 1.1.3.1 Zvýšenie osvedy o možnosti a dostupnosti podporných služieb podporujúcich zotrvávanie v domácom prostredí A 1.1.3.2 Zabezpečenie rovnomerného pokrytia podpornými službami v rámci NSK (aj v okresoch ZM a SA) A 1.1.3.3 Rozšírenie kapacít odľahčovacej služby a definovanie podmienok dostupnosti
Predpokladaná výška FP a zdroje	32 000€/ročne FPP (30 000€/10miest/ročne/pobyťová SS; 2 000€/ročne/200hodín/ OSL) obce 60 %; 40 % NSK
Previazanosť na iné strategické dokumenty	NP RSS do 2030: NP 3: Podpora prepájania SS a neformálnej(rodinnej) starostlivosti PHSR NSK do 2030: Rozvoj smart SaZS s dôrazom na komplexnosť riešení a výsledok, sociálne začlenenie znevýhodnených osôb
Opatrenie 1.1.4	Zvýšiť kapacitu prepravných služieb
Merateľný ukazovateľ	Dostupnosť prepravnej služby časová do 20 minút ; Vytvorená sieť integrovanej sociálnej prepravy
Krátky popis	V rámci podporných služieb významnou službou je aj prepravná služba, ktorá je podľa registra IS SoS MPSVR SR poskytovaná 23 poskytovateľmi. Z toho 10 poskytovatelia majú pôsobnosť v celom NSK, v okrese LV - 1 poskytovateľ, KN - 4, NZ - 3 (z toho 2 s pôsobnosťou v obciach Pribeta a Dvory nad Žitavou), TO -, NR - 1, SA - 1. V okrese ZM nie je registrovaná žiadna prepravná služba.
Predpokladané obdobie realizácie	2024 - 2031
Partneri pre implementáciu	G: NSK P: obce (Goliano, Veľký Cetín, Vinodol, Malé Chyndice, Lúčnica nad Žitavou, Tajná, Malý Lapáš, Cabaj Čápor, Mojmírovce, Svätoplukovo, Poľný Kesov, Ivanka pri Nitre, Branč, Jelšovce) mestá a neverejní poskytovatelia SS
Aktivity pre naplnenie opatrenia	A 1.1.4.1 Zmapovanie dostupnosti prepravnej služby (sociálny taxík v regióne) A 1.1.4.2 Zriadenie a registrácia SS prepravná služba vo vytýpaných obciach A 1.1.4.3 Zriadenie integrovanej sociálnej dopravy

Predpokladaná výška FP a zdroje	560 000€; (A 1.1.4.2); 320 000 (A 1.1.4.3)/ EŠIF
Previazanosť na iné strategické dokumenty	NP RSS do 2030: NP 3 :Podpora prepájania SS a neformálnej (rodinnej) starostlivosti PHSR NSK do 2030: Rozvoj smart SaZS s dôrazom na komplexnosť riešení a výsledok, sociálne začlenenie znevýhodnených osôb
Opatrenie 1.1.5	Podporovať aktívne starnutie na území NSK
Merateľný ukazovateľ	Počet starších osôb zapojených do komunitných aktivít v rámci medzigeneračnej výmeny a spolupráce
Krátky popis	WHO (SZO) definovala aktívne starnutie ako proces optimalizácie príležitostí pre zdravie, participáciu a bezpečnosť s cieľom podporiť kvalitu života ľudí v priebehu ich starnutia. Významnými faktormi podmieňujúcimi predpoklady pre aktívne a úspešné starnutie sú intenzita osobných kontaktov starších ľudí; digitálna gramotnosť starších ľudí ako predpoklad ich prístupu ku kvalitným informáciám, tovarom a službám, k zamestnaniu a pod. V rámci aktívneho starnutia je dôležitá ich politická a občianska angažovanosť či participácia v spoločensky prospešných činnostiach.
Predpokladané obdobie realizácie	2024 - 2031
Partneri pre implementáciu	G: NSK P: obce, mestá , MVO, dobrovoľnícke centrá, školy
Aktivity pre naplnenie opatrenia	A 1.1.5.1 Podpora medzigeneračnej komunitnej výmeny a spolupráce formou starostlivosti starších ľudí o maloletých či o osoby odkázané na pomoc inej osoby v komunite, aj v rámci dobrovoľníckej činnosti A 1.1.5.2 Podpora denných centier a iných organizácií pri organizovaní umeleckých, vzdelávacích, rekreačných a športových aktivít
Predpokladaná výška FP a zdroje	A 1.1.5.1 5000 €/ročne ESF A 1.1.5.2 výška FP na činnosť denných centier + 10 % rozpočty samospráv
Previazanosť na iné strategické dokumenty	Národný program aktívneho starnutia na roky 2021 – 2030 Časť 4.5 Podpora spoločenskej participácie a začlenenia starších ľudí; Cieľ 1 – Aktívna účasť starších ľudí na živote komunity a podpora medzigeneračnej komunitnej výmeny
Zdroj: Vlastné spracovanie, 2023	

Tabuľka 98 ŠC 1.2 Dostupnosť komunitných sociálnych a zdravotníckych služieb aj v malých obciach (opatrenia a aktivity)

Špecifický cieľ 1.2	Dostupnosť komunitných sociálnych a zdravotníckych služieb aj v malých obciach
Merateľný ukazovateľ	Počet malých obcí zapojených do spolupráce; model fungovania funkčného zoskupenia obcí za účelom plnenia úloh v oblasti dlhodobej starostlivosti.
Krátky popis	V NSK z 354 obcí 194 má menej ako 1000 obyvateľov, čo je viac ako polovica obcí. Dňa 17.5.2023 sa uskutočnila fókusová skupina so zástupcami obcí do 1 000 obyvateľov. Hlavné problémy, ktoré starostovia pomenovali: nedostupnosť OSL z dôvodu nedostatku personálu v malých obciach a taktiež neschopnosť plniť všetky zákonom definované úlohy v oblasti dlhodobej starostlivosti z dôvodu nedostatočných finančných zdrojov. Bola tiež identifikovaná nízka úroveň medzi-obecnej spolupráce v oblasti sociálneho rozvoja.
Opatrenia, ktoré zabezpečia naplnenie cieľa	O 1.2.1 Podporiť spoluprácu a sieťovanie obcí v mikroregiónoch v spolupráci s odborom zdravotníctva O 1.2.2 Vytvoriť udržateľný model fungovania funkčného zoskupenia obcí

Opatrenie 1.2.1	Podporiť spoluprácu a sieťovanie obcí v mikroregiónoch v spolupráci s odborom zdravotníctva
Merateľný ukazovateľ	Počet obcí zapojených do spolupráce a vytvorené FZO
Krátky popis	Malé obce nedokážu plniť všetky zákonom definované úlohy a poskytnúť alebo zabezpečiť občanom služby dlhodobej starostlivosti, na ktoré majú nárok podľa svojho výberu, čím sa stávajú SS pre občanov nedostupné. Riešením aj v zmysle platnej legislatívy je spolupráca obcí za účelom plnenia programov (aj podľa zákona o obecnom zriadení aj podľa zákona o SS). Za uvedeným účelom je potrebné, aby obce prirodzene a dobrovoľne vytvárali funkčné zoskupenia (operačné strediská v spádových obciach podľa návrhov v PHSR-SPR), aby dokázali reagovať na potreby obyvateľov v zoskupenom území a zároveň dokázali efektívnejšie využívať disponibilné finančné zdroje.
Predpokladané obdobie realizácie	2024 - 2031
Partneri pre implementáciu	G: NSK (odbor zdravotníctva a odbor sociálnych vecí) P: obce, mestá, RRA
Aktivity pre naplnenie opatrenia	A 1.2.1.1 Zmapovanie potrieb a možnosti spolupráce v oblasti sociálnej rozvoja A 1.2.1.2 Návrhy modelov spolupráce z hľadiska organizačného zabezpečenia(právne formy), personálneho a finančného zabezpečenia a udržateľnosti (aj na základe príkladov dobrej praxe v iných regiónoch)
Predpokladaná výška FP a zdroje	5 000 € (A 1.2.1.1); 30 000 € (A 1.2.1.2)
Previazanosť na iné strategické dokumenty	NP RSS do 2030: NP 3 :Podpora prepájania SS a neformálnej(rodinnej) starostlivosti PHSR NSK do 2030: Rozvoj smart SaZS s dôrazom na komplexnosť riešení a výsledok, sociálne začlenenie znevýhodnených osôb
Opatrenie 1.2.2.	Vytvoriť udržateľný model fungovania funkčného zoskupenia obcí (resp. operačné strediská v spádových obciach)
Merateľný ukazovateľ	Vytvorený a pilotne odskúšaný model fungovania FZO
Krátky popis	V malých obciach (zväčša do 1000 obyvateľov) nie je dostupná sociálna služba podľa potreby a výberu druhu služby. Napriek ustanoveniam §7 ods.(5) a § 20 zákona o obecnom zriadení a § 4 zákona o sociálnych službách je nízka úroveň medzi-obecnej spolupráce a obce potrebujú odbornú, metodickú podporu a koordináciu pri vytváraní modelov spolupráce. Aj v rámci IÚI a vytvárania SPR sa uvažuje pre účely naplnenia programov sociálneho rozvoja vytváranie "operačných stredísk so spádovými oblasťami", čo je detto ako sa uvažuje aj v návrhu KRSS a nazývame to funkčné zoskupenie obcí.
Predpokladané obdobie realizácie	2024 - 2031
Partneri pre implementáciu	G: NSK (odbor zdravotníctva a odbor sociálnych vecí) P: obce, mestá, RRA
Aktivity pre naplnenie opatrenia	A 1.2.2.1 Zmapovanie existujúcich, fungujúcich modelov spolupráce obcí za účelom plnenia úloh v sociálnej oblasti v regióne NSK, ako aj v iných regiónoch A 1.2.2.2 Výber vhodného a optimálneho modelu funkčného zoskupenia obcí za účelom plnenia úloh v oblasti dlhodobej starostlivosti A 1.2.2.3 Zabezpečenie finančných prostriedkov z EŠIF na pilotné overenie vytýpaného modelu
Predpokladaná výška FP a zdroje	5 000€ (A 1.2.2.1); 10 000€ (A 1.2.2.2); 10 000€ (A 1.2.2.3) + 200 000€ na pilotné overenie; 25 000€ NSK; 200 000€ EŠIF

Previazanosť na iné strategické dokumenty	NP RSS do 2030: NP 3 :Podpora prepájania SS a neformálnej(rodinnej) starostlivosti PHSR NSK do 2030: Rozvoj smart SaZS s dôrazom na komplexnosť riešení a výsledok, sociálne začlenenie znevýhodnených osôb
Zdroj: Vlastné spracovanie, 2023	

Tabuľka 99 ŠC 1.3 Zvyšovanie kvality a kapacity existujúcich sociálnych služieb (opatrenia a aktivity)

Špecifický cieľ 1.3	Zvyšovanie kvality a kapacity existujúcich sociálnych služieb
Merateľný ukazovateľ	Počet prijímateľov SS v ZSS /1000 obyvateľov 65+
Krátky popis	Analýza existujúcich SS v NSK poukazuje na nedostatočnú kapacitu hlavne špecializovaných ZSS. Kapacita ZPS podľa odporúčaných noriem v NSK má byť 3394, podľa IS SoS MPSVR SR v NSK v roku 2022 sa poskytovala SS v ZPS 3598 prijímateľom. Existujúce poradovníky (čakatelia) sú skôr dôsledkom nerozvinutých terénnych a ambulantných SS. V SZ sa v roku 2022 poskytovala 3238 prijímateľom, a DSS sa poskytovala 1306 prijímateľom, čo v celoročných pobytových SS predstavuje 8142 miest (62,4 miest v pobytovej SS/1000 obyv. NSK)
Opatrenia, ktoré zabezpečia naplnenie cieľa	O 1.3.1 Zvyšovanie kvality existujúcich sociálnych služieb O 1.3.2 Rozšírenie kapacít špecializovaného zariadenia O 1.3.3 Optimalizácia financovania sociálnych služieb s dôrazom na neverejných poskytovateľov sociálnych služieb
Opatrenie 1.3.1	Zvyšovanie kvality existujúcich sociálnych služieb
Merateľný ukazovateľ	Správa o dodržiavaní štandardov kvality poskytovanej SS
Krátky popis	Od novembra 2022 je účinný zákon o inšpekcii v sociálnych veciach, ktorého prílohou sú aj novelizované štandardy kvality sociálnych služieb. Výkon inšpekčnej činnosti poukazuje na nedostatky v kvalite poskytovaných sociálnych služieb (technické nedostatky - požiarne bezpečnosť, kvalifikovanosť personálu - dodržiavanie ZLP a pod.) Za účelom zabezpečenia kvality poskytovaných SS definovaných v štandardoch je potrebné, aby poskytovatelia SS uskutočnili revíziu spracovaných ŠKSS a uviedli do súladu s požiadavkami v platnej legislatíve.
Predpokladané obdobie realizácie	2024 - 2031
Partneri pre implementáciu	G: NSK P: poskytovatelia SS na území NSK
Aktivity pre naplnenie opatrenia	A 1.3.1.1 Revízia ŠKSS A 1.3.1.2 Plán získavania a zabezpečenia finančných zdrojov na skvalitňovanie SS A 1.3.1.3 Vytvorenie pracovnej pozície na OSV ÚNSK manažér kvality a metodik pre ZSS v ZP NSK
Predpokladaná výška FP a zdroje	12 500 € (A 1.3.1.1);NSK 500 000 € (A 1.3.1.2); NSK + EŠIF; 30 000 €/ročne (A 1.3.1.3)
Previazanosť na iné strategické dokumenty	NP RSS do 2030: NP 3: Podpora prepájania SS a neformálnej(rodinnej) starostlivosti PHSR NSK do 2030: Rozvoj smart SaZS s dôrazom na komplexnosť riešení a výsledok, sociálne začlenenie znevýhodnených osôb
Opatrenie 1.3.2	Rozšírenie kapacít špecializovaného zariadenia
Merateľný ukazovateľ	Podiel miest v pobytových SS/1000 obyvateľov NSK.
Krátky popis	Podľa prognózy demografického vývoja (Šprocha, Vaňo, Bleha) obyvateľov sa predpokladá počet obyvateľov NSK 667054 v roku 2030. Za predpokladu medziročného nárastu populácie v poproduktívnom veku o 0,5 p.b bude počet

	obyvateľov 65+ cca 146752. Z uvedených dôvodov je potrebné počítať aj s nárastom kapacít pobytových sociálnych služieb cca o 120 miest ročne v rámci NSK.
Predpokladané obdobie realizácie	2024 - 2031
Partneri pre implementáciu	G: NSK P: obce, mestá, neverejní poskytovatelia SS
Aktivity pre naplnenie opatrenia	A 1.3.2.1 Priebežné mapovanie dopytu a potrieb pobytových SS A 1.3.2.2 Priebežné rozširovanie kapacít pobytových SS 120 miest ročne konkretizovaných v akčných plánoch
Predpokladaná výška FP a zdroje	KV 3 600 000 €/ročne; BV 2 160 000 €/ročne (50 % štát, 30 % občan, 20 % samospráva)
Previazanosť na iné strategické dokumenty	NP RSS do 2030: NP 3: Podpora prepájania SS a neformálnej(rodinnej) starostlivosti PHSR NSK do 2030: Rozvoj smart SaZS s dôrazom na komplexnosť riešení a výsledok, sociálne začlenenie znevýhodnených osôb
Opatrenie 1.3.3	Optimalizácia financovania sociálnych služieb s dôrazom na neverejných poskytovateľov sociálnych služieb
Merateľný ukazovateľ	Analýza financovania SS verejných a neverejných poskytovateľov sociálnych služieb
Krátky popis	Financovanie sociálnych služieb z vlastných zdrojov NSK porovnaním rokov 2020 a 2023 narástlo celkovo o 25 %, z toho u poskytovateľov sociálnych služieb v zriaďovateľskej pôsobnosti NSK o 19 %, u poskytovateľov sociálnych služieb, ktorí nie sú v zriaďovateľskej pôsobnosti NSK o 65 %. Vzhľadom na starnutie populácie bude potrebné optimalizovať financovanie sociálnych služieb.
Predpokladané obdobie realizácie	2024 - 2031
Partneri pre implementáciu	G: NSK P: neverejní poskytovatelia SS
Aktivity pre naplnenie opatrenia	A 1.3.3.1 Vypracovať analýzu financovania SS verejných a neverejných poskytovateľov sociálnych služieb A 1.3.3.2 Odporúčania a postupy pre optimalizáciu financovania SS v NSK s dôrazom na neverejných poskytovateľov sociálnych služieb
Predpokladaná výška FP a zdroje	BV 5 000 €/NSK
Previazanosť na iné strategické dokumenty	NP RSS do 2030: NP 4: Zvyšovanie kvality SS PHSR NSK do 2030: Rozvoj smart sociálnych a zdravotných služieb s dôrazom na komplexnosť riešení a výsledok
Zdroj: Vlastné spracovanie, 2023, 2024	

Tabuľka 100 ŠC 1.4 Rozvoj integrovaných sociálno-zdravotníckych služieb (opatrenia a aktivity)

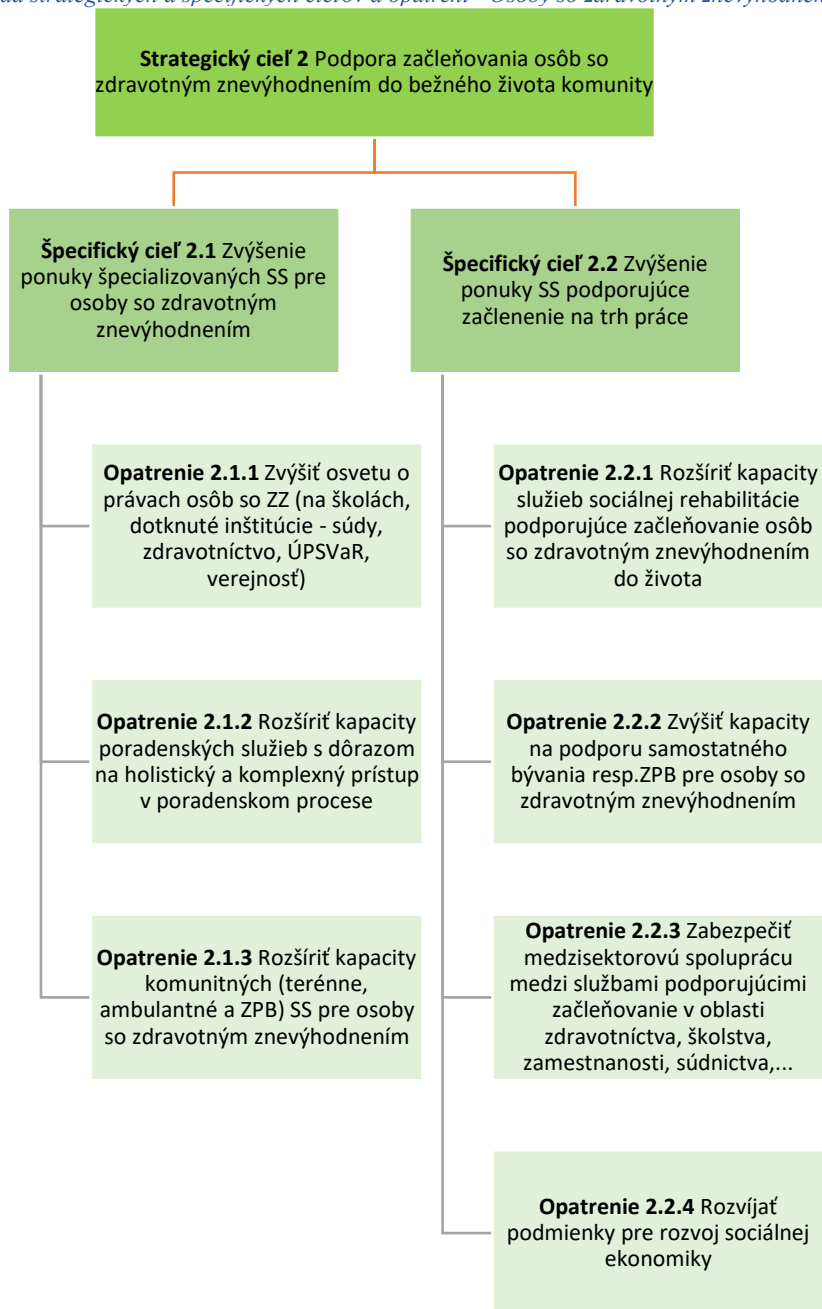
Špecifický cieľ 1.4	Rozvoj integrovaných sociálno-zdravotníckych služieb
Merateľný ukazovateľ	Počet prijímateľov zdravotníckych služieb v ZSS, ktorým je financovaná zdravotná starostlivosť cez zdravotné poisťovne; Počet zriadených Centier integrovaných sociálno-zdravotníckych služieb
Krátky popis	NSK je charakteristický výrazným starnutím obyvateľstva. Prioritou KRSS bude preto zabezpečiť dostupnosť a kvalitu sociálnych a zdravotníckych služieb pre seniorov, aj ďalšie skupiny obyvateľstva. Vychádzajúc aj z priorit PHSR NSK, ktorý kladie dôraz na komplexnosť poskytovaných služieb v území

	bude potrebné zaviesť koordinovaný systém prepájania sociálnych a zdravotníckych služieb "obsluhujúci" širšie územie.
Opatrenia, ktoré zabezpečia naplnenie cieľa	O 1.4.1 Zabezpečiť poskytovanie a financovanie zdravotnej starostlivosti v ZSS NSK cez zdravotné poisťovne
	O 1.4.2 Vytvoriť štruktúru a model fungovania integrovanej starostlivosti (zdravotníckej aj sociálnej) v spolupráci s odborom zdravotníctva
Opatrenie 1.4.1	Zabezpečiť poskytovanie a financovanie zdravotnej starostlivosti v ZSS v ZP NSK cez zdravotné poisťovne
Merateľný ukazovateľ	Počet prijímateľov zdravotnej starostlivosti v ZSS, ktorým je ZS financovaná cez zdravotné poisťovne
Krátky popis	V ZSS vzhľadom na nepriaznivý zdravotný stav prijímateľov SS sú poskytované aj úkony zdravotnej starostlivosti, ktoré však nie sú hradené zo zdravotného poistenia. Postupy zdravotných poisťovní sú, že ak má ZSS uzavretú zmluvu so zdravotnou poisťovňou na určitý počet oprávnených prijímateľov zdravotných služieb následne nerozširujú aj o ďalších oprávnených prijímateľov SS (nakoľko v systéme sú "evidovaní ako poskytovateľ zdravotnej starostlivosti" a títo prijímatelia "majú už nedostupné služby ADOS"). Takéto "nesystémové postupy" deformujú systém financovania a ZSS poskytujú zdravotné úkony "bez úhrady" na úkor finančných zdrojov pre účely sociálnych služieb. Z analýzy OSV NSK vykonanej v priebehu mesiacov júl – august 2023 vyplýva, že z celkovej kapacity 6 381 prijímateľov sociálnej služby v zariadeniach SS v územnej pôsobnosti NSK, zmluvu na poskytovanie ošetrovateľskej starostlivosti so zdravotnou poisťovňou majú zariadenia uzavretú celkom pre 756 prijímateľov SS, čo predstavuje necelých 12 % z celkového počtu prijímateľov.
Predpokladané obdobie realizácie	2024 - 2031
Partneri pre implementáciu	G: NSK (odbor zdravotníctva a odbor sociálnych vecí) P: ZSS v ZP NSK, zdravotné poisťovne
Aktivity pre naplnenie opatrenia	A 1.4.1.1 Cez spoluprácu s lekárom NSK zabezpečiť analýzu existujúceho stavu v zabezpečovaní zdravotnej starostlivosti v ZSS v ZP NSK A 1.4.1.2 Rokovanie so zdravotnými poisťovňami a zainteresovanými stranami za účelom zabezpečenia zdrojov zo systému zdravotného poistenia
Predpokladaná výška FP a zdroje	Zvýšenie financovania zo zdravotnej poisťovne z 1 % na 10 % celkových výdavkov
Previazanosť na iné strategické dokumenty	NP RSS do 2030: NP 2 :Zavedenie systému integrovanej sociálno-zdravotnej starostlivosti PHSR NSK do 2030: Rozvoj smart SaZS s dôrazom na komplexnosť riešení a výsledok, sociálne začlenenie znevýhodnených osôb
Opatrenie 1.4.2	Vytvorenie štruktúry a modelu fungovania integrovanej starostlivosti (zdravotníckej a sociálnej) v spolupráci s odborom zdravotníctva
Merateľný ukazovateľ	Vytvorený model a štruktúra integrovanej starostlivosti a zabezpečené FP na pilotné overenie integrovanej starostlivosti v území NSK (cca 200 000€/ročne)
Krátky popis	Jedným z charakteristík kvalitných sociálnych služieb sú komplexné a koordinované služby s holistickým prístupom k potrebám prijímateľov SS. Komplexnosť a holistický prístup vyžaduje koordinované riadenie sektorových služieb (v tomto prípade zdravotníckych a sociálnych služieb). Koordinované a komplexne poskytované služby zabezpečujú nielen vyšší komfort pre prijímateľa, ale aj väčšiu efektivitu vynakladaných finančných zdrojov

Predpokladané obdobie realizácie	2024 - 2031
Partneri pre implementáciu	G: NSK (odbor zdravotníctva a sociálnych vecí) P: obce, mestá, poskytovatelia ZS, zdravotné poisťovne
Aktivity pre naplnenie opatrenia	A 1.4.2.1 Zmapovanie existujúcich modelov integrovaných SZ služieb v NSK a v iných regiónoch A 1.4.2.2 Predstavenie najvhodnejšieho modelu a verejné konzultácie so zainteresovanými stranami A 1.4.2.3 Zabezpečenie finančných prostriedkov na pilotné overenie v území NSK
Predpokladaná výška FP a zdroje	5 000 € (A 1.4.2.1) NSK; 5 000€ (A 1.4.2.2 a 1.4.2.3) NSK;
Previazanosť na iné strategické dokumenty	NP RSS do 2030: NP 2 : Zabezpečenie systému integrovanej sociálno-zdravotnej starostlivosti PHSR NSK do 2030: Rozvoj smart SaZS s dôrazom na komplexnosť riešení a výsledok, sociálne začlenenie znevýhodnených osôb
Zdroj: Vlastné spracovanie, 2023	

23.2 Osoby so zdravotným znevýhodnením

Schéma 15 Prehľad strategických a špecifických cieľov a opatrení - Osoby so zdravotným znevýhodnením

Tabuľka 101 SC 2.1 Zvýšenie ponuky začleňovania osôb so zdravotným znevýhodnením do bežného života komunity (opatrenia a aktivity)

Strategický cieľ 2: Podpora začleňovania osôb so zdravotným znevýhodnením do bežného života komunity	
Špecifický cieľ 2.1	Zvýšenie ponuky špecializovaných SS pre osoby so zdravotným znevýhodnením
Merateľný ukazovateľ	Indikátor je založený na dostupných kvantitatívnych dotazníkových prieskumoch (týkajúci sa informovanosti a dostupnosti o špecializovaných službách pre osoby so ZZ). Doplnený je subindikátorom týkajúcim sa rozvoja kapacít komunitných služieb (počet poradenských služieb, počet komunitných služieb, počet osvetových aktivít)

Krátky popis	V NSK podľa údajov ÚPSVR status osoby s ťažkým zdravotným postihnutím je cca 52 000, čo sa pohybuje v rokoch 2018 - 2022 medzi 7,84 % - 7,63% z celkového počtu obyvateľov NSK. Zo SWOT analýzy vyplýva, že absentuje osveta vo vzťahu k scitlivovaniu potrieb osôb so zdravotným znevýhodnením. Absentuje tiež komplexné (širokospektrálne) sociálne poradenstvo
Opatrenia, ktoré zabezpečia naplnenie cieľa	O 2.1.1 Zvýšiť osvetu o právach osôb so ZZ (na školách, dotknuté inštitúcie, súdy, zdravotníctvo, ÚPSVR, verejnosť)
	O 2.1.2 Rozšíriť kapacity poradenských služieb s dôrazom na holistický a komplexný prístup v poradenskom procese
	O 2.1.3 Rozšíriť kapacity komunitných (terénne, ambulantné a ZPB) SS pre osoby so ZZ
Opatrenie 2.1.1	Zvýšiť osvetu o právach osôb so ZZ (na školách, dotknuté inštitúcie, súdy, zdravotníctvo, ÚPSVR, verejnosť)
Merateľný ukazovateľ	10 % podiel predproduktívnej populácie, ktorej bude poskytnutá osveta
Krátky popis	Dohovor o právach osôb so zdravotným postihnutím presadzuje, ochraňuje a zabezpečuje plnohodnotný a rovný výkon ľudských práv a základných slobôd pre všetky osoby so zdravotným postihnutím. Pre SR nadobudol platnosť 25.10.2010. Ide o medzinárodnú zmluvu, ktorá má podľa čl. 7 Ústavy SR prednosť pred zákonmi. Článok 5 uvedeného Dohovoru uvádza Rovnosť a nediskrimináciu OZP, článok 8 Zvyšovanie povedomia celej spoločnosti o postavení osôb so zdravotným postihnutím a podpore rešpektovania práv a dôstojnosti osôb so zdravotným postihnutím.
Predpokladané obdobie realizácie	2024 - 2031
Partneri pre implementáciu	G:NSK P: ZŠ, SŠ, kultúrne inštitúcie, organizácie v ZP NSK
Aktivity pre naplnenie opatrenia	A 2.1.1.1 Analýza stavu informovanosti - východisko (podklad) pre nastavenie informačnej stratégie A 2.1.1.2 Spracovanie Informačnej stratégie o právach OZP A 2.1.1.3 Implementácia spracovanej informačnej stratégie
Predpokladaná výška FP a zdroje	5 000 € (A 2.1.1.1) NSK; 10 000€ (A 2.1.1.2) NSK; 30 000 € (5 000 € ročne) granty
Previazanosť na iné strategické dokumenty	NP 1: Prepájanie SS s inými verejnými službami v rámci podpory sociálnej inklúzie zraniteľných jednotlivcov, rodín, skupín a komunit PHSR NSK 2030: Strategická priorita 4, Strategický cieľ 4.1 Rozvoj smart sociálnych a zdravotných služieb s dôrazom na komplexnosť riešení a výsledok
Opatrenie 2.1.2	Rozšíriť kapacity poradenských služieb s dôrazom na holistický a komplexný prístup v poradenskom procese
Merateľný ukazovateľ	Počet poradenských centier s komplexnými informáciami
Krátky popis	Dohovor o právach osôb so zdravotným postihnutím presadzuje, ochraňuje a zabezpečuje plnohodnotný a rovný výkon ľudských práv a základných slobôd pre všetky osoby so zdravotným postihnutím. Pre SR nadobudol platnosť 25.10.2010. Ide o medzinárodnú zmluvu, ktorá má podľa čl. 7 Ústavy SR prednosť pred zákonmi. Zo SWOT analýzy vyplynulo, že osoby s zdravotným znevýhodnením a ich rodiny nie vždy majú dostatok informácií o svojich právach , v dôsledku čoho si ich neuplatňujú. Tiež zaznievalo, že poskytované informácie sú segmentované podľa sektorových politík, roztrieštené, niekedy aj nekompatibilné resp. aj protirečivé
Predpokladané obdobie realizácie	2024 - 2031

Partneri pre implementáciu	G:NSK P: poskytovatelia SS (verejní aj neverejní)
Aktivity pre naplnenie opatrenia	A 2.1.2.1 Zmapovanie poradenských služieb pre osoby so ZZ (obsahové zameranie, kapacity,...) A 2.1.2.2 Spracovanie štandardu a postupu rozvoja poradenských centier s komplexným a holistickým prístupom k osobám s ZZ a ich rodinám A 2.1.2.3 Pilotné overenie štandardov definovaného centra komplexných informácií pre osoby so ZZ
Predpokladaná výška FP a zdroje	5 000 € (A 2.1.2.1) NSK; 10 000€ (A 2.1.2.2) EŠIF; 200 000 € (A 2.1.2.3) EŠIF
Previazanosť na iné strategické dokumenty	NP 1: Prepájanie SS s inými verejnými službami v rámci podpory sociálnej inklúzie zraniteľných jednotlivcov, rodín, skupín a komunit PHSR NSK 2030: Strategická priorita 4, Strategický cieľ 4.1 Rozvoj smart sociálnych a zdravotných služieb s dôrazom na komplexnosť riešení a výsledok
Opatrenie 2.1.3	Rozšíriť kapacity komunitných (terénne, ambulantné a ZPB) SS pre osoby so ZZ
Merateľný ukazovateľ	Počet a kapacita nových komunitných SS
Krátky popis	Dohovor o právach osôb so zdravotným postihnutím presadzuje, ochraňuje a zabezpečuje plnohodnotný a rovný výkon ľudských práv a základných slobôd pre všetky osoby so zdravotným postihnutím. Pre SR nadobudol platnosť 25.10.2010. Ide o medzinárodnú zmluvu, ktorá má podľa čl. 7 Ústavy SR prednosť pred zákonmi. Podľa č. 19 má osoba so ZZ Právo na nezávislý spôsob života a začlenenie do spoločnosti s prístupom k celému spektru podporných služieb či v domácom prostredí alebo komunitné služby, ktoré podporujú nezávislý život a zabráňujú izolácii a segregácii.
Predpokladané obdobie realizácie	2024 - 2031
Partneri pre implementáciu	G:NSK P: mestá a obce, poskytovatelia SS (verejní aj neverejní)
Aktivity pre naplnenie opatrenia	A 2.1.3.1 Zmapovanie existujúcich komunitných SS pre osoby so ZZ a potrieb osôb so ZZ A 2.1.3.2 Spracovanie plánov rozvoja komunitných služieb pre osoby so ZZ (vytypovanie lokalít, budov, návrh druhov SS, finančné a personálne zabezpečenie, logistika, komunikačná stratégia) A 2.1.3.3 Implementácia plánu rozvoja komunitných SS pre osoby so ZZ
Predpokladaná výška FP a zdroje	5 000 € (A 2.1.3.1) NSK; 20 000 € (A 2.1.3.2) EŠIF; 450 000€ (A 2.1.3.3) EŠIF
Previazanosť na iné strategické dokumenty	NP 1: Prepájanie SS s inými verejnými službami v rámci podpory sociálnej inklúzie zraniteľných jednotlivcov, rodín, skupín a komunit PHSR NSK 2030: Strategická priorita 4, Strategický cieľ 4.1Rozvoj smart sociálnych a zdravotných služieb s dôrazom na komplexnosť riešení a výsledok
Zdroj: Vlastné spracovanie, 2023	

Tabuľka 102 ŠC 2.2 Zvýšenie ponuky SS podporujúcich začlenenie na trh práce (opatrenia a aktivity)

Špecifický cieľ 2.2	Zvýšenie ponuky SS podporujúcich začlenenie na trh práce
Merateľný ukazovateľ	Zníženie % nezamestnanosti OZP; skrátenie doby UoZ na menej ako 1 rok
Krátky popis	NSK má najnižší podiel EAO z osôb so ZZ zo všetkých krajov SR. Z hľadiska dĺžky trvania nezamestnanosti je viac ako 50 % osôb so zdravotným postihnutím nezamestnaných viac ako 2 roky. Priemerná výška vyplácaných invalidných dôchodkov k 31.12.2022 pri poklese schopnosti VZČ do 70 % je 224€ a pri poklese schopnosti VZČ nad 70 % je 404 €. Sociálne príjmy nedokážu saturovať potreby osôb so ZZ. Okrem ekonomických dôvodov sú to aj psychologické (socializácia) prostredníctvom začlenenia na trh práce .
Opatrenia, ktoré zabezpečia naplnenie cieľa	O 2.2.1 Rozšíriť kapacity služieb sociálnej rehabilitácie podporujúce začleňovanie osôb so zdravotným znevýhodnením do života
	O 2.2.2 Zvýšiť kapacity na podporu samostatného bývania pre osoby so zdravotným znevýhodnením
	O 2.2.3 Zabezpečiť medzisektorovú spoluprácu medzi službami podporujúcimi začleňovanie v oblasti zdravotníctva, školstva, zamestnanosti, súdnictva,....)
	O 2.2.4 Rozvíjať podmienky pre rozvoj sociálnej ekonomiky
Opatrenie 2.2.1	Rozšíriť kapacity služieb sociálnej rehabilitácie podporujúce začleňovanie osôb so zdravotným znevýhodnením do života
Merateľný ukazovateľ	Počet a kapacita služieb sociálnej rehabilitácie
Krátky popis	Dohovor o právach osôb so zdravotným postihnutím v článku 26 ukladá prijať primerané opatrenia na umožnenie OZP dosiahnuť a udržať si maximálnu možnú samostatnosť, uplatniť sociálne, profesijné schopnosti a dosiahnuť začlenenie a zapojenie do všetkých oblastí života vrátane zamestnanosti. Na tento účel je potrebné podporovať a rozširovať komplexné rehabilitačné služby a programy v oblasti zdravotníctva, zamestnanosti, vzdelávania a sociálnych služieb.
Predpokladané obdobie realizácie	2024 - 2031
Partneri pre implementáciu	G:NSK P: poskytovatelia SS, zväzy osôb zdravotne postihnutých, zdravotnícke služby, služby zamestnanosti, vzdelávacie služby
Aktivity pre naplnenie opatrenia	A 2.2.1.1 Identifikácia potrieb a problémov súvisiacich so sociálnou rehabilitáciou A 2.2.1.2 Definovanie cieľov a výber vhodných foriem a druhov sociálnej rehabilitácie A 2.2.1.3 Implementovanie a koordinovanie služieb sociálnej rehabilitácie A 2.2.1.4 Vyhodnotenie efektov a účinkov sociálnej rehabilitácie
Predpokladaná výška FP a zdroje	5 000€ (A 2.2.1.1) NSK; 20 000€ (A 2.2.1.2) EŠIF; 200 000€ (A 2.2.1.3) EŠIF;10 000 € (A 2-2.1.4) EŠIF
Previazanosť na iné strategické dokumenty	NP 1: Prepájanie SS s inými verejnými službami v rámci podpory sociálnej inklúzie zraniteľných jednotlivcov, rodín, skupín a komunit PHSR NSK 2030: Strategická priorita 4, Strategický cieľ 4.1Rozvoj smart sociálnych a zdravotných služieb s dôrazom na komplexnosť riešení a výsledok
Opatrenie 2.2.2	Zvýšiť kapacity na podporu samostatného bývania a ZPB pre osoby so zdravotným znevýhodnením
Merateľný ukazovateľ	Počet sociálnych pracovníkov PSB, počet prijímateľov SS PSB a ZPB
Krátky popis	Podpora nezávislého života pre osoby so ZZ je cieľom a aj v rámci Špecifického cieľa 4.2 PHSR 2030 NSK - Rozvoj inkluzívneho bývania. Podpora

	samostatného bývania je najvyššia forma inkluzívneho bývania. Je to sociálna služba na podporu samostatnosti, nezávislosti a sebestačnosti OZZ, najmä na pomoc pri prevádzke domácnosti, pri hospodárení s peniazmi, podpora rozvoja osobných záujmov. Osoba s ZZ býva v nájomnom alebo vo vlastnom bývaní a poskytuje sa len podpora na udržanie samostatného bývania. Nižšiu formu na ceste k nezávislému spôsobu života predstavuje aj zariadenie podporovaného bývania (ZPB).
Predpokladané obdobie realizácie	2024 - 2031
Partneri pre implementáciu	G:NSK P: poskytovatelia SS, zväzy osôb zdravotne postihnutých,
Aktivity pre naplnenie opatrenia	A 2.2.2.1 Zmapovanie záujmu a možností na vytvorenie podmienok samostatného bývania. A 2.2.2.2 Vyčlenenie bytových jednotiek na podporu a rozvoja SS PSB A 2.2.2.3 Zabezpečenie personálnych predpokladov pre poskytovanie SS PSB
Predpokladaná výška FP a zdroje	5 000€ (A 2.2.2.1)NSK; 45 000€/ročne (2 pracovníci PSB) NSK
Previazanosť na iné strategické dokumenty	NP 1: Prepájanie SS s inými verejnými službami v rámci podpory sociálnej inklúzie zraniteľných jednotlivcov, rodín, skupín a komunit PHSR NSK 2030: Strategická priorita 4, Strategický cieľ 4.2Rozvoj inkluzívneho bývania
Opatrenie 2.2.3	Zabezpečiť medzisektorovú spoluprácu medzi službami podporujúcimi začleňovanie OZZ (v oblasti zdravotníctva, školstva, zamestnanosti, súdnictva,....)
Merateľný ukazovateľ	Spracované štandardy koordinovaného postupu; zníženie priemernej doby vybavovania
Krátky popis	Z pracovnej skupiny OZZ aj zo SWOT analýz vyplýva sektorová "roztrieštenosť" a nekoordinovanosť sektorových politík podporujúcich začleňovanie osôb so ZZ.
Predpokladané obdobie realizácie	2024 - 2031
Partneri pre implementáciu	G:NSK P: Poskytovatelia SS, poskytovatelia zdravotných služieb a iných verejných služieb,
Aktivity pre naplnenie opatrenia	A 2.2.3.1 Zmapovanie oblastí a sektorov podporujúcich začleňovanie OZZ a analýza postupov A 2.2.3.2 Vytvorenie platformy (koordinačného útvaru) integrujúcej jednotlivé oblasti a sektory (štatút, kompetencie, zodpovednosti) A 2.2.3.3 Vypracovanie štandardov koordinovaného postupu jednotlivých oblastí za účelom poskytnutia adresnej a včasnej pomoci odkázanej osobe na pomoc
Predpokladaná výška FP a zdroje	5 000 € (A 2.2.3.1) NSK; 5 000€ (A 2.2.3.2) NSK; 20 000€ (A 2.2.3.3) EŠIF
Previazanosť na iné strategické dokumenty	NP 1: Prepájanie SS s inými verejnými službami v rámci podpory sociálnej inklúzie zraniteľných jednotlivcov, rodín, skupín a komunit PHSR NSK 2030: Strategická priorita 4, Strategický cieľ 4.2Rozvoj inkluzívneho bývania
Opatrenie 2.2.4	Rozvíjať podmienky pre rozvoj sociálnej ekonomiky
Merateľný ukazovateľ	Merateľný pozitívny sociálny vplyv v rámci sociálneho podnikania (počet pracovných miest pre osoby so ZZ v sociálnom podniku, služby osobám odkázaným na pomoc v rámci činnosti SP a pod.)

Krátky popis	SWOT analýza PHSR za sociálnu oblasť ako aj diskusie v pracovných skupinách v rámci tvorby KRSS poukazovali na niektoré slabé stránky, ako nízky stupeň vzdelania príslušníkov zraniteľných skupín, nedostatočne povedomie o sociálnych inováciách a pod. Priestor sociálnej ekonomiky ponúka možnosti riešenia spoločenských problémov akými sú nezamestnanosť a sociálne vyčlenenie, prístup k bývaniu, vzdelaniu a iným verejným službám. Sociálna ekonomika podporuje sociálne a pracovné začlenenie a miestny rozvoj a tvorbu pracovných miest. Jej hlavným cieľom je čo najviac ľudí vyvieŕa zo situácie pasívnej sociálnej odkázanosti. V registri MPSVR SR je registrovaných 627 RSP.
Predpokladané obdobie realizácie	2024 - 2031
Partneri pre implementáciu	G: Regionálne centrá sociálnej ekonomiky, ÚPSVR P: Poskytovatelia SS, podnikateľské subjekty, NSK
Aktivity pre naplnenie opatrenia	A 2.2.4.1 Zmapovanie existujúcich SP na území NSK a predmetu a oblasti ich činnosti A 2.2.4.2 Analýza požiadaviek resp. kapacít zraniteľných osôb so záujmom pracovať v sektore sociálnej ekonomiky A 2.2.4.3 Komparácia spracovaných analýz a rozšírenie pracovných miest v existujúcich RSP A 2.2.4.4 Podpora rozvoja sociálneho podnikania vrátane oblasti sociálneho poľnohospodárstva
Predpokladaná výška FP a zdroje	5 000 € (A 2.2.4.1) NSK; 5 000€ (A 2.2.4.2) NSK; 20 000€ (A 2.2.3.3) EŠIF 150 000€(A 2.2.4.4) EŠIF
Previazanosť na iné strategické dokumenty	NP 1: Prepájanie SS s inými verejnými službami v rámci podpory sociálnej inklúzie zraniteľných jednotlivcov, rodín, skupín a komún PHSR NSK 2030: Strategická priorita 4, Strategický cieľ 4.4 Zlepšenie podmienok pre rozvoj SE, sociálne a pracovné začlenenie znevýhodnených a zraniteľných osôb
Zdroj: Vlastné spracovanie, 2023	

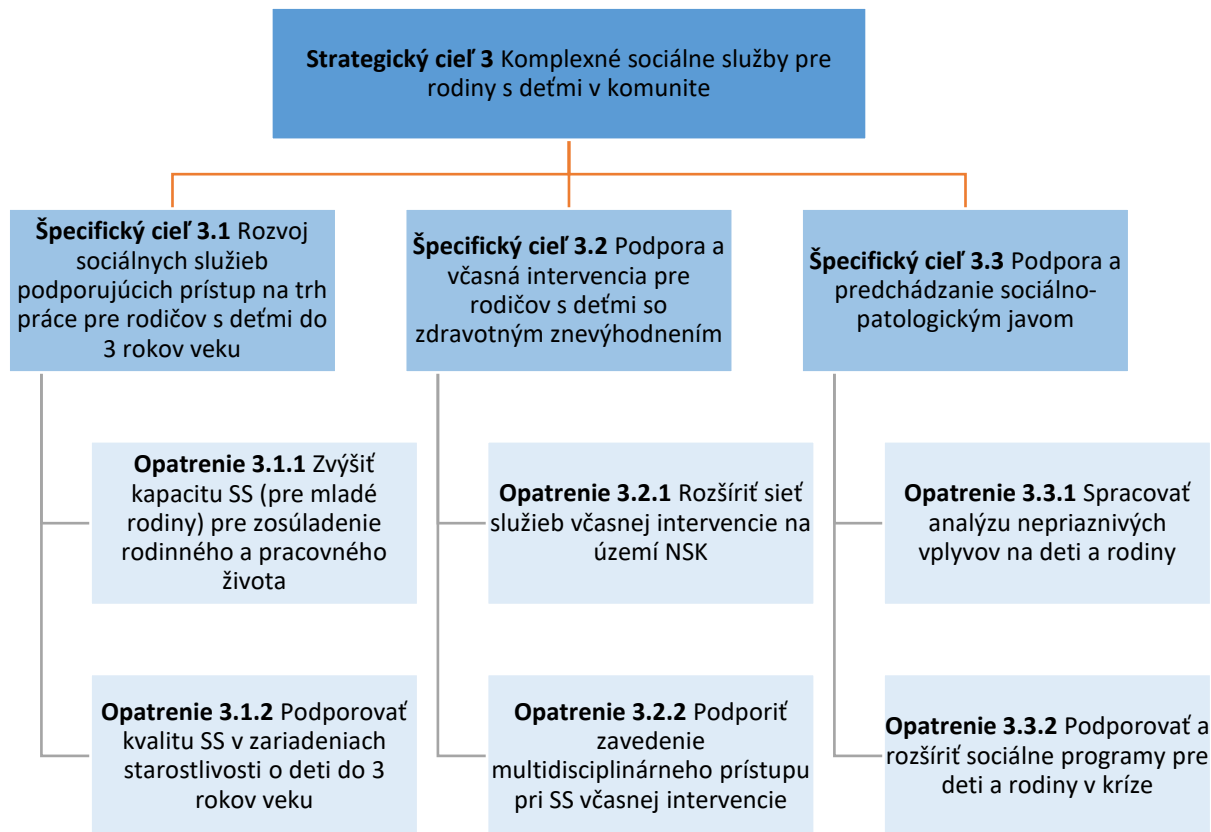
Poznámka: V texte sa pre uvedení cieľovú skupinu používajú dva pojmy:

- Osoby so zdravotným znevýhodnením (na uvedenom pomenovaní sa dohodla pracovná skupina)
- Osoby so zdravotným postihnutím (uvedený pojem obsahuje Dohovor o právach osôb so zdravotným postihnutím, ak aj platná legislatíva)

V KRSS v regióne NSK na roky 2024 – 2031 pokiaľ sú uvádzané odvolávania na legislatívu a Dohovor používa sa pojem, ktorý je uvedený v predpisoch. Pokiaľ sa uvádzajú uvedené osoby v súvislosti s prácou na procese tvorby Koncepcie používa sa pojem, na ktorom sa dohodol spracovateľský tím.

23.3 Rodiny s deťmi

Schéma 16 Prehľad strategických a špecifických cieľov a opatrení - Rodiny s deťmi

Tabuľka 103 ŠC 3.1 Rozvoj sociálnych služieb podporujúcich prístup na trh práce pre rodičov s deťmi do 3 rokov veku (opatrenia a aktivity)

Strategický cieľ 3: Komplexné sociálne služby pre rodiny s deťmi v komunite	
Špecifický cieľ 3.1	Rozvoj sociálnych služieb podporujúcich prístup na trh práce pre rodičov s deťmi do 3 rokov veku
Merateľný ukazovateľ	% podiel miest v zariadeniach starostlivosti o deti do 3 rokov na celkovom počte detí od 0 - 3 rokov
Krátky popis	Počet miest (podľa registra IS SoS MPSVR SR) v zariadeniach starostlivosti o deti do 3 rokov na území NSK je 428 a poskytuje ich 24 poskytovateľov. Z uvedeného počtu poskytovateľov 25 % tvoria verejní poskytovatelia (obce a mestá) s celkovou kapacitou 202 miest. V rámci dotazníkových prieskumov v PHSR aj KRSS bolo uvedené, že kapacita miest v zariadeniach starostlivosti deti do 3 rokov (jasle) je nedostatočná. Podľa odporúčaní EÚ počet miest v uvedených zariadeniach by mal pokrývať cca 20 % uvedenej populácie.
Opatrenia, ktoré zabezpečia naplnenie cieľa	O 3.1.1 Zvýšiť kapacitu SS (pre mladé rodiny) pre zosúladienie rodinného a pracovného života O 3.1.2 Podporovať kvalitu SS v zariadeniach starostlivosti o deti do 3 rokov
Opatrenie 3.1.1	Zvýšiť kapacitu SS (pre mladé rodiny) pre zosúladienie rodinného a pracovného života
Merateľný ukazovateľ	Počet miest v zariadeniach starostlivosti o deti do 3 rokov
Krátky popis	Cieľom opatrenia je stimulovať rodičov s rodičovskými povinnosťami o možný návrat na trh práce, aby mohli prispôsobiť svoje rozvrhnutie

	pracovného času svojim osobným potrebám a preferenciám pri starostlivosti o dieťa do 3 rokov. Súčasná kapacita zariadení starostlivosti o deti do 3 rokov veku pokrýva necelé 2 % miest na celkový počet detí vo veku od 0 do 3 rokov. Cieľový stav uvažuje so zvýšením kapacity miest v jasliach cca o 30 miest ročne, čo za programovacie obdobie 8 rokov predstavuje cca navýšenie kapacity o 240 miest, čo pokrýva zhruba 3 % z celkového predpokladaného počtu detí vo veku 0 - 3 roky v roku 2030.
Predpokladané obdobie realizácie	2024 - 2031
Partneri pre implementáciu	G: obce, mestá, neverejní poskytovatelia SS P: NSK
Aktivity pre naplnenie opatrenia	A 3.1.1.1 Zmapovanie stavu v poskytovaní SS v zariadení starostlivosti o deti do 3 rokov (priestorové pokrytie - územná dostupnosť, potreby a požiadavky, disponibilné objekty a priestory) A 3.1.1.2 Zriaďovanie zariadení starostlivosti o deti do 3 rokov veku na základe výstupov analýzy
Predpokladaná výška FP a zdroje	10000 € (A 3.1.1.1) NSK; KV 4 320 000 € (A 3.1.1.2) EŠIF; BV: 250 000 €/ročne/kapacita 30 miest
Previazanosť na iné strategické dokumenty	NP 1: Prepájanie SS s inými verejnými službami v rámci podpory sociálnej inklúzie zraniteľných jednotlivcov, rodín, skupín a komún a NP 4: Zvyšovanie kvality SS PHSR NSK 2030: Strategická priorita 4, Strategický cieľ 4.1 Rozvoj smart sociálnych a zdravotných služieb s dôrazom na komplexnosť riešení a výsledok, O 4.1.2
Opatrenie 3.1.2	Podporovať kvalitu SS v zariadeniach starostlivosti o deti do 3 rokov veku
Merateľný ukazovateľ	Počet protokolov a opatrení z inšpekčnej činnosti vo vzťahu k záznamom v zariadeniach starostlivosti deti do 3 rokov
Krátky popis	Podpora a rozvoj zariadení starostlivosti o deti do 3 rokov veku vyplýva z článku 33 (Ochrana rodiny a pracovného života) Charty základných práv EÚ, ako aj z článku 26 a článku 18 ods. 3 (Sociálne zabezpečenie a služby a zariadenia starostlivosti o deti) z Dohovoru o právach dieťaťa. Kvalita služieb poskytovaná v uvedených zariadeniach má vplyv na všestranný rozvoj dieťaťa a uspokojovanie jeho vývinových potrieb.
Predpokladané obdobie realizácie	2024 - 2031
Partneri pre implementáciu	G: obce, mestá, neverejní poskytovatelia SS P: NSK
Aktivity pre naplnenie opatrenia	A 3.1.2 Prehodnotiť ŠKSS v zariadeniach starostlivosti o deti do 3 rokov veku na území NSK v súlade s novelou prílohy č. 2 ŠKSS v zákone o inšpekcii v sociálnych veciach a definovať požiadavky a potrebné zdroje k naplneniu štandardov kvality. A 3.2.2 Implementácia ŠKSS a pravidelné interné audity
Predpokladaná výška FP a zdroje	10 000€ (A 3.1.2) NSK; 120 000€ (A3.2.2) poskytovatelia (5 000€/ročne/zariadenie)
Previazanosť na iné strategické dokumenty	NP 1: Prepájanie SS s inými verejnými službami v rámci podpory sociálnej inklúzie zraniteľných jednotlivcov, rodín, skupín a komún a NP 4: Zvyšovanie kvality SS PHSR NSK 2030: Strategická priorita 4, Strategický cieľ 4.1 Rozvoj smart sociálnych a zdravotných služieb s dôrazom na komplexnosť riešení a výsledok, O 4.1.2
Zdroj: Vlastné spracovanie, 2023	

Tabuľka 104 ŠC 3.2 Podpora a včasná intervencia pre rodičov s deťmi so zdravotným znevýhodnením (opatrenia a aktivity)

Špecifický cieľ 3.2	Podpora a včasná intervencia pre rodičov s deťmi so zdravotným znevýhodnením
Merateľný ukazovateľ	Počet prijímateľov/rodín, ktorým sa poskytnú intervencie v systéme podpory a pomoci
Krátky popis	Včasná intervencia je formalizovaná pomoc poskytovaná deťom so zdravotným postihnutím od narodenia do 7 rokov veku, ktorá predstavuje špecializované intervencie odborníkov po identifikáciu rizika a problému, s cieľom maximálneho možného rozvoja vývinového potenciálu dieťaťa a jeho prípravy na participáciu jeho plného sociálneho začlenenie.
Opatrenia, ktoré zabezpečia naplnenie cieľa	O 3.2.1 Rozšíriť sieť služieb včasnej intervencie na území NSK
	O 3.2.2 Podporiť zavedenie multidisciplinárneho prístupu pri SS včasnej intervencie
Opatrenie 3.2.1	Rozšíriť sieť služieb včasnej intervencie na území NSK
Merateľný ukazovateľ	Územné pokrytie poskytovateľmi – nárast počtu poskytovateľov/ počet rodín v starostlivosti
Krátky popis	V NSK je podľa IS SoS MPSVR SR registrovaných 7 poskytovateľov služieb včasnej intervencie s kapacitou 220 prijímateľov. Z uvedeného počtu sú 3 neverejní poskytovatelia a zostávajúci počet tvoria poskytovatelia v zriaďovateľskej pôsobnosti NSK. Priestorové rozloženie v území je nerovnomerné, v severnej časti NSK (ZM, TO) uvedený druh SS absentuje.
Predpokladané obdobie realizácie	2024 - 2031
Partneri pre implementáciu	G: NSK P: obce, mestá, neverejní poskytovatelia SS
Aktivity pre naplnenie opatrenia	A 3.2.1.1 Zvýšenie povedomia odbornej a laickej verejnosti o potrebe identifikovania potrieb dieťaťa so zdravotným postihnutím a jeho rodiny a možností riešenia cez dostupnosť SVI A 3.2.1.2 Zmapovanie potrieb a možností rozšírenia SVI s návrhom rozširovania siete na území A 3.2.1.3 Registrácia SVI podľa navrhnutého plánu
Predpokladaná výška FP a zdroje	6 000€ (A 3.2.1.1) NSK/MPSVR SR; 4 000€ (A 3.2.1.2) NSK; KV: 5 500 000€ (A 3.2.1.3(EŠIF); BV: 115 000€/ročne (19€/6 000hod.)
Previazanosť na iné strategické dokumenty	NP 1: Prepájanie SS s inými verejnými službami v rámci podpory sociálnej inklúzie zraniteľných jednotlivcov, rodín, skupín a komunít a NP 4: Zvyšovanie kvality SS PHSR NSK 2030: Strategická priorita 4, Strategický cieľ 4.1 Rozvoj smart sociálnych a zdravotných služieb s dôrazom na komplexnosť riešení a výsledok, O 4.1.2 Národná stratégia rozvoja koordinovaných služieb VI 2022 - 2030
Opatrenie 3.2.2	Podporiť zavedenie multidisciplinárneho prístupu pri SS včasnej intervencie
Merateľný ukazovateľ	Analýza stavu v medzirezortnej spolupráci, funkčná sieť a mechanizmy koordinácie a kooperácie
Krátky popis	Z hľadiska poskytnutia čo najkvalitnejšej starostlivosti o deti od 0-7 rokov, ktoré sú zdravotne znevýhodnené, resp. vyrastajú v málo podnetnom prostredí, je potrebné zabezpečiť najmä účinnú koordináciu služieb poradenstva a prevencie, sociálnych a zdravotných intervencií v prospech individuálnych potrieb dieťaťa (bio-psycho-sociálne orientovaný prístup k dieťaťu). Multidisciplinárna pomoc si bude vyžadovať koordinované kroky a uplatňovanie nadrezortného prístupu. Aktivity by mali byť zamerané aj na prevenciu v nadväznosti na rodinné prostredie a schopnosti a možnosti rodičov.

Predpokladané obdobie realizácie	2024 - 2031
Partneri pre implementáciu	G: NSK P: obce, mestá, neverejní poskytovatelia SS
Aktivity pre naplnenie opatrenia	A 3.2.2.1 Analýza súčasného systému zabezpečovania VI v území v sektoroch školstva, zdravotníctva a sociálnych vecí so zadefinovaním problémov a možností financovania. A 3.2.2.2 Vytvorenie funkčnej siete poskytovateľov a mechanizmu koordinácie a kooperácie.
Predpokladaná výška FP a zdroje	20 000€ (A 3.2.2.1) EŠIF; 80 000€ (A 3.2.2.2) EŠIF/ESF+
Previazanosť na iné strategické dokumenty	NP 1: Prepájanie SS s inými verejnými službami v rámci podpory sociálnej inklúzie zraniteľných jednotlivcov, rodín, skupín a komunit a NP 4: Zvyšovanie kvality SS PHSR NSK 2030: Strategická priorita 4, Strategický cieľ 4.1 Rozvoj smart sociálnych a zdravotných služieb s dôrazom na komplexnosť riešení a výsledok, O 4.1.2 Národná stratégia rozvoja koordinovaných služieb VI 2022 - 2030
Zdroj: Vlastné spracovanie, 2023	

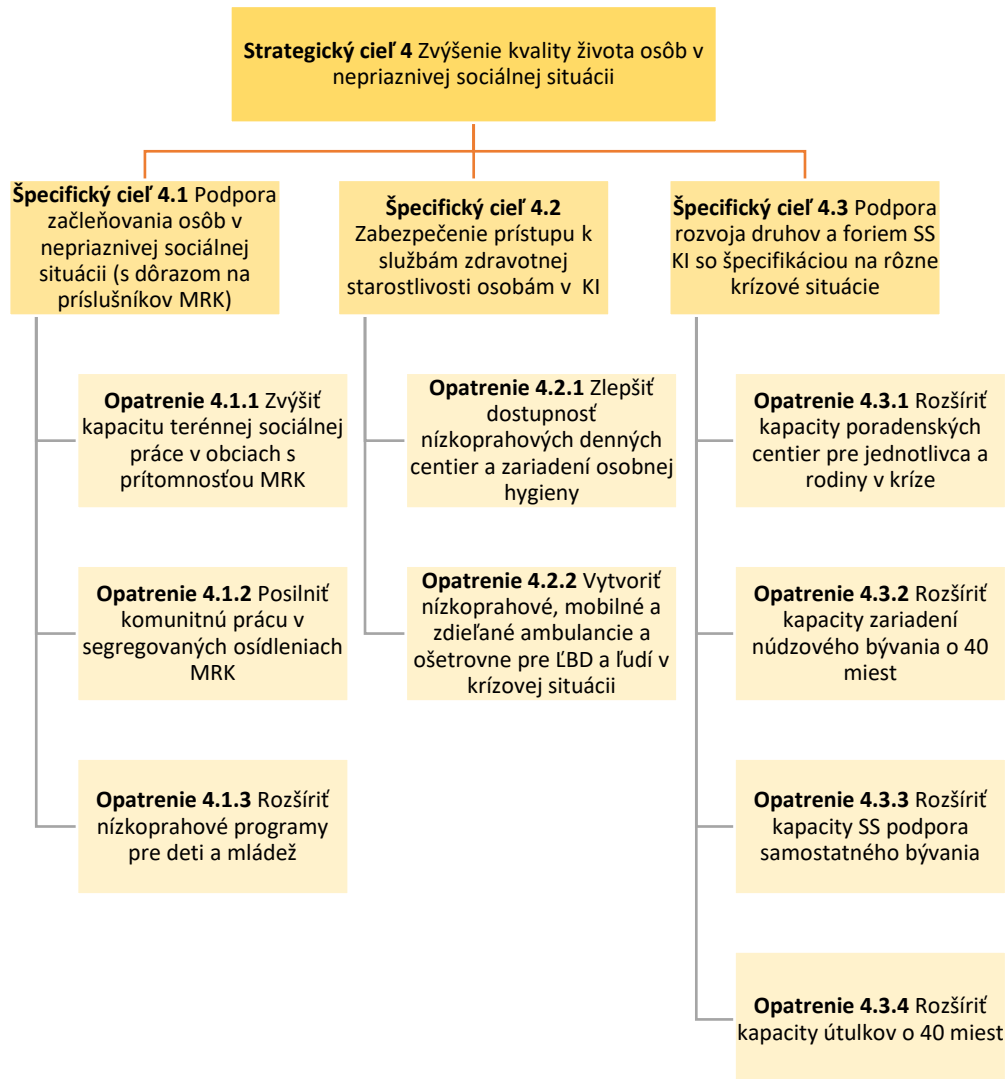
Tabuľka 105 ŠC 3.3 Podpora a predchádzanie sociálno-patologickým javom (opatrenia a aktivity)

Špecifický cieľ 3.3 Podpora a predchádzanie sociálno-patologickým javom	
Merateľný ukazovateľ	Podiel detí (mládeže) z málo podnetného prostredia v SS/ k celkovému počtu populácie 12 – 25 rokov veku
Krátky popis	V rámci stretnutí pracovných skupín a SWOT analýzy bol definovaný ako problém nedostatok SS pre deti a mládež vstupujúcej do života zo siete služieb náhradnej rodinnej starostlivosti resp. z málo podnetného rodinného prostredia (absencia špecializovaných výchovných a resocializačných zariadení)
Opatrenia, ktoré zabezpečia naplnenie cieľa	O 3.3.1 Spracovať analýzu nepriaznivých vplyvov na deti a rodiny
	O 3.3.2 Podporovať a rozširovať sociálne programy pre deti a rodiny v kríze
Opatrenie 3.3.1	Spracovať analýzu nepriaznivých vplyvov na deti a rodiny
Merateľný ukazovateľ	Spracovaný dokument - Analýza sociálno-patologických javov u mládeže (rodín) na území NSK; Spracovaný dokument - Stratégia na elimináciu sociálno-patologických javov mládeže (v rodinách)
Krátky popis	Skúsenosti z praxe poukazujú na zvyšujúci trend nárastu sociálno-patologických javov u mládeže (už aj od 12 rokov). K najfrekvencovanejším sociálno-patologickým javom patrí - fajčenie tabakových výrobkov, záškoláctvo, konzumácia alkoholických nápojov, šikanovanie a užívanie nelegálnych drog, vandalizmus, hazardné hračstvo, asociálne správanie šírené na sociálnych sieťach.
Predpokladané obdobie realizácie	2024 - 2031
Partneri pre implementáciu	G: NSK P: obce, mestá, ZŠ a SŠ, resocializačné zariadenia, polícia, metodické centrá, MVO
Aktivity pre naplnenie opatrenia	A 3.3.1.1 Zmapovať informácie o delikvencii a kriminalite, závislostiach, šikane a ostatných sociálno-patologických javov detí a mládeže v rodinách A 3.3.1.2 Návrh a realizácia opatrení na elimináciu sociálno-patologických javov detí a mládeže

Predpokladaná výška FP a zdroje	20 000€ (A 3.3.1.1, A 3.3.1.2) ESF;
Previazanosť na iné strategické dokumenty	NP 1: Prepájanie SS s inými verejnými službami v rámci podpory sociálnej inklúzie zraniteľných jednotlivcov, rodín, skupín a komunit a NP 4: Zvyšovanie kvality SS PHSR NSK 2030: Strategická priorita 4, Strategický cieľ 4.1 Rozvoj smart sociálnych a zdravotných služieb s dôrazom na komplexnosť riešení a výsledok, O 4.1.2
Opatrenie 3.3.2	Podporovať a rozširovať sociálne programy a opatrenia pre deti a rodiny v kríze
Merateľný ukazovateľ	Počet sociálnych programov pre deti a rodiny v kríze; počet účastníkov na programoch; počet inštitúcií zapojených do sociálnych programov
Krátky popis	Dohovor o právach dieťaťa ako aj zákon o sociálnoprávnej ochrane detí a sociálnej kuratele stanovuje podmienky na predchádzanie vzniku krízových situácií v rodine a na zamedzenie nárastu sociálno-patologických javov. Rovnako aj Akčný plán na realizáciu Európskeho piliera sociálnych práv v zásade 11 Starostlivosť o deti a podpora detí určuje, že deti majú právo na ochranu proti chudobe, deti zo znevýhodneného prostredia majú právo na osobitné opatrenia na podporu rovnosti príležitostí.
Predpokladané obdobie realizácie	2024 - 2031
Partneri pre implementáciu	G: NSK P: obce, mestá, ZŠ a SŠ, CDR, polícia, metodické centrá, MVO
Aktivity pre naplnenie opatrenia	A 3.3.2.1 Zvýšenie miery informovanosti laickej aj odbornej verejnosti prostredníctvom workshopov a prednášok o príčinách a dôsledkoch sociálno-patologických javov detí, mládeže a rodín v kríze A 3.3.2.2 Zvýšenie miery multi-inštitucionálnej spolupráce v rámci sociálnych programov pre deti a rodiny v kríze
Predpokladaná výška FP a zdroje	40 000 € (A3.3.2.1 a A 3.3.2.2) ESF
Previazanosť na iné strategické dokumenty	NP 1: Prepájanie SS s inými verejnými službami v rámci podpory sociálnej inklúzie zraniteľných jednotlivcov, rodín, skupín a komunit a NP 4: Zvyšovanie kvality SS PHSR NSK 2030: Strategická priorita 4, Strategický cieľ 4.1 Rozvoj smart sociálnych a zdravotných služieb s dôrazom na komplexnosť riešení a výsledok, O 4.1.2
Zdroj: Vlastné spracovanie, 2023	

23.4 Osoby v nepriaznivej sociálnej situácii

Schéma 17 Prehľad strategických a špecifických cieľov a opatrení - Osoby v nepriaznivej sociálnej situácii

Strategický cieľ 4 je zameraný na osoby v nepriaznivej sociálnej situácii, z ktorej vyplýva ohrozenie osôb sociálnym vylúčením alebo obmedzenie ich schopností sa spoločensky začleniť a samostatne riešiť svoje problémy (ako napr. osoby, ktoré nemajú zabezpečené nevyhnutné podmienky na uspokojovanie základných životných potrieb; osoby závislé od návykových látok; osoby ohrozené správaním iných osôb – obeť násillia; osoby z MRK; osoby ohrozené stratou bývania alebo bez domova; cudzinci a migranti a pod.)

Tabuľka 106 ŠC 4.1 Podpora začleňovania osôb v nepriaznivej sociálnej situácii (s dôrazom na príslušníkov MRK) - (opatrenia a aktivity)

Strategický cieľ 4: Zvýšenie kvality života osôb v nepriaznivej sociálnej situácii	
Špecifický cieľ 4.1	Podpora začleňovania osôb v nepriaznivej sociálnej situácii (s dôrazom na príslušníkov MRK)
Merateľný ukazovateľ	Počet začlenených osôb v nepriaznivej sociálnej situácii na trh práce, do vzdelávania, do preventívnych programov a pod.
Krátky popis	Podľa Atlasu rómskych komunít 2019 v 65 (18 %) obciach žijú občania rómskeho etnika. Najvyššie zastúpenie je v obciach LV okresu (21 obcí), kde sa nachádzajú aj obce, kde viac ako polovicu obyvateľstva tvoria občania Rómovia (Šárovce). Početnejšie zastúpenie majú aj Dolné Semerovce, Plavé Vozokany a Turá. Najmenej obcí s rómskou populáciou je v okresoch Šaľa a Zlaté Moravce (po 3 obce).
Opatrenia, ktoré zabezpečia naplnenie cieľa	O 4.1.1 Zvýšiť kapacitu terénnej sociálnej práce v obciach s prítomnosťou MRK
	O 4.1.2 Posilniť komunitnú prácu v segregovaných osídleniach MRK
	O 4.1.3 Rozšíriť nízkoprahové programy pre deti a mládež
Opatrenie 4.1.1	Zvýšiť kapacitu terénnej sociálnej práce v obciach s prítomnosťou MRK
Merateľný ukazovateľ	Počet terénnych sociálnych pracovníkov
Krátky popis	Terénna sociálna práca (TSP) je nástrojom ako sprístupniť občanom v rôznych sociálnych podmienkach existujúce spoločenské zdroje, umožniť uvedeným osobám participáciu na rozhodovacích procesoch a podporiť, aby získali zručnosti, aby vedeli samostatne riešiť problémy. TSP je dlhodobo podporovaná z EŠIF(ESF). Na stretnutí fókusovej skupiny so starostami obcí do 1000 obyvateľov zaznela potreba zvýšenia kapacity terénnej sociálnej práce z prostriedkov EŠIF (ESF).
Predpokladané obdobie realizácie	2024 - 2031
Partneri pre implementáciu	G: obce, mestá, neverejní poskytovatelia SS, P: NSK, ÚPSVR, IA MPSVR SR
Aktivity pre naplnenie opatrenia	A 4.1.1.1 Zmapovanie situácie v obciach s prítomnosťou (problémy príslušníkov MRK, požiadavky, potreby) A 4.1.1.2 Zabezpečenie zdrojov z ESF na rozšírenie kapacít terénnej sociálnej práce
Predpokladaná výška FP a zdroje	3 000€ (A 4.1.1.1) NSK; 22 000€/ročne/1TSP
Previazanosť na iné strategické dokumenty	NP 1: Prepájanie SS s inými verejnými službami v rámci podpory sociálnej inklúzie zraniteľných jednotlivcov, rodín, skupín a komunít a NP 4: Zvyšovanie kvality SS PHSR NSK 2030: Strategická priorita 4, Strategický cieľ 4.1 Rozvoj smart sociálnych a zdravotných služieb s dôrazom na komplexnosť riešení a výsledok, O 4.1.2
Opatrenie 4.1.2	Posilniť komunitnú prácu v segregovaných osídleniach s MRK
Merateľný ukazovateľ	Počet komunitných sociálnych pracovníkov vo vylúčených komunitách
Krátky popis	Podľa Atlasu rómskych komunít (2019) na území NSK sa nachádza 113 rómskych osídlení, z toho asi 1/4 je mimo osídlenia obce (segregovaná). Existencia vylúčených komunít je spojená s najpálčivejšími ťažkosťami. Efektivitu štrukturálnych zmien v celkovom fungovaní terénnej aj komunitnej sociálnej práce bude možné relevantne hodnotiť o niekoľko rokov. Začiatok inkluzívnej činnosti vyžaduje preto čo najlepšie nastavenie parametrov. Odhadovaný počet Rómov v Nitre je 3000. A z toho 70 % sú Olašskí Rómovia

	– označovaní aj ako obchodníci. Olašskí Rómovia sa svojimi zvykmi i celkovým spôsobom života odlišujú od „bežných“ Rómov. (Šusteková, 2018)
Predpokladané obdobie realizácie	2024 - 2031
Partneri pre implementáciu	G: mestá a obce, MVO P: NSK, IA MPSVR SR, ÚPSVR SR
Aktivity pre naplnenie opatrenia	A 4.1.2.1 Mapovanie potrieb obyvateľov vo vylúčených komunitách A 4.1.2.2 Podpora komunikácie a spolupráce medzi komunitami a skupinami v rámci obce A 4.1.2.3 Podpora komunikácie a spolupráce smerom von, spolupráca s lokálnymi aktérmi a najmä s miestnou samosprávou A 4.1.2.4 Podpora svojpomocných kapacít komunity na riešenie vlastných problémov, podpora vzájomnej pomoci
Predpokladaná výška FP a zdroje	22 000€/ročne KSP (x10); 220 000€/1KSP/2 osídlenia
Previazanosť na iné strategické dokumenty	NP 1: Prepájanie SS s inými verejnými službami v rámci podpory sociálnej inklúzie zraniteľných jednotlivcov, rodín, skupín a komunít a NP 4: Zvyšovanie kvality SS PHSR NSK 2030: Strategická priorita 4, Strategický cieľ 4.1 Rozvoj smart sociálnych a zdravotných služieb s dôrazom na komplexnosť riešení a výsledok, O 4.1.2
Opatrenie 4.1.3	Rozšíriť nízkoprahové programy pre deti a mládež
Merateľný ukazovateľ	Počet nízkoprahových programov /rok; počet účastníkov na programoch
Krátky popis	Nízkoprahový program pre deti a mládež je komplex stacionárnych a terénnych služieb, ktoré sú pre klienta ľahko dostupné (v prirodzenom prostredí) a nekladie vysoké požiadavky (finančné, časové, fyzické, technické...) ako predpoklad ich poskytnutia.
Predpokladané obdobie realizácie	2024 - 2031
Partneri pre implementáciu	G: mestá a obce, MVO P: NSK, IA MPSVR SR, ÚPSVR SR
Aktivity pre naplnenie opatrenia	A 4.1.3 Mapovanie potrieb cieľovej skupiny, vyhodnotenie aktivít a služieb, ktoré sú ponúkané A 4.1.3.2 Práca s jednotlivcami, so skupinu a s komunitou
Predpokladaná výška FP a zdroje	5 000€/ročne (A 4.1.3); 22 000 €/ročne/ 1 komunita; ESF
Previazanosť na iné strategické dokumenty	NP 1: Prepájanie SS s inými verejnými službami v rámci podpory sociálnej inklúzie zraniteľných jednotlivcov, rodín, skupín a komunít a NP 4: Zvyšovanie kvality SS PHSR NSK 2030: Strategická priorita 4, Strategický cieľ 4.1 Rozvoj smart sociálnych a zdravotných služieb s dôrazom na komplexnosť riešení a výsledok, O 4.1.2
Zdroj: Vlastné spracovanie, 2023	

Tabuľka 107 ŠC 4.2 Zabezpečenie prístupu k službám zdravotnej starostlivosti osobám v službách KI (opatrenia a aktivity)

Špecifický cieľ 4.2	Zabezpečenie prístupu k službám zdravotnej starostlivosti osobám v službách KI
Merateľný ukazovateľ	Počet mobilných ambulancií a ošetrovní v službách KI/100 000 obyvateľov NSK
Krátky popis	Osoby v službách krízovej intervencie často trpia rôznymi ochoreniami, zvyčajne chronického charakteru. K najčastejšie uvádzaným dlhodobým problémom patria problémy s nohami, so srdcom, tlakom, cukrovkou a pod. Odopieranie inej, než neodkladnej zdravotnej starostlivosti u osôb v krízových situáciách ich vystavuje bolestiam, nedostatku potrebných liekov. V zimnom období je podchladenie, omrzliny, zranenia a iné komplikácie. Na takéto úkony nie sú vybavené zdravotnícke zariadenia prevádzkovo, ani personálne.
Opatrenia, ktoré zabezpečia naplnenie cieľa	O 4.2.1 Zlepšiť dostupnosť nízkoprahových denných centier a zariadení osobnej hygieny. O 4.2.2 Vytvoriť nízkoprahové, mobilné ambulancie a ošetrovne pre LBD
Opatrenie 4.2.1	Zlepšiť dostupnosť nízko prahových denných centier a zariadení osobnej hygieny.
Merateľný ukazovateľ	Počet nízkoprahových denných centier so strediskom osobnej hygieny
Krátky popis	Podľa údajov z Národnej koncepcie prevencie a ukončovania bezdomovectva z roku 2022 je v NSK registrovaných 221 poskytovateľov služieb KI s pobytovou formou (nocľaháreň, útulok, domov na pol ceste, zariadenie núdzového bývania) s celkovou kapacitou 430 miest. V rámci prevencie zhoršenia nepriaznivého zdravotného stavu prijímateľov služby v uvedených zariadeniach je potrebné podporovať prístup k zdravotnej starostlivosti (nielen k neodkladnej). Za účelom odstraňovania bariér pri návšteve zdravotníckeho zariadenia je potrebné zlepšiť dostupnosť zariadení základnej hygieny.
Predpokladané obdobie realizácie	2024 - 2031
Partneri pre implementáciu	G: obce, mestá, neverejní poskytovatelia SS, P: NSK, zdravotnícke zariadenia, zdravotné poisťovne
Aktivity pre naplnenie opatrenia	A 4.2.1 Spracovanie analýzy potrieb vo vzťahu k zdravotníckym službám u prijímateľov SS krízovej intervencie A 4.2.2 Zriadiť priestorovo v území rovnomerne dostupné nízkoprahové denné centrá so strediskom osobnej hygieny
Predpokladaná výška FP a zdroje	5 000€ (A 4.2.1) NSK; KV: 200 000€/1 NDC+SOH/x 8 (v každom okrese); BV: 25000€/ročne/prevádzka 1 NDC
Previazanosť na iné strategické dokumenty	NP 1: Prepájanie SS s inými verejnými službami v rámci podpory sociálnej inklúzie zraniteľných jednotlivcov, rodín, skupín a komunit a NP 4: Zvyšovanie kvality SS PHSR NSK 2030: Strategická priorita 4, Strategický cieľ 4.1 Rozvoj smart sociálnych a zdravotných služieb s dôrazom na komplexnosť riešení a výsledok, O 4.1.2 Národná koncepcia prevencie a ukončovania bezdomovectva – 6.3 oblasť zdravia – zlepšiť prístup k zdravotnej starostlivosti pre LBD
Opatrenie 4.2.2	Vytvoriť nízkoprahové mobilné a zdieľané ambulancie a ošetrovne pre prijímateľov služieb KI
Merateľný ukazovateľ	Počet NDC a ošetrovní; počet prijímateľov SS KI a LBD ošetrovaných v zriadených NDC a ošetrovniach
Krátky popis	Nízko prahové mobilné ambulancie a ošetrovne by mali byť ľahko dostupné, bezplatné, ponúkajúce potrebnú službu bez administratívnych a iných prekážok. Nízkoprahovosť znamená ľahkú dostupnosť pre všetkých prijímateľov služieb a LBD. Obvykle nevyžadujú žiadne odporúčania, posudky a potvrdenia.

	Zamestnanci týchto centier niekedy samy vyhľadávajú ľudí v teréne, na staniciach a pod. Tieto služby sa môžu poskytovať ambulantnou, terénnou, alebo pobytovou formou.
Predpokladané obdobie realizácie	2024 - 2031
Partneri pre implementáciu	G: obce, mestá, neverejní poskytovatelia SS, P: NSK, zdravotnícke zariadenia, zdravotné poisťovne
Aktivity pre naplnenie opatrenia	A 4.2.2.1 Zmapovanie personálnych, priestorových a finančných možností pre zriadenie nízkoprahových zdravotných služieb (zdieľané ambulancie aj pre iné cieľové skupiny) a ošetrovní na území NSK v spolupráci s odborom zdravotníctva NSK A 4.2.2.2 Zriadenie NDC a ošetrovní pre ľudí v kríze
Predpokladaná výška FP a zdroje	5 000 € (A 4.2.2.1) NSK; BV: 300 000 €/ročne/prevádzka 1 NDC KV: 150 000 €/1NDC a ošetrovňa
Previazanosť na iné strategické dokumenty	NP 1: Prepájanie SS s inými verejnými službami v rámci podpory sociálnej inklúzie zraniteľných jednotlivcov, rodín, skupín a komunít a NP 4: Zvyšovanie kvality SS PHSR NSK 2030: Strategická priorita 4, Strategický cieľ 4.1 Rozvoj smart sociálnych a zdravotných služieb s dôrazom na komplexnosť riešení a výsledok, O 4.1.2 Národná koncepcia prevencie a ukončovania bezdomovectva – 6.3 oblasť zdravia – zlepšiť prístup k zdravotnej starostlivosti pre LBD
Zdroj: Vlastné spracovanie, 2023	

Tabuľka 108 ŠC 4.3 Podpora rozvoja druhov a foriem SS KI so špecifikáciou na rôzne krízové situácie (opatrenia a aktivity)

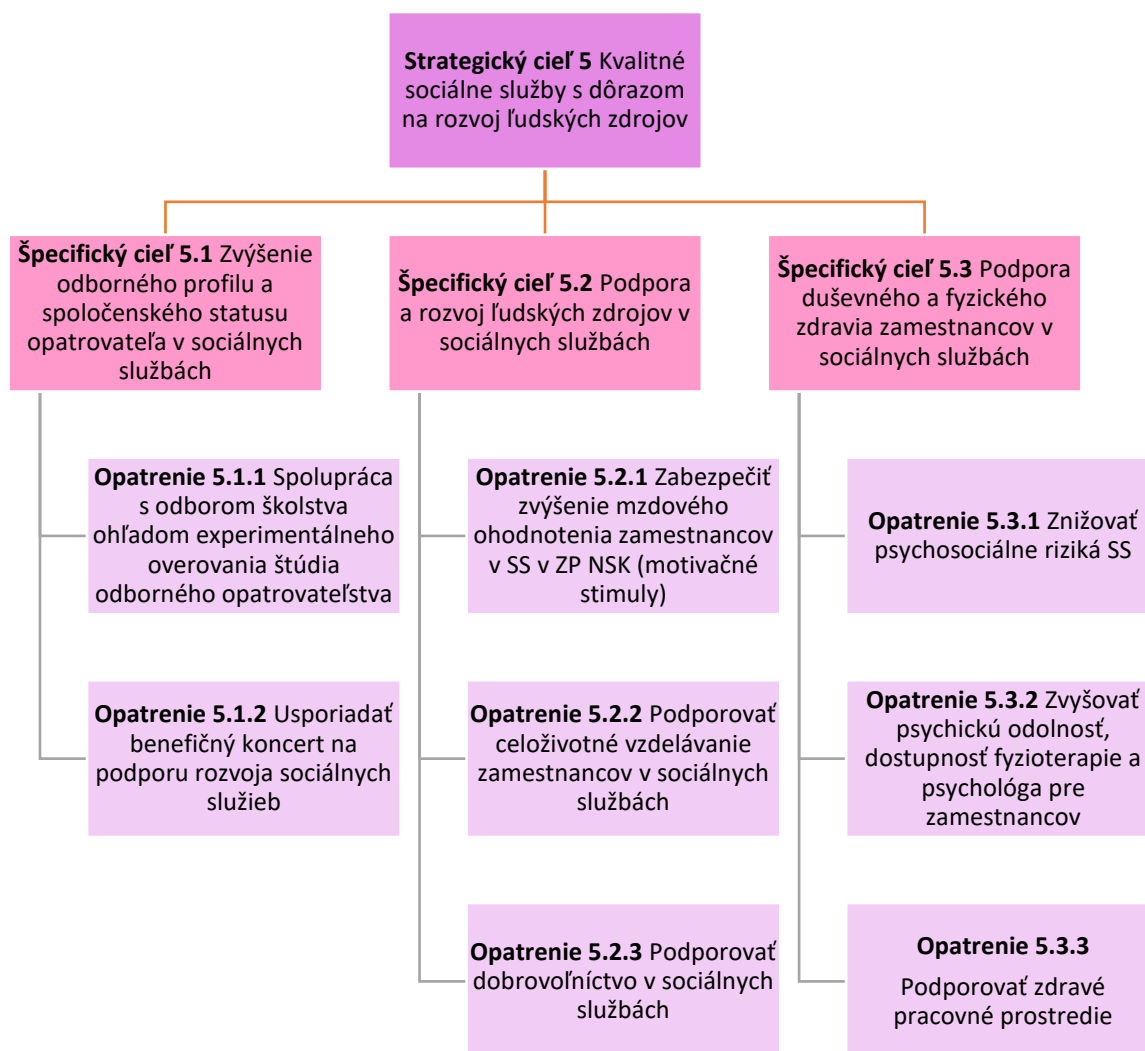
Špecifický cieľ 4.3	Podpora rozvoja druhov a foriem SS KI so špecifikáciou na rôzne krízové situácie
Merateľný ukazovateľ	Počet miest v zariadeniach KI/ 1000 obyvateľov NSK
Krátky popis	Predpokladom pre začlenenie osôb ohrozených sociálnym vylúčením a LBD sú dostupné a kvalitné sociálne služby. Základnou a najdôležitejšou službou je dostupné, včasné a adresné poradenstvo. V rámci vyhodnotenia plnenia cieľov z predchádzajúcej KRSS 2018 - 2023 neboli z dôvodu pandemickej, energetickej, inflačnej krízy splnené ciele o rozšírení kapacít zariadení KI. Bolo vyhodnotené, že potreba rozšírenia uvedených druhov SS KI naďalej trvá.
Opatrenia, ktoré zabezpečia naplnenie cieľa	O 4.3.1 Rozšíriť kapacity poradenských centier pre jednotlivca a rodiny v kríze
	O 4.3.2 Rozšíriť kapacity zariadení núdzového bývania o 40 miest
	O 4.3.3 Rozšíriť kapacity SS podpora samostatného bývania
	O 4.3.4 Rozšíriť kapacity útlukov o 40 miest
Opatrenie 4.3.1	Rozšíriť kapacity poradenských centier pre jednotlivca a rodiny v kríze
Merateľný ukazovateľ	Počet poradenských centier
Krátky popis	Základným nástrojom pomoci jednotlivcovi, skupine i komunite je poskytovanie sociálneho poradenstva. Cieľom sociálneho poradenstva je znižovanie rizík vyplývajúcich zo sociálneho vylúčenia, spôsobu života a rizikového správania, zvýšenie sociálnych kompetencií a mobility prijímateľa SS popr. poskytnutie alebo sprostredkovanie konkrétnej pomoci. Súčasťou sociálneho poradenstva je aj krízová intervencia a obmedzovanie negatívnych vplyvov v rodine. Nie je možné poskytovať sociálne služby bez sociálneho poradenstva. Sociálne poradenstvo: základné a špecializované (špecificky zamerané na rôzne krízové situácie (napr. závislosti, násilie, bezdomovectvo a pod.)
Predpokladané obdobie realizácie	2024 - 2031
Partneri pre implementáciu	G: obce, mestá, neverejní poskytovatelia SS, P: NSK, ÚPSVR SR, IA MPSVR SR

Aktivity pre naplnenie opatrenia	A 4.3.1.1 Zmapovanie stavu poradenskej činnosti v oblasti krízovej intervencie v NSK (počet, priestorové rozloženie, kapacity, kvalifikovanosť poradcov, druh - základné, špecializované - špecializácia na čo a pod.) A 4.3.1.2 Rozšíriť kapacity poradenských centier na základe potrieb a požiadaviek v súlade s vykonanou analýzou
Predpokladaná výška FP a zdroje	5 000€ (A 4.3.1.1)NSK; KV: 150 000€/zriadenie PC/predpoklad 3; BV: 30 000€/ročne /1 poradca (3)
Previazanosť na iné strategické dokumenty	NP 1: Prepájanie SS s inými verejnými službami v rámci podpory sociálnej inklúzie zraniteľných jednotlivcov, rodín, skupín a komunít a NP 4: Zvyšovanie kvality SS PHSR NSK 2030: Strategická priorita 4, Strategický cieľ 4.1 Rozvoj smart sociálnych a zdravotných služieb s dôrazom na komplexnosť riešení a výsledok, O 4.1.2
Opatrenie 4.3.2	Rozšíriť kapacity zariadení núdzového bývania
Merateľný ukazovateľ	Počet miest v ZNB
Krátky popis	V NSK je registri IS SoS MPSVR SR registrované len 1 zariadenie núdzového bývania s kapacitou 30 miest - bezpečný ženský dom, ktoré poskytuje ubytovanie spravidla na 3 - 6 mesiacov. Podľa odporúčaných noratívov na 10 000 obyvateľov by malo byť 4,5 miesta. Z uvedeného vyplýva, že v NSK je naplnená 1/10 noratívnej potreby.
Predpokladané obdobie realizácie	2024 - 2031
Partneri pre implementáciu	G:NSK P: obce, mestá, MVO/neverejní poskytovatelia SS
Aktivity pre naplnenie opatrenia	A 4.3.2.1 Zmapovanie stavu a požiadaviek na uvedený druh SS, priestorové možnosti, personálne a finančné požiadavky A 4.3.2.2 Na základe uskutočnenej analýzy rozširovať kapacity zariadení núdzového bývania o 40 miest do roku 2031
Predpokladaná výška FP a zdroje	5 000€ (A 4.3.2.1); NSK; KV: 500 000€ / 2 x 20 miest (A 4.3.2.2) EŠIF, BV: 300 000€/rok/40 miest
Previazanosť na iné strategické dokumenty	NP 1: Prepájanie SS s inými verejnými službami v rámci podpory sociálnej inklúzie zraniteľných jednotlivcov, rodín, skupín a komunít a NP 4: Zvyšovanie kvality SS PHSR NSK 2030: Strategická priorita 4, Strategický cieľ 4.1 Rozvoj smart sociálnych a zdravotných služieb s dôrazom na komplexnosť riešení a výsledok, O 4.1.2
Opatrenie 4.3.3	Rozšíriť kapacity SS podpora samostatného bývania
Merateľný ukazovateľ	Počet zamestnancov SS – podpora samostatného bývania
Krátky popis	Účelom SS podpora samostatného bývania je poskytovanie pomoci a podpory osobám, ktorým bola ukončená nariadená ústavná starostlivosť po dovŕšení plnoletosti alebo predĺžená ústavná starostlivosť z dôvodu prípravy na povolanie a nemajú zabezpečené bývanie. Koncepcia prevencie a ukončovania bezdomovectva (str. 63) uvádza, že 3 % mladých dospelých, ktorým bolo ukončené poskytovanie starostlivosti v CDR je bez prístrešia (r. 2020)
Predpokladané obdobie realizácie	2024 - 2031
Partneri pre implementáciu	G: NSK P: obce, mestá, MVO /neverejní poskytovatelia, ÚPSVR, CDR
Aktivity pre naplnenie opatrenia	A 4.3.3.1 Zmapovanie stavu o požiadavkách a potrebe mladých dospelých s trvalým pobytom v NSK ukončujúcich pobyt v CDR, a tiež priestorové, personálne a finančné možnosti na uspokojovanie analyzovaných potrieb. A 4.3.3 2 Rozšírenie kapacít sociálnej služby podpora samostatného bývania o 3 sociálnych pracovníkov
Predpokladaná výška FP a zdroje	5 000 € (A 4.3.3.1) NSK; KV 200 000 €/12 miest, (A 4.3.3.2) EŠIF; BV: 45 000 €/ročne
Previazanosť na iné strategické dokumenty	NP 1: Prepájanie SS s inými verejnými službami v rámci podpory sociálnej inklúzie zraniteľných jednotlivcov, rodín, skupín a komunít a NP 4: Zvyšovanie kvality SS

	PHSR NSK 2030: Strategická priorita 4, Strategický cieľ 4.1 Rozvoj smart sociálnych a zdravotných služieb s dôrazom na komplexnosť riešení a výsledok, O 4.1.2
Opatrenie 4.3.4	Rozšíriť kapacity útlukov o 40 miest
Merateľný ukazovateľ	Počet miest v útlukoch
Krátky popis	Verejné nájomné bývanie sa častokrát stáva pre určité skupiny osôb nedostupným, nakoľko povinnosť splátky za obstaranie bytu sa prenáša na nájomcu. Pre osobu potrebujúcu bývanie sa tak jedná o začarovaný kruh, ktorý sa uzatvára a otvára nedostatočnou existenciou finančného mechanizmu, ktorý by umožnil mestám a obciam vytvoriť adresný systém prideľovania nájomných bytov (<i>str. 39 Koncepcia prevencie a ukončovania bezdomovectva</i>). Súčasťou služieb KI je aj zabezpečovanie ubytovania. Medzi takéto SS KI patria aj útluky. Podľa registra IS SoS MPSVR SR je v NSK registrovaných 7 poskytovateľov SS KI - útluk s kapacitou 215 miest (4 verejní poskytovatelia s kapacitou 113 miest a 3 neverejní poskytovatelia s kapacitou 102 miest). V rámci odporúčaných noriem (10 miest na 10000 obyv.) pre azylové ubytovanie NSK má kapacitu naplnenú na 48 %.
Predpokladané obdobie realizácie	2024 - 2031
Partneri pre implementáciu	G: NSK P: obce, mestá, MVO
Aktivity pre naplnenie opatrenia	A 4.3.4.1 Zmapovanie stavu o požiadavkách a potrebe krízového ubytovania, o priestorových, personálnych a finančných možnostiach A 4.3.4.2 Rozšírenie kapacít útlukov min. o 40 miest do roku 2031
Predpokladaná výška FP a zdroje	5 000 € (A 4.3.4.1) NSK; KV 400 000 € (A 4.3.4.2) EŠIF; BV: 960 000 € / ročne 40 miest
Previazanosť na iné strategické dokumenty	NP 1: Prepájanie SS s inými verejnými službami v rámci podpory sociálnej inklúzie zraniteľných jednotlivcov, rodín, skupín a komunit a NP 4: Zvyšovanie kvality SS PHSR NSK 2030: Strategická priorita 4, Strategický cieľ 4.1 Rozvoj smart sociálnych a zdravotných služieb s dôrazom na komplexnosť riešení a výsledok, O 4.1.2
Zdroj: Vlastné spracovanie, 2023	

23.5 Prierezové ciele pre všetky cieľové skupiny

Schéma 18 Prehľad prierezových cieľov pre všetky cieľové skupiny

Tabuľka 109 SČ 5.1 Zvýšenie odborného profilu a spoločenského statusu opatrovateľa v sociálnych službách (opatrenia a aktivity)

Strategický cieľ 5 - Kvalitné sociálne služby s dôrazom na rozvoj ľudských zdrojov	
Špecifický cieľ 5.1	Zvýšenie odborného profilu a spoločenského statusu opatrovateľa v sociálnych službách
Merateľný ukazovateľ	Zvýšený spoločenský status opatrovateľa v SS
Krátky popis	Zo SWOT analýz všetkých pracovných skupín bol uvedený problém nedostatku pracovníkov vo vzťahu k potrebe v SS, nízka motivácia pracovať v SS, vysoká miera PN a fluktuácie zamestnancov. Priemerný vek zamestnancov v SS u verejných poskytovateľov SS je 49,5 rokov a u neverejných poskytovateľov 47,3 rokov veku. Počet zamestnancov v SS v NSK je cca 6000.
Opatrenia, ktoré zabezpečia naplnenie cieľa	O 5.1.1 Spolupráca s odborom školstva ohľadom experimentálneho overovania štúdia odborného opatrovateľstva
	O 5.1.2 Usporiadať benefičný koncert na podporu rozvoja sociálnych služieb
Opatrenie 5.1.1	Spolupráca s odborom školstva ohľadom experimentálneho overovania štúdia odborného opatrovateľstva

Merateľný ukazovateľ	Výstupy zo spolupráce ohľadom zavedenia experimentálneho overovania štúdia odborného opatrovateľstva
Krátky popis	Vzhľadom na legislatívou dané požiadavky na minimálne personálne štandardy a zvyšujúce sa nároky na kvalifikáciu zamestnancov a vyšší priemerný vek zamestnancov v tomto sektore je problematickejšie získať pracovníkov do SS. V dokumente Slovensko 2030 v článku 1.1 bod 1) sa uvádza: Stabilizovať mladých ľudí na Slovensku predovšetkým podporou kvality vzdelávacieho systému, zlepšením kvality vzdelávacej a podpornej infraštruktúry, jeho harmonizáciou s dopytom trhu práce a s tvorbou pracovných príležitostí s primeraným mzdovým ohodnotením v súlade so skladbou disponibilnej pracovnej sily. V spolupráci so ŽSK a na základe ich skúseností reagovať na potreby trhu práce v súlade s navrhovaným opatrením. Toto opatrenie je v súlade aj s Koncepciou rozvoja stredného školstva v NSK na roky 2021 - 2027, 5.2 Oblasť odborného vzdelávania ako čiastkový cieľ sa uvádza: Reagovať na novovznikajúce požiadavky na trhu práce na vzdelávanie a zručnosti žiakov (zaraďovať do siete škôl a školských zariadení SR študijné a učebné odbory žiadané na trhu práce).
Predpokladané obdobie realizácie	2024 - 2031
Partneri pre implementáciu	G: NSK OSV a OŠ, riaditelia SOŠ P: zariadenia SS (ako stážové pracoviská)
Aktivity pre naplnenie opatrenia	A 5.1.1.1 Zmapovať situáciu v oblasti ľudských zdrojov v SS v NSK a skúsenosti ŽSK so zavádzaním experimentálneho overovania štúdia odborného opatrovateľstva. A 5.1.1.2 Osloviť k novej spolupráci stredné odborné školy zdravotníckej v NSK
Predpokladaná výška FP a zdroje	5 000 € (A 5.1.1.1) NSK; 10 000 € (A 5.1.1.2 a A 5.1.1.3) EŠIF
Previazanosť na iné strategické dokumenty	NP 1: Prepájanie SS s inými verejnými službami v rámci podpory sociálnej inklúzie zraniteľných jednotlivcov, rodín, skupín a komunit a NP 4: Zvyšovanie kvality SS PHSR NSK 2030: Strategická priorita 4, Strategický cieľ 4.1 Rozvoj smart sociálnych a zdravotných služieb s dôrazom na komplexnosť riešení a výsledok, Koncepcia rozvoja stredného školstva v NSK na roky 2021 - 2027, Strategický cieľ 5.2
Opatrenie 5.1.2	Usporiadať benefičný koncert na podporu SS
Merateľný ukazovateľ	Verejné a spoločenské podujatie zviditeľňujúce SS
Krátky popis	Status zamestnancov v sociálnej oblasti nie je spoločensky ohodnotený, často je vo verejnosti vytváraný vplyvom negatívnych informácií, (ktorých je podstatne menej ako toho pozitívneho, čo súvisí s výkonom povolania v sociálnych službách), predstava o nekvalitných SS. Vo SWOT analýzach sa uvádza nízky spoločenský status zamestnancov v sociálnej oblasti, psychická záťaž, nízke ohodnotenie, ako aj rizikové pracovné prostredie, čo robí prácu v sociálnych službách menej atraktívnou. Z uvedených dôvodov je potrebné realizovať rôzne podujatia a spoločenské aktivity vo vzťahu k verejnosti na uvedenie si významu a náročnosti práce v sociálnych službách a dať práci v tejto oblasti patričné spoločenské uznanie.
Predpokladané obdobie realizácie	2024 - 2031
Partneri pre implementáciu	G: NSK P: ZSS a MVO, Odbor kultúry a cestovného ruchu NSK

Aktivity pre naplnenie opatrenia	A 5.1.2.1 Udržanie a zvyšovanie povedomia o podujatiach ako: Starostlivý anjel, OSKAR, MLOK a pod. A 5.1.2.2 Usporiadať benefičný koncert na podporu SS v NSK
Predpokladaná výška FP a zdroje	5 000€ (A 5.1.2.1 , A 5.1.2.2)/ročne NSK 2 000€ (A 5.1.2.3)/ročne
Previazanosť na iné strategické dokumenty	NP 1: Prepájanie SS s inými verejnými službami v rámci podpory sociálnej inklúzie zraniteľných jednotlivcov, rodín, skupín a komunit a NP 4: Zvyšovanie kvality SS PHSR NSK 2030: Strategická priorita 4, Strategický cieľ 4.1 Rozvoj smart sociálnych a zdravotných služieb s dôrazom na komplexnosť riešení a výsledok,
Zdroj: Vlastné spracovanie, 2023	

Tabuľka 110 ŠC 5.2 Podpora a rozvoj ľudských zdrojov v sociálnych službách (opatrenia a aktivity)

Špecifický cieľ 5.2	Podpora a rozvoj ľudských zdrojov v sociálnych službách
Merateľný ukazovateľ	Systém hodnotenia zamestnancov v SS
Krátky popis	V rámci SWOT analýz zástupcovia poskytovateľov SS ako aj samospráv, ako hlavný problém popri finančnej poddimenzovanosti uvádzali nedostatok pracovníkov v tejto oblasti. Ako príčinu okrem nízkeho spoločenského statusu uvádzali nízke finančné ohodnotenie, vysokú pracovnú záťaž a rizikové pracovné prostredie.
Opatrenia, ktoré zabezpečia naplnenie cieľa	O 5.2.1 Zabezpečiť zvýšenie mzdového hodnotenia zamestnancov v SS v ZP NSK (motivačné stimuly)
	O 5.2.2 Podporovať celoživotné vzdelávania zamestnancov v sociálnych službách
Opatrenie 5.2.1	Zabezpečiť zvýšenie mzdového hodnotenia zamestnancov v SS v ZP NSK (motivačné stimuly)
Merateľný ukazovateľ	Analýza situácie v ohodnocovaní zamestnancov v SS v NSK; Smernica - Systém mzdového hodnotenia zamestnancov SS v ZP NSK NSK
Krátky popis	Podľa údajov IS SoS MPSVR SR (P06,P07) výdavky na mzdy u verejných poskytovateľov SS v NSK predstavujú 77 % a u neverejných poskytovateľov v NSK 66 % z celkových výdavkov (2021). V roku 2021 výdavky na mzdy (vrátane odvodov) u verejných poskytovateľov SS činili 53 958 970€. U neverejných poskytovateľov SS to činilo 25 532 118€. Za predpokladu zamestnávania cca 6000 zamestnancov v SS vychádza priemerná mzda 810 €/zamestnanca/mesiac v SS v NSK, pričom v roku 2021 priemerná mzda bola 1211 € v SR a minimálna mzda 623€. Priemerná mzda v SS je o 33% nižšia ako priemerná mzda v hospodárstve.
Predpokladané obdobie realizácie	2024 - 2031
Partneri pre implementáciu	G: NSK P: poskytovatelia SS v ZP NSK
Aktivity pre naplnenie opatrenia	A 5.2.1.1 Zmapovanie situácie v odmeňovaní zamestnancov v SS na území NSK A 5.2.1.2 Spracovanie smernice na systém ohodnocovania zamestnancov v SS v ZP NSK
Predpokladaná výška FP a zdroje	5 000 € (A 5.2.1.1) NSK;
Previazanosť na iné strategické dokumenty	NP 1: Prepájanie SS s inými verejnými službami v rámci podpory sociálnej inklúzie zraniteľných jednotlivcov, rodín, skupín a komunit a NP 4: Zvyšovanie kvality SS PHSR NSK 2030: Strategická priorita 4, Strategický cieľ 4.1 Rozvoj smart

	sociálnych a zdravotných služieb s dôrazom na komplexnosť riešení a výsledok,
Opatrenie 5.2.2	Podporovať celoživotné vzdelávanie zamestnancov v sociálnych službách
Merateľný ukazovateľ	Analýza potrieb v ďalšom vzdelávaní; Metodika a postupy pri ďalšom vzdelávaní zamestnancov v SS
Krátky popis	Ďalšie vzdelávanie zamestnancov vykonávajúcich pracovné činnosti v SS vyplýva z § 84 ods. (24) zákona o sociálnych službách. Zabezpečovať ďalšie vzdelávanie zamestnancov vyplýva aj zo ŠKSS oblasť II personálne štandardy kritérium 2.4.
Predpokladané obdobie realizácie	2024 - 2031
Partneri pre implementáciu	G: NSK P: poskytovatelia SS v ZP NSK
Aktivity pre naplnenie opatrenia	A 5.2.2.1 Zmapovanie situácie v ďalšom vzdelávaní u poskytovateľov SS v NSK ako aj potreby A 5.2.2.2 Spracovanie smernice a postupov pri napĺňaní potrieb ďalšieho vzdelávania zamestnancov v SS v ZP NSK
Predpokladaná výška FP a zdroje	7 000€ (A 5.2.2.1 a A 5.2.2.2) NSK
Previazanosť na iné strategické dokumenty	NP 1: Prepájanie SS s inými verejnými službami v rámci podpory sociálnej inklúzie zraniteľných jednotlivcov, rodín, skupín a komunit a NP 4: Zvyšovanie kvality SS PHSR NSK 2030: Strategická priorita 4, Strategický cieľ 4.1 Rozvoj smart sociálnych a zdravotných služieb s dôrazom na komplexnosť riešení a výsledok,
Opatrenie 5.2.3	Podporovať dobrovoľníctvo v sociálnych službách
Merateľný ukazovateľ	Počet dobrovoľníckych aktivít; merateľný vplyv dobrovoľníctva na rozpočty organizácií
Krátky popis	Dobrovoľníctvo ako aktivita je jedným z dôležitých pilierov v rámci spolupráce s rôznymi subjektami (dobrovoľnícke centrum, školy). Dobrovoľníctvo predstavuje hospodársky prínos a môže viesť k úsporám v oblasti verejných služieb. Dobrovoľníctvo zohráva významnú úlohu pri tvorbe sociálneho kapitálu a podporuje občanov k zapájaniu do miestneho rozvoja
Predpokladané obdobie realizácie	2024 - 2031
Partneri pre implementáciu	G: NSK P: poskytovatelia SS na území NSK
Aktivity pre naplnenie opatrenia	A 5.2.2.1 Podpora rozvoja dobrovoľníckej činnosti v ZSS v ZP NSK A 5.2.2.2 Meranie a komunikácia vplyvu dobrovoľníctva
Predpokladaná výška FP a zdroje	A 5.2.2.1 a A 5.2.2.2 (ESF)
Previazanosť na iné strategické dokumenty	Koncepcia rozvoja občianskej spoločnosti na Slovensku
Zdroj: Vlastné spracovanie, 2023	

Tabuľka 111 ŠC 5.3 Podpora duševného a fyzického zdravia zamestnancov v sociálnych službách (opatrenia a aktivity)

Špecifický cieľ 5.3	Podpora duševného a fyzického zdravia zamestnancov v sociálnych službách
Merateľný ukazovateľ	% fluktuácie v ZSS NSK (k celkovému počtu zamestnancov)
Krátky popis	Podľa štatistík OECD 1 z 6 obyvateľov krajín EÚ trpí nejakou formou duševného ochorenia (https://www.euractiv.com/section/economy-jobs/news/mental-health-issues). Pokiaľ je zanedbaná prevencia spoločnosť i organizácie stoja duševné problémy zamestnancov nemalé finančné prostriedky. Za následok majú nižšiu produktivitu, nárast absencií v práci až dlhodobú práceneschopnosť. Na uvedené problémy poukazovali aj zástupcovia poskytovateľov SS v rámci SWOT analýz. Stres u zamestnancov spôsobuje nadmerné množstvo práce a prehnané očakávania zo strany nadriadených. V ZSS sú personálne štandardy plnené na úrovni minimálnych štandardov, pričom nároky na starostlivosť prijímateľov SS sa zvyšujú v dôsledku stále nepriaznivejších zdravotných stavov prijímateľov (VI. stupeň odkázanosti s prevažujúcimi psychiatrickými dg u prijímateľov SS).
Opatrenia, ktoré zabezpečia naplnenie cieľa	O 5.3.1 Znižovať psychosociálne riziká v ZSS
	O 5.3.2 Zvyšovať psychickú odolnosť, (dostupnosť fyzioterapie pre zamestnancov)
	O 5.3.3 Podporovať zdravé pracovné prostredie
Opatrenie 5.3.1	Znižovať psychosociálne riziká v ZSS
Merateľný ukazovateľ	Definované faktory v ZSS ako psychosociálne riziká
Krátky popis	Stres je spúšťačom syndrómu vyhorenia. Syndrómom vyhorenia trpia často zamestnanci v pomáhajúcich profesiách, medzi ktoré SS patria. Neexistujú zázračné riešenia na to, ako angažovanosť zamestnancov udržať a "nevypáliť ich zdroje". Zamestnávatelia môžu predchádzať resp. znižovať tieto riziká na pracoviskách.
Predpokladané obdobie realizácie	2024 - 2031
Partneri pre implementáciu	G: NSK P: poskytovatelia SS v ZP NSK
Aktivity pre naplnenie opatrenia	A 5.3.1.1 Vyhodnotenie situačných a organizačných faktorov v ZSS (pracovnú záťaž, rovnováhu zodpovedností/právomocí, pracovnú náplň, postupy... a pod.) A 5.3.1.2 Vytýpovanie faktorov (z uskutočneného vyhodnotenia) spôsobujúcich psychosociálne riziká a prijatie opatrení na ich elimináciu
Predpokladaná výška FP a zdroje	12 000 € (A 5.3.1.1) NSK/ESF; 12 000 € (A 5.3.1.2) NSK/ESF
Previazanosť na iné strategické dokumenty	NP 1: Prepájanie SS s inými verejnými službami v rámci podpory sociálnej inklúzie zraniteľných jednotlivcov, rodín, skupín a komunít a NP 4: Zvyšovanie kvality SS PHSR NSK 2030: Strategická priorita 4, Strategický cieľ 4.1 Rozvoj smart sociálnych a zdravotných služieb s dôrazom na komplexnosť riešení a výsledok, Národný program rozvoja duševného zdravia
Opatrenie 5.3.2	Zvyšovať psychickú odolnosť (dostupnosť fyzioterapie a psychológa pre zamestnancov)
Merateľný ukazovateľ	Počet absolvovaných tréningov na zvyšovanie psychickej odolnosti; Zavedenie inovatívne inštitúty (benefity) na zvyšovanie psychickej odolnosti
Krátky popis	Prispôbiť sa životným zmenám a stresujúcim podmienkam umožňuje psychická odolnosť (reziliencia). Psychická odolnosť nie je vlastnosť človeka, ale dá sa naučiť a natréňovať. K psychickej odolnosti prispievajú faktory ako:

	schopnosť plánovať a riešiť problémy, komunikačné zručnosti, zvládanie silných emócií a impulzov a pod.
Predpokladané obdobie realizácie	2024 - 2031
Partneri pre implementáciu	G: NSK P: poskytovatelia SS v ZP NSK
Aktivity pre naplnenie opatrenia	A 5.3.2.1 V rámci celoživotného vzdelávania zamerať sa na plánovanie tréningov zvládania stresu v ZSS A 5.3.2.2 Zavádzanie inovatívnych inštitútov na zvyšovanie psychickej odolnosti (v prípade potreby voľno navyše na vyriešenie fyzických a psychických problémov v zárodku) relaxácie, možnosť vypnúť ..., benefity na základe vopred stanovených pravidiel
Predpokladaná výška FP a zdroje	5 000€ /ročne (A 5.3.2.1) NSK; 2 000€ (A 5.3.2.2) NSK;
Previazanosť na iné strategické dokumenty	NP 1: Prepájanie SS s inými verejnými službami v rámci podpory sociálnej inklúzie zraniteľných jednotlivcov, rodín, skupín a komunít a NP 4: Zvyšovanie kvality SS PHSR NSK 2030: Strategická priorita 4, Strategický cieľ 4.1Rozvoj smart sociálnych a zdravotných služieb s dôrazom na komplexnosť riešení a výsledok, Národný program rozvoja duševného zdravia
Opatrenie 5.3.3	Podporovať zdravé pracovné prostredie
Merateľný ukazovateľ	Správy o rizikových faktoroch na pracoviskách v ZSS v ZP NSK
Krátky popis	V rámci ŠKSS III. Oblasť kritérium 3.1 sú určené štandardy pre priestory poskytovateľa SS, ktoré spĺňajú priestorové, technické, hygienické podmienky prevádzkovania SS, ktoré sa týkajú aj pracovného prostredia pre zamestnancov.
Predpokladané obdobie realizácie	2024 - 2031
Partneri pre implementáciu	G: NSK P: poskytovatelia SS v ZP NSK, IP
Aktivity pre naplnenie opatrenia	A 5.3.3.1 Vypracovanie správy rizikových faktorov pracovného prostredia (identifikácia, hodnotenie rizík, eliminácia rizík na pracovisku) A 5.3.3.2 Zabezpečenie podmienok v ZSS v ZP NSK pre zamestnancov na základe správy o rizikových faktoroch pracovného prostredia
Predpokladaná výška FP a zdroje	5 000 € (A 5.3.3.1) NSK 25 000 € (A 5.3.3.2) NSK/ESF
Previazanosť na iné strategické dokumenty	NP 1: Prepájanie SS s inými verejnými službami v rámci podpory sociálnej inklúzie zraniteľných jednotlivcov, rodín, skupín a komunít a NP 4: Zvyšovanie kvality SS PHSR NSK 2030: Strategická priorita 4, Strategický cieľ 4.1Rozvoj smart sociálnych a zdravotných služieb s dôrazom na komplexnosť riešení a výsledok, Národný program rozvoja duševného zdravia
Zdroj: Vlastné spracovanie, 2023	

24 Dostupnosť sociálnych služieb a porovnanie pokrytia potreby sociálnymi službami v NSK vo vzťahu k ostatným samosprávnym krajom

Vzhľadom na kvalitu a dostupnosť dát porovnanie sa uskutoční na registrované kapacity sociálnych služieb zriadených obcou alebo mestom, zariadení zriadených alebo založených obcou/mestom, zariadení zriadených alebo založených vyšším územným celkom a zariadení, kde poskytovateľom je neverejný poskytovateľ sociálnej služby.

Schéma 19 Vízia (globálny cieľ) pre sociálne služby

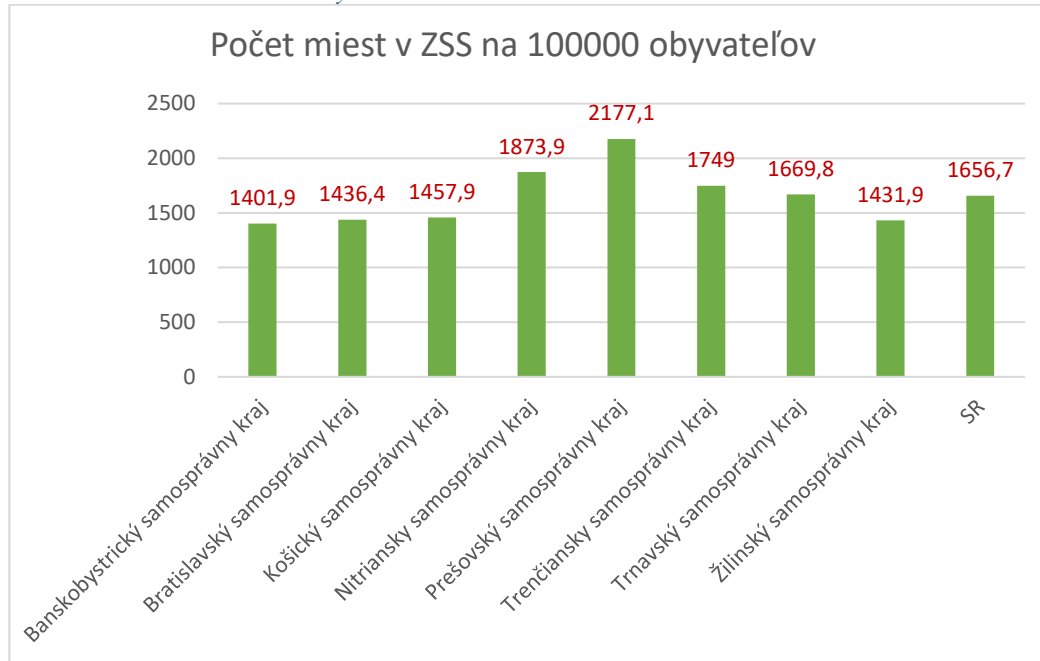

V globálnom celi NSK, ale aj kritérium K 1.2 Štandardov kvality poskytovanej sociálnej služby v prílohe č. 2 zákona 448/2008 Z.z. o sociálnych službách sa zdôrazňuje dostupnosť sociálnej služby pre každého, kto spĺňa podmienky, ustanovené zákonom, na poskytnutie sociálnej služby. Jednou z primárnych úloh subjektov verejnej správy (obce/mestá a samosprávne kraje) je v rámci existujúcich nástrojov (KRSS a KPSS) zabezpečiť rovnomerné pokrytie spravovaného územia službami, čím sa zabezpečí dostupnosť (v čase a vzdialenosti – odporúčané hodnoty do 30 minút a 25-30 km). Vzhľadom na to, že KRSS doposiaľ odborné a systémové postupy pri analýzach dostupnosti neriešila, našou snahou je okrem priestorového rozmiestnenia poskytovateľov SS poukázať aj na pokrytie územia službami na základe odporúčaných noriem. V spolupráci s jedným z partnerov KRSS (SPU v Nitre katedra regionalistiky a rozvoja vidieka) sa použila „Trojkroková metóda pohyblivých spádových oblastí s využitím Huff modelu“ (*ang. Modified Huff 3 step floating catchment area*), ktorá umožňuje vizualizovať dostupnosť zariadení sociálnych služieb na základe daného priestorového rozmiestnenia dopytu (populácie) a ponuky (kapacity zariadení). Berie do úvahy vzdialenosť medzi dopytom (jednotlivými obcami) a zariadeniami. Výsledkom analýzy sú indexy priestorovej dostupnosti (SPAI). Vypočítané hodnoty sú interpretovateľné, predstavujú potencionálny počet miest v zariadení na obyvateľa. V rámci uvedenej metódy bola hranica dostupnosti v čase stanovená na max. 60 minút po cestnej sieti. Pri stanovení nižšej hranice nastával „prebytok“ v zariadeniach určitých obcí (najmä juhozápad kraja) a na druhej strane to spôsobovalo „púšte“ s neuspokojeným dopytom (severovýchod kraja).

Uvedené indexy priestorovej dostupnosti môžu významným spôsobom pomôcť pri definovaní kritérií z hľadiska rozmiestnenia novovznikajúcich zariadení, ku ktorým sa ÚNSK vyjadruje formou vyjadrenia (súhlasu s realizáciou zámeru) o súlade pripravovaného zámeru rozvoja sociálnej služby s KRSS v regióne NSK.

Pri porovnávaní vybavenosti územia sociálnymi službami NSK je druhý v rámci samosprávnych krajov (po Prešovskom samosprávnom kraji) v počte miest na 100 000 obyvateľov.

Graf 86 Počet miest v ZSS na 100 000 obyvateľov.

Zdroj: SPU Nitra, katedra regionalistiky a rozvoja vidieka, 2023

V súčasnosti NSK eviduje 1874 miest v sociálnych službách na 100 000 obyvateľov. V rámci vyhodnotenia podľa odporúčaných noriem vybavenosti sociálnymi službami, aj napriek priaznivej situácii v porovnaní s inými samosprávnymi krajmi, nie je dostatočná vybavenosť územia sociálnymi službami. Celoštátne normatívy sú len orientačné, nakoľko narážajú na rôznorodosť regionálnych a miestnych potrieb a na rôzne rozsahy náhrady jedných služieb inými (napr. seniori sú nielen v zariadení pre seniorov, ale aj v domovoch sociálnych služieb resp. v špecializovaných zariadeniach, v zariadeniach opatrovateľskej služby a pod.). Ďalšia skutočnosť, na ktorú poukázala aj použitá metóda (index priestorového usporiadania pri dostupnosti menej ako 60 minút) je, že sú „limitované“ miesta s vyššou vybavenosťou a zároveň „poškodzujú“ miesta, v ktorých jednotlivé služby síce chýbajú, ale sú zastúpené inými službami. Napriek tomu odporúčané normatívy môžu pomôcť identifikovať miestnu a regionálnu potrebu a vytvárajú východiská pre plánovanie a vyjednávanie orgánov verejnej správy s poskytovateľmi sociálnych služieb, s verejnosťou resp. s cieľovými skupinami.

Samozrejme, že vybavenosť územia sociálnymi službami je potrebné posudzovať v širších súvislostiach ako len v dostupnosti územnej a časovej, dôležitý je aj aspekt finančnej dostupnosti, nadväznosti služieb, kvalita poskytovaných služieb a ekonomická únosnosť prevádzkovania.

Tabuľka 112 Bilancia normatívnej potreby v ZPS podľa okresov

	Počet obyvateľov 65+ 2022	Kapacita	Normatív	Bilancia	Naplnenie kapacity (%)
Nitriansky kraj	130565	2 590	3265	-675	79,33 %
Okres Komárno	19628	965	491	474	196,54 %
Okres Levice	21255	496	532	-36	93,23 %
Okres Nitra	30959	224	774	-550	28,94 %
Okres Nové Zámky	27581	378	690	-312	54,78 %
Okres Šaľa	9352	239	234	5	102,14 %
Okres Topoľčany	13732	212	344	-132	61,63 %
Okres Zlaté Moravce	8058	76	202	-126	37,62 %
Zdroj: SPU Nitra, katedra regionalistiky a rozvoja vidieka, 2023					

Z hľadiska priestorovej vybavenosti územia vo vzťahu k počtu obyvateľov v jednotlivých okresoch sú nadnormatívne pokryté potreby v okrese Komárno a Šaľa. Niečo viac ako polovica potreby je pokrytá v okrese Nové Zámky a v okrese Topoľčany.

Za predpokladu zvýšenia počtu miest do roku 2031 cca o 1200 miest v ZSS, zohľadňujúc starnutie obyvateľov (zvýšenie indexu starnutia o 2 p.b) a predpokladaný počet obyvateľov NSK na základe demografických prognóz 667 054 by mohol cieľový stav (globálny cieľ) v NSK predstavovať 2082,6 miest na 100 000 obyvateľov.

25 Časový a finančný plán KRSS v regióne NSK na roky 2024 – 2031

Finančný plán je neoddeliteľnou súčasťou Konceptie rozvoja sociálnych služieb v regióne NSK. Je dôležitým východiskom aj pri tvorbe programových rozpočtov. Ekonomická analýza a systém financovania sociálnych služieb je spracovaná v kapitole 10.2 Ekonomická analýza sociálnych služieb za roky 2020 – 2022.

Súčasný systém viaczdrojového financovania sociálnych služieb je neprehľadný (financované z viacerých verejných zdrojov), finančné príspevky podľa stupňov odkázanosti a podľa priemerných bežných výdavkov, ktoré sú rôznorodé – dotačný systém pridelovania finančných prostriedkov, ktorý je nekonceptný a ne hospodárny. Nie sú stanovené jasné pravidlá, podľa ktorých sú dotačné prostriedky pridelované, absentuje objektívna metóda kalkulácie nákladov na sociálne služby (dotovanie príliš vysokých nákladov, absencia kontrolných mechanizmov a kvalitných dát). Nerovnaké podmienky sú pre poskytovateľov (verejných a neverejných) v prístupe k verejným zdrojom. V súčasnosti majú prístup k verejným zdrojom len verejní poskytovatelia a neverejní poskytovatelia neposkytujúci službu s cieľom dosahovania zisku. Uvedené nedostatky súčasne nastaveného systému financovania sociálnych služieb okrem nekonceptnosti a neprehľadnosti, nie je ani dostatočne predvídateľné, čo vytvára neistotu pre poskytovateľov a aj nemožnosť efektívneho plánovania. Potreba zvyšovania kvality a efektívnosti poskytovania sociálnych služieb vytvára tlak aj na zmenu systému financovania sociálnych služieb.

V súčasnosti MPSVR SR pripravuje reformu financovania sociálnych služieb v kontexte plnenia reformy z Plánu obnovy a odolnosti, ktorá je však zameraná na služby dlhodobej starostlivosti (ktoré v systéme sociálnych služieb

pokrývajú takmer 80 % poskytovaných sociálnych služieb). Podľa predpokladaných termínov by do konca roku 2025 mala byť prijatá legislatíva na nový systém financovania sociálnych služieb.

Predkladaný finančný plán vychádza zo súčasne platnej legislatívy. Po prijatí novej legislatívy bude potrebné finančný plán prehodnotiť vo vzťahu k zdrojom krytia. Pre každý strategický cieľ a špecifické ciele sú zdroje krytia bežných výdavkov (BV) z rozpočtu NSK, z rozpočtov obcí a miest, z úhrad za poskytované sociálne služby od občana a zo zdrojov ESF. Kapitálové výdavky (KV) je predpoklad krytia zo zdrojov Plánu obnovy a odolnosti resp. zo zdrojov EŠIF.

Strategický cieľ 1: Kvalitné a dostupné sociálne služby pre seniorov podporujúce zotrvanie v domácom prirodzenom prostredí

Tabuľka 113 SC1: ŠC 1.1 Rozvoj komunitných sociálnych služieb - časový a finančný plán na roky 2024 – 2031

ŠC 1.1 Rozvoj komunitných sociálnych služieb	Opatrenia	Zdroj krytia	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031	Spolu
	O 1.1.1	NSK	8000	8000	8000	8000	8000	8000	8000	8000	64000
		obce/mestá	0	57600	57600	57600	57600	57600	57600	57600	403200
		ESF	0	57600	57600	57600	57600	57600	57600	57600	403200
		občan	0	28800	28800	28800	28800	28800	28800	28800	201600
	O 1.1.2	NSK	2500	2500	0	0	0	0	0	0	5000
		obce/mestá	0	0	52500	105000	105000	105000	105000	105000	577500
		občan	0	0	22500	45000	45000	45000	45000	45000	247500
		EŠIF/POaO	360000	360000	0	0	0	0	0	0	720000
	O 1.1.3	NSK	12680	12680	12680	12680	12680	12680	12680	12680	101440
		obce/mestá	17400	17400	17400	17400	17400	17400	17400	17400	139200
		občan	3200	3200	3200	3200	3200	3200	3200	3200	25600
	O 1.1.4	NSK	2500	2500	54000	54000	54000	54000	54000	54000	329000
		obce/mestá	0	147000	294000	441000	441000	441000	441000	441000	2646000
		občan	0	63000	126000	189000	189000	189000	189000	189000	1134000
		EŠIF	0	168000	168000	168000	0	0	0	0	504000
	O 1.1.5	NSK	0	0	0	0	0	0	0	0	0
		obce/mestá	10000	10000	10000	10000	10000	10000	10000	10000	80000
		EŠIF	5000	5000	5000	5000	0	0	0	0	20000
	Spolu:	NSK	25680	25680	74680	74680	74680	74680	74680	74680	499440
		obce/mestá	27400	232000	431500	631000	631000	631000	631000	631000	3765900
		ESF	0	57600	57600	57600	57600	57600	57600	57600	403200
		občan	3200	95000	180500	266000	266000	266000	266000	266000	1608700
		EŠIF/POaO	360000	528000	168000	168000	0	0	0	0	1224000
		BV	56280	410280	744280	1029280	1029280	1029280	1029280	1029280	6277240
		KV	360000	528000	168000	168000	0	0	0	0	1224000

Zdroj: Vlastné spracovanie, 2023

Na realizáciu ŠC 1.1 počas programovacieho obdobia (8 rokov) sa predpokladajú BV vo výške 6 277 240€; KV 1 224 000€. Bežné výdavky cca 8 % budú kryté z rozpočtu NSK; 60 % z rozpočtov samospráv (obce a mestá); 6,4 % zo zdrojov ESF; a cca 26 % sa bude na výdavkoch podieľať občan. Za uvedené obdobie by sa mala navýšiť kapacita ročne o 120 - 140 prijímateľov DOS; zriadiť 2 denné stacionáre s kapacitou 20 miest; podporovať 10 miest v pobytových ZSS ako odľahčovaciu službu a 200hodín OSL ako odľahčovacia služba ročne; zriadiť integrovanú sociálnu prepravnú službu, rozšíriť vozový park o 9 automobilov na prepravu imobilných osôb s dispečingom.

O 1.1.1 - Predpokladá sa z NSK metodická podpora a podpora malých obcí prostredníctvom dotačných schém; nárast prijímateľov OSL cca o 120 - 140 /ročne finančné krytie 20 % úhrada, 40 % rozpočty samospráv a 40 % ESF

O 1.1.2 - Zriadenie a registrácia 2 denných stacionárov s kapacitou 20 miest, financovanie kapitálových výdavkov z POaO, prevádzkové náklady obce/mestá – 70 % a 30 % občan

O 1.1.3 - Predpokladá sa podpora 10 miest v pobytovom zariadení na odľahčovaciu službu/ročne; 200 hod opatrovateľskej služby ročne; financovanie 54 % obce; 36 % NSK; 10 % občan

O 1.1.4 - Predpokladá sa nákup 9 automobilov a zriadenie integrovanej sociálnej dopravy, 70 % prevádzkových nákladov kryjú obce, 30 % občan, NSK kryje náklady na dispečing integrovanej sociálnej dopravy

Cieľom ŠC 1.2 je pilotne overiť udržateľný model fungovania funkčného zoskupenia obcí. Financovanie z BV cca 4 % NSK; cca 8 % obce a 88 % zo zdrojov ESF. Ťažisko realizácie je v rokoch 2025 - 2027 do programovacieho obdobia EŠIF.

Výstupom z opatrenia O 1.2.1 by mal byť navrhnutý model spolupráce obcí v NSK za účelom napĺňania úloh v sociálnej oblasti. Zmapovanie východísk bude financované z rozpočtu NSK a zo zdrojov ESF cez projekt - vypracovanie modelu.

O 1.2.2 cieľom je pilotne overiť udržateľný model financovania funkčného zoskupenia obcí podľa modelu z O 1.2.1 Financovanie sa predpokladá na prípravu 20 % z rozpočtu NSK na prípravu a 80 % z rozpočtu obcí cca 10 - 15 obcí). Pilotné overovanie z EŠIF 100 %

Tabuľka 114 SC1: ŠC 1.2 Dostupnosť komunitných sociálnych služieb aj v malých obciach - časový a finančný plán na roky 2024 – 2031

ŠC 1.2. Dostupnosť komunitných SS aj v malých obciach	opatrenia	zdroj krytia	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031	Spolu
	O 1.2.1	NSK	2500	2500	0	0	0	0	0	0	5000
		ESF	0	30000	0	0	0	0	0	0	30000
		obce/mestá	0	0	0	0	0	0	0	0	0
	O 1.2.2.	NSK	0	0	5000	0	0	0	0	0	5000
		ESF	0	0	100000	100000	0	0	0	0	200000
		obce/mestá	0	0	20000	0	0	0	0	0	20000
	Spolu:	NSK	2500	2500	5000	0	0	0	0	0	10000
		ESF	0	30000	100000	100000	0	0	0	0	230000
		obce/mestá	0	0	20000	0	0	0	0	0	20000
		BV	2500	32500	125000	100000	0	0	0	0	260000

Zdroj: Vlastné spracovanie, 2023

ŠC 1.3 je zameraný na zvyšovanie kvality a kapacity existujúcich druhov sociálnych služieb. Požiadavky na kvalitu vyplývajú zo zákona a vzhľadom na nedostatky v kvalite SS je potrebné venovať týmto procesom zvýšenú pozornosť. Z uvedených dôvodov sa uvažuje so zriadením p.m. manažér kvality a metodik pre ZSS v ZP NSK, taktiež financovanie opatrení na odstraňovanie nedostatkov v existujúcich ZSS, ktoré nespĺňajú ŠKSS ako aj neustále zvyšovanie kvality SS. Taktiež v rámci uvedeného cieľa sa uvažuje vzhľadom na starnutie populácie so zvyšovaním existujúcich druhov SS v priemere o 120 miest ročne, počnúc rokom 2025.

O 1.3.1 - Zvyšovanie kvality existujúcich sociálnych služieb a zabezpečenie FP z ESF a z grantov a taktiež vytvorenie p.m. manažér kvality a metodik v NSK; financovanie na zabezpečenie kvality 62 % NSK z toho je 20% mzda manažéra kvality. 25 % FP na zvyšovanie kvality sa uvažuje kryť zo zdrojov ESF a od roku 2027 v objeme cca 13 % z grantov.

O 1.3.2 - Pre nepriaznivý demografický vývoj sa uvažuje o rozšírenie kapacít o 120 miest v pobytových službách ročne; KV sa uvažujú z externých zdrojov EŠIF a iné; BV prevádzka ročne - 15 % NSK, 65 % MPSVR, 20 % občan.

O 1.3.3 – Vzhľadom na narastajúce financovanie sociálnych služieb z vlastných zdrojov NSK je potrebné vypracovať analýzu financovania SS a následne odporúčania a postupy pre optimalizáciu financovania SS s dôrazom na neverejných poskytovateľov sociálnych služieb.

Tabuľka 115 SC1: ŠC 1.3 Zvyšovanie kvality a kapacity existujúcich druhov SS v ZP NSK - časový a finančný plán na roky 2024 – 2031

ŠC 1.3. Zvyšovanie kvality a kapacity existujúcich druhov SS v ZP NSK	opatrenia	zdroj krytia	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031	Spolu
	O 1.3.1	NSK	42500	280000	280000	130000	130000	130000	130000	130000	1252500
		ESF	0	250000	250000	0	0	0	0	0	500000
		granty	0	0	0	50000	50000	50000	50000	50000	250000
	O 1.3.2	NSK	216000	216000	216000	216000	216000	216000	216000	216000	1728000
		MPSVR SR	0	1080000	1080000	1080000	1080000	1080000	1080000	1080000	7560000
		občan	0	324000	324000	324000	324000	324000	324000	324000	2268000
		EŠIF	0	3600000	3600000	3600000	3600000	3600000	3600000	3600000	25200000
	O 1.3.3	NSK	2500	2500							5000
	Spolu:	NSK	261000	498500	496000	346000	346000	346000	346000	346000	2985500
		MPSVR SR	0	1080000	1080000	1080000	1080000	1080000	1080000	1080000	7560000
		ESF	0	250000	250000	0	0	0	0	0	500000
		granty	0	0	0	50000	50000	50000	50000	50000	250000
		občan	0	324000	324000	324000	324000	324000	324000	324000	2268000
		EŠIF	0	3600000	3600000	3600000	3600000	3600000	3600000	3600000	25200000
		BV	261000	21525000	2150000	1800000	1800000	1800000	1800000	1800000	13563500
		KV	0	3600000	3600000	3600000	3600000	3600000	3600000	3600000	25200000

Zdroj: Vlastné spracovanie, 2023, 2024

Špecifický cieľ 1.4 je zameraný na integráciu sociálno-zdravotníckych služieb. V priebehu programovacieho obdobia by sa malo zvýšiť financovanie zo ZP zo súčasných 1 % z celkového objemu výdavkov na 10 % (cca 5 mil. €, skutočné výdavky na ZS predstavujú cca 30 %). V rámci tohto cieľa sa majú zriadiť 3 CISZS, ktoré budú zabezpečovať integrované sociálno-zdravotné služby dostupné aj v malých obciach. Predpokladané zdroje financovania CISZS sú ZP 32 %, obce 54 %, 14 % občan.

O 1.4.1 - Opatrenie je zamerané na zabezpečenie dodržiavania zákona vo vzťahu k financovaniu ZS v ZSS, zvýšenie z 1 na 10 %

O 1.4.2 - Opatrenie je zamerané na sumarizáciu skúseností z fungovania CISZS a odskúšaného modelu z O 2.1.2 a zabezpečenie zdrojov na zriadenie 3 CISZS

Tabuľka 116 SC1: ŠC 1.4 Rozvoj integrovaných sociálno-zdravotných služieb - časový a finančný plán na roky 2024 – 2031

ŠC 1.4 Rozvoj integrovaných sociálno-zdravotných služieb	opatrenia	zdroj krytia	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031	Spolu
	O 1.4.1	NSK	5000	0	0	0	0	0	0	0	5000
		ZP	1000000	1500000	2000000	2500000	3000000	3500 000	4000000	4500000	22000000
	O 1.4.2	NSK	5000	5000	0	0	0	0	0	0	10000
		Obce	0	0	0	0	0	0	0	0	0
	Spolu:	NSK	10000	5000	0	0	0	0	0	0	15000
		ZP	1000000	1500000	2000000	2500000	3000000	3500 000	4000000	4500000	22000000
		obce/mestá	0	0	0	0	0	0	0	0	0
		občan	0	0	0	0	0	0	0	0	0
		BV	1010000	1505000	2000000	2500000	3000000	3500 000	4000000	4500000	22015000
Zdroj: Vlastné spracovanie, 2023											

Strategický cieľ 2 : Podpora a začleňovanie osôb so zdravotným znevýhodnením do bežného života komunity

Tabuľka 117 SC2: ŠC 2.1 Zvýšenie ponuky špecializovaných SS pre osoby so zdravotným znevýhodnením - časový a finančný plán na roky 2024 – 2031

ŠC 2.1 Zvýšenie ponuky špecializovaných SS pre osoby so zdravotným znevýhodnením	Opatrenia	Zdroj krytia	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031	Spolu
	O 2.1.1	NSK	5000	10000	0	0	0	0	0	0	15000
		granty	0	0	5000	5000	5000	5000	5000	5000	30000
	O 2.1.2	NSK	0	5000	10000	0	50000	50000	50000	50000	215000
		ESF	0	0	0	100000	0	0	0	0	100000
		EŠIF	0	0	0	100000	0	0	0	0	100000
	O 2.1.3	NSK	0	5000	20000	0	100000	100000	100000	100000	425000
		ESF	0	0	100000	100000	0	0	0	0	200000
		EŠIF	0	0	150000	100000	0	0	0	0	250000
	Spolu:	NSK	5000	20000	30000	0	150000	150000	150000	150000	655000
		ESF	0	0	100000	200000	0	0	0	0	300000
		EŠIF	0	0	150000	200000	0	0	0	0	350000
		granty	0	0	5000	5000	5000	5000	5000	5000	30000
		BV	5000	20000	135000	205000	155000	155000	155000	155000	985000
		KV	0	0	150000	200000	0	0	0	0	350000

Zdroj: Vlastné spracovanie, 2023

Špecifický cieľ 2.1 – výsledkom bude informovanosť verejnosti o právach osôb so zdravotným znevýhodnením, zriadenie poradenského centra poskytujúceho komplexné informácie s využitím IKT technológií a digitalizácie informácií; nárast komunitných SS pre osoby so zdravotným znevýhodnením (ambulantné a terénne podľa výsledkov prieskumu a potrieb), **BV na uvedený cieľ za programové obdobie 8 rokov činia 985 000€, kapitálové výdavky 350 000€**; NSK prispeje z rozpočtu na ŠC 2.1 na 67 %, ESF 30 %, granty 3 %, KV 100 % EŠIF

O 2.1.1 - Osveta a informačné kampane o právach osôb so zdravotným znevýhodnením, FP: 33 % UNSK, 67 % granty

O 2.1.2 - Poradenské centrum s komplexnými informáciami BV NSK 67 %, ESF 33 %; KV EŠIF

O 2.1.3 - Rozšírenie kapacít komunitných (ambulantných a terénnych) sociálnych služieb pre osoby so ZZ, BV financované z rozpočtu NSK (68 %), z ESF 32 %; KV 100 % EŠIF

Tabuľka 118 SC 2: ŠC 2.2 Zvýšenie ponuky SS podporujúcich začleňovanie na trh práce - časový a finančný plán na roky 2024 – 2031

ŠC 2.2 Zvýšenie ponuky podporujúcich začleňovanie na trh práce	Opatrenia	Zdroj krytia	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031	Spolu
	O 2.2.1	NSK	5000	20000	0	0	80000	80000	80000	80000	345000
		občan	0	0	0	0	20000	20000	20000	20000	80000
		ESF	0	0	100000	100000	0	0	0	0	200000
		EŠIF	0	0	100000	100000	0	0	0	0	200000
	O 2.2.2	NSK	5000	45000	45000	45000	45000	45000	45000	45000	320000
	O 2.2.3	NSK	5000	0	0	0	0	0	0	0	5000
		ESF	0	5000	20000	0	0	0	0	0	25000
	O 2.2.4	NSK	5000	0	0	0	0	0	0	0	5000
		ESF	0	5000	20000	150000	0	0	0	0	175000
		EŠIF	0	0	0	200000	0	0	0	0	200000
		UPSVR	0	0	0	0	150000	150000	150000	150000	600000
	Spolu:	NSK	20000	65000	45000	45000	125000	125000	125000	125000	675000
		občan	0	0	0	0	20000	20000	20000	20000	80000
		ESF	0	10000	140000	250000	0	0	0	0	400000
		EŠIF	0	0	100000	300000	0	0	0	0	400000
		UPSVR	0	0	0	0	150000	150000	150000	150000	600000
		BV	20000	75000	185000	295000	295000	295000	295000	295000	1755000
		KV	0	0	100000	300000	0	0	0	0	400000

Zdroj: Vlastné spracovanie, 2023

Výsledkom ŠC 2.2 bude zníženie % nezamestnanosti osôb so zdravotným znevýhodnením, vplyvom rozšírenia kapacít sociálnej rehabilitácie, rozšírenia kapacít podpory samostatného bývania, a rozvojom sociálneho podnikania. V neposlednej rade prispeje k výsledkom cieľa 2.2 aj nastavený štandard medzisektorovej spolupráce (sociálne služby, zamestnanosť, vzdelávanie, zdravotníctvo a pod.), na financovaní BV tohto ŠC 2.2 sa bude podieľať NSK (38 %), občan 5 %, ESF 23 %, a UPSVR 34 %. KV 100 % EŠIF.

O 2.2.1 - Výstupom 2.2.1 bude rozšírenie služieb sociálnej rehabilitácie s cieľom podporiť začleňovanie na trh práce, BV na rozšírenie služieb sociálnej rehabilitácie bude financovať ÚNSK z rozpočtu (55 %) , občan 13 %, a z ESF 32 %. Kapitálové výdavky 100 % EŠIF

O 2.2.2 - 2 pracovníci v službe podpora samostatného bývania

O 2.2.3 - Výstupom v rámci O2.2.3 bude koordinačný tím, spracované štandardy koordinovanej spolupráce, FP 83 % ESF, 17 % NSK

O 2.2.4 - Výstupom bude rozšírenie pracovných miest v existujúcich sociálnych podnikoch a rozvoj sociálneho poľnohospodárstva, Financovanie zariadenia 22 % z ESF, prevádzka 77 % z UPSVR SR

Strategický cieľ 3: Komplexné sociálne služby pre rodiny s deťmi v komunite

Tabuľka 119 SC 3: ŠC 3.1 Rozvoj sociálnych služieb podporujúcich prístup na trh práce pre rodičov s deťmi do 3 rokov veku - časový a finančný plán na roky 2024 – 2031

ŠC 3.1 Rozvoj sociálnych služieb podporujúcich prístup na trh práce pre rodičov s deťmi do 3 rokov veku	Opatrenia	Zdroj krytia	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031	Spolu
	O 3.1.1	NSK	10000	0	0	0	0	0	0	0	10000
		EŠIF	1080000	1080000	1080000	1080000	0	0	0	0	4320000
		obec/mestá	15000	30000	45000	60000	75000	90000	105000	130000	550000
		občan	120000	240000	360000	480000	600000	720000	840000	960000	4320000
		NePSS	15000	30000	45000	60000	75000	90000	105000	130000	550000
	O 3.1.2	NSK	10000	0	0	0	0	0	0	0	10000
		obce/mestá	75000	75000	75000	75000	75000	75000	75000	75000	600000
		NePSS	75000	75000	75000	75000	75000	75000	75000	75000	600000
	Spolu:	NSK	20000	0	0	0	0	0	0	0	20000
		obec/mestá	90000	105000	120000	135000	150000	165000	180000	205000	1150000
		NePSS	90000	105000	120000	135000	150000	165000	180000	205000	1150000
		občan	120000	240000	360000	480000	600000	720000	840000	960000	4320000
		EŠIF	1080000	1080000	1080000	1080000	0	0	0	0	4320000
		BV	320000	450000	600000	750000	900000	1050000	1200000	1370000	6640000
		KV	1080000	1080000	1080000	1080000	0	0	0	0	4320000

Zdroj: Vlastné spracovanie, 2023

Výsledkom ŠC 3.1 bude väčšia dostupnosť služieb na zosúladienie rodinného a pracovného života a umožnenie vstupu na trh práce aj rodičom s rodičovskými povinnosťami, rozšírená kapacita zvýši dostupnosť zo súčasných 1,8 % detí do 3 rokov veku na 3 %. Na naplnenie cieľa bude potrebných 6 640 000€, (BV), krytie 17,5 % obce/mestá, 17,5 % NePoSS, 65 % rodič (príspevok od štátu + úhrada)

Výstupom O 3.1.1 bude rozšírenie kapacít DJ o 30 miest ročne. V dôsledku toho sa zvýši kapacita pokrytia touto službou z 1,8 % počtu detí do 3 rokov na pokrytie v objeme 3 % z počtu detí do 3 rokov veku v roku 2031. Financovanie prevádzkových nákladov sa predpokladá 10% obce, 10% NePoSS, 80 % rodičia (príspevok štátu to kryje 85 % úhrady a 15 % platí rodič), KV 100 % EŠIF.

O 3.1.2 - Zvýšenie kvality v DJ a implementácia ŠKSS v novovznikajúcich zariadeniach, v priebehu 8 rokov 50 % z rozpočtov obcí a miest a 50 % rozpočty NePoSS (cca 5 000€/ročne/zariadenie)

Tabuľka 120 SC 3: ŠC 3.2 Podpora a včasná intervencia pre rodičov s deťmi so zdravotným znevýhodnením - časový a finančný plán na roky 2024 - 2031

ŠC 3.2 Podpora a včasná intervencia pre rodičov s deťmi so zdravotným znevýhodnením	Opatrenia	Zdroj krytia	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031	Spolu
	O 3.2.1	NSK	6000	4000	115000	230000	345000	345000	345000	345000	1735000
		EŠIF	0	1830000	1830000	1830000	0	0	0	0	5490000
	O 3.2.2	NSK	0	20000	0	0	0	0	0	0	20000
		ESF	0	0	40000	40000	0	0	0	0	80000
	Spolu:	NSK	6000	24000	115000	230000	345000	345000	345000	345000	1755000
		ESF	0	0	40000	40000	0	0	0	0	80000
		EŠIF	0	1830000	1830000	1830000	0	0	0	0	5490000
		BV	6000	24000	155000	270000	345000	345000	345000	345000	1835000
		KV	0	1830000	1830000	1830000	0	0	0	0	5490000

Zdroj: Vlastné spracovanie, 2023

Výsledkom ŠC 3.3 bude zníženie sociálno-patologických javov mládeže a v rodinách (podiel detí v programoch/ k celkovému počtu detí vo veku 12 - 25 rokov). Na eliminácii sociálno-patologických javov sa finančne bude podieľať NSK 43 %, ESF 11 % a UPSVR 46 %

Výstupom O 3.3.1 bude analýza sociálno-patologických javov u mládeže na území NSK (v rodinách) a zvýšenie dotácií pridelovaných NSK o 25 % oproti súčasným dotáciám

Výstupom O 3.3.2 bude rozšírenie programov SPOaSK, viaczdrojové financovanie opatrení SPOaSK (NSK 14 %, ESF 14 % a UPSVR 72 %)

Strategický cieľ 4: Zvýšenie kvality života osôb v nepriaznivej sociálnej situácii

Tabuľka 121 SC 4: ŠC 4.1 Podpora začleňovania osôb v nepriaznivej sociálnej situácii (s dôrazom na príslušníkov MRK) - časový a finančný plán na roky 2024 - 2031

ŠC 4.1 Podpora začleňovania osôb v nepriaznivej sociálnej situácii (s dôrazom na MRK)	Opatrenia	Zdroj krytia	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031	Spolu
	O 4.1.1	NSK	3 000	0	0	0	0	0	0	0	3 000
		Obce/mestá	0	3 000	0	0	22 000	22 000	22 000	22 000	91 000
		ESF	0	44 000	44 000	0	0	0	0	0	132 000
	O 4.1.2	Obce/mestá	0	0	0	0	22 000	22 000	22 000	22 000	88 000
		ESF	22 000	22 000	22 000	22 000	0	0	0	0	88 000
	O 4.1.3	NSK	3 000	0	0	0	22 000	22 000	22 000	22 000	91 000
		ESF	22 000	22 000	22 000	22 000	0	0	0	0	88 000
	Spolu:	NSK	6 000	0	0	0	22 000	22 000	22 000	22 000	94 000
		Obce/mestá	0	3 000	0	0	44 000	44 000	44 000	44 000	179 000
		ESF	44 000	88 000	88 000	88 000	0	0	0	0	308 000
		BV	50 000	91 000	88 000	88 000	66 000	66 000	66 000	66 000	581 000

Zdroj: Vlastné spracovanie, 2023

Tabuľka 122 SC 4: ŠC 4.2 Zabezpečovanie prístupu k službám ZS v službách KI - časový a finančný plán na roky 2024 - 2031

ŠC 4.2 Zabezpečiť prístup k službám ZS v službách KI	Opatrenia	Zdroj krytia	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031	Spolu
	O 4.2.1	NSK	5000	0	0	0	0	100000	100000	100000	305000
		Obce/mestá	0	0	0	0	0	100000	100000	100000	300000
		ESF	0	0	50000	100000	150000	0	0	0	300000
		EŠIF	0	400000	400000	400000	400000	0	0	0	1600000
	O 4.2.2	NSK	5000	0	0	0	150000	150000	150000	150000	605000
		Obce/mestá	0	0	0	0	150000	150000	150000	150000	600000
		ESF	0	0	0	300000	0	0	0	0	300000
		EŠIF	0	0	150000	0	0	0	0	0	150000
	Spolu:	NSK	10000	0	0	0	150000	250000	250000	250000	910000
		Obce/mestá	0	0	0	0	150000	250000	250000	250000	900000
		ESF	0	0	50000	400000	150000	0	0	0	600000
		EŠIF	0	400000	550000	400000	400000	0	0	0	1750000
		BV	10000	0	50000	400000	450000	500000	500000	500000	2410000
		KV	0	400000	550000	400000	400000	0	0	0	1750000

Zdroj: Vlastné spracovanie, 2023

Tabuľka 123 SC 4: ŠC 4.3 Podpora rozvoja druhov a foriem SS KI - časový a finančný plán na roky 2024 – 2031

ŠC 4.3 Podpora rozvoja druhov a foriem SS KI	Opatrenia	Zdroj krytia	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031	Spolu
	O 4.3.1	NSK	5000	0	0	0	90000	90000	90000	90000	365000
		ESF	0	60000	90000	90000	0	0	0	0	240000
		EŠIF	0	150000	150000	150000	0	0	0	0	450000
	O 4.3.2	NSK	5000	0	150000	150000	300000	300000	300000	300000	1505000
		ESF	0	0	0	0	0	0	0	0	0
		EŠIF	0	500000	0	500000	0	0	0	0	1000000
	O 4.3.3	NSK	5000	0	0	0	45000	45000	45000	45000	185000
		ESF	0	0	0	0	0	0	0	0	0
		EŠIF	0	0	0	200000	0	0	0	0	200000
	O 4.3.4	NSK	5000	0	0	0	960000	960000	960000	960000	3845000
		ESF	0	0	0	0	0	0	0	0	0
		EŠIF	0	0	0	400000	0	0	0	0	400000
Spolu:	BV	20000	60000	240000	240000	1395000	1395000	1395000	1395000	6140000	
	KV	0	650000	150000	1250000	0	0	0	0	2050000	
Zdroj: Vlastné spracovanie, 2023											

Počas programovacieho obdobia budú rozšírené kapacity KI o 2 TSP, o 1 KSP a o 1 SP na nízkoprahové programy, financovanie 53 % ESF, 31 % obce a 16 % NSK. Po zistení potrieb obcí s prítomnosťou MRK z ESF sa zabezpečia zdroje na financovanie 2 TSP, po skončení financovania projektu predpoklad financovania 1 TSP. V rokoch 2024 - 2027 financovanie 1 KSP z ESF, následne financovať zo zdrojov samospráv. Predpokladá sa financovanie 1 SP na terénne programy z ESF následne zo zdrojov obcí.

V rámci ŠC 4.2 sa predpokladá zriadiť v každom okrese NDC a SOH (O 4.2.1) a zariadenie 1 nízkoprahovej ambulancie a ošetrovne. Zariadenie - výstavba/rekonštrukcia uvedených objektov sa predpokladá z EŠIF (100 %) v objeme 1 750 000€. Prevádzkové náklady za programovacie obdobie sú 2 410 000€.

ŠC 4.3 je zameraný na podporu rozvoja rôznych druhov a foriem SS KI so špecifikáciou na rôzne krízové situácie. V rámci opatrenia O 4.3.1 sa predpokladá vybudovať 3 poradenské centrá pre jednotlivca a rodiny v kríze. Krytie kapitálových výdavkov na vybudovanie poradenských centier sa predpokladá z EŠIF v objeme 450 000€. Taktiež v rámci tohto cieľa sa predpokladá rozšírenie kapacít zariadení núdzového bývania o 2x 20 miest; a útulku s kapacitou 40 miest. Z kapitálových výdavkov v objeme 2 050 000€ s zriadiť 3 PC, 2 X 20 ZNB a útulok 40 miest. Prevádzkové náklady za obdobie 2024 - 2031 na uvedené kapacity predstavujú 6 140 000€, z ktorých 95 % sa bude financovať z rozpočtu SK, nakoľko sa jedná o samosprávnú (obligatórnu) povinnosť.

Strategický cieľ č.5 Kvalitné sociálne služby s dôrazom na rozvoj ľudských zdrojov

Tabuľka 124 SC 5: ŠC 5.1 Zvýšenie profilu a spoločenského statusu - časový a finančný plán na roky 2024 – 2031

ŠC 5.1 Zvýšenie odborného profilu a spoločenského statusu	Opatrenia	Zdroj krytia	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031	Spolu
	O 5.1.1	NSK	2000	1000	1000	1000	0	0	0	0	5000
		ESF	0	10000	0	0	0	0	0	0	10000
	O 5.1.2	NSK	4000	4000	4000	4000	4000	4000	4000	4000	32000
		granty	3000	3000	3000	3000	3000	3000	3000	3000	24000
	Spolu:	NSK	6000	5000	5000	5000	4000	4000	4000	4000	37000
		ESF/granty	3000	13000	3000	3000	3000	3000	3000	3000	34000
		BV	9000	18000	8000	8000	7000	7000	7000	7000	71000
	Zdroj: Vlastné spracovanie, 2023										

Tabuľka 125 SC 5: ŠC 5.2 Podpora a rozvoj ľudských zdrojov v sociálnych službách - časový a finančný plán na roky 2024 – 2031

ŠC 5.2 Podpora a rozvoj ľudských zdrojov v sociálnych službách	Opatrenia	Zdroj krytia	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031	Spolu
	O 5.2.1	NSK	5000	0	0	0	0	0	0	0	5000
		Granty	4000	4000	4000	4000	4000	4000	4000	4000	32000
	O 5.2.2	NSK	2000	0	0	0	0	2000	2000	2000	8000
		ESF	0	2000	2000	2000	2000	0	0	0	8000
	O 5.2.3	ESF	3000	3000	3000	3000	0	0	0	0	12000
	Spolu:	NSK	7000	0	0	0	0	2000	2000	2000	13000
		ESF/grant	7000	9000	9000	9000	6000	4000	4000	4000	52000
		BV	11000	6000	6000	6000	6000	6000	6000	6000	53000
	Zdroj: Vlastné spracovanie, 2023										

Tabuľka 126 SC 5: ŠC 5.3 Podpora duševného a fyzického zdravia zamestnancov v SS - časový a finančný plán na roky 2024 – 2031

ŠC 5.3 Podpora duševného a fyzického zdravia zamestnancov v SS	Opatrenia	Zdroj krytia	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031	Spolu
	O 5.3.1	NSK	0	0	0	0	3000	3000	3000	3000	12000
		ESF	3000	3000	3000	3000	0	0	0	0	12000
	O 5.3.2	NSK	1000	1000	3000	1000	7000	7000	7000	7000	34000
		ESF	4000	4000	4000	4000	0	0	0	0	16000
	O 5.3.3	NSK	0	1000	1000	0	0	1000	1000	1000	5000
		ESF	5000	5000	5000	5000	5000	0	0	0	25000
	Spolu:	NSK	1000	2000	4000	1000	10000	11000	11000	11000	51000
		ESF	12000	12000	12000	12000	5000	0	0	0	53000
	Spolu:	BV	13000	14000	16000	13000	15000	11000	11000	11000	104000
Zdroj: Vlastné spracovanie, 2023											

Tabuľka 127 SC 5 - časový a finančný plán na roky 2024 – 2031

Strategický cieľ č.5	Zdroj krytia	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031	Spolu
Spolu:	NSK	14000	7000	9000	6000	14000	17000	17000	17000	101000
	ESF	19000	31000	21000	21000	14000	7000	7000	7000	127000
	BV	33000	38000	30000	27000	28000	24000	24000	24000	228000
Zdroj: Vlastné spracovanie, 2023										

Na realizáciu strategického cieľa 5 za celé programové obdobie je plánovaných 228 000 €, z ktorých cca 56 % sa predpokladá kryť z ESF resp. grantov a 44 % z rozpočtu NSK. Na realizáciu ŠC 5.1 je plánovaných 71 000€, ktorého výsledkom by malo byť zvýšenie povedomia v spoločnosti o význame a potrebe sociálnych služieb, ako aj rozšírenie odborného vzdelávania. Výsledkom ŠC 5.2 by mal byť navrhnutý systém ohodnocovania zamestnancov vrátane motivačných stimulov a systému celoživotného vzdelávania zamestnancov v sociálnych službách NSK. Na realizáciu ŠC 5.2 je navrhovaných 53 000€ na celé obdobie.

Výsledkom ŠC 5.3 bude zvýšená psychická odolnosť zamestnancov a znížené % fluktuácie zamestnancov v sociálnych službách.

MONITORING A HODNOTENIE

26 Spôsob vyhodnocovania plnenia KRSS v regióne NSK, periodicita a spôsob aktualizácie

Koordinátor KRSS zabezpečuje hodnotenie (evaluáciu), ktoré sa prevádza priebežne v rámci realizácie každej činnosti procesu KRSS. Výstupy z jednotlivých činností sa spracúvajú v rámci súhrnnej hodnotiacej správy, ktorá sa predkladá do zastupiteľstva NSK raz ročne. Hodnotiaci tím porovnáva zadanie, zámery a vlastný plán (akčné plány) realizácie KRSS a interpretuje, či a do akej miery boli dosiahnuté predpokladané ciele, výstupy a výsledky procesu. Pravidelné vyhodnocovanie slúži k ďalšiemu zvyšovaniu kvality a efektivity procesu. Vyhodnotenie prebieha po procesnej aj vecnej stránke. Po procesnej stránke je zachytený priebeh procesu a jeho jednotlivých činností. Po vecnej stránke ide o hodnotenie miery plnenia opatrení/aktivít s využitím merateľných ukazovateľov vzťahujúcich sa k jednotlivým činnostiam. Skutočnosti, ktoré z objektívnych dôvodov nie je možné vyhodnotiť v príslušnom plánovacom cykle sa presúvajú do ďalšieho cyklu. Na spracovaní súhrnnej hodnotiacej správy participujú aj zástupcovia pracovných skupín. Po odsúhlasení riadiacou skupinou sa predkladá do komisií ZNSK a následne do ZNSK.

Predpokladom kvalifikovaného hodnotenia je monitoring, čo znamená sledovať pravidelne aktivity, zbierať informácie. Monitoring je rutinný zber a evidencia informácií o určitých aktivitách a výstupoch. Ich zmyslom je zaistiť pravidelnú spätnú väzbu.

Pravidelné monitorovanie realizácie KRSS v regióne NSK na roky 2024 – 2031 sa zameriava na:

- Priebežné vyhodnocovanie indikátorov a očakávaných hodnôt.
- Spracovanie a príprava podkladov pre súhrnné hodnotiace správy (priebežne raz ročne).
- Návrhy pre aktualizáciu KRSS v regióne NSK 1 x za 2 roky.

Pracovné skupiny sa stretávajú 1 až 2 x ročne. Hodnotenie sa uskutočňuje zvyčajne k 31.12. príslušného roka.

Je veľmi dôležité prepojiť a zosúladiť ciele, merateľné ukazovatele KRSS v regióne NSK a programového rozpočtu.

26.1 Navrhované merateľné ukazovatele (indikátory)

Strategický cieľ 1: Kvalitné a dostupné sociálne služby pre seniorov podporujúce zotrvanie v domácom prostredí

Tabuľka 128 SC 1: Kvalitné a dostupné sociálne služby pre seniorov podporujúce zotrvanie v domácom prostredí - navrhované merateľné ukazovatele (indikátory) na roky 2024 – 2031

	Opatrenia	Merateľné ukazovatele	Hodnota	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031
ŠC 1.1 Rozvoj komunitných sociálnych služieb	O 1.1.1 Zvýšiť kapacitu terénnej OSL	Podiel hodín poskytnutej OSL/počet obyvateľov 65+/1000 obyvateľov NSK	Východisková								
			Priebežná								
	O 1.1.2 Zvýšiť kapacitu denných stacionárov	Počet miest v denných stacionároch /1000 obyvateľov 65+	Východisková								
			Priebežná								
	O 1.1.3 Zvýšiť kapacitu podporných služieb	Minimálne 1 podporná služba z každého druhu v okrese	Východisková								
			Priebežná								
	O 1.1.4 Zvýšiť kapacitu prepravných služieb	Dostupnosť prepravnej služby časová do 20 minút; Vytvorená sieť integrovanej sociálnej prepravy	Východisková								
			Priebežná								
	O 1.1.5 Podporovať aktívne starnutie	Počet starších osôb zapojených do komunitných aktivít v rámci medzigeneračnej výmeny a spolupráce	Východisková								
			Priebežná								
ŠC 1.2 Dostupnosť komunitných SS v malých obciach	ŠC 1.1	Počet prijímateľov SS v domácom prostredí/ k prijímateľom SS v CP a TP/1000 obyvateľov 65+	Východisková								
			Priebežná								
	O 1.2.1 Podporiť spoluprácu a sieťovanie obcí v mikroregiónoch	Počet obcí zapojených do spolupráce a vytvorené FZO	Východisková								
			Priebežná								
	1.2.2 Vytvoriť udržateľný model FZO (operačné strediská)	Vytvorený a pilotne odskúšaný model fungovania FZO	Východisková								
			Priebežná								
	ŠC 1.2	Počet obcí s dostupnými komunitnými SS/celkový počet obcí NSK	Východisková								
			Priebežná								

ŠC 1.3 Zvyšovanie kvality a kapacity existujúcich SS v ZP NSK	O 1.3.1 Zvyšovanie kvality existujúcich SS v ZP NSK	Správa o hodnotení kvality SS v zariadeniach SS v zriaďovateľskej pôsobnosti NSK / raz za 3 roky	Východisková								
			Priebežná								
	O 1.3.2 Zvyšovanie kapacity existujúcich druhov SS (SZ)	Podiel miest v pobytových SS / 1000 obyvateľov NSK	Východisková								
	O 1.3.3 Optimalizácia financovania sociálnych služieb s dôrazom na neverejných poskytovateľov sociálnych služieb	Správa o dodržiavaní štandardov kvality poskytovanej SS	Priebežná								
			Východisková								
			Priebežná								
	ŠC 1.3	Počet prijímateľov SS v ZSS v ZP NSK/ 1000 obyvateľov 65+	Priebežná								
			Priebežná								
ŠC 1.4 Rozvoj integrovaných SZ služieb	O 1.4.1 Financovanie ZS v ZSS NSK prostredníctvom ZP	Počet prijímateľov ZS v ZSS, ktorým je financovaná ZS cez ZP	Východisková								
			Priebežná								
	O 1.4.2 Model integrovanej starostlivosti	Vytvorený model integrovanej starostlivosti	Východisková								
			Priebežná								
ŠC 1.4		Podiel prijímateľov, ktorým je poskytovaná ISZS/ k celkovému počtu prijímateľov v SS NSK, počet zriadených CISZS	Východisková								
			Priebežná								
Zdroj: Vlastné spracovanie, 2023, 2024											

Strategický cieľ 2: Podpora a začleňovanie osôb so zdravotným znevýhodnením do bežného života komunity

Tabuľka 129 SC 2: Podpora a začleňovanie osôb so zdravotným znevýhodnením do bežného života komunity - navrhované merateľné ukazovatele (indikátory) na roky 2024 – 2031

	Opatrenia	Merateľné ukazovatele	Hodnota	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031
ŠC 2.1 Zvýšenie ponuky špecializovaných SS pre osoby so zdravotným znevýhodnením	O 2.1.1 Zvýšiť osvetu	10 % podiel predproduktívnej populácie, ktorej bude poskytnutá osвета	Východisková								
			Priebežná								
	O 2.1.2 Rozšíriť kapacity komplexných poradenských centier	Počet poradenských centier s komplexnými informáciami	Východisková								
			Priebežná								
	O 2.1.3 Rozšíriť komunitné SS pre OZP	Počet a kapacita nových komunitných sociálnych služieb	Východisková								
			Priebežná								
	ŠC 2.1	Nárast ponuky špecializovaných SS pre OZP a kapacít komunitných služieb (počet, %)	Východisková								
			Priebežná								
ŠC 2.2 Zvýšenie ponuky podporujúcich začlenenie na trh práce	O 2.2.1 Rozšírenie sociálnej rehabilitácie	Počet a kapacita služieb sociálnej rehabilitácie	Východisková								
			Priebežná								
	O 2.2.2 Zvýšiť kapacity na podporu PSB pre OZP	Počet sociálnych pracovníkov v PSB; počet prijímateľov SS PSB	Východisková								
			Priebežná								
	O 2.2.3 Medzisektorová spolupráca	Spracované štandardy koordinovaného postupu; zníženie priemernej doby vybavovania	Východisková								
			Priebežná								
	O 2.2.4 Rozvoj SE	Počet p.m. v rámci novootvorených SP; z toho podiel v sociálnom poľnohospodárstve	Východisková								
			Priebežná								
ŠC 2.2		Zníženie % nezamestnanosti OZP; skrátenie doby UoZ na menej ako rok	Východisková								
			Priebežná								

Zdroj: Vlastné spracovanie, 2023

Strategický cieľ 3: Komplexné sociálne služby pre rodiny s deťmi v komunite

Tabuľka 130 SC 3: Komplexné služby pre rodiny s deťmi v komunite - navrhované merateľné ukazovatele (indikátory) na roky 2024 – 2031

	Opatrenia	Merateľné ukazovatele	Hodnota	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031
ŠC 3.1 Rozvoj sociálnych služieb podporujúcich prístup na trh práce pre rodičov s deťmi do 3 rokov veku	O 3.1.1 Zvýšenie kapacity DJ	Počet miest v zariadeniach starostlivosti o deti do 3 rokov	Východisková								
			Priebežná								
	O 3.1.2 Podpora kvality v DJ	Počet protokolov a opatrení z inšpekčnej činnosti vo vzťahu k záznamom v zariadeniach starostlivosti o deti do 3 rokov	Východisková								
			Priebežná								
	ŠC 3.1	% podiel miest v zariadeniach starostlivosti o deti do 3 rokov na celkovom počte detí od 0 - 3 rokov	Východisková								
			Priebežná								
ŠC 3.2 Podpora a včasná intervencia pre rodičov s deťmi so ZP	O 3.2.1 Rozšírenie SVI	Počet poskytovateľov SVI a počet prijímateľov	Východisková								
			Priebežná								
	O 3.2.2 Multidisciplinárny prístup a sieťovanie	Analýza stavu v medzirezortnej spolupráci; Funkčná sieť a mechanizmy koordinácie a kooperácie	Východisková								
			Priebežná								
	ŠC 3.2	Počet prijímateľov/rodín, ktorým sa poskytli intervencie v systéme podpory a pomoci	Východisková								
			Priebežná								
ŠC 3.3 Podporovať a rozširovať soc. programy pre deti a rodiny v kríze	O 3.3.1 Analýza sociálno-patologických javov	Analýza SP javov u mládeže na území NSK; Stratégia na elimináciu SP javov v rodinách	Východisková								
			Priebežná								
	O 3.3.2 Rozširovanie programov SPO	Počet sociálnych programov pre deti a rodiny v kríze; počet účastníkov na programoch; počet inštitúcií zapojených do programov	Východisková								
			Priebežná								
	ŠC 3.3	Podiel detí (mládeže) z málo podnetného prostredia v SS/ k celkovému počtu populácie 12 - 25 rokov	Východisková								
			Priebežná								

Zdroj: Vlastné spracovanie, 2023

Strategický cieľ 4: Zvýšenie kvality života osôb v nepriaznivej sociálnej situácii

Tabuľka 131 SC 4: Zvýšenie kvality života osôb v nepriaznivej sociálnej situácii- navrhované merateľné ukazovatele (indikátory) na roky 2024 – 2031

ŠC 4.1 Podpora začleňovania osôb v nepriaznivej sociálnej situácii (s dôrazom na MRK)	Opatrenia	Merateľné ukazovatele	Hodnota	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031
ŠC 4.2 Zabezpečiť prístup k službám ZS v službách KI a ŠC 4.3 Podpora rozvoja druhov a foriem SS KI	O 4.1.1 Zvýšiť TSP	Počet terénnych sociálnych pracovníkov	Východisková								
			Priebežná								
	O 4.1.2 KP v osadách	Počet komunitných sociálnych pracovníkov vo vylúčených komunitách	Východisková								
			Priebežná								
	O 4.1.3 Nízkoprahové programy	Počet nízkoprahových programov/rok; počet účastníkov na programoch	Východisková								
			Priebežná								
	ŠC 4.1	Znížený počet záškolákov; zvýšený počet DN UoZ začlenených na trh práce; zvýšený počet splátkových kalendárov;	Východisková								
			Priebežná								
	O 4.2.1 Dostupnosť NDC a SOH	Počet nízkoprahových centier so strediskom osobnej hygieny	Východisková								
			Priebežná								
	O 4.2.2 Vytvoriť nízkoprahové mobilné ambulancie a ošetrovne pre prijímateľov KI	Počet NDC a ošetrovní; Počet prijímateľov SS KI a LBD ošetrovaných v NDC a mobilných ambulanciách	Východisková								
			Priebežná								
ŠC 4.2 Zabezpečiť prístup k službám ZS v službách KI a ŠC 4.3 Podpora rozvoja druhov a foriem SS KI	ŠC 4.2	Počet mobilných ambulancií a ošetrovní v službách KI /100 000 obyvateľov NSK	Východisková								
			Priebežná								
	O 4.3.1 Rozšíriť poradenské centrá	Počet poradenských centier	Východisková								
			Priebežná								
	O 4.3.2 Rozšíriť kapacity ZNB	Počet miest v zariadeniach núdzového bývania	Východisková								
			Priebežná								
	O 4.3.3 Rozšíriť kapacity SS podpora samostatného bývania	Počet prijímateľov PSB	Východisková								
			Priebežná								
	O 4.3.4 Rozšíriť kapacity útulkov	Počet miest v útulkoch	Východisková								
			Priebežná								
	ŠC 4.3	Počet miest v zariadeniach KI/ 1000 obyvateľov NSK	Východisková								
			Priebežná								

Zdroj: Vlastné spracovanie, 2023

Strategický cieľ 5: Kvalitné sociálne služby s dôrazom na rozvoj ľudských zdrojov

Tabuľka 132 SC 5: Kvalitné sociálne služby s dôrazom na rozvoj ľudských zdrojov - navrhované merateľné ukazovatele (indikátory) na roky 2024 – 2031

ŠC 5.1 Zvýšenie odborného profilu a spoločenského statusu opatrovateľov a v SS	Opatrenia	Merateľný ukazovateľ	Hodnota	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031
ŠC 5.2 Podpora a rozvoj ľudských zdrojov v sociálnych službách	O 5.1.1 Spolupráca s odborom školstva ohľadom experimentálneho overovania štúdia odborného opatrovateľstva	Výstupy zo spolupráce ohľadom zavedenia experimentálneho overovania štúdia odborného opatrovateľstva	Východisková								
			priebežná								
	O 5.1.2 Benefičný koncert	Verejné a spoločenské podujatie zviditeľňujúce SS	Východisková								
			priebežná								
	ŠC 5.1	Zvýšený spoločenský status pracovníkov v sociálnych službách	Východisková								
			priebežná								
	O 5.2.1 Zabezpečiť zvýšenie mzdového ohodnotenia v ZP NSK	Analýza situácie v ohodnocovaní zamestnancov ; Smernica - systém mzdového hodnotenia v ZP NSK	Východisková								
			priebežná								
	O 5.2.2 Podporovať celoživotné vzdelávanie	Analýza potrieb v ďalšom vzdelávaní; Metodika a postupy pri ďalšom vzdelávaní zamestnancov	Východisková								
			priebežná								
ŠC 5.3 Podpora duševného a fyzického zdravia zamestnancov v sociálnych službách	O 5.2.3 Podporovať dobrovoľníctvo v sociálnych službách	Počet dobrovoľníckych aktivít; merateľný vplyv dobrovoľníctva na rozpočty organizácií	Východisková								
			Priebežná								
	ŠC 5.2	Zavedený systém hodnotenia a celoživotného vzdelávania zamestnancov v SS NSK	Východisková								
			priebežná								
	O 5.3.1 Znižovať psychosociálne riziká v ZSS	Definované faktory psychosociálnych rizík	Východisková								
			priebežná								
	O 5.3.2 Zvyšovať psychickú odolnosť	Počet absolvovaných tréningov na zvyšovanie psychickej odolnosti; zavedené inovatívne inštitúty	Východisková								
			priebežná								
	O 5.3.3 Podporovať zdravé pracovné prostredie	Správy o rizikových faktoroch na pracoviskách v ZSS	Východisková								
			priebežná								
SC 5	ŠC 5.3	Znížené % fluktuácie v ZSS v NSK (k celkovému počtu zamestnancov)	Východisková								
			priebežná								
Zdroj: Vlastné spracovanie, 2023											

Zoznam príloh

Príloha č.1 Zoznam poskytovateľov sociálnych služieb v Nitrianskom samosprávnom kraji

Príloha č.2 Vyhodnotenie zapojenia členov/ organizácií pracovných skupín do doplnenia aktivít pri návrhu strategickej časti

Príloha č.3 Dotazník pre poskytovateľov sociálnych služieb

Príloha č.4 Dotazník pre obce

Príloha č.5 Dotazník pre mestá

Príloha č.6 Dotazník pre občanov

Príloha č.7 Indexy priestorovej dostupnosti

Príloha č.8 Dotazník k ošetrovateľskej starostlivosti

Príloha č.9 Vyhodnotenie vecných pripomienok

Zoznam použitej literatúry

Dohovor OSN o právach osôb so zdravotným postihnutím.

Dostupné online na: <https://www.mpsvr.sk/files/slovensky/uvod/legislativa/socialna-pomoc-podpora/dohovor-osn-pravach-osob-so-zdravotnym-postihnutim-ocny-protokol-sk-aj.pdf>

Národné priority rozvoja sociálnych služieb na roky 2021 – 2023.

Dostupné online na: <https://www.employment.gov.sk/files/slovensky/rodina-socialna-pomoc/socialne-sluzby/nprss-fin.pdf>

Národná stratégia deinštitucionalizácie systému sociálnych služieb a náhradnej starostlivosti v Slovenskej republike. Dostupné online na: <https://www.employment.gov.sk/files/slovensky/rodina-socialna-pomoc/socialne-sluzby/narodna-strategia-deinstitucionalizacie-systemu-socialnych-sluzieb-nahradnej-starostlivosti-2021.pdf>

Národný akčný plán prechodu z inštitucionálnej starostlivosti na komunitnú starostlivosť na roky 2021 – 2026.

Dostupné online na: <https://www.mpsvr.sk/files/slovensky/rodina-socialna-pomoc/socialne-sluzby/nap-sos-2022-2026.pdf>

Národný program aktívneho starnutia na roky 2021 – 2030.

Dostupné online na: <https://www.employment.gov.sk/files/sk/ministerstvo/rada-vlady-slovenskej-republiky-prava-seniorov-prisposobovanie-verejnych-politik-procesu-starnutia-populacie/narodny-program-aktivneho-starnutia-roky-2014-2020/narodny-program-aktivneho-starnutia-roky-2021-2030.pdf>

Národný program rozvoja životných podmienok osôb so zdravotným postihnutím na roky 2021 – 2030.

Dostupné online na: https://www.komisarprezdravotnepostihnutych.sk/getmedia/f5d309c8-6eaa-48f9-b590-e7d776ddfd7/Material_NPRZPOZP_2021-2030.aspx

Národný akčný plán na elimináciu a prevenciu násilia na ženách 2022 – 2027.

Dostupné online na: <https://www.employment.gov.sk/files/sk/ministerstvo/spolocny-sekretariat-vyborov/vybor-rodovu-rovnost/dokumenty-udalosti/nap-eliminacia-nasilia-zenach.pdf>

Stratégia rovnosti, inklúzie a participácie Rómov do roku 2030.

Dostupné online na: <https://www.romovia.vlada.gov.sk/strategie/strategia-pre-rovnost-inkluziu-a-participaciju-romov-do-roku-2030/>

Akčné plány k Stratégii Slovenskej republiky pre integráciu Rómov do roku 2030. Dostupné online na:

https://www.romovia.vlada.gov.sk/site/assets/files/1113/akcne_plany_strategie_2030_na_roky_2022_2024_final.pdf?csrt=15874686524667672472

Stratégia dlhodobej starostlivosti v Slovenskej republike.

Dostupné online na: <https://www.employment.gov.sk/files/sk/rodina-socialna-pomoc/socialne-sluzby/strategia-dlhodobej-starostlivosti-sr/strategia-dlhodobej-starostlivosti-sr-sept-2021.pdf>

Plán obnovy a odolnosti Slovenskej republiky – Komponent 13.

Dostupné online na: <https://www.employment.gov.sk/sk/uvodna-stranka/plan-obnovy-odolnosti/komponent-13-dostupna-kvalitna-dlhodoba-socialno-zdravotna-starostlivost/>

Program hospodárskeho a sociálneho rozvoja Nitrianskeho samosprávneho kraja do roku 2030.

Dostupné online na: <https://www.unsk.sk/zobraz/obsah/5477>

Koncepcia rozvoja sociálnych služieb v regióne NSK na roky 2018 – 2023.

Dostupné online na: <https://www.unsk.sk/zobraz/obsah/5370>

Národné priority rozvoja sociálnych služieb na roky 2021 – 2023.

Dostupné online na: <https://www.employment.gov.sk/files/sk/rodina-socialna-pomoc/socialne-sluzby/deinstitucionalizacia-socialnych-sluzieb/ako-prebieha-proces-zmeny-poskytovania-socialnych-sluzieb/narodne-priority-rozvoja-socialnych-sluzieb-roky-2021-2030.pdf>

Národná koncepcia prevencie a ukončovania bezdomovstva.

Dostupné online na: <https://www.employment.gov.sk/files/sk/rodina-socialna-pomoc/socialne-sluzby/prevencia-ukoncovanie-bezdomovstva/narodna-koncepcia-prevencie-ukoncovania-bezdomovstva.pdf>

ŠPROCHA, B – VAŇO, B. – BLEHA, B.: Prognóza vývoja obyvateľstva v okresoch SR do roku 2035.

Prognostický ústav Slovenskej akadémie vied. INFOSTAT – Výskumné demografické centrum. 2013.ISBN: 978-80-89019-25-0 Dostupné online na: http://www.infostat.sk/vdc/pdf/Prognóza_okresy_SR_2035.pdf

ŠUSTEKOVÁ, Ivana. *Olašská Rómovia v Nitre*. Regionálna kancelária Úradu splnomocnenca vlády SR pre rómske komunity v Nitre. 2018. Dostupné na: <https://www.romologicke-studie.ukf.sk/wp-content/uploads/2019/03/Šusterová.I. Olasski Romovia v Nitre.docx.pdf>

VÍŠEK, P. – PRŮŠA, L. 2012. Optimalizace sociálních služeb. Národní centrum sociálních studií, o.p.s. a Výzkumný ústav práce a sociálních věcí, v.v.i., 2012. ISBN: 978-80-7416-099-8.

Dostupné online na: https://katalog.vupsv.cz/Fulltext/vz_343.pdf

Zoznam obrázkov

Obrázok 1 Mapa územnosprávneho členenia Nitrianskeho samosprávneho kraja.	41
--	----

Zoznam schém

Schéma 1 Organizačná štruktúra procesu KRSS v regióne NSK na roky 2024 – 2031.	7
Schéma 2 Seniori – Strom problémov č.1	132
Schéma 3 Seniori – Strom problémov č.2	132
Schéma 4 Rodiny s deťmi – Strom problémov.....	133
Schéma 5 Osoby so zdravotným postihnutím – Strom problémov č.1	134
Schéma 6 Osoby so zdravotným postihnutím - Strom problémov č.2.....	134
Schéma 7 Osoby v nepriaznivej sociálnej situácii - Strom problémov.....	135
Schéma 8 Prierezový strom problémov pre všetky cieľové skupiny	135
Schéma 9 Údaje a informácie spracované v prípravnej, inventarizačnej časti - analytická časť.....	136
Schéma 10 Vízia pre sociálne služby a vízie pre jednotlivé cieľové skupiny.	137
Schéma 11 Štruktúra strategickej časti KRSS v regióne NSK na roky 2024 – 2031.	137
Schéma 12 Hierarchická štruktúra vízie, cieľov, opatrení a aktivít KRSS v regióne NSK 2024 - 2031	137
Schéma 13 Vízia pre sociálne služby v regióne NSK na roky 2024 – 2031.....	138
Schéma 14 Prehľad strategických a špecifických cieľov a opatrení – Seniori.....	139
Schéma 15 Prehľad strategických a špecifických cieľov a opatrení - Osoby so zdravotným znevýhodnením	148
Schéma 16 Prehľad strategických a špecifických cieľov a opatrení - Rodiny s deťmi	154
Schéma 17 Prehľad strategických a špecifických cieľov a opatrení - Osoby v nepriaznivej sociálnej situácii ..	159
Schéma 18 Prehľad prierezových cieľov pre všetky cieľové skupiny	166
Schéma 19 Vízia (globálny cieľ) pre sociálne služby.....	172

Zoznam grafov

Graf 1 Veľkostné skupiny obcí podľa okresov, 2022	42
Graf 2 Hustota osídlenia obyvateľov kraja podľa okresov, 2022.	42
Graf 3 Počet obyvateľov podľa okresov a pohlavia, 2022.....	43
Graf 4 Celkový prírastok obyvateľstva NSK, 2018 - 2022.....	43
Graf 5 Národnostné zloženie kraja, stav k 31.12.2022.	44
Graf 6 Zloženie obyvateľov NSK podľa veku, stav k 31.12.2022.....	45
Graf 7 Vekové zloženie obyvateľstva podľa ekonomických vekových skupín, (%), podľa okresov, stav k 31.12.2022).....	47
Graf 8 Rozvody podľa príčin rozvratu a pohlavia, NSK, 2022.	49
Graf 9 Počet uchádzačov o zamestnanie v NSK, 2018 - 2022	52
Graf 10 Počet poberateľov dávky v hmotnej núdzi podľa okresov, NSK, 2018 - 2022.	53
Graf 11 Počet osôb s ŤZP podľa okresov, NSK, 2018 - 2022. Zdroj: IS RSD MIS	54
Graf 12 Počet poberateľov PP na opatrovanie podľa okresov, NSK, 2018 - 2022.....	55
Graf 13 Počet poberateľov PP na osobnú asistenciu podľa okresov, NSK, 2018 - 2022.	55
Graf 14 Počet poberateľov rodičovského príspevku podľa okresov, NSK, 2018 - 2022.	56
Graf 15 Počet poberateľov rodičovského príspevku na dieťa s DNZS, podľa okresov, NSK, 2018 - 202.....	56
Graf 16 Počet poberateľov prídavku na dieťa podľa okresov, NSK, 2018 - 2022.	57
Graf 17 Počet dôchodcov, ktorým bol vyplácaný dôchodok k 31.12., podľa okresov NSK, 2018 - 2022.	58
Graf 18 Priemerná výška vyplácaných dôchodkov v eurách, podľa okresov, 2018 - 2022, stav k 31.12.....	59
Graf 19 Počet prijímateľov sociálnej služby podľa typu poskytovateľa, 2022.	60
Graf 20 Počet prijímateľov sociálnych služieb podmienených odkázanosťou podľa okresov, NSK, 2022.	61
Graf 21 Počet prijímateľov SS podľa formy sociálnej služby, NSK, 2022, (%)	62
Graf 22 Počet prijímateľov SS podľa druhu sociálnej služby, 2022.	62
Graf 23 Počet prijímateľov SS podmienených odkázanosťou podľa typu potreby poskytnutia sociálnej služby, 2022.	63
Graf 24 Počet prijímateľov SS podľa stupňa odkázanosti, 2022, (%)	63
Graf 25 Počet zamestnancov podľa miesta poskytovania sociálnej služby, 2022.....	64
Graf 26 Počet zamestnancov v sociálnych službách podľa formy sociálnej služby, 2022, (%)	65
Graf 27 Počet zamestnancov podľa typu poskytovateľa, 2022, (%)	65
Graf 28 Počet zamestnancov verejných poskytovateľov sociálnych služieb, 2022, (%)	66

Graf 29 Počet zamestnancov podľa vekových skupín a typu poskytovateľa SS, 2022	66
Graf 30 Počet zamestnancov krízovej intervencie podľa vybraných sociálnych služieb, 2022, (%)	67
Graf 31 Počet zamestnancov v sociálnych službách zameraných na podporu rodiny s deťmi podľa vybraných sociálnych služieb, 2022, (%)	68
Graf 32 Počet zamestnancov v službách podmienených odkázanosťou, 2022, (%)	68
Graf 33 Počet zamestnancov v podporných službách podľa vybraných sociálnych služieb, 2022, (%)	69
Graf 34 Počet zamestnancov v poradenstve a rehabilitácii podľa vybraných sociálnych služieb, 2022, (%)	69
Graf 35 Počet žiadostí podľa formy sociálnej služby, 2022.....	70
Graf 36 Počet žiadostí o poskytnutie sociálnej služby podľa okresov, NSK, 2022	71
Graf 37 Príjmy sociálnych služieb v NSK v roku 2022	72
Graf 38 Prehľad tzv. ďalších príjmov terénnych sociálnych služieb podľa vybraných najväčších zdrojov príjmov, 2022, (%)	72
Graf 39 Prehľad výdavkov na zaobstaranie tovarov a služieb, 2022, (%)	73
Graf 40 Prehľad príjmov a výdavkov terénnej sociálnej služby v roku 2022, NSK	74
Graf 41 Prehľad tzv. Ďalších príjmov ambulantných sociálnych služieb podľa najväčších zdrojov príjmov, 2022, (%)	74
Graf 42 Prehľad výdavkov ambulantných SS na zaobstaranie tovarov a služieb, 2022, (%)	75
Graf 43 Porovnanie príjmov a výdavkov ambulantnej sociálnej služby v roku 2022	75
Graf 44 Prehľad tzv. ďalších príjmov ročných pobytových sociálnych služieb podľa najväčších zdrojov príjmov, 2022, (%)	76
Graf 45 Prehľad výdavkov ročných pobytových služieb na zaobstaranie tovarov a služieb, 2022, (%)	76
Graf 46 Porovnanie príjmov a výdavkov ročných pobytových sociálnych služieb, NSK, 2022	77
Graf 47 Prehľad ďalších príjmov týždenných pobytových služieb podľa najväčších zdrojov príjmov, 2022, NSK, (%)	77
Graf 48 Porovnanie príjmov a výdavkov týždenných pobytových sociálnych služieb v roku 2022, NSK	78
Graf 49 Prehľad príjmov inej formy sociálnych služieb, 2022, (%)	78
Graf 50 Výdavky inej formy sociálnych služieb, 2022, (%)	79
Graf 51 Porovnanie príjmov a výdavkov inej formy sociálnych služieb, 2022, (%)	79
Graf 52 Príjmy sociálnych služieb podľa okresu poskytovania a 3 zdrojov príjmov, 2022	80
Graf 53 Výdavky sociálnych služieb podľa okresov, 2022	81
Graf 54 Porovnanie príjmov a výdavkov sociálnych služieb podľa okresov, 2022	81
Graf 55 Prehľad príjmov verejných a neverejných poskytovateľov sociálnych služieb NSK, 2022, (%)	82
Graf 56 Prehľad vrátených príjmov verejných a neverejných poskytovateľov podľa zdrojov príjmov, NSK, 2022, (%)	83
Graf 57 Prehľad výdavkov verejných a neverejných poskytovateľov sociálnych služieb NSK, 2022, (%)	83
Graf 58 Prehľad výdavkov verejných a neverejných poskytovateľov sociálnych služieb NSK na zaobstaranie tovarov a služieb, 2022, (%)	84
Graf 59 Porovnanie príjmov a výdavkov verejných a neverejných poskytovateľov NSK v roku 2022, (%)	84
Graf 60 Počet žiadostí o posúdenie odkázanosti na sociálnu službu, 2018 - 2022	85
Graf 61 Počet vydaných rozhodnutí o odkázanosti na sociálnu službu podľa druhu sociálnej služby, 2018 - 2022	86
Graf 62 Počet respondentov podľa veku	108
Graf 63 Komu by sa malo venovať najviac pozornosti v sociálnej oblasti v NSK	108
Graf 64 Zdroj informácií o sociálnych službách v NSK.	108
Graf 65 Je oblasť sociálnych služieb dostatočne propagovaná?	109
Graf 66 preferencie spôsobu poskytovania informácií o sociálnych službách v NSK	109
Graf 67 Respondenti podľa využívania sociálnych služieb.....	109
Graf 68 Hlavný dôvod pre požiadanie o sociálnu službu	110
Graf 69 Odkiaľ sa respondenti dozvedeli o službe, ktorú momentálne využívajú.....	110
Graf 70 Aký je hlavný dôvod, prečo si myslíte, že potrebujete sociálnu službu?	111
Graf 71 Aké sú Ďalšie dôvody prečo si myslíte, že potrebujete sociálnu službu?	111
Graf 72 Akú sociálnu službu by ste potrebovali?	112
Graf 73 Ak sa staráte o blízku osobu, ktorá je odkázaná na pomoc, o koho ide?	112
Graf 74 Aký druh starostlivosti si daná osoba vyžaduje?	113
Graf 75 V prípade, že budete nútený požiadať o niektorú zo sociálnych služieb pre seba alebo iného člena Vašej rodiny, aká forma tejto služby by Vám najviac vyhovovala?	113
Graf 76 V prípade, že budete v budúcnosti nútený požiadať o niektorú zo sociálnych služieb pre seba alebo iného člena Vašej rodiny, aká forma tejto služby by Vám najviac vyhovovala?	114
Graf 77 Poskytovatelia sociálnych služieb podľa jednotlivých okresov v NSK podľa registra a podľa respondentov, ktorí vyplnili dotazník.	115

Graf 78 Najčastejšie zdroje financovania sociálnych služieb.....	118
Graf 79 Zastúpenie obcí podľa okresov NSK	118
Graf 80 Sú vo Vašej obci poskytované služby pre seniorov a ľudí so zdravotným postihnutím?	119
Graf 81 Najčastejšie dôvody pre neposkytovanie služieb pre seniorov a ľudí so zdravotným postihnutím.	120
Graf 82 Najdôležitejšie aspekty pre riešenie problematiky marginalizovanej rómskej komunity.	121
Graf 83 Dôvody pre neposkytovanie služieb krízovej intervencie	121
Graf 84 Dôvody pre neposkytovanie služieb s použitím telekomunikačných technológií	122
Graf 85 Prijímatelia sociálnych služieb v ZSS v ZP NSK podľa zdravotnej poisťovne, ktorej sú poisťencami, (%)	124
Graf 86 Počet miest v ZSS na 100 000 obyvateľov.	173

Zoznam tabuliek

Tabuľka 1 Základné informácie o Koncepcii rozvoja sociálnych služieb v regióne NSK na roky 2024 - 2031	6
Tabuľka 2 Úlohy jednotlivých úrovní riadenia KRSS v regióne NSK	8
Tabuľka 3 Prehľad zapojených partnerov do tvorby KRSS v regióne NSK.....	9
Tabuľka 4 Prehľad počtu obcí/ miest, predložených KP a platných a neplatných KPSS podľa okresov a NSK, stav k 20.6.2023.	12
Tabuľka 5 Zoznam použitých skratiek.....	20
Tabuľka 6 Analýza a hodnotenie stanovených cieľov KRSS 2018 – 2023, Špecifický cieľ 1.1	23
Tabuľka 7 Analýza a hodnotenie stanovených cieľov KRSS 2018 - 2023, Špecifický cieľ 1.2	25
Tabuľka 8 Analýza a hodnotenie stanovených cieľov KRSS 2018 - 2023, Špecifický cieľ 1.3	26
Tabuľka 9 Analýza a hodnotenie stanovených cieľov KRSS 2018 - 2023, Špecifický cieľ 2.1	27
Tabuľka 10 Analýza a hodnotenie stanovených cieľov KRSS 2018 - 2023, Špecifický cieľ 2.2	28
Tabuľka 11 Analýza a hodnotenie stanovených cieľov KRSS 2018 - 2023, Špecifický cieľ 3.1	30
Tabuľka 12 Analýza a hodnotenie stanovených cieľov KRSS 2018 - 2023, Špecifický cieľ 3.2	30
Tabuľka 13 Analýza a hodnotenie stanovených cieľov KRSS 2018 - 2023, Špecifický cieľ 3.3	33
Tabuľka 14 Analýza a hodnotenie stanovených cieľov KRSS 2018 - 2023, Špecifický cieľ 4.1	33
Tabuľka 15 Analýza a hodnotenie stanovených cieľov KRSS 2018 - 2023, Špecifický cieľ 4.2	34
Tabuľka 16 Počet miest v ZSS financovaných z rozpočtu NSK v rokoch 2020 – 2022.....	35
Tabuľka 17 Podiel BV a KV do sociálneho zabezpečenia z celkových výdavkov NSK (plnenie), 2020 - 2022	36
Tabuľka 18 Bežné príjmy (plnenie) NSK (€), 2020 - 2022.....	36
Tabuľka 19 Bežné výdavky RO v sociálnej oblasti v zriaďovateľskej pôsobnosti NSK, 2020 - 2022	37
Tabuľka 20 Porovnanie daňových príjmov určených na sociálne veci a skutočne vynaložených prostriedkov z daňových príjmov, 2020 - 2022.....	37
Tabuľka 21 Bežné výdavky - sociálne služby, 2020 - 2022	38
Tabuľka 22 Závery k hodnoteniu KRSS 2018 - 2023, Strategický cieľ č.1.....	39
Tabuľka 23 Závery k hodnoteniu KRSS 2018 - 2023, Strategický cieľ č.2.....	39
Tabuľka 24 Závery k hodnoteniu KRSS 2018 - 2023, Strategický cieľ č.3.....	40
Tabuľka 25 Závery k hodnoteniu KRSS 2018 - 2023, Strategický cieľ č.4.....	40
Tabuľka 26 Národnostné zloženie prevládajúcich národností v NSK, stav k 31.12, 2018 – 2022	44
Tabuľka 27 Priemerný vek obyvateľa NSK, podľa okresov a pohlavia, 2022.....	45
Tabuľka 28 Index starnutia v NSK, podľa okresov a pohlavia, 2022.....	46
Tabuľka 29 Prognózovaný počet obyvateľov NSK podľa okresov do roku 2035	46
Tabuľka 30 Podiel osôb v predproduktívnom, produktívnom a poproduktívnom veku, stav k 31.12 (%).	47
Tabuľka 31 Index ekonomického zaťaženia osôb, index ekonomickej závislosti mladých ľudí a starých ľudí v NSK, 2018 - 2022.....	47
Tabuľka 32 Priemerný vek slobodných snúbencov podľa okresov, NSK a SR, 2018 – 2022	48
Tabuľka 33 Index rozvodovosti podľa okresov, NSK a SR, 2018 - 2022	48
Tabuľka 34 Rozvody s maloletými deťmi a priemerný počet maloletých detí v rozvedenom manželstve s nenulovým počtom maloletých detí, NSK, 2018 – 2022.....	49
Tabuľka 35 Miera evidovanej nezamestnanosti v NSK (%)	50
Tabuľka 36 Počet uchádzačov o zamestnanie, 2018 - 2022	50
Tabuľka 37 Počet znevýhodnených uchádzačov o zamestnanie, 2018 – 2022.....	51
Tabuľka 38 Počet znevýhodnených uchádzačov o zamestnanie podľa § 8 písm. h), 5/2024 Z.z. o službách zamestnanosti	51
Tabuľka 39 Počet chránených dielní v NSK podľa okresov, 2018 – 2022	52
Tabuľka 40 Počet dôchodcov NSK, ktorým bol vyplácaný dôchodok podľa druhu dôchodku, 2022	58

Tabuľka 41 Zrovnanie priemerne vyplácaného dôchodku v NSK k priemernej hrubej mzde v národnom hospodárstve SR a minimálnej mzde, 2018 – 2022.....	59
Tabuľka 42 Počet prijímateľov sociálnych služieb podmienených odkázanosťou podľa vekových skupín a typu poskytovateľa, NSK, 2022.....	61
Tabuľka 43 Počet prijímateľov podľa stupňa odkázanosti a typu poskytovateľa SS, 2022.....	64
Tabuľka 44 Počet žiadostí a priemerná doba vybavenia žiadostí (v dňoch) podľa formy sociálnej služby v NSK, 2022.....	70
Tabuľka 45 Prehľad tzv. ďalších príjmov.....	71
Tabuľka 46 Pohľadávky sociálnych služieb podľa okresu poskytovania sociálnych služieb, 2022.	82
Tabuľka 47 Počet čakateľov o zabezpečenie sociálnej služby v ZSS v zriaďovateľskej pôsobnosti NSK, stav k 31.3.2023.....	87
Tabuľka 48 Integrované centrum.....	88
Tabuľka 49 Útulok.....	89
Tabuľka 50 Zariadenie núdzového bývania.....	90
Tabuľka 51 Odporúčaný počet BŽD a Poradenských centier pre NSK.....	90
Tabuľka 52 Domov na pol ceste.....	91
Tabuľka 53 Komunitné centrum.....	91
Tabuľka 54 Nizkoprahová sociálna služba pre deti a rodinu.....	91
Tabuľka 55 Nizkoprahové denné centrum.....	92
Tabuľka 56 Nocľaháreň.....	92
Tabuľka 57 Terénna sociálna služba krízovej intervencie.....	92
Tabuľka 58 Pomoc pri osobnej starostlivosti o dieťa v zariadení dočasnej starostlivosti o deti.....	93
Tabuľka 59 Služba včasnej intervencie.....	94
Tabuľka 60 Pomoc pri osobnej starostlivosti o dieťa.....	94
Tabuľka 61 Služba na podporu zosúladzovania rodinného života a pracovného života.....	95
Tabuľka 62 Služba na podporu zosúladzovania rodinného života a pracovného života v zariadení starostlivosti o deti do troch rokov veku dieťaťa.....	95
Tabuľka 63 Zariadenie podporovaného bývania.....	96
Tabuľka 64 Rehabilitačné stredisko.....	97
Tabuľka 65 Domov sociálnych služieb.....	98
Tabuľka 66 Špecializované zariadenie.....	98
Tabuľka 67 Zariadenie pre seniorov a ich kapacita v NSK celkom.....	99
Tabuľka 68 Zariadenie pre seniorov zriadené/ založené obcou/ mestom.....	99
Tabuľka 69 Zariadenie pre seniorov zriadené/ založené VÚC.....	99
Tabuľka 70 Zariadenie pre seniorov zriadené neverejným poskytovateľom.....	100
Tabuľka 71 Zariadenie opatrovateľskej služby.....	100
Tabuľka 72 Denný stacionár.....	101
Tabuľka 73 Opatrovateľská služba s miestom poskytovania sociálnej služby v celom NSK alebo okrese.....	102
Tabuľka 74 Opatrovateľská služba podľa okresu, v ktorom je poskytovaná.....	102
Tabuľka 75 Monitorovanie a signalizácia potreby pomoci.....	103
Tabuľka 76 Krízová pomoc poskytovaná prostredníctvom telekomunikačných technológií.....	103
Tabuľka 77 Podpora samostatného bývania.....	104
Tabuľka 78 Denné centrum.....	105
Tabuľka 79 Jedáleň.....	106
Tabuľka 80 Práčovňa.....	106
Tabuľka 81 Stredisko osobnej hygieny.....	107
Tabuľka 82 Prehľad všetkých registrovaných poskytovateľov sociálnych služieb v NSK.....	114
Tabuľka 83 Počet poskytovateľov sociálnych služieb krízovej intervencie podľa druhu služby.....	115
Tabuľka 84 Počet poskytovateľov sociálnych služieb na podporu rodiny s deťmi.....	116
Tabuľka 85 Počet poskytovateľov sociálnych služieb na riešenie nepriaznivej situácie.....	116
Tabuľka 86 Počet poskytovateľov sociálnych služieb s použitím telekomunikačných technológií.....	117
Tabuľka 87 Počet poskytovateľov podporných služieb.....	117
Tabuľka 88 Zapojenie obcí do národných projektov a dopytových výziev Implementačnej agentúry MPSVR SR.....	119
Tabuľka 89 Zapojenie obcí do národných projektov implementovaných splnomocnencom vlády SR pre rozvoj rómskej komunity.....	119
Tabuľka 90 Zapojenie obcí do národného projektu implementovaného Ministerstvom zdravotníctva SR.....	119
Tabuľka 91 Prehľad zúčastnených obcí na fókusovej skupine k poskytovaniu a zabezpečovaniu sociálnych služieb malými obcami v NSK.....	123
Tabuľka 92 SWOT Analýza - Seniori.....	126

Tabuľka 93 SWOT Analýza - Rodiny s deťmi.....	127
Tabuľka 94 SWOT Analýza - Osoby so zdravotným znevýhodnením	128
Tabuľka 95 SWOT Analýza - Osoby v nepriaznivej sociálnej situácii	129
Tabuľka 96 Štruktúra cieľov a opatrení.....	138
Tabuľka 97 ŠC 1.1 Rozvoj komunitných sociálnych služieb pre seniorov (opatrenia a aktivity)	139
Tabuľka 98 ŠC 1.2 Dostupnosť komunitných sociálnych a zdravotníckych služieb aj v malých obciach (opatrenia a aktivity)	142
Tabuľka 99 ŠC 1.3 Zvyšovanie kvality a kapacity existujúcich sociálnych služieb (opatrenia a aktivity)	144
Tabuľka 100 ŠC 1.4 Rozvoj integrovaných sociálno-zdravotníckych služieb (opatrenia a aktivity)	145
Tabuľka 101 SC 2.1 Zvýšenie ponuky začleňovania osôb so zdravotným znevýhodnením do bežného života komunity (opatrenia a aktivity)	148
Tabuľka 102 ŠC 2.2 Zvýšenie ponuky SS podporujúcich začlenenie na trh práce (opatrenia a aktivity)	151
Tabuľka 103 ŠC 3.1 Rozvoj sociálnych služieb podporujúcich prístup na trh práce pre rodičov s deťmi do 3 rokov veku (opatrenia a aktivity)	154
Tabuľka 104 ŠC 3.2 Podpora a včasná intervencia pre rodičov s deťmi so zdravotným znevýhodnením (opatrenia a aktivity)	156
Tabuľka 105 ŠC 3.3 Podpora a predchádzanie sociálno-patologickým javom (opatrenia a aktivity)	157
Tabuľka 106 ŠC 4.1 Podpora začleňovania osôb v nepriaznivej sociálnej situácii (s dôrazom na príslušníkov MRK) - (opatrenia a aktivity)	160
Tabuľka 107 ŠC 4.2 Zabezpečenie prístupu k službám zdravotnej starostlivosti osobám v službách KI (opatrenia a aktivity)	162
Tabuľka 108 ŠC 4.3 Podpora rozvoja druhov a foriem SS KI so špecifikáciou na rôzne krízové situácie (opatrenia a aktivity)	163
Tabuľka 109 SC 5.1 Zvýšenie odborného profilu a spoločenského statusu opatrovateľa v sociálnych službách (opatrenia a aktivity)	166
Tabuľka 110 ŠC 5.2 Podpora a rozvoj ľudských zdrojov v sociálnych službách (opatrenia a aktivity)	168
Tabuľka 111 ŠC 5.3 Podpora duševného a fyzického zdravia zamestnancov v sociálnych službách (opatrenia a aktivity)	170
Tabuľka 112 Bilancia normatívnej potreby v ZPS podľa okresov	174
Tabuľka 113 SC1: ŠC 1.1 Rozvoj komunitných sociálnych služieb - časový a finančný plán na roky 2024 – 2031	176
Tabuľka 114 SC1: ŠC 1.2 Dostupnosť komunitných sociálnych služieb aj v malých obciach - časový a finančný plán na roky 2024 – 2031	178
Tabuľka 115 SC1: ŠC 1.3 Zvyšovanie kvality a kapacity existujúcich druhov SS v ZP NSK - časový a finančný plán na roky 2024 – 2031	179
Tabuľka 116 SC1: ŠC 1.4 Rozvoj integrovaných sociálno-zdravotných služieb - časový a finančný plán na roky 2024 – 2031	180
Tabuľka 117 SC2: ŠC 2.1 Zvýšenie ponuky špecializovaných SS pre osoby so zdravotným znevýhodnením - časový a finančný plán na roky 2024 – 2031	181
Tabuľka 118 SC 2: ŠC 2.2 Zvýšenie ponuky SS podporujúcich začleňovanie na trh práce - časový a finančný plán na roky 2024 – 2031	182
Tabuľka 119 SC 3: ŠC 3.1 Rozvoj sociálnych služieb podporujúcich prístup na trh práce pre rodičov s deťmi do 3 rokov veku - časový a finančný plán na roky 2024 – 2031	183
Tabuľka 120 SC 3: ŠC 3.2 Podpora a včasná intervencia pre rodičov s deťmi so zdravotným znevýhodnením - časový a finančný plán na roky 2024 - 2031	184
Tabuľka 121 SC 4: ŠC 4.1 Podpora začleňovania osôb v nepriaznivej sociálnej situácii (s dôrazom na príslušníkov MRK) - časový a finančný plán na roky 2024 - 2031	185
Tabuľka 122 SC 4: ŠC 4.2 Zabezpečovanie prístupu k službám ZS v službách KI - časový a finančný plán na roky 2024 – 2031	185
Tabuľka 123 SC 4: ŠC 4.3 Podpora rozvoja druhov a foriem SS KI - časový a finančný plán na roky 2024 – 2031	186
Tabuľka 124 SC 5: ŠC 5.1 Zvýšenie profilu a spoločenského statusu - časový a finančný plán na roky 2024 – 2031	187
Tabuľka 125 SC 5: ŠC 5.2 Podpora a rozvoj ľudských zdrojov v sociálnych službách - časový a finančný plán na roky 2024 – 2031	187
Tabuľka 126 SC 5: ŠC 5.3 Podpora duševného a fyzického zdravia zamestnancov v SS - časový a finančný plán na roky 2024 – 2031	188
Tabuľka 127 SC 5 - časový a finančný plán na roky 2024 – 2031	188
Tabuľka 128 SC 1: Kvalitné a dostupné sociálne služby pre seniorov podporujúce zotrvanie v domácom prostredí - navrhované merateľné ukazovatele (indikátory) na roky 2024 – 2031	190

<i>Tabuľka 129 SC 2: Podpora a začleňovanie osôb so zdravotným znevýhodnením do bežného života komunity - navrhované merateľné ukazovatele (indikátory) na roky 2024 – 2031.....</i>	<i>192</i>
<i>Tabuľka 130 SC 3: Komplexné služby pre rodiny s deťmi v komunite - navrhované merateľné ukazovatele (indikátory) na roky 2024 – 2031</i>	<i>193</i>
<i>Tabuľka 131 SC 4: Zvýšenie kvality života osôb v nepriaznivej sociálnej situácii- navrhované merateľné ukazovatele (indikátory) na roky 2024 – 2031.....</i>	<i>194</i>
<i>Tabuľka 132 SC 5: Kvalitné sociálne služby s dôrazom na rozvoj ľudských zdrojov - navrhované merateľné ukazovatele (indikátory) na roky 2024 – 2031.....</i>	<i>195</i>